

RAIFFEISEN ZENTRALBANK RAPORT ROCZNY ZA ROK 2012

WYCIĄG Z
RAPORTU ZARZĄDU GRUPY RAIFFEISEN ZENTRALBANK
SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
RAPORTU AUDYTORA

Przeгляд

Grupa RZB Wartości w milionach €			2011	2010	2009	2008
	2012	Zmiana				
Rachunek zysków i strat						
Dochód odsetkowy netto	3,531	(1.5)%	3,585	3,629	3,462	4,010
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(1,031)	(6.2)%	(1,099)	(1,198)	(2,247)	(1,150)
Dochód z opłat i prowizji netto	1,521	1.9%	1,493	1,492	1,422	1,768
Dochód handlowy netto	196	(43.4)%	346	323	418	19
Ogólne koszty administracyjne	(3,353)	4.5%	(3,208)	(3,069)	(2,795)	(3,117)
Zysk przed opodatkowaniem	905	(20.9)%	1,144	1,292	824	597
Zysk po opodatkowaniu	631	(13.4)%	728	1,168	571	432
Skonsolidowany zysk	361	(23.5)%	472	714	433	48
Zysk na akcję	57.36	(20.82)	78.18	121.73	36.46	6.40
Bilans						
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	21,430	(4.6)%	22,457	19,753	33,887	29,115
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	85,600	1.8%	84,093	78,270	74,855	84,918
Depozyty od banków	38,410	(3.7)%	39,873	37,391	49,917	54,148
Depozyty od klientów	66,439	(1.0)%	67,114	57,936	55,423	59,120
Kapitał własny	12,172	5.9%	11,489	11,251	10,308	8,587
Aktywa razem	145,955	(2.8)%	150,087	136,497	147,938	156,921
Kluczowe wskaźniki						
Zwrot z kapitału własnego przed opodatkowaniem	8.5%	(2.0) PP	10.5%	12.5%	8.8%	7.3%
Zwrot z kapitału własnego po opodatkowaniu	5.7%	(1.0) PP	6.7%	11.3%	6.1%	5.3%
Skonsolidowany zwrot z kapitału własnego	6.5%	(1.4) PP	7.8%	13.0%	6.3%	0.9%
Wskaźnik koszty/dochody	64.4%	5.2 PP	59.2%	55.8%	51.9%	52.8%
Zwrot z aktywów przed opodatkowaniem	0.62%	(0.2) PP	0.78%	0.88%	0.54%	0.40%
Wskaźnik rezerw (średnia wartość kredytów i pożyczek na rzecz klientów)	1.20%	(0.1) PP	1.35%	1.54%	2.81%	1.46%
Informacje dotyczące Banku2						
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	72,198	(11.3)%	81,416	79,996	74,990	89,040
Własne fundusze razem	12,667	(0.4)%	12,725	12,532	12,308	10,801
Wymóg dla sumy funduszy własnych	6,965	(12.7)%	7,982	7,966	7,516	8,505
Wskaźnik pokrycia nadmiarowego	81.9%	22.5 PP	59.4%	57.3%	63.8%	27.0%
Wskaźnik Core tier 1, razem	10.9%	1.8 PP	9.1%	8.5%	8.5%	6.3%
Wskaźnik poziomu 1, ryzyko kredytowe	13.8%	1.6 PP	12.2%	11.6%	11.8%	8.4%
Wskaźnik funduszy własnych	14.5%	1.8 PP	12.8%	12.6%	13.1%	10.2%
Zasoby						
Liczba pracowników na dzień sporządzenia sprawozdania	60,694	1.4%	59,836	60,356	59,800	66,651
Płacówki operacyjne	3,115	6.1%	2,937	2,970	3,038	3,251

1 Wsteczna klasyfikacja kapitału udziałowego jako kapitału własnego.

2 Obliczenia od 2008 roku oparto na Basel II.

Spis treści

Sprawozdanie zarządu	4
Rozwój rynku	4
Wynik sektora bankowego.....	8
Wyniki i finanse	10
Badania i rozwój.....	20
System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem jako część procesu księgowości Grupy	20
Finansowanie.....	22
Zarządzanie ryzykiem	24
Zasoby ludzkie	26
Perspektywy.....	28
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe.....	30
Sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	30
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	34
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	35
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	36
Sprawozdawczość według segmentów.....	37
Noty.....	42
Raport na temat ryzyka	106
Pozostałe wykazane wartości.....	136
Sprawozdanie z audytu	155
Oświadczenie wszelkich przedstawicieli prawnych.....	157
Szczegóły publikacji.....	158

Sprawozdanie zarządu

Rozwój rynku

Recesja w Europie, słabość gospodarcza Stanów Zjednoczonych

Kryzys gospodarczy w strefie euro rozpoczął się pod koniec 2011 roku i trwał przez cały 2012 rok. Wyniki regionalne jednak się różniły. Gdy Niemcy i Austria nadal zwiększały swoje PKB w 2012 roku, inne kraje, szczególnie z Europy Południowej, wpadły w głęboką recesję. W drugiej połowie roku spowolnienie gospodarcze w krajach Europy Południowej rozprzestrzeniło się coraz bardziej na północ. W czwartym kwartale 2012 roku nawet Niemcy i Austria odnotowały spadek w porównaniu z poprzednim kwartałem. Pod koniec 2012 roku tempo wzrostu gospodarczego w całej strefie euro osiągnęło najniższy poziom w okresie.

Biorąc pod uwagę słabą gospodarkę, stopa inflacji wynosząca średnio 2,5 procent była wyjątkowo wysoka. Wynikała ona głównie ze znaczących podwyżek cen energii i żywności. Oprócz tego, od połowy 2010 roku inflacja rosta ze względu na środki polityki fiskalnej zastosowane głównie w krajach południowych.

Po 4-procentowym wzroście w czwartym kwartale 2011 roku w stosunku do poprzedniego kwartału, w 2012 roku gospodarka Stanów Zjednoczonych znacząco zwolniła, osiągając wzrost na poziomie 2,2 procent. Był to wzrost niższy od amerykańskich standardów, głównie ze względu na obniżenie wydatków publicznych i bardzo ograniczony wzrost wydatków konsumenckich. Podobnie jak w latach 2010 i 2011, wydatki konsumenckie zostały zahamowane przez złą sytuację na amerykańskim rynku pracy i zamrożone wynagrodzenia. Ograniczona aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw w drugiej połowie roku jeszcze bardziej spowolniła wzrost gospodarczy.

Rozbieżne trendy w Europie Środkowo-Wschodniej

Tempo poprawy warunków gospodarczych, która rozpoczęła się w Europie Środkowo-Wschodniej (EŚW) w 2011 roku, w roku 2012 nieco spadło. W 2011 roku wzrost w regionie wyniósł 3,7 procent, jednak w 2012 wyniesie prawdopodobnie 2 procent. Główną siłą napędową wzrostu pozostał eksport, jednak popyt krajowy był najczęściej słaby. Na trendy gospodarcze w EŚW nadal ma wpływ sytuacja w strefie euro, będącej głównym rynkiem zbytu dla regionu. Prócz tego próby konsolidacji podejmowane obecnie przez sektor publiczny mają negatywny wpływ na wzrost ekonomiczny.

Pod względem wyników gospodarczych w regionie Europy Środkowej (EŚ) szczególnie wyróżniają się Polska i Słowacja (tak jak w poprzednim roku), chociaż również w tych krajach tempo wzrostu gospodarczego spadło. W 2011 roku gospodarka Polski wzrosła o 4,3 procent, jednak w 2012 prawdopodobnie odnotuje wzrost na poziomie 2,0 procent. W tym samym okresie

Słowacja odnotowała spadek wzrostu gospodarczego z 3,2 procent do 2,0 procent.

Trzy inne kraje w Europie Środkowej były mniej odporne na kryzys. Choć w poprzednim roku Czechy osiągnęły wzrost rzędu 1,7 procent, to w 2012 roku gospodarka tego kraju skurczyła się o 1,2 procent. Podobnie jak Czechy, recesji doświadczyły Węgry (2011: 1,6 procent, 2012: minus 1,7 procent). W Słowenii, która osiągnęła wzrost 0,6 procent w 2011 roku, w 2013 roku wartość gospodarki zmniejszyła się o ok. 2,3 procent.

Kraje Europy Południowo-Wschodniej (EPW), które w 2011 roku osiągnęły wzrost PKB o 1,7 procent, w 2012 roku odnotowały spowolnienie gospodarcze na poziomie minus 0,3 procent. Z jednej strony konflikty na scenie politycznej opóźniły proces reformowania tych krajów, a z drugiej rozpoczęte już działania oszczędnościowe ograniczyły krajowy popyt. Ponadto banki centralne regionu musiały stawić czoła wykluczającym się priorytetom związanym z presją nadchodzącej inflacji i nie były w stanie wspierać gospodarki poprzez obniżki stóp procentowych.

Pomimo ogólnie dobrych wyników w 2012 roku także wzrost gospodarczy Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP) znacząco osłabł w drugiej jego połowie. Po osiągnięciu wzrostu gospodarczego na poziomie 4,5 procent w pierwszej połowie roku, w drugiej połowie tempo wzrostu gospodarki rosyjskiej spadło do 2,5 procent. Wynikało to z ograniczenia rozwoju produkcji przemysłowej i inwestycji, jednak na poziom wzrostu gospodarczego pozytywnie wpłynął popyt konsumpcyjny.

Trendy spowolnienia w Austrii

Od drugiej połowy 2011 roku Austria osiąga umiarkowane wyniki gospodarcze. Po wzroście na poziomie 2,7 procent w 2011 roku, w 2012 roku rzeczywisty wzrost PKB Austrii wyniósł 0,8 procent. W porównaniu z rokiem 2011 wydatki publiczne nieznacznie się zmniejszyły. Pomimo korzystnych trendów na rynku pracy i rosnących wynagrodzeń konsumpcja prywatna osiągnęła niższy poziom wzrostu niż w 2011 roku. W 2012 roku także inwestycje, import i eksport rosły znacznie wolniej. Chociaż stopa inflacji w 2012 roku, wynosząca 2,6 procent, była wyższa od trendów długoterminowych, była i tak znacząco niższa niż w 2011 roku (3,6 procent).

Kryzys zadłużenia rządowego w walutach obcych staje się kryzysem euro

Irlandia i Portugalia - dwa kraje, które otrzymały wsparcie w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF) - w 2012 roku doświadczyły znaczącego spadku rynkowych stóp procentowych obligacji pozostających w obrocie. Niemniej problemy wielu krajów europejskich w obszarze finansowania nowych i starych długów były elementem wyznaczającym trendy na rynkach finansowych we właśnie

zakończonym roku.

Rzeczywisty roczny wzrost PKB w procentach w porównaniu z poprzednim rokiem

Region/kraj	2011	2012e	2013f	2014f
Czechy	1.7	(1.2)	(0.2)	1.8
Węgry	1.6	(1.7)	(0.5)	1.5
Polska	4.3	2.0	1.2	2.5
Słowacja	3.2	2.0	0.9	2.5
Słowenia	0.6	(2.3)	(1.0)	1.0
EŚ	3.1	0.6	0.5	2.1
Albania	3.1	2.0	2.0	3.5
Bośnia i Hercegowina	1.0	(1.3)	0.5	2.0
Bułgaria	1.8	0.8	0.5	2.5
Chorwacja	0.0	(2.0)	(0.5)	1.0
Kosowo	4.5	3.0	3.0	3.0
Rumunia	2.2	0.3	1.5	3.0
Serbia	1.6	(1.9)	1.0	2.0
EPW	1.7	(0.3)	0.9	2.4
Białoruś	5.3	1.5	3.0	4.0
Rosja	4.3	3.4	3.0	3.0
Ukraina	5.2	0.2	1.0	3.0
WNP	4.4	3.1	2.8	3.0
EŚW	3.7	2.0	2.0	2.7
Austria	2.7	0.8	0.5	1.5
Niemcy	3.1	0.9	0.5	1.8
Strefa euro	1.5	(0.5)	(0.1)	1.5

W marcu 2012 miała miejsce redukcja zadłużenia, która objęła greckie obligacje wyemitowane zgodnie z greckim prawem i nienależące do banków centralnych. Jednak nawet po takiej redukcji długu sięgającej około 100 mld euro, zadłużenie kraju nadal nie zmniejszyło się do bezpiecznego poziomu. Pod koniec 2012 roku potrzebne było ponowne umorzenie długu, obejmujące tym razem odkupienie przez grecki rząd obligacji średnio po 35 procent nominalnej wartości obligacji. Środek ten był finansowany przez UE i MFW. Wysoki poziom zadłużenia i duże deficyty budżetowe oraz poważne ogólne problemy gospodarcze spowodowały dalszy spadek zaufania względem finansów rządowych innych krajów Europy Południowej. W obliczu problemów strukturalnych w kilku krajach strefy euro oraz wad instytucjonalnych strefy euro jako całości niektórzy uczestnicy rynku w pewnym okresie wątpili, czy strefa euro w ogóle przetrwa.

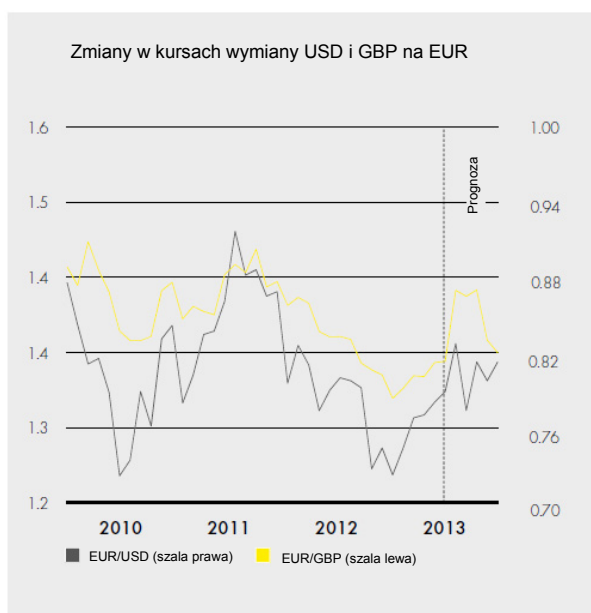
Gdy latem 2012 słabe warunki finansowania przenosiły się na Włochy i Hiszpanię, Europejski Bank Centralny (EBC) przejął inicjatywę. EBC ogłosił swoją gotowość do interwencji na rynkach wtórnych obligacji denominowanych w walutach obcych, co miało na celu obniżenie stóp procentowych.

Zobowiązanie to zostało złożone pod warunkiem przeprowadzenia pod nadzorem władz zewnętrznych reform gospodarczych i programów oszczędnościowych w finansach publicznych. Gdy tylko perspektywa interwencji EBC stała się pewna, sytuacja na rynkach finansowych uspokoiła się i stopy refinansowania w przypadku Włoch i Hiszpanii spadły do możliwych do zaakceptowania poziomów. Ramy instytucjonalne strefy euro były nadal ulepszone w 2012 roku. Podjęto na przykład decyzję o wprowadzeniu europejskiego nadzoru bankowego, a finanse publiczne były efektywniej monitorowane w ramach Paktu Stabilności. Dodatkowo w celu wykrycia nierównowagi finansowej wprowadzono regularną sprawozdawczość, która będzie stanowiła podstawę do podejmowania środków zaradczych w przypadku poszczególnych krajów.

Waluty światowe

Po wahaniach w ograniczonym zakresie 15 centów pomiędzy EUR/USD 1,20 i EUR/USD 1,35 w 2012 roku, kurs euro do dolara amerykańskiego osiągnął poziom EUR/USD 1,32 na koniec 2012 roku, a tym samym był równy kursowi z początku roku.

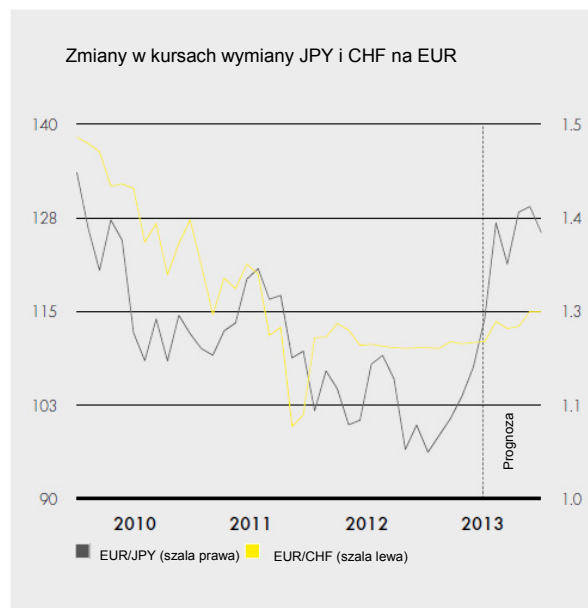
Podobnie jak w latach ubiegłych trendy na rynku walut były wrażliwe na kryzys zadłużenia rządowego strefy euro w walutach obcych oraz polityki banków centralnych: EBC i amerykańskiej Rezerwy Federalnej. Dużą presję na euro wywierano pomiędzy majem a lipcem 2012 roku, gdy kryzys zadłużenia pogorszył się, a rentowność włoskich i hiszpańskich obligacji rządowych osiągnęła rekordowe wartości. Spadek euro skończył się dopiero na koniec lipca, gdy prezes EBC Mario Draghi ogłosił, że w razie potrzeby EBC jest gotowy do zakupu nieograniczonej liczby obligacji krajów objętych kryzysem. Późniejszy wzrost wartości euro zawdzięcza się również ponownym planom amerykańskiej Rezerwy Federalnej, dotyczącym pozyskania znacznej liczby obligacji rządowych dostępnych na rynku.

Początkowo po zapowiedzi Szwajcarskiego Banku Narodowego (SNB) z września 2011 roku, w której przekazano informację o zamiarze podjęcia wszelkich kroków w celu zatrzymania dalszej aprecjacji franka szwajcarskiego, nie były potrzebne żadne dodatkowe działania, ponieważ uczestnicy rynku szybko zaakceptowali minimalny kurs wymiany. W kwietniu 2012 roku kurs euro do franka szwajcarskiego po raz pierwszy przekroczył wartość 1,20 EUR - choć wprowadził tylko na kilka sekund.

SNB musiał podjąć faktyczne działania dopiero w maju, gdy ponownie pojawił się kryzys euro. W wyniku interwencji na rynkach walutowych rezerwa walutowa SNB zwiększyła się z 296 mld CHF w kwietniu do 430 mld CHF we wrześniu. Od tego czasu znów widać znaczące uspokojenie sytuacji spowodowane coraz niższym poziomem interwencji SNB. Wpływ na uspokojenie nastrojów miał również program EBC dotyczący zakupu obligacji, przyczyniając się do odprężenia w strefie euro, które spowodowało znaczący spadek presji wywieranej na franka szwajcarskiego. Po raz pierwszy sprzedaż waluty była słabsza, a we wrześniu 2012 roku przekroczyła na krótko poziom EUR/CHF 1,21.

Waluty krajów EŚW

W 2012 roku waluty krajów EŚW zasadniczo umacniały swoją wartość względem euro, ponieważ EBC zwalczał kryzys finansowy dodatkowymi środkami i niskimi stopami procentowymi. Co zaskakujące, obok polskiego złotego najsilniejszą walutą w stosunku do euro okazał się węgierski forint. Jednak należy to przypisywać głównie słabości waluty na przełomie lat 2011/2012, kiedy kurs EUR/HUF osiągnął wartość ponad 320. Tak jak w przypadku innych walut krajów EŚW, dalsze wsparcie pojawiło się w związku z globalnym spadkiem niechęci do podejmowania ryzyka. Po wahaniach kursu złotego w stosunku do euro w pierwszych sześciu miesiącach 2012 roku, polski złoty utrzymuje obecnie stabilną wartość. Korona czeska, która cieszy się statusem bezpiecznego pieniądza wśród walut krajów EŚW, zasadniczo utrzymała ten sam poziom wartości w 2012 roku, choć doświadczała częstych wahań. Redukcja stóp referencyjnych do 0,05 procent wyrównała stały trend aprecjacyjny, podobnie jak ustna interwencja banku centralnego.

W Europie Południowej waluty ulegały dużym wahaniom, szczególnie w pierwszej połowie 2012 roku. Utrzymująca się niechęć do podejmowania ryzyka, która znajdowała odzwierciedlenie w inwestycjach zagranicznych, duży spadek transferu kapitału z zagranicy przesyłanego przez emigrantów oraz polityczne niepewności - szczególnie w Rumunii i Serbii - przyczyniły się do spadku wartości waluty w krajach Europy Południowej. Większe wahania i być może nowe fazy kryzysu gospodarczego są spodziewane w pierwszej połowie 2013 roku.

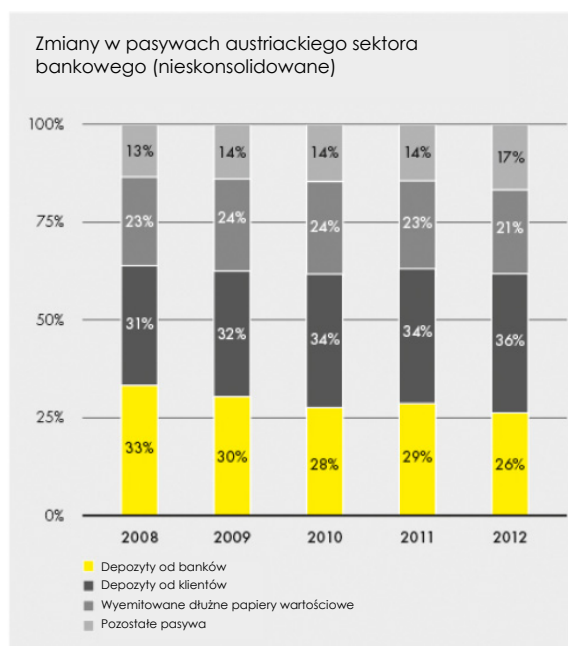
Wynik sektora bankowego

Austria

Wolumeny biznesowe nieznacznie w dół

Łączne wolumeny biznesowe austriackich banków spadły w 2012 roku o 2,9 procent do 964 mld EUR. Kredyty i pożyczki dla instytucji pozabankowych nadal stanowią większość zgłoszonych aktywów w austriackim sektorze bankowym, osiągając poziom 45,5 procent. Wolumen depozytów instytucji pozabankowych wzrósł o 1,1 procent i dobrze wypadł w

stosunku do wszystkich zobowiązań - wzrósł o 1,4 punktu procentowego do 35,7 procent, stanowiąc tym samym największą pozycję po stronie aktywów. Drugą co do wielkości pozycją były kredyty i pożyczki na rzecz banków (26,6 procent), a depozyty od banków stanowiły 26,2 procent wszystkich zobowiązań.

Zyski

Oczekuje się, że w 2012 roku austriackie banki osiągną nieskonsolidowany wynik operacyjny w wysokości 6,8 mld euro, czyli o niemal 11 procent mniej niż w poprzednim roku. Odzwierciedla to spadek dochodu operacyjnego (minus 2,3 procent) połączony z wyższymi kosztami operacyjnymi (o 3,5 procent).

W 2012 roku, po kilku latach pozytywnego wzrostu, dochód odsetkowy netto zaczął spadać, tracąc 8,4 procent i osiągając poziom z 2009 roku. Wynik odsetkowy netto pozostaje ważnym elementem dochodu operacyjnego, ponieważ nadal stanowi 46,5 procent.

Zyski netto nie zostały jeszcze ostatecznie podsumowane, ale austriackie banki przewidują, że ich kwota będzie wysoka i wyniesie około 3,2 mld euro, czyli będzie podobna do wyniku za 2010 rok (2011: 0,8 mld euro).

Poszczególne sektory, z wyjątkiem Volksbanken AG, odnotowały dobre wyniki. Grupa Bankowa Raiffeisen pozostaje ważnym graczem na rynku, wypracowując około połowy całkowitego nieskonsolidowanego zysku netto sektora. Austriackie banki przewidują znaczącą redukcję rezerwy na straty kredytowe do poziomu 2,5 mld euro w 2012 roku (2011: blisko 7 mld euro).

Częściowa nacjonalizacja Volksbank AG (ÖVAG)

Najważniejszym wydarzeniem na austriackim rynku bankowym była częściowa nacjonalizacja austriackich Volksbanken AG (ÖVAG). W lutym 2012 Republika Austrii i udziałowcy ÖVAG podjęli decyzję o restrukturyzacji banku. Zgodnie z umową restrukturyzacyjną 5,7 procent akcji w spółce należących pośrednio do Raiffeisen Zentralbank zostanie upłynnionych w trakcie redukcji i późniejszego zwiększania kapitału. Raiffeisen Zentralbank posiada obecnie 0,9 procent akcji ÖVAG i zamierza całkowicie wycofać się ze spółki.

Wkład RZB w program restrukturyzacji obejmował również zobowiązanie do dokonania zastrzyku płynności w wysokości 500 mln euro oraz zwiększenia kapitału własnego o 100 mln euro, przede wszystkim poprzez transfer aktywów. Jednak termin zakończenia negocjacji już upłynął, a porozumienie co do szczegółów nie zostało osiągnięte, dlatego też negocjacje będą trwały dalej.

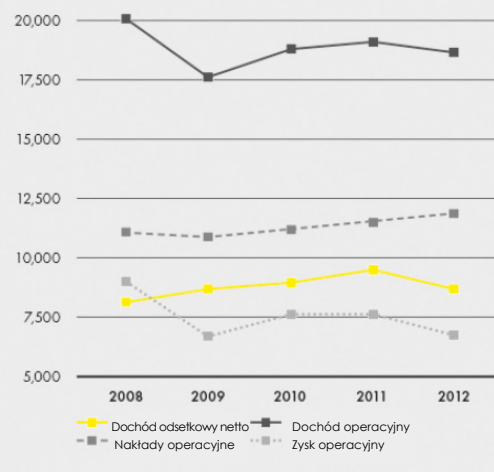
Republika Austrii zapowiedziała podniesienie nowego podatku bankowego (instrument stabilizujący), ponieważ planuje przeznaczyć uzyskane w ten sposób dochody na pokrycie kosztów restrukturyzacji ÖVAG i innych znacjonalizowanych banków oraz zmniejszyć deficyt budżetowy. O połowę zmniejszono publiczne dofinansowanie planów oszczędnościowych i produktów emerytalnych.

Ciągły wzrost sektora bankowego w krajach EŚW

W latach 2010 i 2011 sektor kredytów w krajach EŚW odnotował wyraźny wzrost wynoszący pomiędzy 13 i 15 procent, choć wzrost w tym okresie był zdecydowanie poniżej poziomów sprzed kryzysu, tj. w latach 2004-2008. Ten pozytywny trend można było dostrzec w 2012 roku, przede wszystkim w pierwszej jego połowie. W szczególności zwiększyła się liczba kredytów udzielanych klientom korporacyjnym, a więc w krajach EŚW nie nastąpiła poważniejsza zapaść kredytowa. Gdy w drugiej połowie 2012 roku wzrost gospodarczy gwałtownie wyhamował, również wzrost rynku kredytów w pewnym stopniu osłabł, ale mimo to w 2012 roku wolumen kredytów w krajach EŚW wzrósł ogólnie o prawie 10 procent. W pierwszej połowie 2013 roku ze względu na realne warunki gospodarcze prawdopodobnie będzie przeważać raczej słaby popyt na kredyty. Obecne prognozy na 2013 rok zakładają wzrost rynku kredytów w wysokości 5-10 procent zarówno w Europie Środkowej jak i w WNP oraz pomiędzy 1 a 5 procent w Europie Południowo-Wschodniej.

Po wzroście o 13 i 14 procent odpowiednio w latach 2010 i 2011, w okresie, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie, całkowite aktywa sektora bankowego w krajach EŚW osiągnęły niewiele mniejszy wzrost. Podobnie jak wolumeny kredytów, wspomniane stopy wzrostu były znacząco poniżej poziomu sprzed kryzysu, czyli w latach 2004-2008. Prognozy na nadchodzący rok zakładają, że całkowita wartość aktywów w krajach EŚW odnotuje jednocyfrowy wzrost, a tempo wzrostu będzie bardzo różnić się pomiędzy poszczególnymi krajami. Przez kilka kolejnych lat dwucyfrowy wzrost powinien być możliwy jeszcze np. w Rosji, a wzrost w krajach EŚW (oprócz Węgier) wyniesie blisko 10 procent.

Przychody austriackiego sektora bankowego (nieskonsolidowane)
w milionach euro

Z drugiej strony w wielu krajach Europy Południowo-Wschodniej, jedynie niski, jednocyfrowy wzrost wydaje się możliwy, a to ze względu na trudną sytuację rynkową. Odzwierciedla to wysoką wartość portfela pożyczek w porównaniu z depozytami i potencjałem gospodarczym zainteresowanie kredytami w najbliższych latach będzie niewielkie.

Lepsza sytuacja finansowa rządów i banków

W latach 2011-2012 znacznie poprawiła się sytuacja finansowa rządów krajów EŚW. Dzięki temu zaistniała możliwość zrefinansowania obligacji rządowych oraz wyemitowania nowych papierów na odpowiednich krajowych i światowych rynkach obligacji. Wiele krajów wykorzystało sprzyjającą sytuację finansową w drugiej połowie 2012 roku, aby zapewnić sobie prefinansowanie na 2013 rok, a tym samym pokryło większą część obowiązkowego refinansowania w tym roku. Zyski z krajowych obligacji rządowych przez długi czas pozostawały na tym samym poziomie lub nawet spadały ze względu na trwającą ekspansyjną politykę monetarną w Europie Zachodniej oraz redukcję premii za ryzyko rynkowe dla EŚW. Jednak w tym samym czasie ocena poszczególnych rynków obligacji w krajach EŚW różniła się znacząco, a wskaźniki ryzyka - takie jak zadłużenie rządu, deficyty budżetowe, bilans płatniczy oraz niepewność polityczna - znalazły odzwierciedlenie w cenach obligacji. Kraje EŚW otwarte na reformy powinny skorzystać na tej różnicy ocen również w przyszłości. Premie za ryzyko rynkowe w przypadku kilku krajów EŚW są obecnie niższe niż premie kilku krajów strefy euro, jak np. Włoch, Portugalii, Hiszpanii, a czasem nawet Francji czy Belgii. Nie można jednak wykluczyć, że w 2013 roku kilka pojedynczych, słabszych strukturalnie krajów EŚW, które same stworzyły sobie kłopoty, nie będzie potrzebowało wsparcia, w tym wsparcia ze strony MFW.

Wyniki i finanse

Wprowadzenie i zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbanku zostało przygotowywane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obowiązującymi w UE. Raiffeisen Zentralbank przygotował również oddzielne sprawozdanie finansowe zgodne z austriacką Ustawą o bankowości (BGW) i austriackim Kodeksem Handlowym (UGB), które stanowią formalną podstawę weryfikacji obliczenia podziału dywidendy i podatków. Więcej szczegółów na temat danych upublicznionych zgodnie z BWG i UGB znajduje się w odpowiednich rozdziałach niniejszego Sprawozdania zarządu grupy, również w rozdziale not.

Większość akcji Raiffeisen Zentralbank pośrednio należy do Raiffeisen Landesbanken Holding GmbH (RLBHOLD), co oznacza, że Raiffeisen Zentralbank jest częścią Grupy RLBHOLD. W RLBHOLD główny akcjonariusz - tj. Raiffeisen Landesbanks - posiada większość akcji zbiorczych. Na koniec 2012 roku RLBHOLD posiadał 78,5 procent akcji, pozostałe akcje należały głównie do innych akcjonariuszy. Na 31 grudnia 2012 roku zakres konsolidacji Raiffeisen Zentralbank obejmował 341 jednostek Grupy, w tym 23 banki oraz wiele instytucji finansowych i dostawców usług okołobankowych. Pod koniec kwietnia 2012 roku RBZ nabył 100 procent akcji Polbanku EFG S.A w Warszawie. W czasie wstępnej konsolidacji wspomniana fuzja zwiększyła całkowite aktywa o 6,2 mld euro, co miało wpływ na porównywalność różnych pozycji w bilansie i rachunku zysków i strat. Informacje na temat innych zmian w zakresie konsolidacji można znaleźć w odpowiednich notach.

Wyniki

Zysk przed opodatkowaniem

Chociaż przeważała trudna sytuacja gospodarcza oraz podjęto działania w celu spełnienia wymagań Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA), w roku ujętym w niniejszym sprawozdaniu RZB osiągnęło zysk przed opodatkowaniem w wysokości 905 mln euro. Taka suma oznacza jednak spadek w stosunku do poprzedniego roku - o 21 procent, tj. 239 mln euro.

Na zysk przed opodatkowaniem wpływ miał niższy wynik operacyjny (spadek o 16 procent, tj. 354 mln euro po skorygowaniu wartości firmy), a także dochód netto z tytułu wyceny wynikający z uspokojenia sytuacji na rynkach finansowych. Jednorazowe zyski ze sprzedaży obligacji wysokiej jakości (zysk ze zbycia w wysokości 163 mln euro) oraz wykup obligacji hybrydowych (113 mln euro) zmniejszyły spadek zysku o 276 mln euro.

Dochód operacyjny

Dochód operacyjny - z wyłączeniem obniżenia wartości firmy - spadł w związku z dochodem odsetkowym netto i dochodem obrotowym netto o 4 procent, tj. 209 mln euro, do 5207 mln euro.

Dochód obrotowy netto spadł o 150 mln euro do 196 mln euro. Spadek ten miał związek z dochodem netto z transakcji oprocentowanych oraz dochodem netto z gwarancji kapitałowych. W przypadku dochodu netto z gwarancji kapitałowych wymagana prawem zmiana modelu wyceny przyniosła w poprzednim roku zysk z tytułu wyceny. Na Białorusi rachunkowość w warunkach hiperinflacji spowodowała straty z tytułu wyceny.

Dochód odsetkowy netto zmniejszył się o 54 mln euro do 3531 mln euro. Sprzedaż obligacji spowodowała znacząco niższy dochód odsetkowy z tytułu papierów wartościowych. Dodatkowo dochód odsetkowy netto obniżył się ze względu na wysoką płynność i wyższe depozyty detaliczne. W Rosji dochód odsetkowy netto wykazywał pozytywne tendencje: wzrost w wysokości 159 mln euro osiągnięto dzięki rosnącej liczbie klientów oraz wyższemu dochodowi z instrumentów pochodnych. Połączenie z Polbankiem również znacząco poprawiło dochód odsetkowy netto. Udziały w podmiotach stowarzyszonych obliczane przy użyciu metody praw własności zwiększyły się o 129 mln euro, głównie dzięki dobrym wynikom Uniqa Versicherungen AG.

Ogólne koszty administracyjne

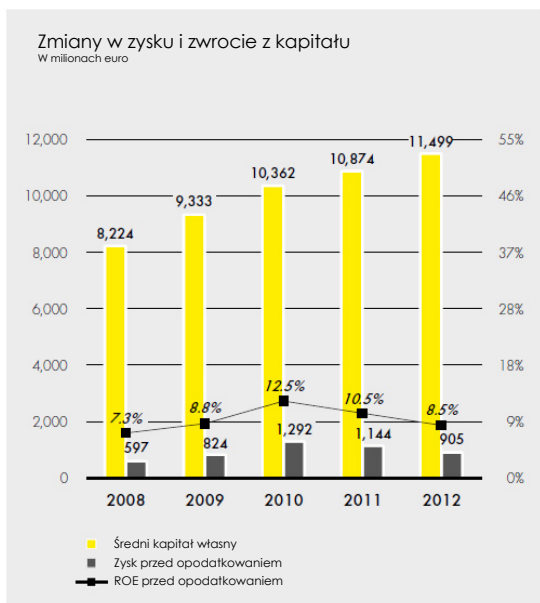
Ogólne koszty administracyjne wzrosły o 5 procent, tj. 145 mln euro, do poziomu 3353 mln euro w ujęciu rok do roku. Przepisano to niemal wyłącznie połączeniu i integracji z Polbankiem, które łącznie kosztowały 137 mln euro, podczas gdy inne koszty pozostały na wcześniejszym poziomie. Wskaźnik koszt/dochód (z wyłączeniem obniżenia wartości firmy) wzrósł o 5,1 punktu procentowego do 64,4 procent.

W porównaniu z poprzednim rokiem koszty pracownicze wzrosły o 4 procent, tj. 65 mln euro, do 1 663 mln euro. Średnia liczba pracowników wzrosła o 940 osób do 61 539, głównie ze względu na włączenie Polbanku, który zatrudnił 3065 pracowników w czasie wstępnej konsolidacji. Pozostałe koszty administracyjne w stosunku do poprzedniego roku wzrosły o 4 procent, tj. 52 mln euro, do 1265 mln euro, co przypisano głównie wyższym kosztom obsługi informatycznej (więcej o 36 mln euro) i kosztom powierzchni biurowej (więcej o 22 mln euro). Liczba oddziałów wzrosła o 178 w stosunku do końca poprzedniego roku, sięgając 3115. Polbank wniósł 327 z nich.

Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości

Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości spadły o 69 mln euro do 1031 mln euro. Spadek ten przypisano wyższemu zwrotom z rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz niższymi alokacjom netto poszczególnych rezerw na straty kredytowe. Trudna sytuacja gospodarcza, która przeważała w szczególności w drugiej połowie roku, doprowadziła do stworzenia znacznie wyższych rezerw netto, zwłaszcza w czwartym kwartale.

Na Węgrzech rezerwy zmniejszyły się w stosunku rocznym do 241 mln euro (2011: 478 mln euro). W Polsce rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości wzrosły o 69 milionów euro do 127 milionów euro. Wyższe zapotrzebowanie na rezerwy pojawiło się również na Słowacji i w Rumunii, głównie ze względu na klientów korporacyjnych RBI AG. Wskaźnik rezerw netto wzrósł do 1,20 procent. Portfel należności wątpliwych wzrósł o 1088 mln euro, osiągając 8304 mln euro, z których 508 mln euro jest związane z włączeniem Polbanku.

Dochód netto z instrumentów pochodnych i należności

Osiągając 408 mln euro w poprzednim roku, dochód netto z instrumentów pochodnych i należności spadł w roku objętym niniejszym sprawozdaniem do minus 132 mln euro. Na należnościach rozliczonych według wartości godziwej odnotowano stratę z tytułu wyceny w wysokości 312 mln euro, choć w 2011 roku zysk z tego tytułu wyniósł 184 mln euro. Wyceny objęte tą sumą spreadów kredytowych własnych należności spowodowały stratę w wysokości 145 mln euro w roku objętym sprawozdaniem, w poprzednim roku pozycja ta zamknęła się zyskiem w wysokości 249 mln euro. Dochód netto wynoszący 113 mln euro uzyskano w związku z częściowym wykupieniem obligacji hybrydowych. Dochód netto z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zawartych ze względu na zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej zmniejszył się do minus 92 mln euro.

Dochód netto z inwestycji finansowych

Dochód netto z inwestycji finansowych wzrósł w stosunku rocznym z minus 183 mln euro do 240 mln euro, co odpowiadało wzrostowi o 423 mln euro. Sprzedaż obligacji rządowych z portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w siedzibie Grupy - działanie wymagane przez EBA - przyniosła zysk netto ze sprzedaży w wysokości 163 mln euro.

Wycena portfela papierów wartościowych według wartości godziwej była przyczyną zysku w wysokości 72 mln euro (2011 - strata wynosząca 126 mln euro), co zostało przypisane głównie zyskom z tytułu wyceny na obligacjach w RBI AG oraz obligacjom samorządowym na Węgrzech. Sprzedaż papierów wartościowych z tej kategorii przyniosła dochód netto równy 82 mln euro (2011: minus 11 mln euro).

Trwała utrata wartości firmy

W 2012 roku dokonano odpisu z tytułu utraty wartości w wysokości 38 mln euro (2011: 188 mln euro). Perspektywa Ukrainy i wysoka stopa dyskontowa zastosowana podczas wyceny spowodowały dokonanie odpisu aktualizującego wartość Raiffeisen Bank Aval na kwotę 29 mln euro (2011: 183 mln euro). Tym samym na koniec roku wartość Raiffeisen Bank Aval została odpisana całkowicie. Dodatkowo mniejsze redukcje wartości firmy miały miejsce w różnych jednostkach spółki na sumę 9 mln euro.

Skonsolidowany zysk

W 2012 roku skonsolidowany zysk po opodatkowaniu wyniósł łącznie 631 mln euro, co odpowiada spadkowi o 13 procent, tj. 98 mln euro. Osiągając 30,3 procent, stawka podatku była o 6,0 punktów procentowych niższa w stosunku do poprzedniego roku. Zysk przypisany udziałom niesprawującym kontroli wzrósł z 13 mln euro do 269 mln euro. Tę zmianę należy przede wszystkim przypisać nabyciu udziałów mniejszościowych w Austrii, Bośni i Hercegowinie oraz w Słowenii.

Po wyłączeniu zysku przypisanego do udziałów mniejszościowych, skonsolidowany zysk osiągnął poziom 361 mln euro, co oznacza spadek o 111 mln euro w stosunku rocznym. W roku objętym niniejszym sprawozdaniem w obiegu pozostawało średnio 6,3 mln akcji. Zatem w 2012 roku podstawowy wskaźnik zysku na akcję wyniósł 57,36 euro. Zarząd proponuje na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, aby wypłacono dywidendę w wysokości 36 euro za akcję za rok 2012. Oznaczałoby to wypłatę w wysokości 244 mln euro.

Kapitał własny

Kapitał własny wzrósł o 6 procent, tj. 683 mln euro do 12172 mln euro. W roku objętym niniejszym sprawozdaniem struktura kapitału RZB została skorygowana, przy czym kapitał udziałowy w wysokości 592 mln euro został wykupiony i zastąpiony zwiększeniem kapitału o tę samą kwotę. Dodatkowe 250 mln euro poddano subskrypcji w ramach zwiększania kapitału.

Całkowity dochód wyniósł 920 mln euro, z których 631 mln euro to skonsolidowany zysk po opodatkowaniu. Kapitał własny został pomniejszony o wypłaty dywidend w kwocie 447 mln za rok obrotowy 2011. 165 mln euro z tej kwoty przypisano akcjonariuszom RZB, 20 mln euro włączono do kapitału udziałowego, a 262 mln euro przekazano akcjonariuszom mniejszościowym. Nabycie udziałów mniejszościowych zmniejszyło kapitał własny o łączną kwotę 77 mln euro. Wynik ten uzyskano głównie w związku z zakupem 49 procent udziałów mniejszościowych w Raiffeisen-Leasing G.m.b.H z siedzibą w Wiedniu, 30 procent w Raiffeisen Bank Zrt. z siedzibą w Budapeszcie, 12 procent w Raiffeisen Bank d.d. z Marburga oraz 3 procent w Raiffeisen Bank d.d. Bośnia i Hercegowina, z Sarajewa.

Wskaźnik kapitału Poziomu 1 (Tier 1)

Ustawowe fundusze własne, które zostały obliczone od kwietnia 2012 na podstawie międzynarodowych standardów rachunkowości, na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosły 12667 mln euro (2011: minus 57 mln euro); dane porównawcze ustalono na podstawie UGB/BWG. Na kapitał poziomu 1 dobry wpływ miało przejście na metodologię obliczeń zgodną z międzynarodowymi standardami rachunkowości, jednak nabycie udziałów mniejszościowych, wykup hybrydowego kapitału poziomu 1 oraz połączenie z Polbankiem obniżyły wysokość kapitału poziomu 1. Krótkoterminowe fundusze dodatkowe (Tier 3) wzrosły ze względu na zbliżający się termin zapadalności instrumentów poziomu 2 (Tier 2).

Działania podjęte w celu spełnienia wymagań EBA doprowadziły do redukcji wymaganego kapitału własnego o 1017 mln euro do wysokości 6965 mln euro. Obniżenia tego dokonano głównie ze względu na wymagania dotyczące funduszy własnych na zabezpieczenie ryzyka kredytowego (minus 737 mln euro) oraz ryzyka pozycji w obligacjach, kapitale własnym oraz towarach (minus 247 mln euro).

Wskaźnik Tier 1 (całkowite ryzyko) wzrósł o 1,5 punktu procentowych do 11,4 procent. Wskaźnik Core Tier 1 wzrósł o 1,8 punktu procentowego do 10,9 procent.

Bilans

Całkowite aktywa zmniejszyły się w stosunku rocznym o 3 procent, tj. 4,1 mld euro, osiągając sumę 146,0 mld euro. Różnice walutowe miały tylko niewielki wpływ na ten spadek. Połączenie z Polbankiem przyniosło wzrost całkowitych aktywów o 6,2 mld euro.

Po stronie aktywów wartość kredytów i pożyczek zaciągniętych przez klientów wzrosła o 1,5 mld euro, ale wartość instrumentów w sektorze międzybankowym spadła o 1,0 mld euro. Portfel papierów wartościowych został zmniejszony o ok. 3,2 mld euro, głównie w związku ze zbyciem papierów wartościowych do sprzedaży. Spadek po stronie pasywów został przypisany głównie depozytom innych banków i był spowodowany mniejszymi inwestycjami krótkoterminowymi i zabezpieczonymi zobowiązaniami osiągniętymi termin zapadalności.

W związku z połączeniem z Polbankiem kredyty i pożyczki udzielone klientom wzrosły o 2 procent. Pomimo tego połączenia, które wniósł ok. 3,5 mld euro, wartość depozytów klientów spadła o 1 procent ze względu na spadek depozytów klientów korporacyjnych (szczególnie w ramach transakcji repo). W wyniku powyższego wskaźnik kredyty/depozyty wzrósł o 4 punkty procentowe do 129 procent.

Rachunek zysków i strat

W milionach €	1/1-31/12/2012	1/1-31/12/2011	Zmiana bezwzględna	Zmiana w %
Dochód odsetkowy netto	3,531	3,585	(54)	(1.5)%
Dochód z opłat i prowizji netto	1,521	1,493	28	1.9%
Dochód handlowy netto	196	346	(150)	(43.4)%
Pozostałe dochody operacyjne netto ¹	(41)	8	(33)	438.9%
Dochód operacyjny	5,207	5,416	(209)	(3.9)%
Koszty zatrudnienia pracowników	(1,663)	(1,599)	(65)	4.0%
Inne koszty administracyjne	(1,265)	(1,214)	(52)	4.2%
Amortyzacja	(425)	(396)	(29)	7.4%
Ogólne koszty administracyjne	(3,353)	(3,208)	(145)	4.5%
Wynik operacyjny	1,854	2,208	(354)	(16.0)%
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(1,031)	(1,099)	69	(6.2)%
Pozostałe wyniki ²	82	35	46	131.9%
Zysk przed opodatkowaniem	905	1,144	(239)	(20.9)%
Podatek dochodowy	(274)	(415)	142	(34.1)%
Zysk po opodatkowaniu	631	728	(98)	(13.4)%
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych	(269)	(256)	(13)	5.3%
Skonsolidowany zysk	361	472	(111)	(23.5)%

1 Z wyłączeniem trwałej utraty wartości firmy

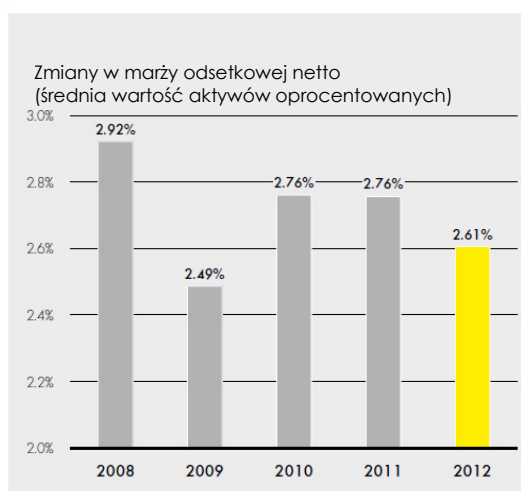
2 Z trwałą utratą wartości firmy włącznie

Dochód odsetkowy netto

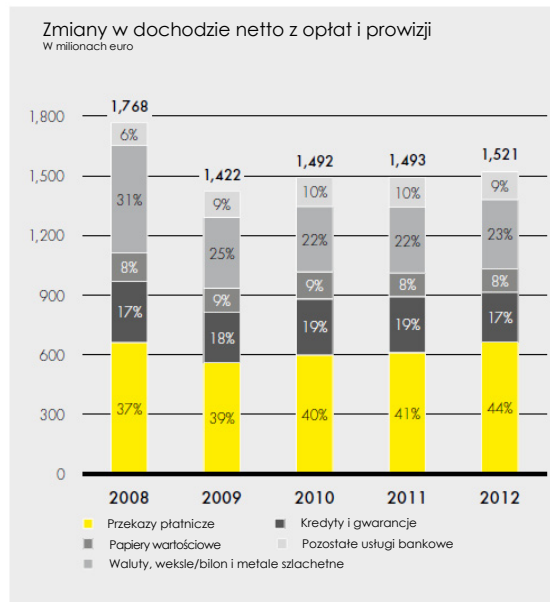
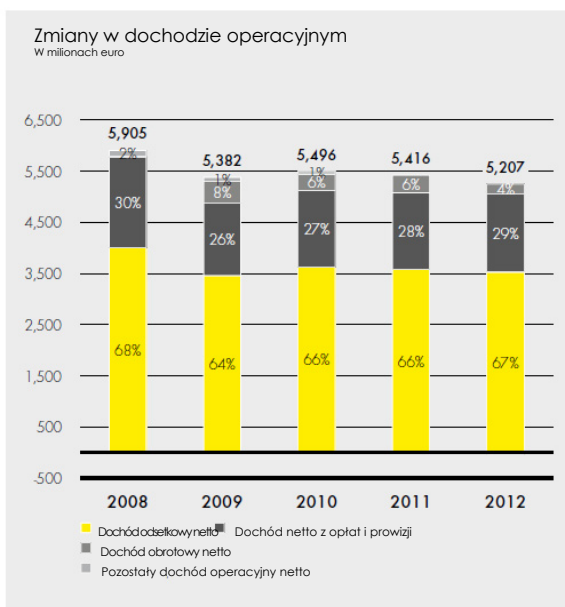
W 2012 roku dochód odsetkowy netto obniżył się o 2 procent, tj. 54 miliony euro, do 3531 milionów euro. Dochód odsetkowy netto stanowił w związku z tym 68 procent dochodu operacyjnego. Marża odsetkowa netto (naliczana na aktywach oprocentowanych) zmniejszyła się o 15 punktów bazowych do 2,61 procent. W tym samym czasie średnia wartość aktywów oprocentowanych wzrosła o 4,2 procent, a dochód odsetkowy netto spadł.

Odnotowano również szczególnie znaczący spadek dochodu odsetkowego netto z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom wynoszący 117 milionów euro (do 267 milionów euro), spowodowany częściową redukcją nadwyżkowej płynności. Szczególny wpływ na dochód odsetkowy netto z papierów wartościowych miała sprzedaż papierów wartościowych w RBI AG, która zmniejszyła się o 159 milionów euro do 624 milionów euro. Spadek dochodu odsetkowego netto został również przypisany niższemu dochodowi odsetkowemu ze względu na ograniczoną liczbę udzielanych pożyczek oraz wyższe koszty refinansowania.

W Rosji dochód odsetkowy netto wzrósł o 159 milionów euro ze względu na większą liczbę udzielonych pożyczek oraz wyższą marżę odsetkową netto. Do lepszego wyniku przyczynił się również wyższy dochód odsetkowy z instrumentów pochodnych. Ponadto pozytywny wpływ na dochód odsetkowy netto miała integracja z Polbankiem. Po odnotowaniu w poprzednim roku ujemnego dochodu netto z podmiotów stowarzyszonych w wysokości 87 milionów euro, w roku objętym niniejszym sprawozdaniem dochód wyniósł 42 miliony euro. Wzrost ten został przypisany głównie udziałom w UNIQA Versicherungen AG.

W Europie Środkowej marża odsetkowa netto spadła o 50 punktów bazowych do 2,85 procent ze względu na ciężką ogólną sytuację na rynku. Na Węgrzech marża spadła o 44 punkty bazowe do 3,42 procent. W krajach Europy Południowo-Wschodniej odnotowano spadek o 20 punktów bazowych do 4,21 procent. Najbardziej dotknięta była Bułgaria - tamtejszy dochód odsetkowy zmniejszył się w stosunku rocznym ze względu na skorygowane oczekiwania dotyczące przepływów pieniężnych z tytułu kredytów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości.

Dochód z opłat i prowizji netto

Dochód z opłat i prowizji netto zmniejszył się w stosunku rocznym o 28 mln euro i stanowi 29 procent dochodu operacyjnego. W szczególności wyższy był dochód netto z przelewów płatniczych, wymiany walut oraz obrotu banknotami/monetami i metalami szlachetnymi.

Jednak dochody netto z kredytów i gwarancji oraz z innych usług bankowych były niższe w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dochód netto z przelewów płatniczych wzrósł o 52 mln euro do poziomu 663 mln euro, dzięki czemu jest największym składnikiem dochodu z opłat i prowizji netto, stanowiąc 44 procent. Ten znaczący wzrost wynikał z większej liczby transakcji i wzrostu ich wolumenów.

Wypracowując 19 mln euro, Rosja najbardziej przyczyniła się do tego wzrostu, tuż za nią znalazła się Ukraina, której dochód wyniósł 18 mln euro.

Wzrost dochodu netto z wymiany walut, obrotu banknotami/monetami i metalami szlachetnymi o 19 mln euro był drugim co do wielkości wzrostem w zestawieniu rok do roku. Wynikał on przede wszystkim z lepszych wyników w Rosji (8 mln euro) oraz na Białorusi (7 mln euro) osiągniętych dzięki zwiększeniu przychodów i marż.

Trend dochodu netto z kredytów i gwarancji był przeciwny - dochód zmniejszył się o 30 mln euro do 251 mln euro. Taki wynik jest przypisywany głównie niższym opłatom związanym z udzielaniem pożyczek w Rumunii (minus 43 mln euro) oraz zmianie metodologii, która obejmowała przeklasyfikowania pomiędzy dochodem z opłat i prowizji netto oraz dochodem odsetkowym netto. Na Węgrzech ze względu na spadek wartości transakcji dochód netto obniżył się o 7 mln euro. Rosja wygenerowała wzrost w wysokości 16 mln euro dzięki nowym obszarom działalności.

Dochód netto z zarządzania inwestycjami i funduszami emerytalnymi spadł o 4 mln euro do 23 mln euro, głównie ze względu na słabą aktywność biznesową w Chorwacji.

Dochód netto ze sprzedaży produktów własnych i produktów podmiotów trzecich wzrósł w stosunku rocznym o 4 mln euro do 45 mln euro, główny wkład wniosły Polska i na Ukraina.

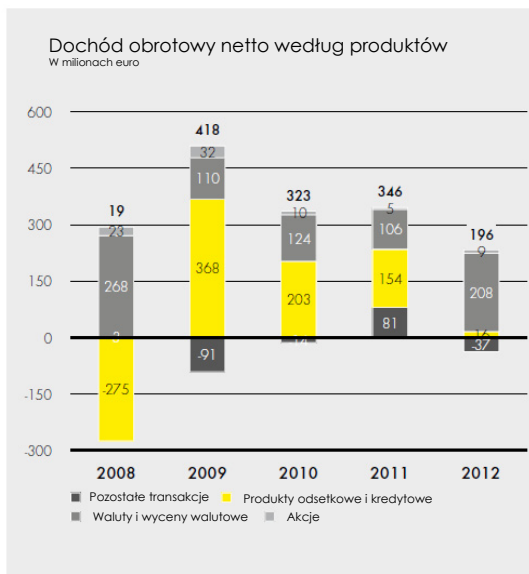
Dochód handlowy netto

Dochód handlowy netto spadł o 43 mln euro, tj. o 150 mln euro, do 196 mln euro. Transakcje walutowe (wzrost o 102 mln euro) oraz transakcje na kapitale własnym i indeksowane (wzrost w wysokości 4 mln euro) pozytywnie wpłynęły na dochód, jednak transakcje oprocentowane (spadek o 138 mln euro), kredytowe instrumenty pochodne (spadek o 15 mln dolarów) oraz inne obszary działalności (spadek o 103 mln euro) znacząco obniżyły ten wynik.

Dochód netto z transakcji oprocentowanych spadł o 90 procent, tj. 138 mln euro, do 16 mln euro. Głównym powodem tej sytuacji był niższy dochód netto w Rosji, który wynikał ze strat z tytułu wyceny na instrumentach pochodnych. Dochód z tytułu wyceny netto związany ze zmianami oprocentowania był niższy ze względu na zmianę oceny prawdopodobieństwa naruszenia w ocenie ryzyka kontrahenta.

Dochód netto z transakcji walutowych wzrósł o 96 procent, tj. 102 mln euro, do 208 mln euro. Wkład Rosji w dochód netto z instrumentów pochodnych zwiększył się, jednak na Węgrzech odnotowano stratę z tytułu wyceny spowodowaną większą liczbą instrumentów pochodnych stosowanych jako zabezpieczenia. Duży wpływ na wynik miało również zastosowanie MSR 29 do zaksięgowania wysokiej inflacji na Białorusi, ponieważ dzięki temu dochód netto wzrósł o 64 mln euro w stosunku rocznym. RBI AG odnotował wzrost wysokości transakcji walutowych, które ulegały jednak negatywnym wpływom wahań kursowych.

Dochód netto z pozostałej działalności odnosi się głównie do gwarancji kapitałowych udzielanych przez RBI AG. Zmniejszył się on o 79 mln euro do poziomu minus 25 mln euro. W poprzednim roku korekta metody wyceny mająca na celu dostosowanie do wymogów prawnych przyniosła dochód netto w wysokości 25 mln euro.

Pozostały dochód operacyjny netto

Pozostały dochód operacyjny netto z wyłączeniem obniżenia wartości firmy spadł z minus 8 mln euro w 2011 roku do minus 41 mln euro. Stało się tak głównie ze względu na wyższe podatki od działalności bankowej w Austrii i na Węgrzech oraz wprowadzenie takiego podatku na Słowacji. W sumie zapłacono 167 mln euro podatków od działalności bankowej. Odpowiada to wzrostowi o 66 mln euro w porównaniu z rokiem 2011. Dochód netto z alokacji i rozwiązania innych rezerw wzrósł o 2 mln euro do minus 9 mln euro. Wzrost ten został przypisany głównie rozwiązaniu rezerw na spory prawne w Austrii i Rosji w kwocie 31 mln euro, przy czym rezerwy w wysokości 29 mln euro zostały rozsięgowane jako udziały kapitałowe. W trakcie roku objętego niniejszym sprawozdaniem dochód netto z działalności pozabankowej oraz dodatkowych usług leasingowych wzrósł o 50 mln euro.

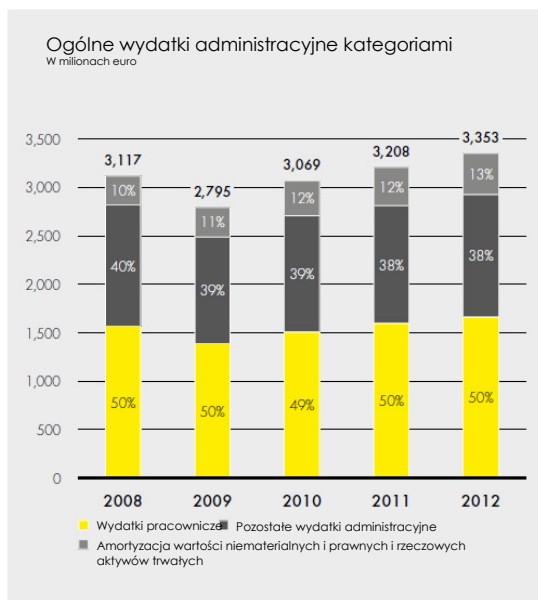
Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne wzrosły o 5 procent, tj. 145 mln euro, do 3353 mld euro. Wskaźnik koszt/dochód wyniósł 64,4 procent (2011: 59,2 procent).

Koszty zatrudnienia pracowników

Koszty zatrudnienia pracowników, które stanowiły największą pozycję wydatków równą 50 procent, wzrosły o 4 procent, tj. 65 mln euro, sięgając 1,663 mld euro. Powyższy wzrost był wynikiem przede wszystkim połączenia z Polbankiem i korekt wynagrodzeń w Rosji oraz obniżenia kosztów zatrudnienia i liczby pracowników na Węgrzech, w Czechach i Rumunii.

Średnia liczba pracowników zatrudnionych przez Grupę (w pełnych etatach) wzrosła o 2 procent, tj. 940 osób, do 61 539. Wzrost liczby pracowników miał miejsce w Polsce w związku z połączeniem z Polbankiem (plus 2 929) i na Słowacji (plus 47). Największe redukcje zatrudnienia miały miejsce na Ukrainie (minus 753), w Rosji (minus 448), Rumunii (323) i na Węgrzech (minus 282)

Pozostałe koszty administracyjne

Pozostałe koszty administracyjne wzrosły o 4 procent, tj. 52 mln euro, do 1 265 mln euro. Najbardziej wzrosły koszty informatyczne (plus 16 procent), ochrony depozytów (plus 10 procent) oraz powierzchni biurowej (plus 7 procent). Spadły natomiast koszty reklamy, PR i promocji (minus 10 procent), ochrony (minus 8 procent) oraz telekomunikacyjne (minus 4 procent).

Wzrost kosztów informatycznych był głównie wynikiem połączenia z Polbankiem oraz outsourcingu usług IT w RBI AG. Zmiany w Polsce i RBI AG były również przyczyną wyższych kosztów powierzchni biurowej, które wzrosły przede wszystkim ze względu na relokacje. W porównaniu z końcem 2011 roku liczba placówek wzrosła o 178 lokalizacji do 3115. W Polsce liczba oddziałów wzrosła o 300 w związku z połączeniem z Polbankiem, natomiast największy spadek w tym obszarze miał miejsce na Ukrainie (minus 84), w Rumunii (minus 24) i na Węgrzech (minus 9).

Amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

Wartość amortyzacji rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wzrosła o 7 procent, tj. 29 mln euro do 425 mln euro w stosunku rocznym (2011: 396 mln euro). Największy wzrost odnotowano w przypadku amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych, która wzrosła o 36 mln euro do 181 mln euro.

Większość tej sumy należy przypisać obniżeniu wartości oprogramowania na Ukrainie i w Czechach. Dodatkowo ważnymi czynnikami były połączenie z Polbankiem oraz wzrost kosztów w związku z rozwojem systemu w Rumunii, Chorwacji i na Ukrainie.

Wartość amortyzacji rzeczowych środków trwałych spadła o 9 mln euro do 204 mln euro. Spadek ten należy przypisać dokonaniu w 2011 roku odpisowi z tytułu utraty wartości majątku w Rosji.

Inwestycje Grupy dokonane w roku objętym niniejszym sprawozdaniem wyniosły 565 mln euro. 51 procent (287 mln euro) z tej kwoty przypadło na rzeczowe środki trwałe. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne, głównie związane z oprogramowaniem, stanowiły 32 procent wszystkich inwestycji. Pozostała część to aktywa w ramach leasingu operacyjnego.

Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości

Chociaż w 2011 roku większość rynków, na których obecny jest RBI, przeżyło poprawę sytuacji gospodarczej, w drugiej połowie roku objętego niniejszym sprawozdaniem nastąpiło ponowne pogorszenie warunków ekonomicznych. Było to wyraźnie widoczne w obszarze kredytów wątpliwych.

Rezerwa netto na straty kredytowe spadła rok do roku o 6 procent, tj. 69 mln euro, osiągając poziom 1031 mln euro. Alokacje netto rezerw na indywidualne straty kredytowe spadły o 9 mln euro do 1204 mln euro. Wartość netto rozwiązania rezerw na ryzyko związane z działalnością banków wzrosła o 59 mln euro do 164 mln euro. Wartość netto rozwiązania rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zawiera również dochód ze sprzedaży kredytów wątpliwych wynoszący 9 mln euro.

Trendy rezerw netto na odpisy z tytułu utraty wartości różniły się w zależności od kraju. Na Węgrzech odnotowano duży spadek w stosunku rok do roku, ponieważ na wynik w 2011 roku negatywny wpływ miała konieczność dokonania wysokiego odpisu z tytułu utraty wartości spowodowana ustaloną przez rząd konwersją pożyczek. W porównaniu z 478 mln euro w 2011 roku, rezerwy netto spadły do 241 mln euro. W Rosji rezerwy na straty kredytowe zostały rozwiązane dzięki poprawie jakości portfela kredytowego. Natomiast w Polsce rezerwy netto na kredyty, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości, wzrosły o 69 mln euro do wysokości 127 mln euro, przy czym wzrost ten był związany zarówno z wielkimi klientami korporacyjnymi, jak również klientami detalicznymi (przez połączenie z Polbankiem). Znacznie wyższe rezerwy netto odnotowano również w przypadku klientów korporacyjnych RBI AG na Słowacji i w Rumunii oraz klientów korporacyjnych i detalicznych w Słowenii.

Stoпа rezerw netto - tj. rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości kontra średnia wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom - spadła o 0,15 punktu procentowego do 1,20 procent.

Portfel kredytów straconych wzrósł od początku 2012 roku o 1,088 mld euro do 8304 mln euro. Połączenie z Polbankiem przyniosło 508 mln euro z powyższego wzrostu, a z różnic kursowych wyniknęło kolejne 95 mln euro. W związku z powyższym wartość kredytów straconych wzrosła w stosunku rocznym o 485 mln euro.

Największy wzrost odnotowano w RBI AG na Węgrzech i w Polsce, a znaczne spadki tej wartości miały miejsce na Ukrainie i w Rosji. Wskaźnik kredytów straconych - tj. stosunek kredytów straconych do wszystkich kredytów udzielonych klientom - pogorszył się o 9,7 procent w porównaniu z 8,6 procent w zeszłym roku. Kredyty stracone zostały pokryte rezerwami w wysokości 5558 mln euro.

Oznacza to wskaźnik pokrycia kredytów straconych wynoszący 66,9 procent, czyli niższy o 0,8 punktu procentowego w stosunku do danych z końca 2011 roku.

Pozostałe wyniki

Dochód netto z instrumentów pochodnych i należności

Dochód netto z instrumentów pochodnych i zobowiązań spadł z 408 mln euro w 2011 roku do minus 132 mln euro. W porównaniu z zyskiem w wysokości 184 mln euro w 2011 roku, zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przyniosły stratę w wysokości 312 mln euro. Na tę stratę złożyły się wpływy z oprocentowania wynoszące minus 167 mln euro oraz straty na spreadach kredytowych z tytułu wyceny w wysokości 145 mln euro. Jednak powyższe straty z tytułu zobowiązań odstają od pozytywnych wyników z tytułu wyceny innych instrumentów pochodnych o podobnej randze.

Dochód netto z pozostałych instrumentów pochodnych spadł o 139 mln euro do 55 mln euro. W roku objętym niniejszym raportem osiągnięto dochód z wykupu zobowiązań w wysokości 110 mln euro. Wartość ta obejmuje wykup obligacji hybrydowych za łączną kwotę 113 mln euro.

Dochód netto z inwestycji finansowych

Dochód netto z inwestycji finansowych wzrósł w stosunku rocznym z minus 183 mln euro odnotowanych w poprzednim roku do 240 mln euro. Sprzedaż obligacji z portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w siedzibie Grupy przyniosła dochód netto ze sprzedaży w wysokości 163 mln euro.

Dochód netto z papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, który w poprzednim roku wyniósł minus 137 mln euro, w roku objętym niniejszym raportem wzrósł do 154 mln euro. Wycena papierów wartościowych w portfelu wycenianym według wartości godziwej przyniosła zysk w wysokości 72 mln euro w porównaniu ze stratą w wysokości 126 mln euro odnotowaną w poprzednim roku. Odnotowano znaczące zyski z tytułu wyceny obligacji i obligacji samorządowych w RBI AG i na Węgrzech, jednak na Ukrainie wycena obligacji przyniosła straty. Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z portfela wycenianego według wartości godziwej, które zostały zanoowane głównie w RBI AG, przyniosły dochód w wysokości 82 mln euro (2011: minus 11 mln euro).

Dochód netto z udziałów kapitałowych wzrósł o 58 mln euro do minus 78 mln euro (2011: minus 135 mln euro).

W roku objętym niniejszym sprawozdaniem dochód netto z udziałów kapitałowych objął również straty z tytułu wyceny w wysokości 100 mln euro w zakresie udziałów kapitałowych w Austrii oraz zyski ze zbycia w wysokości 23 mln euro.

Dochód netto z papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności spadł o 89 mln euro do 1 mln euro. Wysoki dochód netto osiągnięty w poprzednim roku wynikał z zysków z tytułu sprzedaży obligacji rządowych o wartości 94 mln euro. Wspomniana sprzedaż została przeprowadzona w związku z koniecznością zwiększenia kapitału ustawowego wynikającą z wymagań Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA).

Trwała utrata wartości firmy

Pozostałe wyniki w roku objętym raportem objęły obniżenie wartości firmy w wysokości 38 mln euro (2011: 188 mln euro). Odpis z tytułu utraty wartości w wysokości 183 mln euro został zaksięgowany w poprzednim roku przy wartości firmy na Ukrainie ze względu na skorygowane prognozy i wzrost stopy dyskontowej zastosowanej do wyceny. W 2012 roku odpisano również pozostałą wartość firmy w wysokości 29 mln euro. Kolejne 9 mln euro dotyczyło wartości firmy w Bośni i Hercegowinie, Chorwacji oraz innych mniejszych oddziałach Grupy.

Dochód netto z tytułu zbycia aktywów Grupy

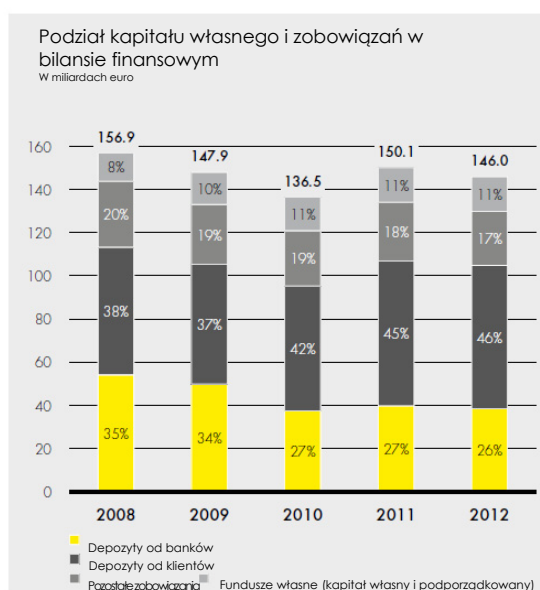
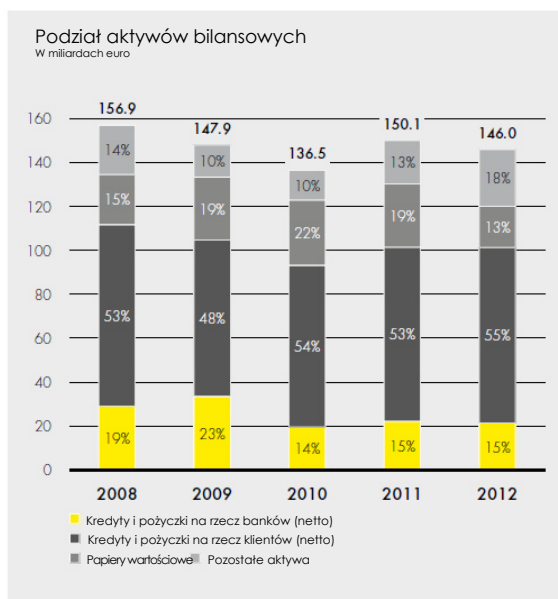
W 2012 roku dochód netto z tytułu zbycia aktywów Grupy wyniósł 12 mln euro. Łącznie 13 podmiotów zależnych zostało wyłączonych z konsolidacji, dziewięć z nich ze względu na marginalne znaczenie. Dwa podmioty zależne zostały wyłączone ze skonsolidowanej Grupy ze względu na zamknięcie działalności, a kolejne dwa zostały sprzedane. Spółki działały głównie w branży usług leasingowych i inwestycyjnych.

Podatek dochodowy

Podatki dochodowe w okresie sprawozdawczym wyniosły 274 mln euro przy 415 mln euro w poprzednim roku. Stawka podatku wyniosła 30 procent (2011: 36 procent); przy uwzględnieniu korekty wartości firmy wyniosłaby 29 procent (2011: 31 procent).

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans)

Całkowite aktywa RZB spadły od początku roku o 3 procent, tj. 4,1 mld euro, do 146 mld euro. Wpływ na ten spadek miała korekta bilansu przeprowadzona w celu spełnienia wymagań Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA).

Aktywa

Wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom (przed odliczeniem rezerw) wzrosła o 2 procent w roku objętym niniejszym raportem, tj. o 1,5 mld euro, do 85,6 mld euro. W branży klientów detalicznych zaksięgowano zysk w wysokości 5,2 mld euro, głównie w Polsce w związku z połączeniem z Polbankiem oraz w Rosji ze względu na rozpoczęcie nowej działalności. Umiarkowane spadki odnotowano w Europie Środkowo-Wschodniej, szczególnie na Ukrainie, w Chorwacji i na Węgrzech. W sektorze klientów korporacyjnych odnotowano spadek o 3,8 mld euro spowodowany głównie wynikami RBI AG (ze względu na niższe wpływy z nowej działalności oraz sprzedaży należności), oddziałów w Azji oraz spółki finansowej w Nowym Jorku.

W sektorze międzybankowym odnotowano spadek o 5 procent, tj. 1,0 mld euro, do 21,4 mld euro. Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości były o 0,6 mld euro wyższe w porównaniu z końcem 2011 roku, osiągając poziom 5,7 mld euro. 5,6 mld euro z tej kwoty zostało przypisane kredytom i pożyczkom udzielonym klientom.

Sprzedaż papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży oraz papierów wartościowych z portfela wycenianego według wartości godziwej doprowadziła do spadku wartości portfela papierów wartościowych (w tym inwestycji kapitałowych) o 2,9 mld euro do 18,7 mld euro. Większość tych transakcji przeprowadzono w RBI AG. Wartość pozostałych aktywów obniżyła się o 1,1 mld euro do 26,0 mld euro, głównie ze względu na zmniejszenie rezerw gotówkowych.

Kapitał własny i zobowiązania

W porównaniu z poprzednim rokiem wartość depozytów klientów spadła o 0,7 mld euro do poziomu 66,4 mld euro. Wartość depozytów klientów detalicznych wzrosła o 3,9 mld euro, głównie w Polsce (połączenie z Polbankiem) i w Rosji, natomiast depozyty klientów korporacyjnych spadły o 4,3 mld euro, przeważnie ze względu na transakcje repo w RBI AG. Z powodu niższej wartości depozytów krótkoterminowych wolumen refinansowania przez banki - głównie banki komercyjne - spadł o 1,5 mld euro do 38,4 mld euro.

Wartość pozostałych zobowiązań spadła o 2,1 mld euro do 25,0 mld euro. Wartość zobowiązań sekurytyzowanych spadła w bilansie o 1,0 mld euro do 13,3 mld euro. Zobowiązania handlowe zostały zmniejszone o 0,9 mld euro, głównie w RBI AG.

Kapitał własny

Kapitał własny w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Kapitał własny RZB ujęty w bilansie wzrósł od końca 2011 roku o 683 mln euro do 12 172 mln euro.

Skonsolidowany kapitał własny składający się z kapitału subskrybowanego, rezerw kapitałowych oraz zysków niepodzielonych wzrósł o 758 mln euro do 6907 mln euro. Zatrzymano 288 mln euro z zysku osiągniętego w 2011 roku, natomiast podniesienie kapitału przeprowadzone w okresie sprawozdawczym doprowadziło do wzrostu o 833 mln euro. Akcje preferencyjne o wartości nominalnej 41 mln euro zostały przekształcone w akcje zwykłe. Kapitał udziałowy w wysokości 592 mln euro został umorzony 1 czerwca 2012 roku.

Wyплаты dywidend obniżyły kapitał własny Grupy o 185 mln euro, z których 165 mln euro przypisano akcjonariuszom zwykłym, a 20 mln euro włączono do kapitału udziałowego.

Wartość bilansowa pozostałych dochodów całkowitych wyniosła 208 mln euro. Różnice kursowe oraz zmiany w wysokości kapitału własnego nierozliczone w rachunku zysków lub strat spółek, obliczone z zastosowaniem metody kapitałowej przyniosły zysk w wysokości odpowiednio 118 mln euro i 153 mln euro. Dochód netto z tytułu wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży wyniósł minus 116 mln euro, przede wszystkim ze względu na sprzedaż i późniejsze przeklasyfikowanie wyniku w rachunku zysków i strat. Suma powiązanych podatków odroczonej wyniosła 30 mln euro, a zastosowanie zasad księgowania w warunkach hiperinflacji przyniosło zysk w wysokości 23 mln euro.

Skonsolidowany zysk netto wniósł 361 mln euro do kapitału własnego po odliczeniu udziałów niesprawujących kontroli w kapitale udziałowym. Kapitał przypisany udziałom niesprawującym kontroli wzrósł o 36 mln euro do 4 903 mln euro. Zysk przypisany udziałom niesprawującym kontroli w wysokości 269 mln euro i inne dochody całkowite wynoszące 82 mln euro pozytywnie przyczyniły się do wyników osiągniętych w roku objętym raportem. Pozostałe dochody całkowite przypisano głównie pozytywnym efektom różnic kursowych, które przyniosły 50 mln euro zysku, oraz zmianom w kapitale własnym o wartości 45 mln euro, nie rozliczonym w rachunkach zysków i strat spółek i obliczonym przy zastosowaniu metody kapitałowej.

Dywidendy w kwocie 262 mln euro zostały wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym. 180 mln euro z tej kwoty przypisano do kapitału udziałowego utrzymywanego w RBI AG. Nabycie akcji w spółkach Grupy należących wcześniej do Raiffeisenlandesbanks - mianowicie 49 procent udziałów w Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. w Wiedniu, 30 procent w Raiffeisen Bank Zrt. w Budapeszcie, 12 procent w Raiffeisen Bank d.d. w Marburgu oraz 3 procent w Raiffeisen Bank d.d. Bośnia i Hercegowina w Sarajewie - spowodowało spadek o 70 mln euro w kapitale przypisanym udziałom niesprawującym kontroli.

Fundusze własne zgodne z austriacką Ustawą o bankowości (BWG)

W omawianym roku nastąpiła zmiana metody obliczania kapitału kwalifikowanego z metody określonej w ustępie 29a BWG na metodę MSSF. Nie dokonano korekty danych porównawczych opartych na BWG/UGB.

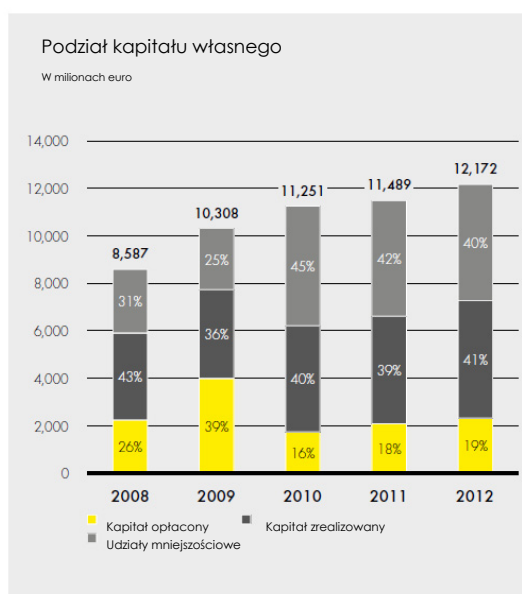
Ryzyko kredytowe Grupy Bankowej RZB jest zasadniczo obliczane według metody wewnętrznych ratingów (podstawowa metoda wewnętrznych ratingów) zgodnie z ustępem 22 BWG, która dotyczy niemal wszystkich niemetalicznych jednostek RBI AG i jego podmiotów zależnych w Chorwacji, na Malcie, w Rumunii, Rosji, na Słowacji, w Czechach, na Węgrzech i w Stanach Zjednoczonych.

Duża część kredytów i pożyczek udzielonych klientom detalicznym na Słowacji, w Czechach i na Węgrzech jest wyceniana na podstawie zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów. Ryzyko rynkowe jest przeważnie oceniane przy użyciu standardowej metody. RBI AG częściowo przeprowadza obliczenia według wewnętrznego modelu.

Zgodnie z BWG skonsolidowane fundusze własne wyniosły 12667 mln euro na dzień 31 grudnia 2012, co odpowiada spadkowi o 57 mln euro w roku objętym niniejszym raportem.

Kapitał podstawowy wzrósł o 47 mln euro do 10006 mln euro. Choć zmiana metody rachunkowej na międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej w drugim kwartale roku przyniosła pozytywny wynik, kapitał podstawowy został pomniejszony o 359 mln euro w związku z wykupem kapitału hybrydowego poziomu 1 od inwestorów zewnętrznych.

Połączenie z Polbankiem EFG S.A. w Warszawie spowodowało na początku maja obniżenie kapitału o 229 mln euro. Nabycie akcji w spółkach Grupy utrzymywanych wcześniej przez Raiffeisenlandesbanks również miało negatywny wpływ na fundusze własne, pomniejszając je o 70 mln euro.

Zysk za rok obrotowy jest włączony w kalkulację, jednak planowana wysokość dywidendy wypłaconej za rok obrotowy 2012 została obniżona. Z drugiej strony aprecjacja polskiego złotego, węgierskiego forinta i rosyjskiego rubla, w szczególności względem euro, miała pozytywny wpływ na kapitał własny.

Dodatkowe fundusze własne spadły o 24 mln euro w stosunku rocznym do poziomu 3294 mln euro i składały się z długoterminowego kapitału podporządkowanego w wysokości 2828 mln euro, z którego największą część przypadła RBI AG, oraz nadwyżce z pozycji uzyskanych dzięki metodzie wewnętrznych ratingów w wysokości 228 mln euro. Krótkoterminowy kapitał podporządkowany wzrósł o 202 mln euro do 302 mln euro w związku ze zbliżającym się terminem zapadalności emisji papierów wartościowych podwyższających kapitał poziomu 2. Całkowite odliczenia związane z udziałami, sekurytyzacją i towarzystwami ubezpieczeniowymi

wyniosły 935 mln euro (2011: 653 mln euro). Wzrost wysokości odliczeń przypisuje się głównie wycenom rynkowym dokonany w ramach przejścia na międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej.

Spadając o 1017 mln euro, wartość funduszy własnych nie spełniła niższego wymogu funduszy własnych na poziomie 6965 mln euro. Wymóg funduszy własnych w przypadku ryzyka kredytowego wyniósł 5 776 mln euro, co odpowiadało spadkowi o 11 procent, tj. 737 mln euro. 2733 mln euro z tej kwoty obliczono za pomocą metody standardowej, a 3 042 mln euro przy zastosowaniu metody wewnętrznych ratingów.

Wymóg w przypadku ryzyka pozycji w obligacjach, kapitale własnym i towarach spadł o 247 mln euro do 273 mln euro. Spadek ten jest częściowo wynikiem podjęcia działań związanych z wymaganiami EBA odnośnie do ograniczenia dodatkowej działalności banku ze szczególnym uwzględnieniem pozycji ryzyka rynkowego, a częściowo aktualizacji modelu wewnętrznego. To również obniżyło wymóg funduszy własnych w przypadku otwartych pozycji walutowych, który spadł o 60 procent, tj. 84 mln euro, do 56 mln euro. Wymóg w przypadku ryzyka operacyjnego wyniósł 860 mln euro (2011: 809 mln euro).

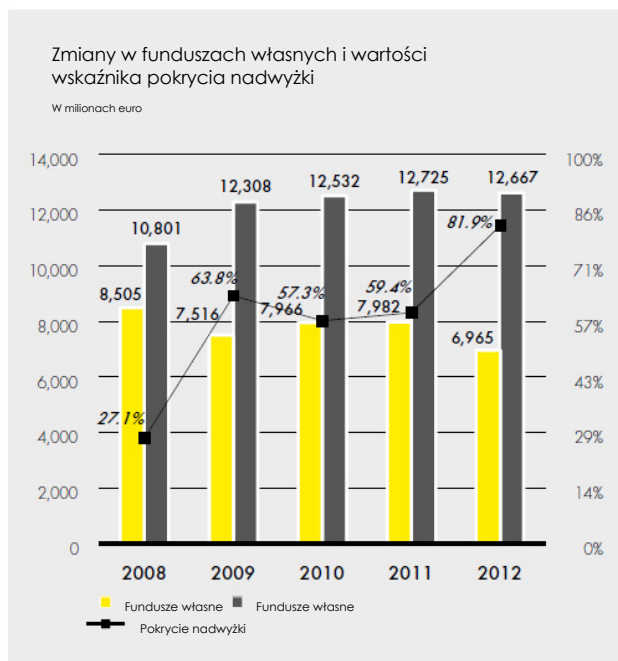
Spowodowało to poprawę wskaźnika pokrycia nadwyżki, który osiągnął poziom 81,9 procent, tj. 5702 mln euro.

Wskaźnik kapitału poziomu 1 - oparty na ryzyku kredytowym - wyniósł 13,8 procent. Przy uwzględnieniu całkowitego ryzyka wskaźnik kapitału poziomu 1 wyniósł 10,9 procent, a wskaźnik kapitału podstawowego poziomu 1 - 11,4 procent. Wskaźnik funduszy własnych wyniósł 14,5 procent.

Pomyślne wprowadzenie wytycznych EBA

W celu wzmocnienia systemu finansowego jesienią 2011 roku EBA postanowił wprowadzić surowsze wymagania dotyczące kapitału dla 70 najważniejszych banków w UE. W ramach tej inicjatywy wskaźnik kapitału podstawowego (wskaźnik kapitału podstawowego poziomu 1 według definicji EBA) wynoszący 9 procent został zdefiniowany jako wartość docelowa. Miało on zostać osiągnięty do 30 czerwca 2012 roku.

Zgodnie z obliczeniami EBA, w przypadku RZB spowodowało to konieczność zwiększenia kapitału o ok. 2,1 mld euro. Ta kwota była jednak znacznie wyższa dzięki realizacji licznych działań wewnętrznych przez sam Bank, który nie ubiegał się o wsparcie rządowe. Po spełnieniu tych wymogów udział kapitału podstawowego RZB wyniósł 10,0 procent, a przy uwzględnieniu zysku netto wyniósł aż 10,6 procent.

Badania i rozwój

Jako uniwersalny bank RZB nie prowadzi prac badawczo-rozwojowych w ścisłym znaczeniu tego słowa. Jednak w kontekście inżynierii finansowej RZB opracowuje zindywidualizowane rozwiązania dotyczące inwestycji, finansowania lub zabezpieczania ryzyka. Inżynieria finansowa obejmuje nie tylko strukturyzowane produkty inwestycyjne, ale także strukturyzowane finansowanie - koncepcje finansowe,

które wykraczają poza zastosowanie standardowych instrumentów i są wykorzystywane np. w związku z nabyciem lub finansowaniem projektów. Podobnie RZB opracowuje indywidualne rozwiązania w celu zabezpieczenia szerokiego spektrum ryzyka - od ryzyka stóp procentowych i ryzyka walutowego po ryzyko zmiany cen towarów.

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem jako część procesu księgowości Grupy

Zrównoważona i kompleksowa sprawozdawczość finansowa stanowi priorytet RZB i organów zarządzających bankiem. Jednocześnie raporty muszą spełniać wszystkie stosowne wymogi ustawowe. Za ustalenie i zdefiniowanie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem obejmującego cały proces księgowy odpowiada Zarząd.

System kontroli wewnętrznej dostarcza kierownictwu coraz lepszych informacji niezbędnych do zapewnienia efektywnej wewnętrznej kontroli procesów księgowych. System kontroli zaprojektowano w taki sposób, aby był zgodny z wszystkimi właściwymi wytycznymi i przepisami, a także stwarzał optymalne warunki dla konkretnych działań kontrolnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowywane jest zgodnie z odpowiednimi ustawami austriackimi, w szczególności z austriackim prawem bankowym (BWG) i austriackim kodeksem handlowym (UGB), które regulują zasady sporządzania skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparte jest na przyjętych przez UE Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) RZB stosuje je od 2000 roku, kiedy dobrowolnie wdrożył MSSF.

Środowisko kontroli

System kontroli wewnętrznej w RBI obowiązuje od dawna. Obejmuje on rozporządzenia i instrukcje dotyczące kluczowych, strategicznych tematów, w tym:

System obejmuje następujące aspekty:

- Ogólny proces decyzyjny dotyczący zatwierdzania rozporządzeń Grupy i spółki, a także instrukcji działań i pionów

- opisy procesów dotyczące opracowania, kontroli jakości, zatwierdzania, publikacji, wdrożenia i monitorowania rozporządzeń i instrukcji.

Zasady korygowania i uchylania rozporządzeń i instrukcji. Kierownictwo każdej jednostki Grupy odpowiada za wdrożenie ogólnogrupowych instrukcji. Przestrzeganie zasad Grupy jest monitorowane w ramach audytów przeprowadzanych przez audytorów wewnętrznych i miejscowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowywane jest na podstawie umowy dotyczącej poziomu usług w Departamencie Sprawozdawczości Finansowej Grupy RBI, który podlega Dyrektorowi Finansowemu. W ramach dedykowanych funkcji ustala się zakres obowiązków w całej Grupie.

Ocena ryzyka

Znaczące ryzyka dotyczące procesów księgowych w Grupie ocenia i monitoruje Zarząd. Złożone standardy rachunkowe mogą zwiększać ryzyko błędów, ponieważ pozwalają na zastosowanie różnych standardów wyceny, w szczególności w odniesieniu do podstawowych instrumentów finansowych Grupy.

Także trudne środowisko rynkowe może zwiększać ryzyko znaczących błędów w sprawozdawczości finansowej.

Na potrzeby opracowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego konieczne jest oszacowanie aktywów i pasywów, w przypadku których nie można w wiarygodny sposób ustalić wartości rynkowej. Dotyczy to w szczególności działalności kredytowej, kapitału społecznego i wewnętrznej wartości papierów wartościowych, udziałów kapitałowych i wartości firmy.

Działania kontrolne

Indywidualne sprawozdania finansowe opracowywane są w sposób zdecentralizowany przez każdą jednostkę Grupy zgodnie z wytycznymi RZB. Pracownicy i kierownicy jednostek Grupy odpowiadający za rachunkowość są zobowiązani zapewnić pełną prezentację i dokładną wycenę wszystkich transakcji.

Różnice w terminach sprawozdawczych oraz lokalnych standardach rachunkowych mogą prowadzić do niespójności pomiędzy poszczególnymi sprawozdaniami finansowym a danymi przekazywanymi do Działu Sprawozdawczości Finansowej Grupy RBI zgodnie z ogólnymi wytycznymi. Lokalne kierownictwo odpowiada za przestrzeganie obowiązkowych zasad kontroli wewnętrznej, takich jak rozdział funkcji i zasada podwójnej kontroli.

Konsolidacja

Przekazanie danych sprawozdania finansowego, które podlega badaniu przez niezależnego audytora, następuje zazwyczaj poprzez wprowadzenie ich bezpośrednio do systemu konsolidacyjnego Cognos Controller do końca stycznia każdego roku. Bezpieczeństwo systemu informatycznego jest zapewnione poprzez ograniczenie praw dostępu.

Wiarygodność sprawozdania finansowego złożonego przez każdą jednostkę Grupy jest wstępnie sprawdzana przez odpowiedniego pracownika Departamentu Sprawozdawczości Finansowej Grupy. Kontrole na poziomie Grupy obejmują analizę i wszelkie konieczne korekty sprawozdania finansowego złożonego przez jednostki Grupy. Kontrole obejmują sprawozdania złożone przez niezależnego audytora oraz wyniki rozmów końcowych z przedstawicielami poszczególnych spółek, podczas których są omawiane wiarygodność poszczególnych sprawozdań finansowych oraz najważniejsze problemy danej jednostki Grupy.

Następnie podejmowane są kroki konsolidacyjne w systemie konsolidacyjnym Cognos Controller, które obejmują konsolidację kapitału, konsolidację kosztów i dochodów oraz konsolidację zadłużenia. Następnie usuwane są ewentualne zyski wewnątrzgrupowe. Na zakończenie procesu konsolidacji zgodnie z MSSF, BWG i UGB opracowywane są noty do sprawozdania finansowego.

Poza Zarządem system kontroli ogólnej obejmuje także kierownictwo średniego szczebla (dyrektorów departamentów). Wszystkie działania kontrolne stanowią część codziennych procesów i są stosowane w celu uniemożliwienia, wykrywania i korygowania wszelkich potencjalnych błędów lub nieprawidłowości w sprawozdawczości finansowej. Działania kontrolne obejmują środki od analizy wyników kwartalnych przeprowadzane przez Zarząd, przez konkretne uzgodnienie rachunków aż po analizę trwających procesów rachunkowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe i raport Zarządu są analizowane przez Komisję Audytu przy Radzie Nadzorczej oraz przedstawiane Radzie Nadzorczej do informacji. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest publikowane na stronie internetowej Spółki oraz w oficjalnym rejestrze Wiener Zeitung, a także składane do rejestru handlowego jako część raportu rocznego.

Informacje i komunikacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzane jest przy użyciu standardowych formularzy używanych w całej Grupie. Standardy rachunkowe i metody wyceny, które należy stosować przy opracowywaniu sprawozdania finansowego, zostały zdefiniowane i objaśniane w Instrukcji Rozliczania Grupy RZB. Szczegółowe instrukcje dla jednostek Grupy w sprawie pomiaru ryzyka kredytowego i podobnych kwestii są określone w rozporządzeniach Grupy. Odpowiednie jednostki są na bieżąco informowane o zmianach w instrukcjach i standardach w ramach regularnych kursów szkoleniowych.

Skonsolidowane wyniki są przedstawiane w formie pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w raporcie rocznym. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlega badaniu przez niezależnego audytora. Ponadto, zgodnie z wymaganiami ustawowymi, skonsolidowane wyniki są komentowane w podsumowaniu Zarządu (Raport Zarządu Grupy).

Grupa sporządza skonsolidowane raporty kwartalne. Wyniki są podawane do wiadomości publicznej co pół roku, tj. oprócz skonsolidowanego sprawozdania finansowego na koniec roku, zgodnie z MSR 34 sporządza się i publikuje półroczny raport finansowy. Przed publikacją skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawiane kierownictwu wyższego szczebla i Dyrektorowi Finansowemu do ostatecznego zatwierdzenia, a następnie składane do Komisji Audytu przy Radzie Nadzorczej. Zarząd otrzymuje również regularnie analizy dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyników Grupy. Proces budżetowania finansowego obejmuje stworzenie budżetu Grupy na trzy lata.

Monitoring

Za stały wewnętrzny monitoring odpowiadają Zarząd i Departament Kontrolingu. Ponadto dyrektorzy departamentów odpowiadają swoje jednostki. To pozwala na przeprowadzanie regularnych kontroli i sprawdzianów wiarygodności.

Audyt wewnętrzny stanowi integralną część monitoringu. Za kontrole w Raiffeisen Zentralbank odpowiada Departament Audytu Grupy. Wszystkie czynności związane z audytem wewnętrznym podlegają standardom Departamentu Audytu Grupy, które oparte są na minimalnych wymogach dotyczących audytu wewnętrznego opracowanych przez austriacką Komisję Nadzoru Rynku Finansowego oraz na międzynarodowych dobrych praktykach. Grupa stosuje także zasady wewnętrzne Departamentu Audytu Grupy (w szczególności statut audytowy).

Departament Audytu Grupy regularnie i niezależnie weryfikuje przestrzeganie zasad wewnętrznych przez jednostki Grupy RZB. Dyrektor Departamentu Audytu Grupy podlega bezpośrednio Zarządowi Raiffeisen Zentralbank i RBI AG.

Finansowanie

Zasadniczo banki refinansują swoją działalność przy użyciu funduszy własnych, depozytów klientów oraz różnych narzędzi kapitałowych i narzędzi rynku międzybankowego. W pierwszej połowie 2012 roku środowisko bankowe znalazło się pod silnym wpływem kryzysu zadłużenia w walutach obcych, co utrudniło refinansowanie działalności banków, szczególnie przez rynki finansowe. W drugiej połowie roku klimat na rynkach stopniowo się poprawiał.

W milionach €	2012	Udział	2011	Udział
Depozyty od klientów	66,439	54.4%	67,114	53.4%
Refinansowanie średnio- i długoterminowe	23,786	19.5%	24,447	19.5%
Refinansowanie krótkoterminowe	27,929	22.9%	29,704	23.6%
Zobowiązania podporządkowane	3,885	3.2%	4,418	3.5%
Razem	122,039	100.0%	125,683	100.0%

Zdywersyfikowane źródła finansowania

W 2012 roku dodatkowe finansowanie banków zależnych w Europie Środkowo-Wschodniej na rynku finansowania hurtowego było nadal dywersyfikowane. Ponad 40 procent finansowania hurtowego banków zależnych pochodzi z zewnętrznych źródeł.

Ważnymi partnerami Grupy są instytucje międzynarodowe. Dzięki takiemu finansowaniu wspierane są również małe i średnie przedsiębiorstwa oraz projekty mające na celu poprawienie wydajności energetycznej w Europie Wschodniej. RZB współpracuje z tymi instytucjami nie tylko w kwestii finansowania, ale również w innych obszarach, np. programów dzielenia się ryzykiem, które optymalizują aktywa ważone ryzykiem.

Finansowanie przez te instytucje ma duże znaczenie, ponieważ instytucje te pozytywnie wpływają na poziom wskaźnika stabilnego finansowania lokalnego w stosunku do udzielonych kredytów [ang. loan-to-local stable funding ratio - LLSFR]. Długoterminowe finansowanie przez Agencję Kredytów Exportowych odgrywa istotną rolę w dywersyfikowaniu finansowania banków sieciowych.

Pozostałe źródła obejmują transakcje strukturyzowane, takie jak transakcje sekurytyzacji dla polskiego podmiotu zależnego działającego w branży leasingu sięgające 500 mln złotych, które były obsługiwane przez RBI AG i cieszyły się powodzeniem wśród inwestorów prywatnych. W czerwcu 2012 roku ZAO Raiffeisenbank Moskwa wyemitował pierwszą transzę obligacji w ramach sekurytyzacji przyszłych przepływów wartą 125 mln dolarów amerykańskich.

Ważnym filarem finansowania jest Austriacka Grupa Bankowa Raiffeisen, której centralną instytucją jest RZB.

Pomyślny benchmarking

Istnieją dwa programy emisji dotyczące refinansowania

średnio- i długoterminowego prowadzone przez RBI AG: "€ 25 billion Debt Issuance Program" [Program emisji dłużnych papierów wartościowych o wartości 25 mld euro] oraz "€ 20 billion issue program of Raiffeisen Bank International AG" [Program emisji obligacji Raiffeisen Bank International

Stabilność refinansowania

Refinansowanie RZB oparte jest na dwóch filarach. Pierwszy stanowią depozyty klientów, które wyniosły na koniec 2012 roku 66,4 mld euro, tj. 54 procent refinansowania. Drugi stanowi finansowanie hurtowe, które osiągnęło poziom 51,7 mld euro, czyli stanowiło kolejne 42 procent. Wysoki udział depozytów klientów stwarza stabilne podstawy refinansowania, dzięki czemu RBI jest w mniejszym stopniu narażony na wahania na rynkach finansowych.

AG o wartości 20 mld euro].

W ramach tych programów obligacje mogą być emitowane w różnych walutach i mogą mieć różną strukturę sprzedaży. Całkowity wolumen obligacji pozostających w obrocie w ramach każdego z powyższych programów nie może przekroczyć odpowiednio 25 mld euro i 20 mld euro. Na koniec 2012 roku całkowita wartość obligacji pozostających w obrocie z obu programów wynosiła 12 mld euro. W obliczu niestabilnej sytuacji na rynku, w 2012 roku RBI szybko wykonał swój plan finansowania, uzyskując dwie trzecie całkowitej wymaganej sumy finansowania w drugim kwartale roku poprzez finansowanie hurtowe obejmujące uprzywilejowane obligacje benchmarkowe oraz kilka emisji obligacji prywatnych.

W marcu wyemitowano pierwsze obligacje benchmarkowe jako uprzywilejowane obligacje o stałej stopie oprocentowania o łącznej wartości 500 mln euro i trzyletnim okresie zapadalności. Zostały wycenione na 175 punktów bazowych ponad mid-swaps, a oprocentowanie zostało ustalone na poziomie 2,875 procent. Zainteresowanie przewyższyło liczbę dostępnych obligacji.

Przed wakacjami RBI AG wykorzystał bardziej optymistyczne nastroje na rynku i wyemitował drugą transzę obligacji benchmarkowych o wartości 750 mln euro. Ta emisja również cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Pięcioletnie obligacje zostały oprocentowane na 2,75 procent, co odpowiada premii w wysokości 165 punktów bazowych ponad mid-swaps.

Oprócz obligacji uprzywilejowanych RBI AG pozyskał również kapitał podporządkowany. W październiku RBI wyemitował pierwsze obligacje mające na celu podniesienie kapitału poziomu 2 w austriackim banku, które były denominowane we franku szwajcarskim. Obligacje cieszyły się dużym zainteresowaniem, a łączna wartość emisji wyniosła 250 mln franków szwajcarskich, co znacząco przekroczyło oczekiwaną kwotę. Obligacje mają dziesięcioletni okres zapadalności i oprocentowanie 4,75 procent. Oprocentowanie odpowiada premii w wysokości 385 punktów bazowych ponad średni kurs franka.

Tuż po wyemitowaniu obligacji we frankach szwajcarskich, RBI AG złożył ofertę zamiany kapitału zapasowego na kapitał podporządkowany (poziomu 2), co zostało pozytywnie przyjęte przez około połowę inwestorów.

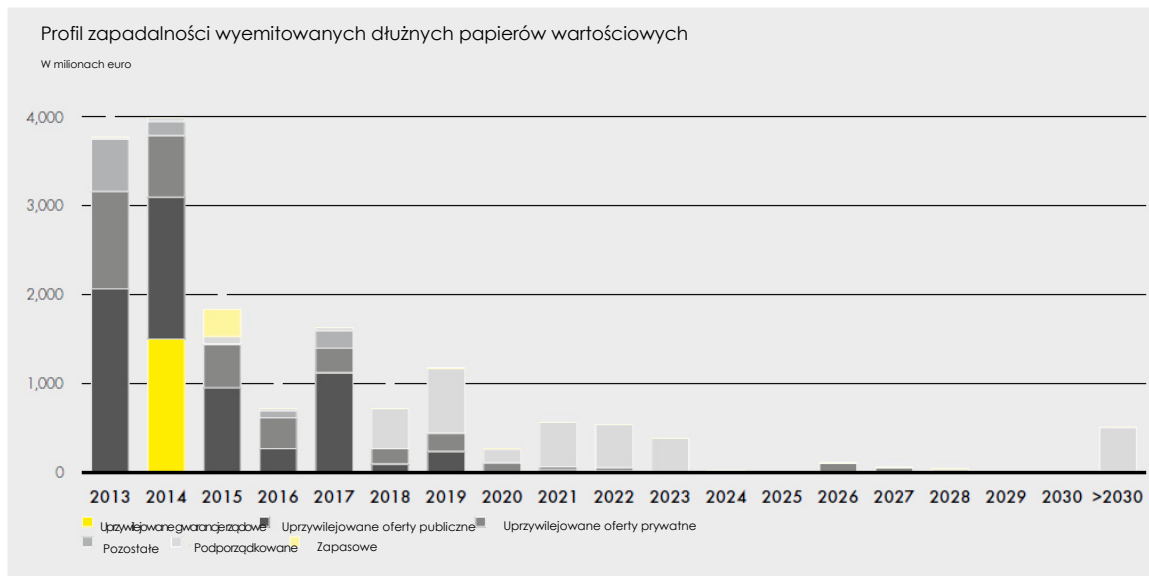
Duże zainteresowanie pozytywnie wpłynęło na wynik na rynku wtórnym. Na koniec roku dochód z papierów wartościowych osiągnął poziom niższy o prawie punkt procentowy od poziomu w chwili wymiany.

Europejskiego Programu Papierów Komercyjnych i Programu Papierów Komercyjnych w Stanach Zjednoczonych. W ramach tych programów RBI wyemitował papiery komercyjne w różnych walutach, co zapewniło mu refinansowanie pochodzące spoza rynku międzybankowego.

Pozostałe refinansowanie

W celu zapewnienia refinansowania krótkoterminowego RBI AG skorzystał zarówno z rynku międzybankowego, jak i dwóch swoich programów emisji obligacji krótkoterminowych (papiery komercyjne),

Chcąc zdywersyfikować źródła finansowania, RBI AG aktywnie pracuje nad rozwojem zabezpieczonych źródeł refinansowania, które pozwalają na to, by finansowanie długoterminowe było zabezpieczane aktywami zazwyczaj nie płynnymi. W przyszłości wynikająca z tego mobilizacja aktywów będzie nabierała coraz większego znaczenia.

Zarządzanie ryzykiem

Aktywne zarządzanie ryzykiem stanowi podstawową kompetencję w ramach centralnej funkcji zarządzania Grupy w Raiffeisen Zentralbank jako banku dominującego RZB. W celu skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka oraz zarządzania nim, Bank blisko współpracuje z RBI AG przy opracowywaniu i wdrażaniu odpowiednich koncepcji.

Raiffeisen Zentralbank, jako bank dominujący, zawarł różnego rodzaju umowy o poziomie jakości usług z jednostkami zarządzania ryzykiem spółki RBI AG, która zajmuje się wdrażaniem operacyjnym procesów zarządzania ryzykiem w całej Grupie wraz z poszczególnymi spółkami zależnymi Grupy. Raiffeisen Zentralbank tworzy wytyczne zarządzania ryzykiem i w zależności od rodzaju działalności definiuje wymogi, narzędzia i procedury obowiązujące wszystkie spółki w Grupie.

Lokalne jednostki zarządzania ryzykiem funkcjonują również w różnych jednostkach spraw prawnych Grupy, które wprowadzają politykę ryzyka w odpowiednich kategoriach ryzyka oraz zarządzają działalnością w ramach zatwierdzonego budżetu ryzyka w celu realizacji polityki biznesowej, a także w związku z powyższym monitorują pojawiające się czynniki ryzyka przy użyciu standardowych metod pomiarowych, a także zgłaszają je centralnym jednostkom zarządzania ryzykiem z wykorzystaniem interfejsów sprawozdawczości. Funkcja centralnej i niezależnej kontroli ryzyka, o której mowa w Prawie Bankowym (BWG), realizowana jest przez pion organizacyjny Kontrolingu Ryzyka. Zadania tego pionu obejmują kompilację regulacji ogólnogrupowych oraz dotyczących całej kategorii ryzyka dotyczących zarządzania ryzykiem Grupy oraz niezależnej i bezstronnej sprawozdawczości z zakresu profilu ryzyka, przedkładanej Radzie Dyrektorów i menedżerom poszczególnych pionów biznesowych. W obszarze tym ustala się również niezbędny kapitał ryzyka na rzecz różnych jednostek biznesowych oraz oblicza się wykorzystanie określonego budżetu kapitału ryzyka, aby ocenić poprawność adekwatności kapitałowej.

Funkcja Kontrolingu Ryzyka Raiffeisen Zentralbank wykorzystuje funkcję zarządzania ryzykiem RBI AG do wdrażania ogólnogrupowej strategii zarządzania ryzykiem oraz wytycznych w zakresie Raiffeisen Bank International.

Wymogi kapitałowe

Na pierwszych sześć miesięcy roku 2012 miały wpływ działania podjęte w celu uzyskania solidnej wartości wskaźnika kapitału własnego w wysokości 9 procent, określonej przez Urząd Nadzoru Bankowego (EBA). Tę wartość docelową narzucono około 70 ważnym bankom europejskim, w tym RZB, jesienią 2011 roku.

Wdrożenie tych niezbędnych środków rozpoczęto w 2011 roku. Wartość docelowa ustanowiona przez EBA nie tylko została osiągnięta w połowie 2012 roku, ale również znacząco przekroczona.

Oprócz wytycznych na szczeblu europejskim, austriackie władze nadzorcze zacieśniły również wymogi dotyczące adekwatności kapitałowej w bankach o ważności systemowej.

Testy w warunkach skrajnych, zakotwiczone w zarządzaniu ryzykiem, projektuje się również na potrzeby wspierania planowania kapitałowego. Oprócz przewidzianych przepisami testów w warunkach skrajnych, przeprowadzonych przez władze nadzorcze, w 2012 roku przeprowadzono również wewnętrzne analizy dalszych scenariuszy i potencjalnych czynników napędowych ryzyka.

Bliska współpraca ze wszystkimi pionami zarządzania ryzykiem, obejmująca innych ekspertów z banków będących spółkami zależnymi, oraz funkcją kontrolingu umożliwiła uwzględnienie w wewnętrznych testach w warunkach skrajnych wielu różnych czynników ryzyka oraz ich wpływu na wypłacalność.

Poza podwyższonym wymogiem kapitałowym oraz rosnącym rezerwom na pokrycie trwałej utraty wartości portfela kredytów w scenariuszu skrajnych warunków, zbudowane w zintegrowane podejście zostały ryzyka rynkowe, ryzyka operacyjne, zwiększone koszty finansowania oraz liczne inne składniki kapitałowe i składniki przychodów. Wyniki testów w warunkach skrajnych oraz ich analizy są regularnie zgłaszane Zarządowi, co umożliwiła szybkie wprowadzanie środków przeciwdziałania w przypadku wszelkich scenariuszy zagrożeń.

Ryzyko płynności

W zarządzaniu ryzykiem płynności w 2012 roku opracowano ponownie modelowanie przepływów pieniężnych na potrzeby standardowo oczekiwanego przypadku oraz rozszerzono je w celu uwzględnienia doświadczeń zdobytych w poprzednich latach, co zostało zaprojektowane w taki sposób, aby umożliwić adaptację wynikowej perspektywy zaangażowania kapitałowego i wymogów kapitałowych. Powinno to zapewnić większą przejrzystość bieżących kosztów i ryzyk, ale również nadać odpowiedni impet zarządczy.

Zaplanowane wdrożenie zasad płynności zgodnie z Trzecią Umową Kapitałową (Bazylea III) to kolejne zagadnienie związane z ryzykiem płynności w 2012 roku. Chociaż ostateczna wersja ustawodawstwa jeszcze nie powstała – a zatem istniejąca może być interpretowana na wiele sposobów – w przypadku RZB i poszczególnych jednostek Grupy przeprowadzono już obliczenia. Wdrożenie wymaganego środowiska danych oraz odnośnych aplikacji obliczeniowych stanowiło ważny nurt w działaniach podejmowanych w 2012 roku.

Komitet kryzysowego zarządzania płynnością (Liquidity Contingency Committee, LCC) jest organem, który zajmuje się zarządzaniem płynnością oraz środkami płynności w przypadku napiętych warunków rynkowych lub kryzysów. Ze względu na napiętą sytuację rynkową Komitet zebrał się w drugiej połowie 2011 roku i kilka razy spotykał również w roku 2012.

Ze względu na stabilną poprawę dostępności środków płynności na rynkach finansowych oraz korzystnego dostępu RZB do możliwości finansowania, podwyższony w 2011 roku bufor płynności został w roku sprawozdawczym ponownie obniżony. Jednocześnie zoptymalizowano również strukturę składowych aktywów. Środki te powinny również wspierać zrównoważony wzrost marży odsetkowej netto przy jednoczesnym utrzymaniu dogodnego bufora płynności.

Symulacja dochodu odsetkowego netto

Dochód odsetkowy netto RZB jest ważnym składnikiem przychodów i wnosi istotny wkład we wzmocnienie bazy kapitałowej RZB oraz sukces modelu biznesowego. Aby uwzględnić jego wagę, zarządzanie ryzykiem w obszarze przepływów odsetkowych realizowane jest w oddzielnej jednostce organizacyjnej równoległe do zarządzania ryzykiem płynności. W tym kontekście symulowano wpływ różnych scenariuszy związanych ze stopą oprocentowania dochodu odsetkowego netto.

W ścisłej współpracy z jednostkami rynkowymi, RZB przygotowuje się do różnych wydarzeń na rynkach, aby dynamicznie reagować na niekorzystne trendy. W 2012 roku dalszy rozwój dostępnych narzędzi analitycznych i sprawozdawczych odgrywał centralną rolę, podobnie jak harmonizacja tych innowacyjnych systemów w całej Grupie.

Ryzyko rynkowe

Od stycznia 2010 roku, zarządzanie ryzykiem rynkowym opiera się na danych z modelu wewnętrznego. W jego ramach stosuje się podejście hybrydowe – to jest połączenie symulacji historycznych oraz tak zwanych symulacji Monte Carlo z około 5000 scenariuszy – do obliczania wartości zagrożonej ryzykiem (VaR) w odniesieniu do zmian w czynnikach ryzyka wymiany walut, zmian w stopach procentowych, spreadach kredytowych obligacji, instrumentów CDS i wskaźników indeksów giełdowych.

Aby udoskonalić modelowanie czynników ryzyka, w przypadku których prawdopodobieństwo skrajnych zmian w cenach przekracza prawdopodobieństwo wyrażone rozkładem normalnym, wprowadzono do modelu liczne dodatki w postaci skrajnych wydarzeń dodanych do scenariuszy lub uwzględnienia bieżącej zmienności w generowaniu scenariuszy, z różnymi horyzontami czasowymi szacunków zmienności. Opisanie podejście modelowe oferuje dogodną bazę na potrzeby wdrożenia surowych wymogów Trzeciej Umowy Kapitałowej w wewnętrznych modelach. Model ten został dodatkowo rozszerzony wokół modułu VaR w warunkach skrajnych, zgodnego z bieżącymi wymogami regulacyjnymi od 31 grudnia 2011 roku. W 2012 roku model uzupełniono o dodatkowy moduł z myślą o usprawnieniu pomiarów ryzyka opcji, który mierzy i ogranicza ryzyka zmiany zmienności (vega risks) w Grupie z zastosowaniem podejścia symulacji hybrydowej.

W wyniku procesu kontroli przeprowadzonego zarówno przez Austriacki Urząd Rynków Finansowych (FMA), jak i OeNB, od dnia 30 sierpnia 2010 roku model stosowany jest do obliczania własnych wymogów kapitałowych dotyczących walut oraz ogólnego ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym na potrzeby centrali Grupy. Codzienne zarządzanie obejmuje portfel handlowy i bankowy RZB w oparciu o VaR w dotyczącą jednodniowego okresu przetrzymania, 99-procentowego przedziału ufności i limitów wrażliwości. Pozycja ryzyka rynkowego, proces ograniczania i prezentacji wszystkich działań na rynkach kapitałowych w rachunku zysków i strat to niektóre spośród regularnych pozycji w porządku cotygodniowego spotkania Komitetu ds. Ryzyka Rynkowego.

Aby zagwarantować jego jakość, model poddaje się codziennym testom wstecznym. Wyniki tych testów zawsze pozostawały w granicach przewidywań modelu i nie wykazywały żadnych znaczących odchyień, nawet w ostatnich kilku miesiącach. W oparciu o te dobre wyniki, model wewnętrzny przyporządkowano do najlepszej kategorii regulacyjnej („zielone światło”).

Zarządzanie kredytami zagrożonymi

Rok finansowy 2012 przyniósł wzrost w kredytach zagrożonych, zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej (o 15 procent lub 1,088 miliarda € w porównaniu do roku 2011). Ponownie utworzone powiązane rezerwy netto na pokrycie strat z tytułu trwałej utraty wartości zostało jednakże częściowo zrównoważone znaczącymi wpływami z działań restrukturyzacyjnych. Co więcej, w drodze korekt wartości zapewniono odpowiedni hedging. Obszar ten również znajduje się w centrum zainteresowania w 2013 roku. W roku 2012 wprowadzono usprawnienia procesowe w RZB, dotyczące wcześniej identyfikacji zagrożonych kredytów oraz postępowania z nimi. W wielkim stopniu zapobiegły one dalszemu wzrostowi kredytów zagrożonych. Do ważnych kamieni węgielnych w tym obszarze należą: zakres omawianych portfeli oraz wydajność procesów, dalszy rozwój sprawozdawczości i bieżąca wymiana doświadczeń pomiędzy poszczególnymi członkami Grupy Instytucji Finansowych.

Nowa Umowa Kapitałowa i Trzecia Umowa Kapitałowa (Bazylea II i III) – środowisko regulacyjne

W 2012 roku działania RZB były również intensywnie skupione na nadchodzących rozstrzygnięciach regulacyjnych. Większość oczekiwanych zmian wynika z przygotowań do wprowadzenia Dyrektywy UE CRD/IV/CRR, a zwłaszcza wytycznych dotyczących wymogów kapitałowych, wskaźników płynności i udziałów mniejszościowych. Szczegółowo przeanalizowano potencjalny wpływ nowych i zmodyfikowanych regulacji ustawowych na RZB. Jeśli było to konieczne, publikowano odpowiednie wytyczne wewnętrzne.

Prócz rozpoczętych już przygotowań w związku z nowymi regulacjami bazylejskimi (Bazylea III), zarządzanie ryzykiem w 2012 roku skupiało się na bieżącym wdrażaniu zrewidowanego podejścia Bazylea II. Działania związane z regulacjami Bazylea II obejmowały wdrożenie wewnętrznego podejścia opartego na ratingach (IRB) w segmencie detalicznym i niedetalicznym spółek zależnych w Europie Środkowej i Wschodniej, dalsze rozwijanie wewnętrznego modelu ryzyka rynkowego oraz zapoczątkowanie dalszego, ogólnogrupowego rozwijania standardowego podejścia do ryzyka operacyjnego.

W tabeli poniżej przedstawiono przegląd bieżącego statusu tych projektów. Wdrożenie podejścia IRB w spółkach zależnych z EŚW będzie kontynuowane w 2013 roku. Standardowe podejście stosuje się obecnie we wszystkich kluczowych jednostkach Grupy do obliczania wymogów kapitałowych dotyczących ryzyka operacyjnego na mocy postanowień bazylejskich (Bazylea II).

Jednostka	Ryzyko kredytowe.		Ryzyko rynkowe	Ryzyko operacyjne
	Sektor niedetaliczny	Sektor detaliczny		
Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, Wiedeń	IRB1	nie dotyczy	STA	STA
Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń (Austria)	IRB	nie dotyczy	Model wewnętrzny ²	STA
RB International Finance (USA) LLC, Nowy Jork (US)	IRB	STA ³	STA	STA
Raiffeisenbank a.s., Praga (Czechy)	IRB	IRB	STA	STA
Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt (Węgry)	IRB	IRB	STA	STA
Raiffeisen Malta Bank plc, Sliema (Malta)	IRB	STA	STA	STA
Tatra banka a.s., Bratysława (Słowacja)	IRB	IRB	STA	STA
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (Rumunia)	IRB	STA	STA	STA
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb (Chorwacja)	IRB ⁴	STA	STA	STA
Raiffeisenbank Russia d.d., Moskwa (Rosja)	IRB ⁴	STA	STA	STA
Wszystkie pozostałe jednostki	STA	STA	STA	STA

1 IRB = podejście oparte na ratingach wewnętrznych

2 Tylko w przypadku ryzyk otwartych pozycji walutowych oraz ogólnego ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym.

3 STA = podejście standardowe

4 Tylko na poziomie konsolidacji.

Zasoby ludzkie

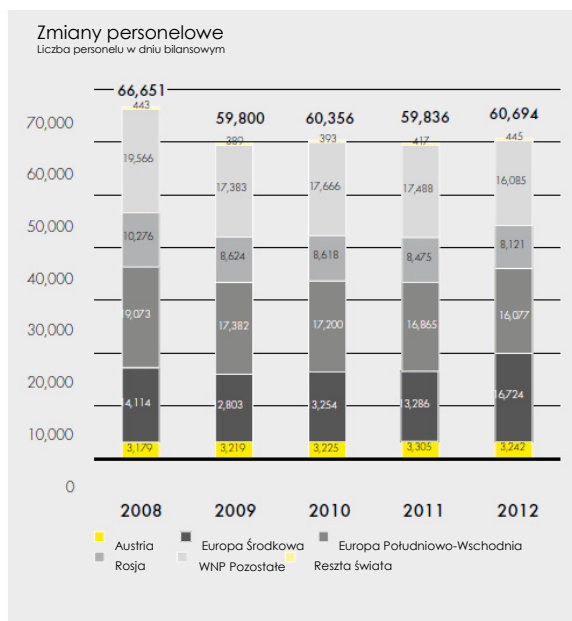
Z personelem liczącym 60 694 ekwiwalentów pełnoetatowych, RZB zatrudnił na dzień 31 grudnia 2012 roku o 1,4 procenta lub 858 osób więcej w porównaniu do liczebności zatrudnienia pod koniec roku 2011, czego przyczyną jest przede wszystkim dodanie Polbanku.

Średnia wieku pracowników wciąż pozostaje na stosunkowo niskim poziomie i wynosi 36. Szybki wzrost w ubiegłych latach oraz intensywne działania rekrutacyjne stanowią odzwierciedlenie tej liczby. Absolwenci studiów wyższych stanowili 68 procent pracowników, stanowiąc wysoko wyspecjalizowaną siłę roboczą. Udział kobiet wyniósł 67 procent.

Zarządzanie wynikami

W 2012 roku istniejący proces zarządzania wynikami – tj. system oceny, rozwoju i wynagrodzeń – został ponownie dostosowany zgodnie z zasadami ustawowymi Prawa Bankowego. Zmiany te zostały włączone do dyrektyw Grupy dotyczących zarządzania wynikami.

Co więcej, koordynacja procesów ustanawiania wartości docelowych i budżetowania została poprawiona zarówno w aspekcie synchronizacji jak i treści, a wskaźniki wydajności zrewidowano i zastrzono. W poszczególnych spółkach przeprowadzono prace nad wydajnym przetwarzaniem oraz dalszymi udoskonaleniami w obszarze jakości umów dotyczących wartości docelowych i rozwoju.

Zarządzanie talentami i rozwój zarządzania

W 2012 roku uruchomiono w całej Grupie inicjatywę mającą na celu doskonalenie zintegrowanego systemu zarządzania talentami oraz optymalizację jakości na etapie wdrożenia. W powstałych w ten sposób ramach, zespół projektowy z udziałem ekspertów ds. HR Grupy przeanalizował wdrożenie procesów zarządzania talentami wspólnie ze specjalistami zewnętrznymi w Wiedniu, w 12 z 15 banków sieci.

Zidentyfikowane „dobre praktyki” udostępniono innym jednostkom Grupy i wsparto określonymi środkami wdrożeniowymi, jeżeli było to konieczne. W oparciu o te rezultaty, w 2013 roku wdrożone zostaną w obszarze „międzynarodowym” oraz „rotacji międzynarodowej” ukierunkowane środki.

Rozwój zawodowy

Zgodnie ze strategią Grupy, działalność szkoleniowa w 2012 roku koncentrowała się wokół obszarów zawodowych, takich jak produkty rynków kapitałowych, transakcje z zamożnymi klientami detalicznymi, zarządzanie ryzykiem i inkasa. Liczne inicjatywy szkoleniowe dały kadry zarządzającej i personelowi niezbędne narzędzia do usprawnienia procesów, a w rezultacie poprawy efektywności. Podstawową wiedzę przekazuje się w ich ramach za pomocą e-Learningu, natomiast wdrożenie praktyczne odbywa się w szczególności podczas wizyt w jednostkach Grupy, w których metodologia ta została już z powodzeniem wdrożona.

Promowanie wymiany wiedzy i doświadczenia ponad granicami również pozostaje ważną kwestią. Dlatego też w 2012 roku po raz drugi uruchomiono program „Międzynarodowych Potencjałów Młodych”, promujący pracowników o wysokim potencjale z banków sieci za pośrednictwem przydzielania im stażystów z innych banków sieci. Programy wymiany zawodowej dla doświadczonych pracowników, np. z pionów Zarządzania Ryzykiem i Skarbcza, również zostały dalej rozszerzone.

Kampus Raiffeisen

W marcu 2011 roku uruchomiono projekt w imieniu Austriackiej Grupy Bankowości Raiffeisen, którego celem było zorganizowanie Kampusu Raiffeisen. Zostało to przeprowadzone przy udziale wszystkich dyrektorów HR w regionalnych bankach Raiffeisen, Raiffeisen Zentralbank i RBI AG, wielu powiązanych spółkach Raiffeisen oraz na wszystkich poziomach sektora i w różnych segmentach. Celem było opracowanie szkoleń i programów dalszej edukacji, a także możliwie najbardziej jednorodnych koncepcji rozwoju HR dla wszystkich spółek Raiffeisen. W przyszłości powinno to poprawić konkurencyjność i wygenerować synergie. Od stycznia 2013 roku, Kampus Raiffeisen jest oddzielną i niezależną jednostką biznesową Austriackiego Stowarzyszenia Raiffeisen; istniejąca federalna instytucja edukacyjna „Akademia Raiffeisen” została zintegrowana z tą nową strukturą Kampusu Raiffeisen.

Kampus Raiffeisen ma również działać jako most pomiędzy austriackimi bankami Raiffeisen a bankami zależnymi w EŚW. Pierwszym specjalnym projektem w tym kontekście była Top Management Conference zorganizowana przez Raiffeisen Zentralbank w listopadzie 2012 roku, w której udział wzięło ponad 50 menedżerów z banków zależnych i ponad 100 menedżerów

z banków regionalnych Raiffeisen i podstawowych banków lokalnych Raiffeisen.

Inicjatywy lokalne

Inicjatywy w zakresie optymalizacji kosztów miały w planach niemal wszystkie spółki Raiffeisen. Wiele banków poddała swoje struktury korzyści bliższej inspekcji lub wprowadziła zoptymalizowane rozwiązania organizacyjne i procesy.

Szczególnym wyzwaniem dla zasobów ludzkich było zarządzanie zmianą w procesie fuzji Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa i Polbankiem. Integrację kulturową obu banków usprawniły specjalne instrumenty diagnostyczne i wspólne warsztaty.

Co więcej, wdrożono proces sprawiedliwego wyboru przyszłych menedżerów w organizacji docelowej, zdając się na wspólne narzędzia i procesy HR jako podstawę dobrej współpracy w połączonym bankach.

Zmiany w wynagrodzeniach

Koszty personelowe tradycyjnie stanowią znaczną część całkowitych kosztów w spółkach usługowych. W przypadku RZB w 2012 roku wynosiły one połowę całości wydatków administracyjnych. W konsekwencji, w obszarze tym wprowadzono również programy redukcji kosztów. Niemniej oszczędności udało się osiągnąć nie tylko za sprawą zmniejszenia liczebności zatrudnienia, ale także z uwagi na korektę innych świadczeń pracowniczych (np. obniżenie lub likwidację świadczeń spółek na ubezpieczenie lub emerytury) w spółkach. Podwyżki wynagrodzenia lub premie rozdzielane były zgodnie z możliwościami przewidzianymi w ustawach, w zależności od przypadku oraz w oparciu o zróżnicowane oceny wyników w ramach systemu zarządzania wynikami.

Wymagane wdrożenie specjalnych regulacji obowiązujących w odniesieniu do systemów wynagrodzeń w sektorze bankowości przewidziane było na rok 2012. W związku z tym stosowano się do zasad wynagrodzeń RZB, opracowanych w 2011 roku. Obejmowały one zarówno ogólne wytyczne, jak i specjalne reguły dotyczące określonych grup personelu, takich jak kierownictwo, nabywcy ryzyka i pracownicy specjalni w funkcjach kontrolnych.

Stosowanie tych ustawowych zasad w całej Grupie wymaga wielu różnych zmian w procesach i konsultacji w Grupie. Dotyczy to spółek z krajów UE, w których obowiązują inne regulacje, ale przede wszystkim spółek zależnych w krajach spoza Unii Europejskiej. Nowe wymogi prawne nie mają wpływu na lokalne banki w tych krajach (np. w Rosji i Azji).

Wydarzenia, które nastąpiły po dniu bilansowym

RZB aktywny na rynku emisji za pośrednictwem RBI

Przez pierwsze dwa miesiące 2013 roku spółka RBI AG była aktywna jako emitent jedenastu obligacji, których wolumen emisji wyniósł 244 milionów €.

Podatek od transakcji finansowych

Jedenaste państw członkowskich UE – w tym Austria – zajmuje się wdrożeniem podatku od transakcji finansowych (FFT) od października 2012 roku – w czym wspiera je Komisja Europejska, w ramach tak zwanej „wzmoczonej współpracy”

W połowie lutego 2013 roku osiągnięto porozumienie w sprawie stawki podatku obowiązującej w odniesieniu do instrumentów finansowych, ustalając jej wysokość na poziomie 0,1 procenta, a w odniesieniu do kontraktów pochodnych – na poziomie 0,01 procenta. Niemniej szczegółowe informacje na temat postanowień wdrożeniowych nie zostały jeszcze ogłoszone. W konsekwencji w jedenastu krajach wygenerowane zostaną roczne przychody podatkowe w wysokości 30-35 miliardów €.

Pojawia się obawa, że zarówno wdrożenie, jak i stosowanie podatku, a także sam podatek stanowiąc będą dla banków znaczące zagrożenie. Z krytyką spotyka się również fakt, że FFT został wdrożony tylko w jedenastu państwach. Może to bowiem zniekształcić konkurencję i pozbawić poszczególne rynki płynności.

Ustawa o interwencji i restrukturyzacji w bankach

W styczniu 2013 roku rozpoczęto prace nad oceną projektu austriackiej Ustawy o interwencji i restrukturyzacji w bankach. Ustawa przewiduje natychmiastową interwencję austriackiego Urzędu Nadzoru Rynków Finansowych (FMA), mającą na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w bankach.

W projekcie przewidziano przyszły obowiązek instytucji finansowych, polegający na przedkładaniu planów restrukturyzacji i likwidacji oraz wskazano wstępną datę na ich przedłożenie – 1 lipca 2014 roku.

Perspektywy

Perspektywy gospodarcze

Strefa euro

W związku z utrzymywaniem się recesji w czwartym kwartale 2012 roku, niektóre wiodące wskaźniki ekonomiczne w strefie euro zaczynają dawać pierwsze oznaki stabilizacji gospodarki. W szczególności sporą poprawę zaobserwowano w przypadku kilku wskaźników nastroju, które historycznie są pierwszymi wskaźnikami zmiany w dynamice gospodarczej.

Niemniej obraz różni się znacznie w poszczególnych krajach, przy czym za jaśniejsze perspektywy odpowiedzialne są przede wszystkim Niemcy i Europa Południowa. W związku z tym recesja w Europie Południowej słabnie, a redukcja chwiejności gospodarczej postępuje, niemniej trudno jest ocenić, czy postępy w sektorze eksportu i rosnące inwestycje w sektorze prywatnym faktycznie doprowadzą do początku ożywienia.

Od tamtej chwili, wspomniane plany będą aktualizowane w trybie rocznym. Ustawa dotyczy wszystkich instytucji finansowych. Możliwe są wyjątki dotyczące mniejszych instytucji. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku.

Zarazem trwają obecnie negocjacje na szczeblu UE nad ustawodawstwem europejskim w sprawie niewypłacalności banków. Do połowy 2013 roku oczekuje się przygotowania projektów ustawodawczych. Jeżeli ustawodawstwo austriackie zostanie wdrożone przez osiągnięciem porozumienia na szczeblu UE, należy się liczyć z potrzebą wprowadzenia dostosowań.

Trzecia Umowa Kapitałowa (Bazylea III) na szczeblu politycznym

28 lutego 2013 roku w nocy, negocjatorzy parlamentu UE, prezydencja rady i Komisja Europejska osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie wdrożenia Trzeciej Umowy Kapitałowej w Unii Europejskiej. Porozumienie osiągnięto na szczeblu politycznym i wciąż wymaga ono jeszcze przeformułowania do wersji docelowej przez specjalistów technicznych. Planowaną datą wejścia w życie pakietu Bazylea III – który obejmuje dwa akty ustawodawcze, regulację (CRR) i dyrektywę (CRD IV) jest 1 stycznia 2014 roku. CRR wchodzi w życie ze skutkiem natychmiastowym, natomiast CRD IV wymaga jeszcze wdrożenia w prawie krajowym państw członkowskich.

Z punktu widzenia RZB, w porozumieniu znalazły się ważne punkty uwzględniające różnorodność europejskiego krajobrazu bankowego, który z kolei wnosi znaczący wkład na rzecz stabilności systemu bankowego. W szczególności obejmują one możliwość potrącenia udziałów uczestnictwa w instytucji centralnej zdecentralizowanych sektorów bankowych oraz udziałów banków korporacyjnych.

Oczekiwane ożywienie gospodarcze w strefie euro w pierwszej połowie 2013 roku wciąż ma bowiem niedostateczne podstawy i zależy w szczególności od eksportu, jako że istnieje możliwość, że popyt krajowy pozostanie słaby. Ogólnie rzecz biorąc, poprawy sytuacji gospodarczej w 2013 roku nie można zatem zagwarantować. Niemniej wydaje się, że strefa euro może zdołać przebrnąć przez recesję w pierwszej połowie 2013 roku i że potem nastąpi umiarkowane ożywienie.

Austria osiągnęła prawdopodobnie punkt zwrotny w czwartym kwartale 2012 roku, odnotowując spadek w rzeczywistym PKB w zestawieniu z poprzednim kwartałem. Najbardziej prawdopodobnym scenariuszem na rok 2014 jest ożywienie gospodarcze – niemniej nie będzie to raczej dynamiczna poprawa. W 2013 roku oczekuje się wzrostu PKB w wysokości 0,5 procenta.

Europa Środkowa

Spowolnienie produkcji gospodarczej w Europie Środkowej w 2012 roku. Spowolnienie należy głównie przypisać słabemu trendowi w strefie euro, głównemu konsumentowi eksportu z Europy Środkowej, ale również – na przykład w przypadku Polski i Słowacji – kurczącym się dostępnym dla sektora publicznego możliwościom zapobiegania skutkom kryzysu w Europie Zachodniej.

Gospodarka skurczyła się w Czechach, na Węgrzech i w Słowenii, natomiast Polska i Słowacja wciąż wykazywały wzrost w 2012 roku, pomimo osłabienia dynamiki gospodarczej.

Po znaczącym spowolnieniu, które miało miejsce w drugiej połowie 2012 roku, w 2013 roku oczekuje się umiarkowanego ożywienia gospodarczego, które powinno dać o sobie znać zwłaszcza w drugiej połowie roku. Jest jednak prawdopodobne, że PKB obniży się w 2013 roku ponownie w Czechach (prognoza: minus 0,2 procenta), na Węgrzech (prognoza: minus 0,5 procenta) i w Słowenii (prognoza: minus 1 procent), natomiast w Polsce i na Słowacji gospodarka ma wciąż w pewnej mierze rosnąć (prognoza odpowiednio: plus 1,2 procent i plus 0,9 procenta). W dużym stopniu będzie to zależeć od popytu w strefie euro.

Europa Południowo-Wschodnia

Sytuacja gospodarcza w Europie Południowo-Wschodniej również ucierpiała wskutek spadku eksportu spowodowanego trudnościami w strefie euro. Do obniżenia wyników gospodarczych w regionie przyczyniła się prócz tego w przeważającej mierze niska działalność inwestycyjna. W konsekwencji wzrost w niektórych krajach może być bardzo słaby, jeżeli w ogóle wystąpi. Wydatki konsumpcyjne w regionie również raczej pozostaną na niskim poziomie. Główne czynniki w tym kontekście to stłumiony wzrost kredytów, niższe przelewy przesyłane do domu przez południowowschodnich Europejczyków pracujących za granicą oraz ciągle wysoka stopa bezrobocia.

Pakiety ratunkowe wprowadzane przez rządy krajów z Europy Południowo-Wschodniej, chociaż wzorcowe, zahamowały wzrost, tworząc niekiedy ryzyka polityczne. Niemniej wstępne wskazania już teraz sugerują, że zaczęła się wyłaniać łagodna poprawa sytuacji gospodarczej. Stąd prognozy zwiastują 0,9 procenta wzrostu w całym regionie w 2013 roku.

WNP

Po wzroście w wysokości 3,1 procenta w 2012 roku, eksperci w Rosji przewidują rzeczywisty wzrost PKB równy około 3 procent w roku bieżącym. Ten niewielki spadek spowodowany jest oczekiwaniem spowolnienia dynamiki inwestycyjnej, przy jednoczesnym ograniczeniu wzrostu w sektorze eksportu, silnie zdominowanym przez towary. Co więcej, popyt ze strony prywatnych gospodarstw – do tej pory główny filar wzrostu – może nieco zwolnić tempo w środowisku słabszego wzrostu kredytów. Jednakże te słabości wzrostowe powinny ograniczać się do pierwszej połowy 2013 roku, zanim gospodarka zacznie się rozjaśniać w jego drugiej połowie.

Ukraina z kolei zmagają się nie tylko ze słabością gospodarczą, ale również ze znacznymi dysproporcjami zewnętrznymi. Chociaż jej deficyt bilansu płatniczego powinien w 2013 roku nieco się obniżyć, sytuacja płynnościowa tego kraju, w połączeniu ze znaczną potrzebą refinansowania w sektorze publicznym, obciąża wyniki gospodarcze. Na początku 2013 roku Ukraina przystąpiła do negocjacji w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (IMF) dotyczących nowego pakietu pomocy.

Warunki zewnętrzne uległy pogorszeniu w 2012 roku również na Białorusi. Niemniej w 2013 roku oczekuje się wzrostu PKB o 3 procent, co będzie poprawą jego dynamik w porównaniu z rokiem poprzednim.

Perspektywy biznesowe

W 2013 roku oczekujemy lekkiego zrywu w kredytach i pożyczkach na rzecz klientów. Biorąc pod uwagę prognozy dotyczące odsetek, zakładamy, że marża odsetkowa netto pozostanie na tym samym poziomie, co zanotowany w poprzednim roku. Z perspektywy klienta, planujemy utrzymać nasz pion Klientów Korporacyjnych jako kręgosłup naszej działalności w podgrupie RBI oraz zwiększać proporcję działalności podgrupy odpowiedzialnej za pion Klientów Detalicznych w średnioterminowej perspektywie czasowej.

W świetle perspektyw gospodarczych sytuacja pozostaje napięta na pewnej liczbie rynków. W konsekwencji, oczekujemy, że rezerwy na pokrycie strat kredytowych w 2013 roku pozostaną na poziomie z roku poprzedniego.

W 2013 ponownie poświęcimy szczególną uwagę kosztom. W ujęciu ogólnym przyjmujemy, że koszty pozostaną stabilne – lub może lekko wzrosną – zwłaszcza ze względu na pierwszą całoroczną konsolidację ostatnio nabytego Polbanku.

Na tle nieustannie zmieniającego się środowiska regulacyjnego i dalszego wzmocnienia struktury naszego bilansu, nieustannie poddajemy ocenie poziom i strukturę naszego kapitału regulacyjnego, aby działać bez opóźnień i elastycznie. Jednocześnie, wzrost kapitału RBI nadal pozostaje możliwą opcją, w zależności od wydarzeń na rynku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Rachunek zysków i strat

000 €	Noty	201 2	201 1	Zmiana
Dochód odsetkowy		6,562,222	6,691,842	(1.9)%
Dochód bieżący od spółek stowarzyszonych		42,051	(86,590)	-
Koszty odsetkowe		(3,073,505)	(3,020,389)	1.8%
Dochód odsetkowy netto	[2]	3,530,767	3,584,863	(1.5)%
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	[3]	(1,030,683)	(1,099,305)	(6.2)%
Dochód odsetkowy netto po utworzeniu rezerw		2,500,084	2,485,558	0.6%
Dochód z opłat i prowizji		1,874,573	1,799,552	4.2%
Koszty opłat i prowizji		(353,405)	(306,693)	15.2%
Dochód z opłat i prowizji netto	[4]	1,521,168	1,492,860	1.9%
Dochód handlowy netto	[5]	195,671	345,71 8	(43.4)%
Dochód z instrumentów pochodnych i zobowiązań	[6]	(131,894)	408,229	-
Dochód netto z inwestycji finansowych	[7]	239,902	(1 82,793)	-
Ogólne koszty administracyjne	[8]	(3,353,375)	(3,208,011)	4.5%
Inny dochód operacyjny netto	[9]	(79,171)	(194,945)	(59.4)%
Dochód netto ze zbycia grupy aktywów	[10]	12,144	(2,817)	-
Zysk przed opodatkowaniem		904,530	1,143,798	(20.9)%
Podatek dochodowy	[11]	(273,641)	(415,333)	(34.1)%
Zysk po opodatkowaniu		630,888	728,465	(13.4)%
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych		(269,463)	(256,005)	5.3%
Skonsolidowany zysk		361,425	472,459	(23.5)%

Przejsie do całkowitych dochodów ogółem

000 €	Razem		Kapitał własny Grupy		Udziały niekontrolujące	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Zysk po opodatkowaniu	630,888	728,465	361,425	472,459	269,463	256,005
Różnice kursowe	168,077	(350,072)	118,312	(237,563)	49,765	(112,509)
w tym niezrealizowane zyski (straty) za okres	168,077	(350,072)	118,312	(237,563)	49,765	(112,509)
Zabezpieczenie kapitału	225	31,321	177	24,593	48	6,728
Hiperinflacja	33,995	95,152	23,420	65,553	10,575	29,599
Zysk (straty) netto z instrumentów pochodnych zabezpieczających wahań przepływów pieniężnych	(1,245)	(45,951)	(977)	(36,080)	(267)	(9,871)
w tym niezrealizowane zyski (straty) za okres	(1,245)	(46,904)	(977)	(36,829)	(267)	(10,075)
w tym zyski (straty) netto przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	0	953	0	748	0	205
Zmiany w kapitale własnym spółek wycenianych według kapitału własnego	198,285	(44,741)	153,069	(40,512)	45,216	(4,229)
Zyski (straty) netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(147,375)	150,824	(115,718)	118,426	(31,657)	32,398
w tym niezrealizowane zyski (straty) za okres	15,670	116,245	12,304	91,275	3,366	24,970
w tym zyski (straty) netto przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(163,045)	34,579	(128,022)	27,151	(35,023)	7,428
Odroczony podatek od dochodu i wydatków bezpośrednio ujmowanych w kapitale własnym	37,620	(44,556)	29,539	(34,985)	8,081	(9,571)
w tym niezrealizowane zyski (straty) za okres	(3,142)	(35,911)	(2,467)	(28,197)	(675)	(7,714)
w tym zyski (straty) netto przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	40,761	(8,645)	32,005	(6,788)	8,756	(1,857)
Pozostałe całkowite dochody	289,584	(208,022)	207,822	(140,567)	81,761	(67,455)
Całkowite dochody razem	920,472	520,443	569,247	331,892	351,224	188,551

Pozostałe całkowite dochody

Zabezpieczenia kapitału obejmują zabezpieczenie (hedging) inwestycji w podjednostkach niezależnych pod względem ekonomicznym.

Pozycja kapitału rezerwowego z wartości godziwej (aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży) uwzględnia wartość inwestycji finansowych netto.

W 2011, w związku ze zmianą planów dotyczących części portfela instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności, papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności o wartości 3,165,000 tys. euro przekwalifikowano jako dostępne do sprzedaży. Zmiana klasyfikacji spowodowana była wzrostem pozostałych całkowitych dochodów w wysokości 116 917 tys. euro (po opodatkowaniu) w 2011 roku. W 2012 roku portfel ten został sprzedany, a 122 273 tys. euro (po opodatkowaniu) przeklasyfikowano do rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe oraz zmiany w kapitale własnym spółek wycenianych według kapitału własnego bez uznania w rachunku zysków i strat przyniosły odpowiednio pozytywny rezultat w wysokości 118 312 tysięcy euro oraz 153 069 tysięcy euro.

W 2012 roku 33 995 tysięcy euro (2011: 95 152 tysięcy euro) ujęto bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach za sprawą zastosowania MSR 29 (rachunkowość w warunkach hiperinflacji) na Białorusi. W związku ze zmianą strategii hedgingowej zabezpieczenia przepływów pieniężnych zostały zakończone w 2011 roku i zamienione zabezpieczeniami portfela wartości godziwej.

Zyski zatrzymane

000 €	Różnice kursowe	Zabezpieczenie kapitału	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Wartość godziwa kapitał rezerwow (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży)	Hiperinflacja	Podatek odroczoney
Na dzień 1/1/2011	(868,217)	32,484	27,846	34,048	0	332,338
Niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	(237,563)	24,593	(36,829)	91,275	65,553	(34,985)
Zyski (straty) netto przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	0	0	748	27,151	0	0
Na dzień 31/12/2011	(1,105,780)	57,077	(8,234)	152,474	65,553	297,353
Niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	118,312	177	(977)	12,304	23,420	(2,467)
Zyski (straty) netto przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			0	(128,022)		32,005
Na dzień 31/12/2012	(987,468)	57,254	(9,211)	36,756	88,973	326,891

Zysk na akcję

W €	Noty	2012	2011	Zmiana
Zysk na akcję	[12]	57.36	78.18	(20.82)

Zysk na akcję uzyskano poprzez podzielenie skorygowanego zysku skonsolidowanego pomniejszonego o dywidendę z tytułu kapitału udziałowego i akcji uprzywilejowanych przez średnią liczbę akcji zwyczajnych w obiegu. W roku obrotowym 2012 liczba akcji zwyczajnych w obiegu wynosiła 6 301 033 (2011: 5 539 885).

W obiegu nie znajdowały się żadne prawa konwersji ani opcje, w związku z powyższym zysk na akcję nie podlegał rozwodnieniu.

Wyniki śródroczne

000 €	1 połowa 2011	2 połowa 2011	1 połowa 2012	2 połowa 2012
Dochód odsetkowy netto	1,811,498	1,773,365	1,752,705	1,778,063
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(411,333)	(687,972)	(407,365)	(623,319)
Dochód odsetkowy netto po utworzeniu rezerw	1,400,165	1,085,393	1,345,340	1,154,744
Dochód z opłat i prowizji netto	737,494	755,366	723,244	797,924
Dochód handlowy netto	257,144	88,574	200,582	(4,912)
Dochód z instrumentów pochodnych i zobowiązań	42,713	365,516	(22,823)	(109,070)
Dochód netto z inwestycji finansowych	11,961	(194,754)	253,317	(13,415)
Ogólne koszty administracyjne	(1,553,795)	(1,654,216)	(1,554,933)	(1,798,441)
Inny dochód operacyjny netto	(16,021)	(178,923)	(11,883)	(67,287)
Dochód netto ze zbycia grupy aktywów	(2,587)	(231)	(1,476)	13,620
Zysk przed opodatkowaniem	877,074	266,725	931,367	(26,838)
Podatek dochodowy	(200,127)	(215,206)	(197,905)	(75,737)
Zysk po opodatkowaniu	676,946	51,519	733,463	(102,574)
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych	(188,951)	(67,054)	(236,817)	(32,647)
Skonsolidowany zysk	487,995	(15,536)	496,646	(135,221)

000 €	1 połowa 2009	2 połowa 2009	1 połowa 2010	2 połowa 2010
Dochód odsetkowy netto	1,792,006	1,669,600	1,790,100	1,838,551
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(1,267,033)	(979,606)	(608,300)	(589,430)
Dochód odsetkowy netto po utworzeniu rezerw	524,973	689,993	1,181,800	1,249,121
Dochód z opłat i prowizji netto	688,732	733,033	715,000	776,894
Dochód handlowy netto	266,302	152,193	181,100	141,549
Dochód z instrumentów pochodnych i zobowiązań	141,906	30,535	(135,000)	46,959
Dochód netto z inwestycji finansowych	161,499	148,308	52,700	92,660
Ogólne koszty administracyjne	(1,390,741)	(1,403,901)	(1,467,800)	(1,601,345)
Inny dochód operacyjny netto	69,656	10,630	13,800	38,639
Dochód netto ze zbycia grupy aktywów	1,009	43	4,900	1,151
Zysk przed opodatkowaniem	463,337	360,833	546,600	745,528
Podatek dochodowy	(222,046)	(31,500)	(59,200)	(64,684)
Zysk po opodatkowaniu	241,290	329,333	487,400	680,844
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych	(72,988)	(64,264)	(85,700)	(368,880)
Skonsolidowany zysk	168,302	265,070	401,600	312,064

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa 000 €	Noty	31/12/2012	31/12/2011	Zmiana
Rezerwa gotówkowa	[14,35]	12,157,356	12,951,118	(6.1)%
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	[15,35,36]	21,430,482	22,457,416	(4.6)%
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	[16,35,36]	85,599,701	84,093,000	1.8%
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	[17,35]	(5,715,230)	(5,110,458)	11.8%
Aktywa obrotowe	[18,35,36]	9,773,805	10,589,154	(7.7)%
Instrumenty pochodne	[19,35,36]	1,404,223	1,404,137	0.0%
Inwestycje finansowe	[20,35,36]	13,967,579	17,146,116	(18.5)%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	[21,35,36]	1,719,743	1,159,090	48.4%
Wartości niematerialne i prawne	[22,24,35]	1,326,768	1,072,750	23.7%
Aktywa materialne	[23,24,35]	1,966,517	1,850,528	6.3%
Pozostałe aktywa	[25,35,36]	2,324,056	2,474,216	(6.1)%
Aktywa razem		145,955,000	150,087,066	(2.8)%

Kapitał własny i zobowiązania 000 €	Noty	31/12/2012	31/12/2011	Zmiana
Depozyty od banków	[26,35,36]	38,409,769	39,873,123	(3.7)%
Depozyty od klientów	[27,35,36]	66,439,464	67,114,176	(1.0)%
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	[28,35,36]	13,304,407	14,277,881	(6.8)%
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	[29,35,36]	848,077	893,040	(5.0)%
Zobowiązania obrotowe	[30,35,36]	8,823,404	9,713,365	(9.2)%
Instrumenty pochodne	[31,35,36]	489,083	804,746	(39.2)%
Pozostałe zobowiązania	[32,35,36]	1,583,831	1,504,372	5.3%
Kapitał podporządkowany	[33,35,36]	3,885,246	4,417,610	(12.1)%
Kapitał własny	[34,35]	12,171,718	11,488,752	5.9%
Kapitał skonsolidowany		6,906,905	6,149,106	12.3%
Skonsolidowany zysk		361,425	472,459	(23.5)%
Udziały niekontrolujące		4,903,388	4,867,187	0.7%
Kapitał własny i zobowiązania razem		145,955,000	150,087,066	(2.8)%

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

000 €	Kapitał objęty	Kapitał udziałowy	Rezerwy kapitałowe	Zyski zatrzymane	Skonsolidowany zysk	Udziały niekontrolujące	Razem
Kapitał własny na dzień 1/1/2011	443,714	250,000	1,050,634	3,757,276	713,664	5,035,731	11,251,019
Zwiększenia/przeniesienie kapitału	0	341,843	0	0	0	179,710	521,553
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	0	0	0	533,750	(533,750)	0	0
Wypłaty dywidendy	0	0	0	0	(179,914)	(282,381)	(462,295)
Całkowite dochody razem	0	0	0	(140,567)	472,459	188,551	520,443
Pozostałe zmiany	0	0	0	(87,544)	0	(254,424)	(341,968)
Kapitał własny na dzień 31/12/2011	443,714	591,843	1,050,634	4,062,915	472,459	4,867,187	11,488,752
Zwiększenia/przeniesienie kapitału	48,753	(591,843)	784,142	0	0	17,124	258,175
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	0	0	0	287,893	(287,893)	0	0
Wypłaty dywidendy	0	0	0	0	(184,567)	(262,311)	(446,878)
Całkowite dochody razem	0	0	0	207,822	361,425	351,224	920,472
Pozostałe zmiany	0	0	0	21,033	0	(69,836)	(48,803)
Kapitał własny na dzień 31/12/2012	492,467	0	1,834,776	4,579,662	361,425	4,903,388	12,171,718

Więcej szczegółów na temat zmian przedstawiono w Notach do bilansu, Nota (34) Kapitał własny.

Pozostałe zmiany w kapitale własnym spowodowane były głównie zakupieniem udziałów mniejszościowych, a mianowicie 49-procentowego udziału w Raiffeisen-Leasing G.m.b.H, Wiedeń, 30-procentowego udziału w Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt, udziału 12-procentowego w Raiffeisen Bank d.d., Maribor, a także udziału 3-procentowego w Raiffeisen Bank d.d. Bośnia i Hercegowina, Sarajewo.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

000 €	2012	2011
Zysk po opodatkowaniu	630,888	728,465
Pozycje niepieniężne w ramach zysków i przeniesienie do środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej:		
aktualizacja wartości rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	555,634	713,997
Rezerwy netto na zobowiązania, opłaty i trwałą utratę wartości	1,164,217	1,362,558
Zyski (straty) ze zbycia rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	(19,307)	(11 3,683)
Pozostałe korekty (netto)	94,264	(871,298)
Podsuma	2,425,696	1,820,039
Zmiany aktywów i pasywów z działalności operacyjnej z uwzględnieniem korekt o pozycje niepieniężne:		
Kredyty i pożyczki na rzecz banków i klientów	4,404,069	(8,062,035)
Aktywa obrotowe/zobowiązania obrotowe (netto)	(210,996)	1,588,569
Pozostałe aktywa/pozostałe zobowiązania (netto)	818,679	(3,570,236)
Depozyty od banków i klientów	(5,281,129)	11,1 84,949
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(1,449,928)	(2,035,852)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	706,391	925,434
Przychody ze sprzedaży:		
Inwestycji finansowych	2,432,436	8,219,276
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	161,160	121,864
Przychody ze zbycia aktywów grupy	822	762
Płatności na poczet zakupu:		
Inwestycje finansowe	(2,123,069)	(2,424,258)
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	(564,991)	(593,120)
Płatności z tytułu przejęć spółek zależnych	(81 8,540)	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(912,182)	5,324,524
Podwyższenia kapitału	258,175	521,553
Wpływy/odpływy kapitału podporządkowanego	(349,155)	163,330
Wyплаты dywidendy	(446,878)	(462,295)
Zmiana w udziałach mniejszościowych	(447,629)	0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(985,487)	222,588

000 €	2012	2011
Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne na koniec poprzedniego okresu	12,951,118	6,734,734
Środki pieniężne z nabycia spółek zależnych	339,640	925,434
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	706,391	5,324,524
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(91 2,182)	5,324,524
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(985,487)	222,588
Skutki zmian kursów wymiany	57,878	(256,163)
Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne na koniec okresu	12,157,356	12,951,118

Płatności na poczet podatków, odsetek i dywidend	2012	2011
Odsetki otrzymane	6,425,946	6,764,463
Dywidendy otrzymane	6,411	62,240
Odsetki zapłacone	(2,869,156)	(2,991,491)
Podatek dochodowy zapłacony	(123,449)	(190,854)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych prezentuje strukturę i zmiany środków pieniężnych i aktywów pieniężnych w roku obrotowym i dzieli się na trzy części:

- środki pieniężne netto z działalności operacyjnej
- środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej
- środki pieniężne netto z działalności finansowej

Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom, depozytów od banków i klientów, a także wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych. W działalności operacyjnej uwzględniono także wpływy i wydatki z aktywów i zobowiązań handlowych, instrumentów pochodnych oraz pozostałych aktywów i zobowiązań. Odsetki, dywidendę i podatki z działalności operacyjnej wyszczególniono w osobnej tabeli.

Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej obejmują wpływy i wydatki z inwestycji finansowych, rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, przychody ze zbycia aktywów grupy oraz płatności z tytułu nabycia podmiotów zależnych.

Środki pieniężne netto z działalności finansowej obejmują wpływy i wydatki związane z kapitałem własnym i podporządkowanym, w tym podwyższenia kapitału, dywidendę oraz zmiany kapitału podporządkowanego.

Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne obejmują rezerwę pieniężną uznaną w sprawozdaniu z pozycji finansowej, która obejmuje środki pieniężne w kasie oraz salda na żądanie w bankach centralnych. W pozycji tej nie uwzględniono kredytów i pożyczek na żądanie dla banków, które mieszczą się w działalności operacyjnej.

Sprawozdawczość według segmentów

Podział segmentów

Wewnętrzna sprawozdawczość zarządcza RZB oparta jest na aktualnej strukturze organizacyjnej. Segmentację oparto na jednostkach generujących środki pieniężne. W związku z powyższym organy zarządzające RBI – Zarząd i Rada Nadzorcza – podejmują kluczowe decyzje określające zasoby przydzielone do danego segmentu na podstawie jego kondycji finansowej oraz rentowności. Na potrzeby segmentacji takie kryteria sprawozdawczości uznano za istotne zgodnie z MSSF 8.

Ponieważ Raiffeisen Zentralbank jest przede wszystkim wiodącym członkiem Grupy Bankowej Raiffeisen (RBG) oraz spółką holdingową dla podmiotów uczestniczących, segmenty definiuje się na podstawie struktury udziałów po fuzji głównych obszarów działalności z Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Poza udziałami większościowymi w obecnej spółce Raiffeisen Bank International AG (RBI) i działalnością wiodącego członka Grupy Bankowej Raiffeisen, w ramach swojego portfela udziałowego Raiffeisen Zentralbank posiada także udziały w innych spółkach.

Te trzy główne obszary działalności odpowiadają segmentom. Segmentację oparto na aktualnej strukturze Grupy. Ponieważ segment RBI jest największy, dla uzyskania maksymalnej przejrzystości sprawozdawczość według segmentów uwzględniono w skonsolidowanym raporcie rocznym RBI.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe RBI w znacznej mierze odzwierciedla segment RBI w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Raiffeisen Zentralbank.

Grupa Raiffeisen Bank International (RBI)

Segment ten obejmuje dochody netto grupy Raiffeisen Bank International AG (RBI). RBI stanowi największą część RZB. Jako wiodący bank w grupie instytucji kredytowych RZB, Raiffeisen Zentralbank pełni funkcje zarządcze i kontrolne. Wraz z przedstawicielami swoich właścicieli Raiffeisen Zentralbank mianuje ośmiu z dziesięciu członków Rady Nadzorczej RBI, a Dyrektor ds. Ryzyka Raiffeisen Zentralbank zasiada w Zarządzie RBI. Poza bezpośrednimi dochodami netto z działalności RBI segment ten obejmuje także koszty poniesione na usługi dostarczone przez RZB w różnych obszarach, takich jak audyt lub ryzyko.

Grupa Bankowa Raiffeisen (RBG)

Ten segment konsoliduje działalność i udziały, które umożliwiają RZB wykonywanie zadań wiodącego banku Grupy Bankowej Raiffeisen. Segment ten odpowiednio prezentuje wszystkie dochody netto z działalności bankowej Raiffeisen Zentralbank w sektorze Raiffeisen. Ponadto obejmuje działalność leasingową RZB wraz z licznymi spółkami projektami w Austrii i zagranicą. W segmencie tym uwzględnia się także dochody ze spółek wycenione i uznane w kapitale własnym o strategicznym charakterze, w tym w szczególności UNIQA Versicherungen AG oraz obszary działalności obsługiwane wspólnie z Raiffeisen Landesbankami, takimi jak towarzystwo budowlane i fundusze. Dochody netto z portfela inwestycji kapitałowych w odniesieniu do reszty sektora Raiffeisen są również prezentowane w ramach tego segmentu. Alokowane koszty usług ogólnogrupowych są również przypisane do tego segmentu. Obejmują one usługi Grupy, takie jak marketing sektora lub usługi sektora.

Pozostałe udziały kapitałowe

Segment pozostałych udziałów kapitałowych prezentuje dochody netto z udziałów niezwiązanych z funkcją Raiffeisen Zentralbanku jako wiodącego członka Grupy Bankowej Raiffeisen. Portfel udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbanku zawiera przede wszystkim udziały mniejszościowe z obszaru pozabankowego, a dochody od spółek wyceniane i uznawane w kapitale własnym nie należą do Grupy Bankowej Raiffeisen. Segment pozostałych udziałów kapitałowych uwzględnia również koszty i dochody z alokacji wewnętrznej i unettowienia.

Ocena zysków i strat segmentów

Zgodnie z MSSF 8 sprawozdawczość według segmentów uwzględnia wyniki segmentów na podstawie wewnętrznej sprawozdawczości zarządczej uzupełnionej o przeniesienie wyników segmentów do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Sprawozdawczość zarządcza w RZB oparta jest na MSSF. W związku z tym zasady rachunkowe przyjęte dla sprawozdawczości według segmentów operacyjnych oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego są takie same.

Aby zapewnić przejrzystość i informacyjny charakter prezentacji wyników segmentów operacyjnych RZB, wyniki poszczególnych jednostek generujących zyski oblicza się zgodnie z następującymi kryteriami zarządczymi i sprawozdawczymi:

- zwrot z kapitału własnego brutto mierzy rentowność jednostki generującej zyski i jest liczony jako wskaźnik zysku brutto do średniego wykorzystanego kapitału. Wskaźnik ten prezentuje zwrot z kapitału wykorzystanego w danym segmencie. Inną miarą rentowności stosowaną w zarządzaniu wewnętrznym jest zwrot z kapitału skorygowanego o ryzyko (RORAC). Wskaźnik ten odzwierciedla zwrot z kapitału ważonego ryzykiem (kapitału ekonomicznego), jednak nie jest kryterium uznawanym przez MSSF;
- wskaźnik koszty/dochody prezentuje efektywność kosztową segmentów operacyjnych. Jest to współczynnik wydatków administracyjnych do dochodów netto z odsetek, opłat i prowizji, handlowych i pozostałych dochodów operacyjnych;
- aktywa ważone ryzykiem stanowią istotny wskaźnik zmiany wolumenu działalności. Zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG, opartym na Umowie kapitałowej Basel II) aktywa ważone ryzykiem stanowią charakterystyczny dla sektora dodatek do aktywów segmentu, ponieważ pozycja ta oparta jest na regulacyjnym minimalnym wymogu kapitałowym wynoszącym 8 procent.

Podstawą sprawozdawczości według segmentów jest rachunek zysków i strat. Dochody i koszty są przydzielane do kraju, w którym generowane są dochody. Dochody obejmują dochody odsetkowe netto, dochody z opłat i prowizji netto, dochody z działalności handlowej netto i pozostałe dochody operacyjne. Wyniki prezentuje się także dla podmiotów stowarzyszonych uznanych w kapitale własnym. Główne pozycje kosztów, które stanowią część wyników segmentu, są księgowane w rachunku zysków i strat. Wynik finansowy segmentu prezentuje się aż do skonsolidowanych dochodów/strat netto. Aktywa segmentu prezentowane są jako całkowite aktywa i aktywa ważone ryzykiem. Zobowiązania obejmują wszystkie pozycje po stronie pasywów bilansu, z wyjątkiem kapitału własnego.

Pozycja "uzgodnienie" obejmuje przede wszystkim kwoty wynikające z eliminacji wyników wewnątrzgrupowych oraz z konsolidacji pomiędzy segmentami. Ostatecznie rachunek zysków i strat uzupełniany jest o standardowe stosowane do oceny wyników wskaźniki finansowe danego sektora.

Rok finansowy 2012 000 €	RBI	RBG	Pozostałe	Uzgodnienie	Razem
Dochód odsetkowy netto	3,475,191	245,563	(7,489)	(182,497)	3,530,767
Dochód z opłat i prowizji netto	1,517,151	5,135	79	(1,197)	1,521,168
Dochód handlowy netto	214,686	(861)	6	(18,161)	195,671
Inny dochód operacyjny netto	(115,394)	32,449	36,199	(32,424)	(79,171)
Dochód operacyjny	5,091,633	282,286	28,794	(234,278)	5,168,435
Ogólne koszty administracyjne	(3,300,965)	(66,358)	(34,869)	48,817	(3,353,375)
Wynik operacyjny	1,790,669	215,928	(6,075)	(185,461)	1,815,061
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(1,008,823)	(21,861)	0	0	(1,030,683)
Pozostałe wyniki	203,085	(56,946)	(48,591)	22,605	120,152
Zysk/strata przed opodatkowaniem	984,931	137,121	(54,666)	(162,856)	904,530
Podatek dochodowy	(271,492)	(9,529)	9,850	(2,471)	(273,641)
Zysk/strata po opodatkowaniu	713,439	127,592	(44,816)	(165,327)	630,888
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych	(310,075)	40,612	0	0	(269,463)
Skonsolidowany(-a) zysk/strata po odliczeniu udziałów mniejszościowych	403,364	168,204	(44,816)	(165,327)	361,425
Udział w zysku przed opodatkowaniem	92.3%	12.8%	(5.1)%	-	100.0%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	68,399,016	6,461,327	924,495	(3,586,943)	72,197,895
Wymóg dla sumy funduszy własnych	6,661,300	528,288	73,960	(298,338)	6,965,210
Aktywa razem	136,530,553	16,036,903	4,867,660	(11,480,116)	145,955,000
Wskaźnik ryzyko/przychody	29.0%	8.9%	0.0%	-	29.2%
Wskaźnik koszty/dochody	64.8%	23.5%	121.1%	-	64.4%
Średni kapitał własny	11,012,009	854,022	113,451	(480,669)	11,498,813
Zwrot z kapitału własnego przed opodatkowaniem	17.9%	32.1%	(96.4)%	-	8.5%
Placówki operacyjne	3,106	8	0	1	3,115

Rok finansowy 2011 000 €	RBI	RBG	Pozostałe	Uzgodnienie	Razem
Dochód odsetkowy netto	3,653,691	81,602	16,839	(167,269)	3,584,863
Dochód z opłat i prowizji netto	1,490,447	2,171	(81)	323	1,492,860
Dochód handlowy netto	363,261	(1,107)	0	(16,436)	345,718
Inny dochód operacyjny netto	(237,130)	34,733	53,551	(46,099)	(194,945)
Dochód operacyjny	5,270,268	117,400	70,308	(229,481)	5,228,496
Ogólne koszty administracyjne	(3,140,099)	(80,901)	(34,042)	47,031	(3,208,011)
Wynik operacyjny	2,130,169	36,499	36,266	(182,449)	2,020,484
Rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości	(1,063,551)	(35,756)	2	0	(1,099,305)
Pozostałe wyniki	269,175	(19,710)	(36,237)	9,392	222,619
Zysk/strata przed opodatkowaniem	1,335,792	(18,967)	30	(173,058)	1,143,798
Podatek dochodowy	(422,817)	3,759	2,737	988	(415,333)
Zysk/strata po opodatkowaniu	912,975	(15,208)	2,767	(172,070)	728,465
Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych	(315,418)	59,413	0	0	(256,005)
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	597,557	44,205	2,767	(172,070)	472,459
Udział w zysku przed opodatkowaniem	101.4%	(1.4)%	0.0%	-	100.0%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	77,304,996	7,108,401	918,993	(3,916,102)	81,416,287
Wymóg dla sumy funduszy własnych	7,653,591	581,884	73,519	(326,500)	7,982,494
Aktywa razem	147,268,879	16,976,929	5,000,054	(19,158,796)	150,087,066
Wskaźnik ryzyko/przychody	29.1%	43.8%	0.0%	-	30.7%
Wskaźnik koszty/dochody	59.6%	68.9%	48.4%	-	59.2%
Średni kapitał własny	10,530,060	773,796	102,952	(532,345)	10,874,463
Zwrot z kapitału własnego przed opodatkowaniem	12.7%	-	-	-	10.5%
Placówki operacyjne	2,928	8	0	1	2,937

Noty

Podmiot odpowiedzialny za sprawozdawczość

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft (RZB AG) jest wiodącym członkiem austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen i jest zarejestrowany w Sądzie Handlowym miasta Wiedeń w rejestrze przedsiębiorców pod numerem FN 58.882 f. Adres spółki: Am Stadtpark 9, 1030 Wiedeń.

Raiffeisen Landesbanks skonsolidowały swoje udziały w Raiffeisen Zentralbank AG w ramach oddzielnej spółki, Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH (RLBHOLD). Za pośrednictwem swojej spółki zależnej, R-Landesbanken-Beteiligung GmbH, posiada ona około 78,5 procenta RZB AG i jest spółką dominującą Grupy jako całości. Zgodnie z austriackimi przepisami o ujawnianiu informacji, skonsolidowane sprawozdanie finansowe RLBHOLD składane jest w sądzie handlowym, w którym spółka jest zarejestrowana, a ponadto publikowane w "Amtsblatt zur Wiener Zeitung".

Przedmiot działalności

RZB specjalizuje się w bankowości komercyjnej i bankowości inwestycyjnej w Austrii i jest jednym z najważniejszych banków w kraju w sektorze finansów korporacyjnych i finansowaniu eksportu i handlu. Pozostałe dziedziny aktywności to zarządzanie środkami pieniężnymi i aktywami oraz skarbiec. Jako wysoko wyspecjalizowana jednostka inżynierii finansowej, RZB koncentruje się przede wszystkim na świadczeniu usług na rzecz głównych krajowych i zagranicznych klientów, spółek wielonarodowych i dostawców usług finansowych. Spółki RZB prowadzą również działalność w sektorze prywatnej bankowości, inwestycji kapitałowych, leasingu i nieruchomości, oraz innych usług związanych z bankowością. Za sprawą swoich spółek zależnych, RZB posiada gęstą sieć oddziałów w całej Europie Środkowej i Wschodniej (EWŚ). Co więcej, posiada oddziały, spółki celowe i agencje w wiodących światowych centrach finansowych, wybranych lokalizacjach w Europie Zachodniej i kluczowych punktach w Azji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd w dniu 14 marca 2013 roku, a następnie przedłożone Radzie Nadzorczej do informacji i kontroli.

Zasady będące podstawą skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Polityki

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok finansowy 2012 oraz dane porównawcze za rok 2011 zostały przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) publikowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) w miarę ich akceptowania przez UE na podstawie Regulacji w sprawie MSR (WE) 1606/2002. Obowiązujące interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (KIMSR/KIS) zostały wzięte pod uwagę. Wszystkie standardy opublikowane przez RMSR jako Międzynarodowe Standardy Rachunkowości i przewidziane do stosowania w odniesieniu do sprawozdań finansowych za rok 2012, przyjęte przez UE, zostały zastosowane. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi Działu 245a Austriackiego Kodeksu Handlowego (UGB) oraz Działu 59a Austriackiego Prawa Bankowego (BWG) w zakresie wyłączenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które czynią zadość przyjętym międzynarodowo zasadom rachunkowości. MSR 20, MSR 32, MSR 41 i MSSF 6 nie zostały zastosowane z powodu nieobecności odpowiednich transakcji biznesowych w Grupie.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparte jest na pakietach sprawozdawczości wszystkich członków Grupy, którzy podlegają pełnej konsolidacji, które przygotowywane są zgodnie z zasadami MSSF oraz jednolitymi standardami w Grupie. Z wyłączeniem dziesięciu spółek zależnych – sześciu z datą końca roku sprawozdawczego przypadającą na 30 czerwca, jedną z datą końca roku sprawozdawczego przypadającą na 31 września oraz trzema z datą końca roku sprawozdawczego przypadającą na 30 października, które w związku z tym uwzględniono w sprawozdaniach śródrocznych – wszystkie podlegające pełnej konsolidacji spółki sporządzają swoje roczne sprawozdania finansowe na dzień 31 grudnia. Rozbieżne dni sprawozdawcze wynikają z przyczyn związanych z polityką dywidendową oraz sezonowością transakcji biznesowych. Dane liczbowe w omawianym sprawozdaniu finansowym przedstawione są w tysiącach euro. Przedstawione poniżej tabele mogą zawierać dane zaokrąglone.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przygotowano przy założeniu kontynuowania dotychczasowej działalności. Składnik aktywów finansowych jest prezentowany, jeżeli jest prawdopodobne, że spółka uzyska z jego tytułu przyszłe korzyści ekonomiczne i da się wiarygodnie wycenić koszty nabycia lub przekształcenia, lub inną wartość umożliwiającą jego wycenę. Składnik pasywów finansowych wykazuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że nastąpi odpływ zasobów reprezentujących korzyści ekonomiczne wskutek zaspokojenia zobowiązania, a kwota tego zaspokojenia da się wiarygodnie wycenić.

Krytyczne założenia rachunkowe i kluczowe źródła niepewności szacunków

Jeżeli szacunki lub oceny są niezbędne do prowadzenia rachunkowości i przygotowania wyceny zgodnie z zasadami MSR/MSSF, przygotowuje się je zgodnie z odpowiednimi standardami. Oparte są one na dotychczasowym doświadczeniu i innych czynnikach, takich jak planowanie i oczekiwania lub prognozy dotyczące przyszłych wydarzeń, które wydają się prawdopodobne z naszej bieżącej perspektywy. Szacunki i założenia leżące u ich podstaw są kontrolowane na bieżąco. Zmiany w szacunkach rachunkowych wykazuje się w okresie, w którym dany szacunek został zmieniony, jeżeli skutki rewizji dotyczą tylko tego okresu, lub w okresie, w którym dany szacunek został zmieniony oraz w okresach przyszłych, jeżeli rewizja dotyczy zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych. Krytyczne założenia rachunkowe i kluczowe źródła niepewności szacunków są następujące:

Rezerwy na pokrycie ryzyka z tytułu kredytów i pożyczek

W każdym dniu sprawozdawczym wszystkie aktywa finansowe niewycenione według wartości godziwej przez wynik finansowy poddaje się ocenie pod kątem możliwej trwałej utraty wartości do wykazania w rachunku zysków i strat. W szczególności niezbędne jest ustalenie czy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości wskutek szkody, która wystąpiła po wstępnym wykazaniu danych oraz oszacowanie kwoty i terminów przyszłych przepływów pieniężnych przy ustalaniu trwałej utraty wartości. Szczegóły i rozstrzygnięcia dotyczące rezerwy na pokrycie ryzyka są opisane w notcie (44) ryzyka z tytułu instrumentów finansowych, rozdział o ryzyku kredytowym.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Jeżeli rynek w przypadku danego instrumentu finansowego nie jest aktywny, wartość godziwą ustala się z wykorzystaniem techniki wyceny lub modelu wyceny. W przypadku metod i modeli wyceny, dane szacunkowe stosuje się zasadniczo w zależności od złożoności instrumentu oraz dostępności danych rynkowych. Jeśli to możliwe, dane wejściowe do omawianych modeli wyprowadza się z obserwowalnych danych rynkowych. W pewnych okolicznościach niezbędne są korekty wyceny mające na celu uwzględnienie ryzyka modelu, ryzyka płynności lub ryzyka kredytowego. Opis technik wyceny znaleźć można w rozdziale o instrumentach finansowych: Ujmowanie i wycena. Prócz tego, wartości godziwe instrumentów finansowych są wykazywane w notcie (46) wartość godziwa instrumentów finansowych niewykazywanych według wartości godziwej, hierarchia wartości godziwej przedstawiona jest w notcie (47) wartość godziwa instrumentów finansowych wykazywanych według wartości godziwej.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku wykazuje się proporcjonalnie do prawdopodobieństwa dostępności wystarczającego, podlegającego opodatkowaniu zysku, w odniesieniu do którego mogą być zastosowane omawiane niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane kredyty podatkowe lub możliwe do odliczenia różnice przejściowe. Przypisanie tego rodzaju wymaga daleko idących założeń zarządczych. Określając kwotę aktywów z tytułu podatku odroczonego, kierownictwo stosuje dane na temat historycznej zdolności płatniczej podatnika oraz zyskowności, a także – w zależności od sytuacji – prognozowane wyniki operacyjne oparte o zatwierdzone plany biznesowe, z uwzględnieniem przeglądu kwalifikowalnego okresu przeniesienia na kolejne okresy.

Odliczone podatki nie są wykazywane oddzielnie w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Szczegóły zawarto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz w notach (11) podatek dochodowy, (25) inne aktywa i (29) rezerwy na zobowiązania i opłaty.

Rezerwy na emerytury oraz podobne zobowiązania

Koszty zdefiniowanego planu świadczeń emerytalnych określa się z wykorzystaniem wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wiąże się z przyjęciem założeń na temat stóp dyskontowych, oczekiwanych stóp zwrotu z aktywów, przyszłych podwyżek wynagrodzeń, wskaźników umieralności i przyszłych podwyżek emerytur. Założenia i szacunki stosowane do obliczeń na potrzeby kalkulacji zobowiązania z tytułu korzyści można znaleźć w rozdziale rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania. Dane ilościowe na potrzeby długoterminowych rezerw na świadczenia pracownicze przedstawiono w notcie (29) rezerwy na zobowiązania i opłaty.

Trwała utrata wartości aktywów innych niż finansowe

Pewne aktywa inne niż finansowe, w tym wartość firmy i pozostałe wartości niematerialne i prawne, podlega rocznemu przeglądowi pod kątem trwałej utraty wartości. Wartość firmy i inne aktywa niematerialne i prawne sprawdza się z większą częstotliwością, jeżeli bieżące zdarzenia lub zmiany w okolicznościach, takich jak niekorzystne zmiany koniunktury, wskazują, że w przypadku wspomnianych aktywów mogło dojść do trwałej utraty wartości. Określenie możliwej do odzyskania kwoty wymaga poczynienia przez kierownictwo odpowiednich osądów i założeń. Ponieważ te osądy i założenia mogą prowadzić do znaczących różnic w wykazywanych kwotach, jeżeli doszłoby do zmiany leżących u ich podstaw okoliczności, Grupa uważa wspomniane szacunki za krytyczne. Szczegóły dotyczące przeglądu pod kątem trwałej utraty wartości aktywów niematerialnych i prawnych prezentowane są w rozdziale dotyczącym połączeń biznesowych. Dodatkowo wartości bilansowe wartości firmy prezentowane są w notcie (22) rzeczowe aktywa niematerialne i prawne.

Stosowanie nowych i zmienionych standardów

MSSF 7 (Instrumenty finansowe: przeniesienia aktywów finansowych; obowiązujący od 1 lipca 2011 roku)

Po raz pierwszy w bieżącym okresie sprawozdawczym RZB stosuje zmiany w MSSF 7, które przewidują rozszerzenie obowiązku ujawniania informacji w odniesieniu do transakcji związanych z przeniesieniami aktywów finansowych. Zmiany przewidują większą przejrzystość wystawienia na czynniki ryzyka w ramach takich transakcji. Odpowiednie informacje na temat przeniesienia aktywów finansowych zawarto, w kontekście stosowania zmienionego MSSF 7, w nocie (40) przeniesienie aktywów finansowych. Zgodnie z postanowieniami przejściowymi MSSF 7, RZB prezentuje w notach informacji porównawczych.

MSR 12 (Podatek dochodowy: odzyskiwanie wartości bilansowej aktywów; obowiązujący od 1 stycznia 2012 roku).

Po raz pierwszy w bieżącym okresie sprawozdawczym RZB stosuje zmiany związane z podatkiem dochodowym w kontekście odzyskiwania wartości bilansowej aktywów. Odpowiednio, na potrzeby ujawniania podatków odroczonego przyjmuje się, że korzyści ekonomiczne z nieruchomości inwestycyjnych, które zgodnie z opcją przewidzianą w MSR 40, wycenia się według wartości godziwej, zostaną zrealizowane w drodze sprzedaży. W przypadku tego ujęcia niestosowanie założenia należy odrzucić. Omawiane zmiany nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe z dnia 2012 roku ze względu na fakt, że wszystkie nieruchomości inwestycyjne są wyceniane według zamortyzowanych kosztów, zgodnie z MSR 40.

MSSF 1 (Zastosowanie MSSF po raz pierwszy; obowiązujący od 1 lipca 2011 roku)

Zmiany wiążą się z wyłączeniem spod znaczącej hiperinflacji oraz eliminacją stałych dat przeniesień. Zmiany nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2012.

Nowe i zrewidowane standardy (zatwierdzone przez UE), które jeszcze nie weszły w życie

Żaden z nowych ani zmienionych standardów i żadna z interpretacji, które zostały przyjęte, ale których stosowanie nie jest jeszcze obowiązkowe, nie zostały wcześniej przyjęte przez Grupę.

MSR 1 (Prezentacja pozycji pozostałych całkowitych dochodów; obowiązujący od 1 lipca 2012 roku)

Zmiany w MSR 1 przewidują obowiązek prezentacji, z wykorzystaniem sum składowych, czy pozycje pozostałych całkowitych dochodów poddają się ponownej klasyfikacji w rachunku zysków i strat. Co więcej, jeżeli pozostałe całkowite dochody są wykazywane przez opodatkowaniem, podatek związany z każdą z tych dwóch kategorii należy wykazać oddzielnie. Zastosowanie tych zmian będzie mieć wpływ na prezentację sprawozdania z całkowitych dochodów.

MSR 19 (Świadczenia pracownicze; obowiązujący od 1 stycznia 2013 roku).

Zmiany w MSR 19 modyfikują sposób wykazywania planów określonych świadczeń oraz świadczeń z tytułu rozwiązania umowy. Najistotniejsza zmiana wiąże się z uwzględnieniem zmian w określonych zobowiązaniach z tytułu świadczeń oraz aktywach planowych. Zmiana wymaga wykazania zmian w określonych zobowiązaniach z tytułu świadczeń oraz w wartości godziwej aktywów planowych, jeżeli takie występują, a zatem eliminacji „podejścia korytarzowego” dozwolonego na mocy poprzedniej wersji MSR 19 i przyspieszenia wykazywania kosztów usług przeszłych. Zmiany nakładają obowiązek bezzwłocznego wykazywania wszystkich aktuarialnych zysków i strat przez pozostałe całkowite dochody, w celu odzwierciedlenia pełnej wartości planowego deficytu lub planowej nadwyżki aktywa lub zobowiązania netto z tytułu świadczeń emerytalnych, wykazanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zmiany w MSR 19 wymagają zastosowania retrospektywnego. Z perspektywy RZB, wstępne zastosowanie zmian w odniesieniu do roku finansowego 2013 nie będzie mieć znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 27 (Jednostkowe sprawozdania finansowe; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

Zmieniony MSR 27 będzie obowiązywać jedynie w odniesieniu do jednostkowych sprawozdań finansowych. Zmieniona wersja nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 28 (Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

Wspólne przedsięwzięcia dodano do zakresu zmienionego MSR 28 ze względu na fakt, że na mocy MSSF 11 metoda praw własności jest jedyną metodą uwzględniania wspólnych przedsięwzięć w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Oczekuje się, że zmieniona wersja MSR 28 nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 32 (Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

Zmiany rozjaśniają istniejące kwestie dotyczące kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych. W szczególności zmiany te wyjaśniają znaczenie zwrotu „posiadanie bieżącego, egzekwowalnego na mocy prawa tytułu do kompensowania” oraz „jednoczesna realizacja i rozliczenie”. Oczekuje się, że zmieniona wersja MSR 32 nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 1 (Kredyty rządowe; obowiązujący od 1 stycznia 2013 roku)

Zmiany w MSSF 1 nie pozostawiają wątpliwości, że kredyty rządowe są obecnie wyłączone z retrospektywnego stosowania MSSF podczas przechodzenia na MSSF. Zmieniona wersja nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe RZB.

MSSF 7 (Ujawnianie informacji: kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

Zmiany w MSSF 7 nakładają na podmioty obowiązek ujawniania informacji na temat praw do kompensowania oraz powiązanych rozwiązań w zakresie instrumentów finansowych na mocy egzekwowlanej ramowej umowy kompensacji lub podobnych umów. Oczekuje się, że zmieniona wersja MSSF 7 nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 10 (Skonsolidowane sprawozdania finansowe; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

MSSF 10 zastępuje części MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, które dotyczą skonsolidowanych sprawozdań finansowych. SKI-12 Konsolidacja – Jednostki specjalnego przeznaczenia zostanie wycofana z datą wejścia w życie MSSF 10. Na mocy MSSF 10, podstawa konsolidacji jest tylko jedna, a jest nią kontrola. Co więcej, w MSSF 10 uwzględniono nową definicję kontroli, która obejmuje trzy elementy: (a) władzę nad podmiotem inwestycji, (b) narażenie na ekspozycję lub posiadanie prawa do zmiennych zwrotów wypracowanych w wyniku zaangażowania w dany podmiot inwestycji, (c) zdolność do sprawowania władzy inwestora w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów wypracowywanych przez podmiot inwestycji. Standard uzupełniono o obszernie wytyczne dotyczące skomplikowanych scenariuszy. Z perspektywy RZB, przyszłe stosowanie MSSF 10 nie będzie mieć znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 11 (Wspólne ustalenia umowne; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

MSSF 11 zastępuje MSR 31 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach oraz SKI-13 Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników. MSSF 11 dotyczy klasyfikacji wspólnych ustaleń umownych. Wspólne ustalenia umowne klasyfikuje się jako ustalenia kontraktowe, w których dwie strony lub większa ich liczba sprawują wspólny zarządek. Wspólny zarządek można rozszerzyć na wspólne przedsięwzięcie lub wspólne działanie. W przeciwieństwie do MSR 31, MSSF 11 nie przewiduje już uwzględniania wspólnie kontrolowanych aktywów w sposób odrębny; obowiązują tutaj zasady dotyczące wspólnych przedsięwzięć. Klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych jako wspólnych działań lub wspólnych przedsięwzięć zależy od praw i obowiązków stron umowy. Prócz tego, wspólne przedsięwzięcia mają na mocy MSSF 11 być rozliczane z wykorzystaniem metody praw własności, natomiast podmioty wspólnie kontrolowane na mocy MSR 31 mogą być rozliczane z wykorzystaniem metody praw własności lub w ramach konsolidacji proporcjonalnej. Oczekuje się, że zmieniona wersja MSSF 11 nie będzie mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 12 (Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach; obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku)

MSSF 12 to standard sprawozdawczości dotyczący prezentacji w notach, obowiązujący w odniesieniu do podmiotów posiadających udziały w spółkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (wspólnych przedsięwzięciach i wspólnych działaniach), spółkach stowarzyszonych i/lub nieskonsolidowanych jednostkach zależnych. Wymogi sprawozdawczości przewidziane w MSSF 12 mają zasadniczo szerszy zakres niż standardy bieżące. Z perspektywy RZB, zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2014 roku będą mieć wpływ na noty w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, dotyczące prezentacji dodatkowych informacji na mocy MSSF 12.

MSSF 13 (Wycena według wartości godziwej; obowiązujący od 1 stycznia 2013 roku)

MSSF 13 wprowadza pojedyncze źródło wytycznych w zakresie wycen według wartości godziwej oraz ujawniania informacji na temat takich wycen. W standardzie definiuje się wartość godziwą i wprowadza ramy na potrzeby wyceny według wartości godziwej. Ponadto przewidziano w nim wymogi w zakresie ujawniania informacji na temat wycen według wartości godziwej. MSSF 13 ma szeroki zakres; standard obowiązuje zarówno w odniesieniu do pozycji instrumentów finansowych, jak i innych niż finansowe, w przypadku których inne MSSF wymagają lub dopuszczają wyceny według wartości godziwej oraz ujawnianie informacji na temat takich wycen, z wyłączeniem szczególnych okoliczności. Wymogi sprawozdawczości przewidziane w MSSF 13 mają zasadniczo szerszy zakres niż standardy bieżące. Na przykład, ilościowe i jakościowe dane ujawniane w oparciu o trzypięciową hierarchię wartości godziwej wymagane obecnie wyłącznie w przypadku instrumentów finansowych, na mocy MSSF 7 będą również ujawniane – ze względu na rozszerzenie o postanowienia MSSF 13 – w przypadku wszystkich aktywów i pasywów objętych zakresem standardu. Zakładamy, że zastosowanie MSSF 13 nie będzie mieć wpływu na prezentację aktywów i pasywów finansowych Grupy.

KIMSR 20 (Rozliczanie kosztów usuwania nadkładów na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych; obowiązujący od 1 stycznia 2013 roku).

KIMSR 20 obowiązuje w odniesieniu do kosztów usuwania odpadów, poniesionych w ramach działalności górniczej na etapie produkcji w kopalni (koszty usuwania nadkładów). Na mocy tej interpretacji, koszty działalności usuwania odpadów (usuwania nadkładów), umożliwiającego lepszy dostęp do rud, wykazuje się w pozycji aktywów innych niż obrotowe (składnik aktywów z tytułu usuwania nadkładów), jeżeli spełnione są określone kryteria, natomiast koszty standardowego, operacyjnego usuwania nadkładów wykazywane są zgodnie z MSR 2 Zapasy.

Składnik aktywów z tytułu usuwania nadkładów rozliczany jest dodatkowo do lub w ramach rozszerzenia istniejącego składnika aktywów i jest klasyfikowany jako materialny lub niematerialny, zgodnie z naturą istniejącego składnika aktywów, którego część stanowi. Zmiany te nie będą mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Nowe i zrewidowane MSSF (niezatwierdzone przez UE), które jeszcze nie weszły w życie

Cykl corocznych zmian w MSSF 2009 – 2011 (obowiązujący od 1 stycznia 2013 roku)

Coroczne zmiany obejmują wiele różnych poprawek w MSSF. Zmiany te wchodzi w życie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku. Zmiany te nie będą mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 (Instrumenty finansowe; obowiązujący od 1 stycznia 2015 roku)

MSSF 9, standard opublikowany w listopadzie 2009 roku, wprowadza nowe wymogi w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych. MSSF 9 został zmieniony w październiku 2010 roku w celu uwzględnienia wymogów w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, a także wyśięgowywania. Kluczowe wymogi MSSF 9 przewidują, że:

Wszystkie wykazane aktywa finansowe muszą być następnie poddane wycenie według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej. W szczególności, inwestycje dłużne utrzymywane w ramach modelu, którego celem jest inkasowanie kontraktowych przepływów pieniężnych oraz takie, w przypadku których kontraktowe przepływy pieniężne są wyłącznie płatnościami z tytułu spłaty kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu pod koniec kolejnego okresu rozliczeniowego. Wszystkie pozostałe inwestycje dłużne i inwestycje kapitałowe wycenia się według ich wartości godziwej pod koniec kolejnych okresów rozliczeniowych.

Prócz tego, na mocy MSSF 9 jednostki mogą podjąć nieodwołalną decyzję o prezentowaniu późniejszych zmian w wartości godziwej inwestycji kapitałowej (nieprzeznaczonej do obrotu) w pozycji pozostałych całkowitych dochodów i wykazywaniu w wyniku finansowym jedynie dywidendy. W odniesieniu do wyceny zobowiązań finansowych wykazywanych według wartości godziwej przez wynik finansowy, w MSSF 9 przewidziano wymóg, by kwota zmiany w wartości godziwej zobowiązania finansowego przypisanego do zmian w ryzyku kredytowym jednostki, ujawniana była w pozycji pozostałych całkowitych dochodów, chyba że prezentacja wyników zmian w ryzyku kredytowym związanym z danym zobowiązaniem w pozycji pozostałych całkowitych dochodów utworzy lub powiększy niedopasowanie księgowe w wyniku finansowym. Zmiany w wartości godziwej, przypisane do ryzyka kredytowego danego zobowiązania finansowego, nie są wykazywane ponownie w wyniku finansowym. RBL oczekuje, że wprowadzenie MSSF 9 może mieć w przyszłości znaczący wpływ na kwoty wykazywane w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych Grupy. Niemniej z przyczyn praktycznych, do czasu ukończenia szczegółowego przeglądu, nie jest obecnie możliwe przedstawienie rozsądnego oszacowania skutków wprowadzenia MSSF 9.

Obowiązkowa data zastosowywania MSSF 9 oraz ujawniania informacji związanych z przechodzeniem na MSSF (Zmiany w MSSF 9 i MSSF 7; wejście w życie 1 stycznia 2015 roku)

Zmiany te odraczają datę obowiązkowego zastosowania MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2015 roku. Prócz tego, w odniesieniu do korekt poprzednich okresów oraz prezentacji odnośnych informacji przewidzianych w MSSF 7 przyznawane są wyjątki.

Zmiany w MSSF 10, MSSF 11, MSR 27 – Podmioty inwestycyjne (wejście w życie 1 stycznia 2014 roku)

Zmiany te przewidują wyjątek w wymogach skonsolidowanej sprawozdawczości spółek zależnych w MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe. Obowiązuje on, jeśli spółka dominująca spełnia definicję spółki inwestycyjnej (na przykład w przypadku pewnych funduszy wzajemnych). Jednostki te wyceniają swoje inwestycje w poszczególne spółki zależne według wartości godziwej przez wynik finansowy, zgodnie z MSSF 9 Instrumenty finansowe lub MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena.

Zmiany w MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12 – Przepisy przejściowe (wejście w życie 1 stycznia 2014 roku)

Zmiany te rozjaśniają przejściowe zawarte w MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 i zapewniają dodatkowe ulgi w przypadku wszystkich trzech standardów. Dostosowane informacje porównawcze są wymogiem tylko w odniesieniu do poprzedniego okresu porównawczego. Co więcej, w związku z informacjami zawartymi w notach dotyczących nieskonsolidowanych spółek zależnych, nie istnieje obowiązek dostarczania informacji porównawczych w odniesieniu do okresów, które poprzedzają stosowanie MSSF 12.

Metody konsolidacji

Wszystkie istotne spółki zależne, w których RZB AG posiada bezpośrednio lub pośrednio 50 procent praw do głosowania lub w inny sposób sprawuje kontrolę nad politykami finansowymi i operacyjnymi tych spółek, podlegają pełnej konsolidacji. Co do zasady, wspomniane spółki zależne są najpierw integrowane w grupę konsolidacji, w dniu, w którym RZB AG uzyskuje kontrolę nad spółką, i podlegają wyłączeniu, kiedy RZB AG nie sprawuje już nad nimi kontroli. Co najmniej raz na kwartał Grupa kontroluje adekwatność wcześniej podjętych decyzji co do tego, które spółki objąć konsolidacją. Wszelkie zmiany organizacyjne są bezzwłocznie, odpowiednio uwzględniane. Obejmują one zmiany we własności

oraz zmiany związane z istniejącymi lub nowo podpisanymi przez jednostkę należącą do Grupy zobowiązaniami kontraktowymi. Spółki zależne, których dni sprawozdawcze są odmienne, uwzględniane są z wykorzystaniem ich śródrocznych sprawozdań finansowych. Wyniki otrzymane ze spółek zależnych nabytych lub zbytych w ciągu roku są ujawniane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, od rzeczywistej daty nabycia lub do rzeczywistej daty zbycia.

Spółki celowe (SPE) kontrolowane przez Grupę z perspektywy ekonomicznej są integrowane zgodnie z SKI 12. Aby ustalić, czy dana spółka celowa jest kontrolowana z perspektywy ekonomicznej, niezbędne jest uwzględnienie szeregu czynników. Obejmują one zbadanie, czy działalność realizowana przez SPE na rzecz Grupy jest zgodna z jej określonymi potrzebami biznesowymi, dzięki czemu Grupa czerpie korzyści z działalności SPE, czy Grupa ma kontrolę nad procesem decyzyjnym, która umożliwiła pozyskanie większości korzyści z SPE, czy Grupa rzeczywiście otrzymuje większość korzyści płynących z działalności SPE, wreszcie czy Grupa zachowuje większość aktywów związanych z ryzykiem rezydualnym lub ryzykiem własności, aby czerpać korzyści z ich działalności.

Jeżeli w ramach istniejącej kontroli nabyte zostaną nowe udziały lub zostaną one sprzedane bez utraty kontroli, transakcji tego rodzaju wykazuje się bezpośrednio w kapitale własnym w toku trwającej konsolidacji.

Wewnątrzgrupowe połączenia biznesowe (transakcje w ramach wspólnej kontroli) ujmowane są poprzez przeniesienie wartości księgowych.

Udziały mniejszościowe wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część kapitału własnego, ale w oddzieleniu od kapitału własnego udziałowców Raiffeisen Zentralbank. Zysk przypisany do udziałów mniejszościowych prezentowany jest oddzielnie w skonsolidowanym rachunku zysku i strat.

Znaczące udziały w spółkach stowarzyszonych - w przypadku których Grupa ma znaczący wpływ na polityki finansowe i operacyjne takich spółek - są wyceniane według wartości kapitału własnego i ujmowane w pozycji inwestycji w spółki stowarzyszone. Zysk lub straty wygenerowane przez spółki wyceniane według kapitału własnego wykazywane są w pozycji bieżącego dochodu od spółek stowarzyszonych. W odniesieniu do spółek wycenianych według kapitału własnego (kompensowanie kosztów przejęcia oraz proporcjonalnej wartości godziwej aktywów) obowiązują te same zasady, co w przypadku spółek objętych pełną konsolidacją. Co do zasady, wykorzystywane są sprawozdania finansowe spółek stowarzyszonych oparte na MSSF. Zmiany w kapitale własnym spółek wycenianych według kapitału własnego prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu pozostałych całkowitych dochodów.

Udziały w spółkach zależnych nieobjętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym z powodu ich mniejszego znaczenia oraz udziały w spółkach, które nie są wyceniane według kapitału własnego, wykazywane są w pozycji inwestycji finansowych i wyceniane według kosztów nabycia.

Jeżeli idzie o konsolidację zadłużenia, salda wewnątrzgrupowe pomiędzy spółką dominującą a spółkami zależnymi oraz salda wewnątrzgrupowe pomiędzy spółkami zależnymi są eliminowane w sprawozdawczości skonsolidowanej. Pozostałe różnice tymczasowe prezentuje się w pozycji pozostałych aktywów/pozostałych zobowiązań.

Dochód i wydatki wewnątrzgrupowe podlegają eliminacji, a różnice tymczasowe wynikające z bankowych transakcji biznesowych wykazuje się częściowo w pozycji dochodu z odsetek netto, a częściowo w pozycji dochodu obrotowego netto. Pozostałe różnice prezentuje się w pozycji pozostałych dochodów operacyjnych netto.

Wyniki wewnątrzgrupowe są eliminowane, jeśli mają znaczący wpływ na pozycje rachunku zysków i strat. Bankowe transakcje biznesowe pomiędzy członkami Grupy są zazwyczaj realizowane na warunkach rynkowych.

Połączenia biznesowe

Podczas konsolidacji kapitałowej, wszystkie identyfikowalne aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe spółki zależnej wycenia się według ich wartości godziwej na dzień nabycia, zgodnie z MSSF 3. Koszty nabycia są kompensowane z proporcjonalnymi aktywami netto. Wynikowe dodatnie różnice kapitalizuje się jako wartość firmy. Ta ostatnia jest co roku weryfikowana pod kątem trwałej utraty wartości. Różnice ujemne wynikające ze wstępnej konsolidacji wykazywane będą bezzwłocznie w pozycji zysków.

Test trwałej utraty wartości firmy

W każdym dniu sprawozdawczym wartość firmy bada się pod kątem jej przyszłej przydatności ekonomicznej w oparciu o jednostki generujące środki pieniężne. Jednostkę generującą środki pieniężne definiuje zarząd i reprezentuje ona najmniejszą możliwą do zidentyfikowania grupę aktywów spółki, która generuje operacyjne wpływy finansowe. W ramach RZB, wszystkie segmenty zgodnie ze sprawozdawczością finansową identyfikowane są jako jednostki generujące środki pieniężne, natomiast w ramach segmentów, podmioty prawne stanowią jednostkę generującą środki pieniężne na potrzeby testowania trwałej utraty wartości firmy. Wartość bilansowa jednostki generującej środki pieniężne (w tym wszelką alokowaną wartość firmy) porównywana jest z jej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch następujących wartości: wartości pozycji oraz wartości godziwej minus koszty sprzedaży. Oparta jest na oczekiwanych zyskach jednostek. Są one dyskontowane z użyciem stopy procentowej odzwierciedlającej powiązane ryzyko. Oszacowanie przyszłych wpływów wymaga oceny przeszłych i bieżących wyników, oczekiwanego rozwoju na odnośnych rynkach oraz ogólnego środowiska makroekonomicznego.

Oszacowanie przyszłego rozwoju jednostek generujących środki pieniężne rozpoczyna się od faktów makroekonomicznych (produktu krajowego brutto, oczekiwań dotyczących inflacji) oraz uwzględnia się w nim czynniki rynkowe i politykę biznesową. Następnie stosuje się dane pozwalające uchwycić wartość docelową kontynuowanej działalności. Dyskontowanie wpływów związanych z wyceną (oczekiwane dywidendy) przeprowadza się

w oparciu o odmienne stawki kosztów kapitału własnego poszczególnych krajów, dla których podstawą jest model wycen aktywów kapitałowych. Poszczególne komponenty (stopa odsetkowa wolna od ryzyka, różnica inflacyjna, rynkowa premia ryzyka, ryzyka dotyczące poszczególnych krajów oraz czynniki beta) definiuje się z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł informacji. Zostało to wykorzystane do obliczenia odzyskiwalnej wartości dziesięcioletniego horyzontu planowania przyjętego w celu lepszego odzwierciedlenia średnioterminowych zmian w regionie EŚW. Okres planowania jest podzielony na dwa etapy, przy czym etap I obejmuje pierwszych dziesięć lat, a etap drugi czas po upływie tego okresu.

Znacząca wartość firmy wynikała z następujących jednostek generujących środki pieniężne: Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów (AVAL), Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (RBPL), ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RBRU), Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana (RBAL) and Raiffeisenbank a.s, Praga (RBCZ).

Risk management W milionach €	AVAL	RBAL	RBCZ	RBPL	RBRU
Wartość firmy (przed trwałą utratą wartości w 2012)	29	51	41	175	266
Kapitał własny Grupy	75.9%	78.9%	59.2%	78.9%	78.9%
Metoda obliczania wartości godziwej	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży
Stopy dyskontowe (po opodatkowaniu)	16.0% -23.7 %	12.5% -16.8 %	9.9% -12.4%	10.4% -12.8 %	13.7% -17.9 %
Stopy wzrostu w II fazie	6.5%	4.0%	2.5%	3.0%	6.1%
Okres planowania	10 lat	10 lat	10 lat	10 lat	10 lat
Trwała utrata wartości	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie

W 2012 roku nastąpiła trwała utrata wartości firmy w wysokości 38 milionów euro na poziomie Grupy. Największa trwała utrata wartości (29 milionów euro) powstała w ukraińskim Raiffeisen Bank Aval JSC ze względu na perspektywy dla Ukrainy i wzrost stóp dyskontowych (obniżenie ratingu kredytowego dla Ukrainy i zwiększenie szacowanej premii ryzyka kapitału własnego). Stopa dyskontowa wykorzystana do stwierdzenia trwałej utraty wartości firmy Raiffeisen Bank Aval JC mieściła się pomiędzy 23,7 procenta i 16 procentami (2011: 21,7 procent i 13,7 procent).

Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości była stosowana w celu sprawdzenia prawidłowości badania trwałej utraty wartości firmy, które oparto na powyższych założeniach. Z wielu opcji wybrano dwa parametry, tj. koszt kapitału własnego oraz obniżenie przychodów. Poniższa tabela prezentuje, na ile możliwy jest wzrost kosztu kapitału własnego lub obniżenie przychodów bez spadku wartości godziwej jednostek generujących środki pieniężne poniżej wartości bilansowej (kapitał własny plus wartość firmy):

Maksymalna wrażliwość¹	AVAL	RBRU	RBCZ	RBAL	UPC
Stopy dyskontowe (po opodatkowaniu)	-	5,3 PP	1,5 PP	0,8 PP	2,8 PP
Obniżenie przychodów	-	(39,0)%	(17,0)%	(9,0)%	(27,0)%

¹ Tylko zmiana założeń dotyczących wartości końcowej.

Test pod kątem trwałej utraty wartości w odniesieniu wartości niematerialnych i prawnych

Aby odróżnić swoje usługi od konkurencji, spółki Grupy stosują marki. Zgodnie z MSSF 3 marki nabytych spółek uznano odrębnie w pozycji „wartości niematerialne i prawne”. Marki posiadają niemożliwy do ustalenia okres użyteczności, w związku z czym nie podlegają planowemu umorzeniu. Marki należy badać pod kątem trwałej utraty wartości raz w roku oraz dodatkowo, gdy pojawiają się jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na taką utratę wartości.

Wartość marki Raiffeisen Bank Aval JC w Kijowie ustalono zgodnie z metodą porównywalnych kosztów historycznych, ponieważ w momencie przydziału ceny zakupu nie odnotowano żadnych porównywalnych transakcji, nie istniał też rynek pozwalający na zaobserwowanie cen. Za podstawę danych w metodzie kosztów historycznych przyjęto dokumentację wydatków marketingowych związanych z marką w poprzednich latach.

Wartość marki Polbank EFG S.A. w Warszawie określono z wykorzystaniem metody zwolnienia z opłat licencyjnych, ponieważ ani bezpośrednio porównywalne transakcje, ani rynek z obserwowalnymi cenami nie były dostępne w terminie alokacji cen zakupu.

Metoda ta zakłada, że badany znak handlowy posiada wartość godziwą równą wartości bieżącej dochodu z opłat licencyjnych do niej przypisanego.

Jeżeli w ramach połączenia firm nabywane są umowy z klientami oraz relacje z klientami stowarzyszonymi, należy je uznać niezależnie od wartości firmy, chyba że nie są oparte na prawach umownych lub innych prawach. W przypadku istniejących klientów nabyte spółki spełniają kryteria odrębnego uznania pozaumownych relacji z klientami. Bazę danych wycenia się zgodnie z metodą wielookresowych nadwyżkowych przychodów na podstawie prognozowanych przyszłych dochodów i wydatków, jakie można przypisać odpowiedniej bazie klientów. Prognozy opiera się na danych planistycznych za odpowiednie lata.

Test trwałej utraty wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych i prawnych Raiffeisenbank AVAL JSC ujawnił utratę wartości w wysokości 3 432 tysięcy euro. Wspomniana utrata wartości wiąże się z bazą klientów segmentu klientów korporacyjnych, ujętą w dacie wstępnej konsolidacji.

Grupa skonsolidowana

Liczba jednostek	Pełna konsolidacja		Metoda udziałów własnych	
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
Na początek okresu	337	334	14	14
Uwzględnione po raz pierwszy w okresie finansowym	20	17	0	0
Połączone w okresie finansowym	3	0	0	0
Wyłączone z okresu finansowego	(13)	(14)	0	0
Na koniec okresu	341	337	14	14

Z 341 jednostek Grupy 173 posiadało swoją centralę w Austrii (2011: 170), a 168 za granicą (2011: 167). Spółki obejmowały 23 banki, 187 instytucji finansowych, 27 dostawców usług powiązanych, 16 holdingów finansowych oraz 88 innego rodzaju podmiotów. Ze względu na nieduże znaczenie aktywów, pozycji finansowej i przychodów konsolidacją nie objęto 325 podmiotów zależnych (2011: 337). Podmioty takie wykazuje się według kosztów w pozycji inwestycji finansowych. Całkowite aktywa spółek nieskonsolidowanych stanowią mniej niż 1 procent całkowitych aktywów Grupy.

Listę w pełni skonsolidowanych spółek, spółek wycenionych metodą praw własności oraz pozostałych udziałów kapitałowych przedstawiono w Nocie (69) Lista w spółek pełni skonsolidowanych oraz w nocie (60) Lista kapitałów udziałowych.

Uwzględnione jednostki

Nazwa	Udział	Data uwzależnienia	Powód
Banki			
Polbank EFG S.A., Warszawa (PL)	78.9%	1/5	zakup
Instytucje finansowe			
Adorant Immobilienleasing GmbH & Co. Projekt Heilsbronn und Neuendettelsau KG, Eschborn (DE)	3.4%	1/4	istotność
Building Business Center doo Novi Sad, Nowy Sad (RS)	78.9%	1/6	rozpoczęcie działalności
OOO RB Obligatsii, Moskwa (RU)	78.9%	1/7	istotność
Raiffeisen Non-Government Pension Fund, Moskwa (RU)	78.9%	1/1	istotność
RBI Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	78.9%	1/2	rozpoczęcie działalności
Roof Rosja DPR Finance Company S.A., Luksemburg (LU)	0.0% ¹	1/6	rozpoczęcie działalności
Holdingi finansowe			
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Wiedeń (AT)	78.9%	1/1	rozpoczęcie działalności
RBI LEA Beteiligungs GmbH, Wiedeń (AT)	78.9%	1/2	rozpoczęcie działalności
RBI LGG Holding GmbH, Wiedeń (AT)	78.9%	1/2	rozpoczęcie działalności
Spółki świadczące uzupełniające usługi związane z bankowością			
Bulevard Centar BBC Holding d.o.o., Belgrad (RS)	78.9%	1/6	rozpoczęcie działalności
EFG Poldystrybucja Sp. z o.o., Warszawa (PL)	78.9%	1/5	zakup
Park City real estate Holding d.o.o., Belgrad (RS)	78.9%	1/6	rozpoczęcie działalności
Pointon Investment Limited, Limassol (CY)	78.9%	1/6	rozpoczęcie działalności
Vindalo Properties Limited, Agios Athanasios, Limassol (CY)	78.9%	1/6	rozpoczęcie działalności
Pozostałe spółki			
Adorant Immobilienleasing GmbH, Eschborn (DE)	57.1%	1/4	istotność
Centrotrade Commodities Malaysia Sdn Bhd, Kuala Lumpur (MY)	78.9%	1/8	rozpoczęcie działalności
R Karpo S.R.L., Bukareszt (RO)	57.1%	1/6	rozpoczęcie działalności
RL LUX Holding S.a.r.l., 2320 Luksemburg (LU)	57	1/6	rozpoczęcie działalności
Windpark Nikitsch GmbH, Wiedeń (AT)	57	1/4	istotność

¹ konsolidowana w oparciu o kontrolę ekonomiczną zgodnie z SKI 12.

Połączenia biznesowe

W dniu 30 kwietnia 2012 roku nastąpiło oficjalne zamknięcie nabycia 70-procentowego udziału w Polbanku EFG S.A. w Warszawie. Polbank został włączony do skonsolidowanego sprawozdania finansowego w dniu 1 maja 2012 po raz pierwszy. Środki pieniężne na potrzeby rezerwy na wynagrodzenie za 70-procentowy udział wyniosły 460 000 tysięcy euro. Bezzwłocznie po zamknięciu, sprzedający – Eurobank EFG – zrealizował opcję zakupu 30-procentowego udziału w Polbanku i sprzedał ją za co najmniej 176 350 tysięcy euro RBI. Co więcej, uzgodniono korektę wartości w wysokości 30 000 tysięcy euro na rzecz RBI, a także podniesienie kapitału Polbanku w wysokości 210 300 tysięcy euro – przeprowadzone przez nabywcę; kapitał został objęty przez RBI po cenie nominalnej. Docelowe całkowite przekazane wynagrodzenie zależy od kapitału własnego w audytowanym bilansie zamknięcia na dzień 30 kwietnia 2012 Polbanku lub Raiffeisen Bank Polska. Kwoty powyżej kapitału własnego gwarantowanego w kontrakcie zakupu zostaną zapłacone w proporcji 1:1.

Polbank prowadził działalność w sektorze detalicznym i posiadał sieć 327 placówek handlowych, zatrudniał 3 065 osób i obsługiwał ponad 700 000 klientów w terminie wstępnej konsolidacji. W chwili wstępnej konsolidacji, całkowite aktywa wynosiły 6 191 211 tysięcy euro, z czego 4 826 160 tysięcy stanowiły kredyty i pożyczki na rzecz klientów (pomniejszone o straty z tytułu trwałej utraty wartości). Depozyty od klientów wynosiły 3 528 143 tysięcy euro, a kapitał własny 650 459 tysięcy euro.

W tabeli poniżej przedstawiono całkowite wynagrodzenie zapłacone za Polbank oraz nabyte aktywa i pasywa, ujęte w dniu przejęcia:

000 €	30/4/2 012
Rezerwa gotówkowa	339.640
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	111.600
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów (pomniejszone o straty z tytułu trwałej utraty wartości)	4.826.160
Inwestycje finansowe	700.369
Wartości niematerialne i prawne	24.298
Marka Polbank	47.951
Baza klientów	16.879
Aktywa materialne	43.053
Pozostałe aktywa	81.260
Aktywa	6.191.211
Depozyty od banków	1.959.447
Depozyty od klientów	3.528.143
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	11.442
Zobowiązania obrotowe	142
Pozostałe zobowiązania	41.577
Identyfikowalne aktywa netto razem	650.459
Udziały niekontrolujące	0
Aktywa netto po uwzględnieniu udziałów mniejszościowych	650.459
Przekazane wynagrodzenie razem ¹	816.650
Wartość firmy	166.191

- 1 Całkowite przekazane wynagrodzenie oparte jest na gwarantowanym wspólnym kapitale Polbank lub Raiffeisen Bank Polska. Docelowe całkowite przekazane wynagrodzenie zależy od audytowanego kapitału własnego w bilansie zamknięcia Polbanku lub Raiffeisen Bank Polska. Kwoty powyższego gwarantowanego kapitału własnego zostaną zapłacone w proporcji 1:1.
2 Wartość firmy jest zaprezentowana przed uwzględnieniem podatków odroczonej w wyniku połączeń biznesowych zgodnie z MSR 12.19 w połączeniu z MSR 12.26(c) i MSR 12.66, w kwocie 7 979 tysięcy euro.

000 €	30/4/2 012
Koszty przejęcia	816.650
Środki płynne	339.640
Przepływy pieniężne dotyczące przejęcia	477.010

W toku wstępnej alokacji ceny zakupu zgodnie z MSSF 3, istniejąca baza klientów Polbanku została zidentyfikowana jako odrębne wartości niematerialne i prawne. Koszt istniejącej bazy klientów wyniósł 16 879 tys. euro na dzień 1 maja 2012 roku; okres amortyzacji ustalono na 10 lat. Dodatkowo, w toku wstępnej alokacji ceny zakupu, istniejąca marka Polbanku została zidentyfikowana jako odrębne wartości niematerialne i prawne. Koszt marki wyniósł 47 951 tys. euro na dzień 1 maja 2012 roku.

Wartość firmy zwiększyła się z powodu nabycia Polbanku, ponieważ koszt połączenia biznesowego obejmuje premię kontrolną. Prócz tego, zapłacone wynagrodzenie obejmuje kwoty związane z korzyściami wynikającymi z oczekiwanych synergii, na przykład sprzedaży krzyżowej, redukcji ogólnych nakładów administracyjnych i aktywów niewykazywanych, takich jak know-how pracowników itd.

Strata netto Polbanku w rachunku zysków i strat za okres od 1 maja do 31 grudnia 2012 wyniosła 66 379 tys. euro. Dochód operacyjny wyniósł w tym samym okresie 89 781 tys. euro.

Połączenia

W roku finansowym miały miejsce następujące połączenia: Centrotrade Investment AG, Zug, została z dniem 30 września 2012 włączona do Centrotrade Chemicals AG, Zug. Raiffeisen Equipment Leasing Kft., Budapest, została z dniem 30 października 2012 włączona do Raif-feisen Bank Zrt., Budapeszt. Polbank EFG S.A., Warszawa, został z dniem 31 grudnia 2012 włączony do Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa.

Wykluczone jednostki

Nazwa	Udział	Data wykluczenia	Powód
Instytucje finansowe			
Cristal Palace Property s.r.o., Praga (CZ)	65.2%	1/3	bez znaczenia
Dione Property s.r.o., Praga (CZ)	65.2%	1/3	bez znaczenia bez znaczenia
Raines Property, s.r.o., Praga (CZ)	65.2%	1/3	
R Diana Immobilien Linie S.R.L., Bukareszt, (RO)	57.3%	31/5	sprzedaż
RL-Assets Sp.z.o.o., Warszawa (PL)	57.1%	31/1	koniec działalności
RLRE Lyra Property s.r.o., Praga (CZ)	65.2%	1/3	bez znaczenia
Spółki świadczące uzupełniające usługi związane z bankowością			
LLC "Realty-Invest", Moskwa (RU)	39.5%	1/1	koniec działalności
Raiffeisen Ingatlan Vagyonkezelő Kft., Budapeszt (HU)	74.0%	31/12	bez znaczenia
Pozostałe spółki			
Raiffeisen Tower Ltd., Budapeszt (HU)	61.4%	31/12	bez znaczenia
Residence Park Trebes, s.r.o., Praga (CZ)	65.2%	1/1	bez znaczenia
RL-Aramis Holding GmbH, Wiedeń (AT)	57.1%	31/3	bez znaczenia
SCT Krautland Ltd., Budapeszt (HU)	52.4%	30/9	sprzedaż
Somlói út Kft., Budapeszt (HU)	59.9%	31/12	bez znaczenia

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki z tytułu zbycia aktywów grupy:

000 €	Krautland	RT	Pozostałe	Razem
Aktywa	10,316	9,370	19,967	39,653
Pasywa	16,471	15,481	19,195	51,147
Identyfikowalne aktywa netto razem	(6,155)	(6,112)	772	(11,494)
Udziały niekontrolujące	0	1,039	0	1,039
Aktywa netto po uwzględnieniu udziałów mniejszościowych	(6,155)	(5,073)	772	(10,455)
Wartość firmy	79	0	222	301
Cena sprzedaży	0	0	1,989	1,989
Dochód netto ze zbycia grupy aktywów	6,076	5,073	995	12,144

Krautland: SCT Krautland Ltd., Budapeszt
(HU) RT: Raiffeisen Tower Ltd., Budapeszt (HU)

Wynik płynnościowy zbycia aktywów Grupy wyniósł 822 tysiące euro (2011: 762 tysiące euro).

Przeliczenia walutowe

Sprawozdania finansowe w pełni skonsolidowanych spółek sporządzone w walutach obcych przeliczono na euro zgodnie z metodą zmodyfikowanego kursu bieżącego opartą na MSR 21. Kapitał własny przeliczono według historycznych kursów walutowych, natomiast pozostałe aktywa, zobowiązania i noty przeliczono według kursów walutowych obowiązujących w dniu sporządzenia sprawozdania. Różnice wynikające z przeliczenia kapitału własnego (historyczne kursy walutowe) zrównoważono zatrzymanymi zyskami.

Pozycje rachunku zysków i strat przeliczono według średnich kursów wymiany walut w danym roku obliczonych na podstawie kursów z końca miesiąca. Różnice pomiędzy kursem wymiany na dzień sporządzenia sprawozdania a średnim kursem wymiany stosowanym w rachunku zysków i strat zrównoważono kapitałem własnym.

W przypadku czterech podmiotów zależnych nieposiadających centrali w strefie euro jako walutę sprawozdawczą w celach wyceny stosowano dolar amerykański, zważywszy na treść ekonomiczną podstawowych transakcji oraz ze względu na fakt, że zarówno transakcje jak i refinansowanie wyrażono w dolarach amerykańskich.

Do transakcji walutowych zastosowano następujące kursy wymiany walut:

Kursy w jednostkach na €	2012		2011	
	Stichtag	Durchschnitt	Stichtag	Durchschnitt
	31/12	1/1 do 31/12	31/12	1/1 do 31/12
Lek albański (ALL)	139.590	139.298	138.930	140.498
Rubel białoruski (BYR)	11,340.000	10,766.923	10,800.000	7,056.431
Marka bośniacka (BAM)	1.956	1.956	1.956	1.956
Lew bułgarski (BGN)	1.956	1.956	1.956	1.956
Kuna chorwacka (HRK)	7.558	7.527	7.537	7.444
Korona czeska (CZK)	25.151	25.189	25.787	24.635
Funt brytyjski (GBP)	0.816	0.814	0.835	0.870
Forint węgierski (HUF)	292.300	290.242	314.580	280.460
Tenge kazachski (KZT)	199.220	192.773	191.720	204.444
Lit litewski (LTL)	3.453	3.453	3.453	3.453
Ringgit malezyjski (MYR)	4.035	3.989	4.106	4.257
Lej mołdawski (MDL)	15.997	15.594	15.074	16.421
Złoty polski (PLN)	4.074	4.190	4.458	4.125
Lej rumuński (RON)	4.445	4.447	4.323	4.242
Rubel rosyjski (RUB)	40.330	40.235	41.765	41.022
Dinar serbski (RSD)	113.718	112.880	104.641	102.306
Dolar singapurski (SGD)	1.611	1.614	1.682	1.751
Korona szwedzka (SEK)	8.582	8.701	8.912	9.004
Frank szwajcarski (CHF)	1.207	1.205	1.216	1.233
Lira turecka (TRY)	2.355	2.325	2.443	2.333
Hrywnia ukraińska (UAH)	10.537	10.307	10.298	11.092
Dolar amerykański (USD)	1.319	1.293	1.294	1.395

Rachunkowość w gospodarkach hiperinflacyjnych - MSR 29

Od 1 stycznia 2011 roku, Białoruś klasyfikowana jest zgodnie z MSR 29 (Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji). W związku z tym, lokalna działalność RZB nie jest już wykazywana na podstawie historycznych kosztów nabycia i produkcji, lecz została dostosowana do wyników inflacji. Wykorzystuje się w tym celu lokalny wskaźnik inflacji.

Stosowanie odpowiednich postanowień MSR 29 w związku z KIMSR 7 (Zastosowanie metody przekształcania w ramach MSR 29 Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji) ma wpływ na sprawozdania finansowe RZB na dzień 31 grudnia 2012 roku, podobnie jak sprawozdania finansowe poprzednich okresów.

Indywidualne sprawozdanie finansowe spółki zależnej RBI na Białorusi poddaje się korektom przed przeliczeniem go na walutę grupy i konsolidacją, aby wszystkie aktywa i zobowiązania prezentowały były na tym samym poziomie siły nabywczej. Kwoty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które nie są wykazane w adekwatnych jednostkach wyceny na dzień sprawozdawczy, koryguje się zgodnie z ogólnym wskaźnikiem cen. Wszystkie pozycje inne niż pieniężne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które są wykazywane według kosztów lub kosztów pomniejszonych o amortyzację, koryguje się według zmian w wartości wskaźnika, które miały miejsce pomiędzy datą transakcji a

dniem sprawozdawczym. Pozycje pieniężne nie podlegają korektom. Wszystkie składniki kapitału własnego koryguje się w chwili wpływu zgodnie z ogólnym wskaźnikiem cen. Zysk lub strata z pozycji pieniężnej netto prezentowana jest w rachunku zysków i strat, w pozycji dochodów obrotowych netto, podpunkt transakcje walutowe.

Zmiany stopy inflacji w Białorusi	w procentach
2011	108.7
styczeń 2012	109.7
luty 2012	107.4
marzec 2012	106.5
kwiecień 2012	101.1
maj 2012	80.5
czerwiec 2012	69.2
lipiec 2012	65.7
sierpień 2012	55.6
wrzesień 2012	38.8
październik 2012	30.6
listopad 2012	22.9
grudzień 2012	21.8

Zasady ujęcia i wyceny.

Instrumenty finansowe: ujęcie i wycena (MSR 39)

Według MSR 39, wszystkie aktywa finansowe, zobowiązania finansowe i finansowe instrumenty pochodne należy wykazywać w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Instrument finansowy definiuje się jako każdy kontrakt, za sprawą którego powstaje składnik aktywów finansowych jednego podmiotu oraz zobowiązanie finansowe lub instrument kapitałowy drugiego podmiotu. Wycenę instrumentów finansowych przeprowadza się zgodnie z kategoriami wyceny, do których należą. Definiuje się je w sposób następujący:

- 1) Aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat
 - a. Aktywa/zobowiązania obrotowe
 - b. Instrumenty finansowe specjalnego przeznaczenia według wartości godziwej
- 2) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
- 3) Kredyty i pożyczki
- 4) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- 5) Zobowiązania finansowe

1 Aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat

a. Aktywa/zobowiązania obrotowe

Aktywa/zobowiązania finansowe nabywane są lub zaciągane przede wszystkim w celu wygenerowania zysku z krótkoterminowych wahań cen giełdowych. Papiery wartościowe (w tym krótka sprzedaż papierów wartościowych) oraz pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu prezentowane są według ich wartości godziwych. Jeżeli papiery wartościowe są notowane na giełdzie, ich wartość godziwa opiera się na cenach giełdowych. Jeżeli takie ceny nie są dostępne, stosuje się ceny wewnętrzne oparte na kalkulacji bieżącej wartości w przypadku wyemitowanych instrumentów finansowych oraz kontraktów futures lub model wyceny opcji w przypadku opcji. Kalkulacje bieżącej wartości oparte są na krzywej odsetkowej, która składa się ze wskaźników rynków pieniężnych, wskaźników futures i wskaźników swapowych i nie obejmuje premii ryzyka. Do uzyskania cen opcji stosuje się wzory Blacka-Scholesa 1972, Blacka 1976 lub Garmana-Kohlhagena, w zależności od rodzaju opcji. Wycena opcji złożonych oparta jest na modelu drzewa binominalnego i symulacjach Monte-Carlo.

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji aktywów obrotowych lub zobowiązań obrotowych. Dodatnie wartości godziwe obejmujące narosłe odsetki (cena brudna) wykazywane są w pozycji aktywów obrotowych. Ujemne wartości godziwe są prezentowane w pozycji zobowiązań

obrotowych. Dodatkowo i ujemne wartości godziwe nie podlegają netowaniu. Zmiany w brudnych cenach prezentowane są w pozycji dochodu obrotowego netto. Instrumenty pochodne, z których nie korzysta się w celach obrotowych ani na potrzeby hedgingu prezentowane są w pozycji instrumentów pochodnych. Co więcej, wszelkie zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych prezentowane są w zobowiązaniach obrotowych.

Metodologia wyceny produktów z gwarancją zwrotu kapitału jest zgodna ze środowiskiem prawnym. Produkty z gwarancją zwrotu kapitału (fundusze gwarancyjne i plany emerytalne) prezentowane są jako sprzedane opcje sprzedaży odpowiednich funduszy, których dotyczą gwarancje. Wycena oparta jest na symulacji Monte-Carlo. RZB dostarczył obligacje z gwarancją zwrotu kapitału w ramach finansowanych ze środków rządowych planów emerytalnych sponsorowanych przez państwo, zgodnie z Działem 108h (1) pozycja 3 EStG. Bank gwarantuje, że świadczenie emerytalne, dostępne w kwocie wypłaty, wynosić będzie nie mniej niż suma kwot zapłaconych przez podatnika plus ulgi z tytułu takich podlegających opodatkowaniu składek zgodnie z postanowieniami Działu 108g EStG.

b. Instrumenty finansowe specjalnego przeznaczenia według wartości godziwej

Kategoria ta obejmuje głównie wszystkie aktywa finansowe, które są nieodwołalnie sklasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej (tak zwana opcja wartości godziwej), po wstępnym ujęciu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, niezależnie od intencji obracania nimi. Podmiot może ją zastosować wyłącznie wówczas, kiedy zastosowanie jej stanowi bardziej adekwatną informację dla użytkownika sprawozdania finansowego. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku aktywów finansowych, które należą do portfela, który jest zarządzany, a jego wyniki poddawane są regularnej ocenie.

Te instrumenty to obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu, a także akcje i inne papiery wartościowe o zmiennym zysku. Instrumenty finansowe wyceniane są według wartości godziwej zgodnie z postanowieniami MSR 39. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej, prezentowane są one w pozycji inwestycji finansowych, dochód bieżący wykazywany jest w pozycji dochodu odsetkowego netto, wyniki wyceny i wpływy ze zbycia są pokazywane w pozycji dochodu netto z inwestycji finansowych.

Z drugiej strony, zobowiązania finansowe sklasyfikowane są jako instrumenty finansowe według wartości godziwej w celu uniknięcia rozbieżności w wycenie z odniesieniem do powiązanych instrumentów pochodnych. Wartość godziwa zobowiązań finansowych w ramach opcji wartości godziwej obejmuje wszystkie rynkowe czynniki ryzyka, w tym czynniki związane z ryzykiem kredytowym emitentów.

W przeciwstawieniu do 2011 roku, obserwowalne ceny rynkowe były stosowane wyłącznie do wyceny zobowiązań emisji podporządkowanych wycenianych według wartości godziwej w roku finansowym. A zatem, w przeciwieństwie do poprzedniego roku, w którym nieaktywność na rynkach doprowadziła do stosowania wycen, w czwartym kwartale 2012 roku przeprowadzono zmianę w metodzie wyceny. Na zobowiązania finansowe składają się przede wszystkim strukturyzowane obligacje. Wartość godziwa tych zobowiązań finansowych obliczana jest poprzez dyskontowanie kontraktowych przepływów pieniężnych przy użyciu krzywej zysku skorygowanej o ryzyko kredytowe, co odzwierciedla poziom, na którym Grupa mogłaby wyemitować podobne instrumenty finansowe w dniu sprawozdawczym. Parametry ryzyka rynkowego wycenia się zgodnie z podobnymi instrumentami finansowymi, utrzymywanymi jako aktywa finansowe. Wyniki wyceny zobowiązań sklasyfikowanych jako instrumenty finansowe według wartości godziwej ujmowane są w pozycji dochodu z finansowych instrumentów pochodnych.

2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne (aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach oraz terminie zapadalności), zakupione z zamiarem oraz z uwzględnieniem zdolności do utrzymania ich do terminu zapadalności są wykazywane w pozycji inwestycji finansowych. Ujmuje się je zgodnie z zamortyzowanym kosztem, a różnice są amortyzowane przez okres zapadalności i wykazywane w rachunku zysków i strat, w pozycji dochodu odsetkowego netto. Jeżeli wystąpi trwała utrata wartości, bierze się to pod uwagę przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu i wykazuje w pozycji dochodu netto z inwestycji finansowych. Płatności kuponowe są również wykazywane jako dochód odsetkowy netto. Sprzedaż wspomnianych instrumentów finansowych dozwolona jest wyłącznie w przypadkach wyraźnie wskazanych w MSR 39.

3. Kredyty i pożyczki

Do kategorii tej przydzielane są aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne z ustaloną lub możliwą do ustalenia płatnością, w przypadku których nie istnieje aktywny rynek. Wycenia się je według zamortyzowanego kosztu. Jeżeli wystąpi trwała utrata wartości, bierze się to pod uwagę przy jego ustalaniu. Jeżeli pomiędzy zapłaconą ceną a wartością nominalną występuje różnica – i ma ona charakter odsetkowy – stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej i kwota jest księgowana jako zysk lub strata. Zyski ze sprzedaży kredytów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości, są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji rezerw netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości. Co więcej, w tej pozycji również wykazuje się instrumenty dłużne, jeżeli nie istnieje dla nich aktywny rynek. Wysięgowywanie aktywów finansowych w ramach sekurytyzacji przeprowadza się – po sprawdzeniu, czy sekurytyzowana spółka celowa musi zostać zintegrowana ze skonsolidowaną rachunkowością – przy przeprowadzaniu kontrolnego testu ryzyka i satysfakcji zgodnie z MSR 39, po ustaleniu utraty kontroli nad prawami kontraktowymi wynikającymi ze składnika aktywów finansowych.

4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje udziały w kapitale własnym oraz instrumenty finansowe, które nie mogą być przyporządkowane do żadnej z pozostałych trzech kategorii. Są one wykazywane według wartości godziwej, jeżeli wartość godziwa da się wiarygodnie zmierzyć. Różnice w wycenie prezentuje się

w pozycji pozostałych całkowitych dochodów, a ujmowane wyłącznie w rachunku zysków i strat w pozycji dochodu netto z instrumentów finansowych, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki zaistnienia trwałej utraty wartości. W przypadku instrumentów kapitałowych trwała utrata wartości ma miejsce, między innymi, jeżeli wartość godziwa spadnie znacząco lub na długi okres poniżej kosztów.

W Grupie instrumenty kapitałowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży są odpisywane, jeżeli wartość godziwa przez ostatnich sześć miesięcy przed dniem sprawozdawczym wynosiła niezmiennie ponad 20 procent poniżej wartości bilansowej, lub przez ostatnich dwanaście miesięcy, średnio ponad 10 procent poniżej wartości bilansowej. Oprócz wspomnianych wskazań ilościowych (zdarzeń progowych), uwzględnia się wskazania jakościowe z MSR 39.59. Dopuszcza się włączenie zwyżki w wartości w rachunku zysków i strat w przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jednakże należy to ujmować jako pozostałe całkowite dochody w pozycji kapitału rezerwowego za aktualizacji wyceny według wartości godziwej (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży). Oznacza to, że w rachunku zysków i strat wykazana będzie wyłącznie trwała utrata wartości lub zbycia.

Instrumenty kapitałowe nienotowane na giełdzie, w przypadku których wiarygodne wartości godziwe nie poddają się regularnej ocenie, są wyceniane według kosztów nabycia pomniejszonych o straty z tytułu trwałej utraty wartości i nie ma możliwości wykazania zwyżki w wartości.

Ten rodzaj instrumentu finansowego ujawnia się w pozycji inwestycji finansowych.

5 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania są w przeważającej mierze wykazywane według zamortyzowanego kosztu. Zdyskontowane papiery dłużne i podobne obligacje wycenia się według ich wartości bieżącej. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej prezentowane są w kategorii zobowiązań wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Reklasyfikacja

Zgodnie z MSR 39.50, instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne klasyfikowane jako aktywa obrotowe oraz instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży można w wyjątkowych okolicznościach poddać reklasyfikacji, wykazując je ponownie jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty i pożyczki. Wyniki takich przeksięgowania prezentowane są w notach, w (20) instrumenty finansowe.

Wartość godziwa

Wartość godziwa jest to kwota, za którą mogą wymienić dany składnik aktywów lub za pomocą której mogą uregulować zobowiązanie dobrze poinformowane strony chcące zawrzeć transakcję na warunkach rynkowych.

Notowanie na aktywnym rynku (poziom I)

Jeżeli ceny rynkowe są dostępne, wartość godziwą najlepiej odzwierciedla wartość rynkowa. Kategoria ta obejmuje instrumenty kapitałowe, którymi obraca się na giełdzie, instrumenty dłużne, którymi obraca się na rynku międzybankowym oraz instrumenty pochodne, którymi obraca się na giełdzie.

Techniki wyceny w oparciu o obserwowalne dane rynkowe (poziom II)

Jeżeli bieżące ceny kupna i sprzedaży instrumentów finansowych nie są dostępne, ceny podobnych instrumentów finansowych dostarczają porównywalnej bieżącej wartości godziwej, lub też ustala się je przy użyciu akceptowalnych metod obejmujących obserwowalne ceny lub parametry (w szczególności kalkulację wartości bieżącej lub model ceny opcji). Metody te dotyczą większość pozagiełdowych instrumentów pochodnych (OCT) oraz nienotowanych instrumentów dłużnych.

Aby ustalić wartość godziwą korekty wartości kredytu (CVA), niezbędne jest uwzględnienie ryzyka drugiej strony związanego z transakcjami pochodnymi OTC, a zwłaszcza tych partnerów kontraktowych, w przypadku których nie zastosowano jeszcze hedgingu z wykorzystaniem aneksów o wsparciu kredytowym. Kwota ta reprezentuje szacunkową wartość godziwą papieru wartościowego, którą można zastosować do zabezpieczenia się (hedge) przed ryzykiem kredytowym partnerów umowy w portfelach instrumentów pochodnych RBI-OCT. CVA zależy będzie od oczekiwanego przyszłego zaangażowania kredytowego, prawdopodobieństwa niewywiązania się z warunków spłaty przez partnera kontraktowego oraz stóp odzyskiwalności. W zabezpieczeniu CVA bierze się pod uwagę ustalenia w zakresie notowania, możliwości rozwiązania umowy i inne czynniki kontraktowe. Wycena netto ze względu na zmienione ryzyko kredytowe partnera umowy prezentuje się w notcie (5) dochód obrotowy netto, transakcje oparte na odsetkach.

Techniki wyceny nieoparte na obserwowalnych danych rynkowych (poziom III)

Jeżeli brak jest dostępnych cen giełdowych lub innych, wartość godziwą wycenia się przy użyciu adekwatnych modeli pomiaru wartości. Wykorzystanie tych modeli wymaga założeń i oszacowań ze strony kierownictwa. Zakres założeń i oszacowań zależy od przejrzystości ceny instrumentu finansowego, rynku i złożoności instrumentu.

Kategorie instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 7.

Ponieważ charakter instrumentów finansowych został już pokazany w klasyfikacji pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, kategorie tworzy się zgodnie z tymi pozycjami, które obejmują również instrumenty finansowe.

Kategorie instrumentów finansowych po stronie aktywów to przede wszystkim kapitał rezerwowany środków pieniężnych, kredyty i pożyczki na rzecz banków, kredyty i pożyczki na rzecz klientów, aktywa obrotowe, pochodne instrumenty finansowe, instrumenty pochodne w rachunkowości zabezpieczeń (hedging) i inwestycje finansowe (w kategorii tej wyodrębnia się aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu na aktywnym rynku oraz te wykazane według kosztu nabycia). Kategorie instrumentów finansowych po stronie zobowiązań to przede wszystkim zobowiązania obrotowe, finansowe instrumenty pochodne, pochodne w rachunkowości zabezpieczeń (hedging), depozyty od banków, depozyty od klientów, wyemitowane dłużne papiery wartościowe i kapitał podporządkowany.

Klasa	Wycena			Kategoria zgodnie z MSR 391
	Wartość godziwa	Koszt zamortyzowany	Pozostałe	
Klasy aktywów				
Rezerwa gotówkowa			Wartość nominalna	nie dotyczy
Aktywa obrotowe	X			TA
Instrumenty pochodne	X			TA
Kredyty i pożyczki na rzecz banków		X		LAR
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów		X		LAR
z czego działalność leasingu finansowego		X		nie dotyczy
Inwestycje finansowe	X			AFVTPL
Inwestycje finansowe	X			AfS
Inwestycje finansowe		X		HTM
z czego niepozostające w obrocie na aktywnym rynku			Według kosztów	AfS
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych z rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X			nie dotyczy
Klasy zobowiązań				
Zobowiązania obrotowe	X			TL
Instrumenty pochodne	X			TL
Depozyty od banków		X		FL
Depozyty od klientów		X		FL
Kapitał podporządkowany		X		FL
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe		X		FL
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	X			AFVTPL
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych z rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X			nie dotyczy

I AfS	dostępne do sprzedaży	HTM	utrzymywane do terminu
AFVTPL	według wartości godziwej przez	LAR	Kredyty i pożyczki
	wynik finansowy	TA	przeznaczone do obrotu
FL	Zobowiązania finansowe	TL	przeznaczone do obrotu

Instrumenty pochodne

Grupa stosuje instrumenty pochodne takie jak swapy, standaryzowane kontrakty forwads, futures, kredytowe instrumenty pochodne, opcje i podobne kontrakty. W ramach działalności operacyjnej, Grupa realizuje różne transakcje przy użyciu finansowych instrumentów pochodnych, na potrzeby obrotowe i hedgingowe. Grupa stosuje instrumenty pochodne, aby wywiązać się z wymogów klientów w zakresie ich zarządzania ryzykiem, aby zarządzać i zabezpieczyć się przed ryzykami oraz generować zyski w transakcjach na własny rachunek. Instrumenty pochodne wykazuje się wstępnie w dacie transakcji według wartości godziwej, a następnie ich wycena jest korygowana do wartości godziwej. Wynikający z wyceny zysk lub strata ujmowane są bezzwłocznie w pozycji dochodów netto z instrumentów pochodnych, chyba że dany instrument pochodny jest oznaczony jako instrument hedgingowy na potrzeby rachunkowości zabezpieczeń, a zabezpieczenie z nim związane jest skuteczne. W tym przypadku czas prezentacji będzie zależeć od rodzaju relacji hedgingowej.

Instrumenty finansowe, których używa się do zabezpieczenia przez ryzykiem rynkowym (z wyłączeniem aktywów/zobowiązań obrotowych) niejednorodnego portfela, nie spełniają warunków MSR 39 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Prezentuje się je w sposób następujący: brudna cena księgowana jest w pozycji instrumentów pochodnych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (dodatnie wartości godziwe po stronie aktywów i negatywne po stronie pasywów). Zmiana w wartości tych instrumentów pochodnych, na podstawie ceny czystej, prezentowana jest w pozycji dochodu netto z instrumentów pochodnych, a odsetki są wykazywane jako dochód z odsetek netto.

Kredytowe instrumenty pochodne, których wartość zależy od przyszłych określonych zdarzeń kredytowych (lub innych) księgowana jest w pozycji instrumentów pochodnych (dodatnie wartości godziwe po stronie aktywów i negatywne po stronie pasywów). Zmiany w wycenie ujmuje się w pozycji dochodu netto z instrumentów pochodnych.

Rachunkowość zabezpieczeń

Jeżeli instrumenty pochodne utrzymuje się w celu zarządzania ryzykiem, a odpowiednie transakcje spełniają określone kryteria, Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Grupa klasyfikuje pewne instrumenty hedgingowe jako zabezpieczenia wartości godziwej, zabezpieczenia przepływów pieniężnych lub zabezpieczenia kapitałowe. Są to w większości instrumenty pochodne. Na początku relacji hedgingowej, dokumentowana relacja pomiędzy bazowym instrumentem zabezpieczającym a instrumentem zabezpieczanym, w tym celu w zakresie zarządzania ryzykiem. Co więcej, niezbędne jest regularne dokumentowanie – od samego początku i podczas trwania relacji zabezpieczenia – czy zabezpieczenie wartości godziwej lub przepływów pieniężnych jest w odpowiednio wysokim stopniu skuteczne

a. Zabezpieczenie wartości godziwej

Rachunkowość zabezpieczeń, zgodnie z MSR 39, obowiązuje w odniesieniu do instrumentów pochodnych, których używa się do zabezpieczenia wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych. Działalność kredytowa jest w szczególności wystawiona na ryzyka związane z wartością godziwą w przypadku kredytów oprocentowanych według stałej stopy. Swapy stopy procentowej, spełniające wstępne kryteria rachunkowości zabezpieczeń, zawiera się w celu zabezpieczenia przez ryzykami stopy procentowej, wynikającymi z poszczególnych kredytów lub refinansowania. A zatem, zabezpieczenia są formalnie dokumentowane, oceniane w sposób ciągły i oceniane, co ma na celu zapewnienie ich wysokiej skuteczności. Innymi słowy, można założyć, że przez okres funkcjonowania zabezpieczenia zmiany w wartości godziwej zabezpieczanej pozycji zostaną niemal w całości skompensowane zmianami w wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, i że rzeczywisty dochód mieścić się będzie w paśmie od 80 do 125 procent.

Instrumenty pochodne utrzymywane do zabezpieczania wartości godziwej poszczególnych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (za wyjątkiem aktywów/zobowiązań obrotowych) wykazywane są według ich wartości godziwej (ceny brudne) w pozycji instrumentów pochodnych (po stronie aktywów: dodatnie brudne ceny; po stronie pasywów: ujemne brudne ceny). Zmiany w kwotach bilansowych zabezpieczanych pozycji (aktywów i zobowiązań) są przydzielane bezpośrednio do odnośnych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i ujawniane oddzielnie w notach.

Zarówno skutki zmian w wartościach bilansowych pozycji wymagających zabezpieczeń, jak i skutki zmian w czystych cenach instrumentów pochodnych są wykazywane w pozycji dochodu netto z instrumentów pochodnych (dochód netto z rachunkowości zabezpieczeń).

W ramach zarządzania ryzykami stopy procentowej, zabezpiecza się wspomniane ryzyka również na poziomie portfela. Poszczególne transakcje lub grupy transakcji o podobnych strukturach ryzyka są zabezpieczane, dzielone na grupy zapadalności w zależności od oczekiwanej spłaty oraz daty korekty stopy procentowej w portfelu. Portfele mogą zawierać wyłącznie aktywa, wyłącznie zobowiązania, lub jedno i drugie. W przypadku rachunkowości zabezpieczeń, zmiana w wartości zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązań prezentowana jest w odrębnej pozycji, jako pozostałe aktywa/zobowiązania. Zabezpieczana kwota pozycji zabezpieczanej określana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z wyłączeniem depozytów na żądanie czy depozytów oszczędnościowych (nie stosuje się zatem zasad UE dotyczących wydzielenia).

b. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zgodnie z MSR 39, obowiązuje w odniesieniu do instrumentów pochodnych, które wykorzystuje się do zabezpieczania przed ryzykiem wahań w przyszłych przepływach pieniężnych. Zobowiązania o zmiennym oprocentowaniu, a także oczekiwane transakcje takie jak kredyty lub inwestycje, są szczególnie podatne na ryzyka przepływów pieniężnych tego rodzaju. Swapy stopy procentowej stosowane do zabezpieczenia przed ryzykiem wahań w przepływach pieniężnych związanych z określonymi pozycjami zmiennej stopy procentowej, ujmuje się w sposób następujący: instrument zabezpieczający jest ujmowany według wartości godziwej, zmiany w jego czystej cenie wykazuje się w odrębnej pozycji jako pozostałe całkowite dochody. Efektywna część wykazywana jest w wyniku finansowym, w pozycji finansowych instrumentów pochodnych i zobowiązań.

c. Zabezpieczenie inwestycji netto w działalności zagranicznej (zabezpieczenie kapitału)

W Grupie stosuje się zabezpieczenia walutowe inwestycji w ekonomicznie niezależnych podjednostkach (MSR 39.102) w celu zredukowania różnic wynikających z przeliczenia walutowego kapitału własnego. Jako instrumenty zabezpieczające stosuje się przede wszystkim swapy walutowe. Jeżeli zabezpieczenie jest skuteczne, powstałe zyski lub straty z przeliczenia walutowego są wykazywane i ujmowane odrębnie jako pozostałe całkowite dochody. Nieefektywna część tej relacji zabezpieczającej jest ujmowana w pozycji dochodów obrotowych netto. Powiązane składniki odsetkowe prezentowane są w dochodzie odsetkowym netto. Ze względu na zastosowanie zapisów o wyjątkach zgodnie z MSR 12.39, w przypadku dochodu z zabezpieczeń kapitału nie oblicza się podatków odroczonech.

Kompensacja

W przypadku tożsamości kredytobiorcy z kredytodawcą, kompensacja kredytów i zobowiązań o odpowiedniej zapadalności i w odpowiednich walutach ma miejsce jedynie jeśli istnieje tytuł prawny, z uwagi na kontrakt lub z innego powodu, a kompensacja jest zgodna z aktualnie oczekiwanym kierunkiem działalności.

Rezerwa gotówkowa

Rezerwa gotówkowa obejmuje środki pieniężne w kasie i salda w bankach centralnych, zapadające na żądanie. Wykazuje się je zgodnie z ich wartością nominalną.

Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek

W każdym dniu sprawozdawczym ocenia się, czy istnieją obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa takich aktywów doznała trwałej utraty wartości. Składnik aktywów finansowych lub grupa takich aktywów doznała trwałej utraty wartości, powodując straty z tego tytułu, jeśli:

- istnieją obiektywne przesłanki trwałej utraty wartości w wyniku zdarzenia wywołującego stratę, które zaistniało w okresie od wstępnego ujęcia składnika aktywów do dnia sprawozdawczego (zdarzenie wywołujące stratę);
- zdarzenie wywołujące stratę miało wpływ na szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych lub ich grupą, a
- kwotę tej straty da się wiarygodnie oszacować.

Ryzyko kredytowe bierze się pod uwagę, tworząc poszczególne rezerwy na pokrycie strat z tytułu trwałej utraty wartości oraz rezerwy na pokrycie strat portfelowych z tytułu trwałej utraty wartości. Te ostatnie obejmują rezerwy na pokrycie strat z tytułu trwałej utraty wartości kredytów o identycznym profilu ryzyka, które w określonych warunkach podlegają kompilacji. W segmencie detalicznym rezerwy buduje się zgodnie z portfelem produktów oraz dniami przeterminowania, uwzględniając częściowo historyczne wskaźniki niewywiązywania się ze zobowiązań kredytowych. Indywidualne i oparte na portfelu rezerwy na pokrycie trwałej utraty wartości nie są netowane z odnośnymi należnościami, lecz prezentowane oddzielnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

W przypadku ryzyk kredytowych związanych z kredytami i pożyczkami dla klientów oraz banków, rezerwy tworzy się w kwocie oczekiwanej straty, zgodnie z jednolitymi standardami obowiązującymi w całej Grupie. Uznaje się, że ryzyko straty istnieje, jeżeli zdyskontowane prognozowane kwoty spłaty oraz płatności odsetkowe są niższe od wartości bilansowej kredytów, z uwzględnieniem zabezpieczenia. Straty portfelowe z tytułu trwałej utraty wartości oblicza się zgodnie z metodami wyceny, które pozwalają oszacować oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne w przypadku kredytów w odpowiednich portfelach kredytowych w oparciu o historię doświadczeń ze stratami. Przeprowadza się to regulaminie, z uwzględnieniem warunków gospodarczych. W przypadku portfeli innych niż detaliczne bez udokumentowanej historii strat, za podstawę porównania służą dane porównawcze analogicznych grup.

Całość rezerwy na straty z tytułu trwałej utraty wartości wynikające z kredytów, ujawnianej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (rezerwy na pokrycie strat z tytułu kredytów indywidualnych oraz rezerwy na pokrycie strat z tytułu kredytów portfelowych) wykazywana jest w odrębnej pozycji po stronie aktywów, pod kredytami i odsetkami na rzecz banków i klientów. Rezerwa na pokrycie strat z tytułu trwałej utraty wartości, wynikających z transakcji niewykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wykazuje się w pozycji rezerw na zobowiązania i opłaty.

Wyksięgowywanie aktywów i zobowiązań finansowych

Wyksięgowywanie aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych podlega wyksięgowaniu, kiedy prawa kontraktowe do przepływów pieniężnych z niego wynikających wygasają lub kiedy Grupa przekazała te prawa lub ma obowiązek przekazania go jednemu odbiorcy lub większe ich liczbie w przypadku zaistnienia pewnych kryteriów. Przekazywany składnik aktywów jest także wyksięgowywany, jeżeli wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z posiadania go zostały przekazane.

Transakcje sekurytyzacji

Grupa sekurytyzuje pewne aktywa finansowe z transakcji z klientami prywatnymi i biznesowymi, sprzedając je spółce celowej, która emituje papiery wartościowe dla inwestorów. Przekazane aktywa są wyksięgowywane w pełni lub częściowo. Prawa do sekurytyzowanych aktywów finansowych mogą zostać zachowane w postaci tranz junior i tranz podporządkowanych, należności odsetkowych lub innych pozostałych należności (prawa zatrzymane).

Wyksięgowywanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązanie finansowe, jeżeli obowiązki Grupy zostały spłacone, wygasły, lub odwołano je. Dochód lub nakłady netto z odkupienia zobowiązań prezentowany jest w nacie (6) dochód netto z instrumentów pochodnych i zobowiązań.

Rzeczywiste umowy sprzedaży i odkupu

W ramach rzeczywistej transakcji sprzedaży i odkupu, Grupa sprzedaje aktywa stronie trzeciej, wyrażając zarazem zgodę na to, by odkupić je w uzgodnionym terminie i po uzgodnionej cenie. Aktywa pozostają w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy i wycenia się je tak samo, jak w przypadku odnośnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, w której są pokazane. Wpływy gotówkowe wynikające z transakcji sprzedaży i odkupu są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako depozyty od banków lub depozyty od klientów, w zależności od partnera umowy.

W przypadku umów odwróconych transakcji odkupu (reverse repo), aktywa nabywane są wraz z zobowiązaniem do sprzedania ich w przyszłości. Nakłady pieniężne wynikające z umów odwróconych transakcji odkupu są rejestrowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji kredytów i odsetek na rzecz banków lub kredytów i odsetek na rzecz klientów.

Wydatki odsetkowe z tytułu umów transakcji odkupu i odwróconych transakcji odkupu oraz dochód odsetkowy z taki transakcji są księgowane przy użyciu metody liniowej przez okres pozostały do zapadalności i wykazywane w pozycji dochodu odsetkowego netto.

Kredyty zabezpieczone papierami wartościowymi

Transakcje udzielania kredytów zabezpieczonych papierami wartościowymi są prezentowane w ten sam sposób, co umowy transakcji odkupu i odwróconych transakcji odkupu. Oznacza to, że użyczone papiery wartościowe pozostają w portfelu papierów wartościowych i są wyceniane zgodnie z MSR 39. Pożyczone papiery wartościowe nie są wykazywane ani wyceniane. Zabezpieczenie gotówkowe dostarczane w przypadku transakcji udzielania kredytów zabezpieczonych papierami wartościowymi prezentowane są jako należności, a otrzymane zabezpieczenia jako zobowiązania.

Leasing

Transakcje leasingu są klasyfikowane zgodnie z ich strukturą kontraktową, w następujący sposób:

Leasing finansowy

Jeżeli praktycznie wszystkie ryzyka i korzyści związane z oddawanym w leasing składnikiem aktywów są przeniesione na leasingobiorcę, Grupa jako leasingodawca wykazuje kredyt na rzecz banków lub klientów. Kwotą kredytu jest kwota inwestycji netto. Wpływy z leasingu finansowego są dystrybuowane zgodnie ze stałą, okresową stawką niespłaconych inwestycji netto w leasingu. W ramach leasingu finansowego leasingobiorca dysponuje aktywami, które są wykazywane w odpowiedniej pozycji rzeczowych aktywów trwałych, która odpowiada zobowiązaniu leasingowemu.

Leasing operacyjny

Leasing operacyjny występuje wtedy, kiedy ryzyka i korzyści wynikające z własności pozostają przy leasingodawcy. Aktywa oddane w leasing są alokowane do Grupy w pozycji rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z zasadami obowiązującymi w odniesieniu do aktywów trwałych tego rodzaju. Dochód z wynajmu odnośnych, oddanych w leasing obiektów amortyzuje się przy użyciu metody liniowej przez okres kontraktu leasingowego i wykazuje w pozycji pozostałych dochodów operacyjnych netto. Nakłady związane z leasingiem operacyjnym amortyzuje się co do zasady przy użyciu metody liniowej przez okres kontraktu leasingowego i wykazuje w pozycji wydatków administracyjnych.

Udziały w kapitale własnym

Udziały w spółkach zależnych nieobjętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym z powodu ich mniejszego znaczenia oraz udziały w spółkach, które nie są wyceniane według kapitału własnego, wykazywane są w pozycji inwestycji finansowych i wyceniane według kosztu zamortyzowanego, jeżeli ceny udziałów nie są dostępne.

Pozostałe udziały kategoryzuje się jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży po ich wstępnym ujęciu. Zmiany w wartości są zatem wykazywane w pozycji pozostałych całkowitych dochodów. Trwałą utratę wartości wykazuje się w pozycji dochodu netto z inwestycji finansowych.

Wartości niematerialne i prawne

W pozycji tej prezentuje się wewnętrznie opracowane i nabyte oprogramowanie, prawa do marek, nabyte bazy klientów, a w szczególności wartość firmy. Wartości niematerialne i prawne nabywane w ramach połączeń biznesowych wykazuje się oddzielnie od wartości firmy i wycenia według wartości godziwej. Wartość firmy i pozostałe wartości niematerialne i prawne (np. prawa do marek) bez ustalonego okresu użytkowania są testowane pod kątem trwałej utraty wartości w dniu sprawozdawczym, a ponadto na przestrzeni roku – za każdym razem, kiedy wystąpią zdarzenia progowe. Kiedy zdarzenia lub zmiany w okolicznościach wskazują, że oczekiwana korzyść już nie występuje, należy wykazać trwałą utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Nabyte wartości niematerialne i prawne (oprogramowanie, baza klientów) o możliwym do określenia okresie użytkowania są kapitalizowane zgodnie z kosztami nabycia i amortyzowane w szacunkowym okresie ich użytkowania.

Opracowane wewnętrznie wartości niematerialne i prawne obejmują wyłącznie oprogramowanie. Oprogramowanie podlega kapitalizacji, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że przedsiębiorstwo osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne przypisane do tego składnika aktywów, a jego koszty można wiarygodnie wycenić. Wydatki na badania są ujawniane jako nakłady z chwilą ich poniesienia. Okres użytkowania oprogramowania wynosi od czterech do sześciu lat i może być dłuższy w przypadku większych projektów z nim związanych. Okres użytkowania nabytej bazy klientów ustalono na 20 lat w segmencie detalicznym Raiffeisen Bank Aval JSC. W przypadku nabytej bazy klientów Polbank EFG S.A. okres użytkowania w wysokości 10 lat wynika z alokacji cen zakupu.

Aktywa materialne

Aktywa materialne wyceniane są według kosztów nabycia lub przekształcenia minus planowa amortyzacja. Stosowana jest liniowa metoda amortyzacji, w oparciu o następujące dane dotyczące okresu użytkowania:

Okres użytkowania	Lata
Budynki	25 -50
Umeblowanie i wyposażenie biur	5-10
Sprzęt komputerowy	3-5

Grunty nie podlegają planowej amortyzacji.

Oczekiwane okresy użytkowania, wartości rezydualne i metody amortyzacji są kontrolowane co rok i wszelkie niezbędne przyszłe zmiany w szacunkach są brane pod uwagę. Jeżeli należy oczekiwać trwałej utraty wartości, księgowane są odpisy nadzwyczajne. Jeżeli przyczyna danego odpisu ustała, odpowiednio podwyższa się wartość pozycji do kwoty zamortyzowanego kosztu składnika aktywów.

Zysk lub stratę powstałą ze sprzedaży wszelkich składników aktywów ustala się jako różnicę pomiędzy wpływami oraz wartością bilansową składnika aktywów i ujmuje w pozycji pozostałego dochodu operacyjnego netto. Jeżeli aktywa zostały wycofane, pozostała wartość bilansowa jest również wykazywana w tej pozycji.

Nieruchomości inwestycyjne

Są to nieruchomości, które utrzymuje się w celu czerpania zysków z ich wynajmu oraz w celu wzrostu ich wartości. Nieruchomości inwestycyjne wykazywane są według kosztów zamortyzowanych z wykorzystaniem modelu kosztów dozwolonego na mocy MSR 40 i z uwagi na mniejsze znaczenie ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Dochód wynikający z nieruchomości inwestycyjnych jest prezentowany w pozycji pozostałych aktywów operacyjnych netto.

Zapasy

Zapasy wycenia się według kosztów lub możliwej do zrealizowania wartości netto, w zależności od tego, która z kwot jest niższa. Odpisy stosuje się w przypadku przekroczenia możliwej do zrealizowania wartości netto przez koszty nabycia z dniem sprawozdawczym, albo jeśli ograniczone użycie lub dłuższe okresy przechowywania doprowadziły do trwałej utraty wartości zapasów.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechaną klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli odnośna wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim za sprawą transakcji sprzedaży, a nie poprzez ciągłe użytkowanie. Warunek ten uważa się za spełniony jedynie wówczas, jeśli sprzedaż jest bardzo prawdopodobna a składnik aktywów (lub działalności zaniechanej) jest natychmiast dostępny do sprzedaży, a co więcej, kierownictwo zobowiązało się do sprzedania go. Co więcej, transakcja sprzedaży musi zostać przeprowadzona w terminie dwunastu miesięcy.

Aktywa trwałe i działalność zaniechana sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się według ich pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej minus koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, i wykazuje w pozycji pozostałych aktywów.

Rezerwy na zobowiązania i opłaty

Rezerwy wykazuje się w przypadku posiadania przez Grupę bieżącego zobowiązania wynikającego z przeszłych zdarzeń, jeżeli jest prawdopodobne, że zobowiązanie to trzeba będzie uregulować i możliwe jest wiarygodne oszacowanie jego kwoty. Poziom rezerw stanowi najlepsze możliwe oszacowanie oczekiwanego odpływu korzyści ekonomicznych na dzień sprawozdawczy, przy uwzględnieniu ryzyk i niepewności związanych z takim zobowiązaniem do uregulowania. Ryzyka i niepewności uwzględnia się w szacunkach. Rezerwy długoterminowe wykazuje się zgodnie z ich wartością bieżącą.

Rezerwy na emerytury oraz podobne zobowiązania

Wszystkie określone plany świadczeń związanych z tak zwanym kapitałem społecznym (rezerwy emerytalne, rezerwy na odprawy i rezerwy na premie rocznicowe) wycenia się z wykorzystaniem Metody Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych zgodnie z MSR 19 – Świadczenia Pracownicze.

Kalkulacje aktuarialne zobowiązań emerytalnych na rzecz aktywnych pracowników oparte są na następujących założeniach:

Procent	2012	2011
Stopa oprocentowania	3.5	4.5
Efektywny wzrost wynagrodzenia aktywnych pracowników	2.5	3.0
Indywidualny trend kariery aktywnych pracowników	0.5	-
Oczekiwany wzrost świadczeń emerytalnych	2.0	2.0
Oczekiwany zwrot z aktywów planowych	4.25	4.5

Obliczenia opierają się na założonym wieku emerytalnym w wysokości 65 lat w przypadku mężczyzn i 62 lat w przypadku kobiet i podlegają ustawowym przepisom przejściowym oraz specjalnym ustaleniom przewidzianym w poszczególnych kontraktach.

Zyski i straty aktuarialne obliczane w odniesieniu do zobowiązań emerytalnych wykazuje się bezzwłocznie w rachunku zysków i strat. Nie korzystano z metody korytarzowej zgodnie z MSR 19.92.

Kalkulacje aktuarialne odpraw i premii rocznych oparte są na następujących założeniach:

Procent	2012	2011
Stopa oprocentowania	3.5	4.5
Średnia podwyżka wynagrodzenia	2.5	3.0
Indywidualny trend kariery	0.5	-

Biometryczne podstawy obliczeń rezerw na emeryturę, odprawy i premie jubileuszowe austriackich spółek podaje AVÖ 2008- P-Rechnungsgrundlagen für die Pensionsversicherung (Ramy obliczeniowe dotyczące ubezpieczeń emerytalnych) – Pagler & Pagler, przy zastosowaniu wariantu dla pracowników wynagradzanych na podstawie umowy o pracę. W pozostałych krajach w obliczeniach stosowane są porównywalne parametry aktuarialne.

Plany składek zdefiniowanych

W ramach planów składek zdefiniowanych spółka płaci składki na rzecz odrębnego podmiotu (funduszu). Tego typu płatności uznaje się jako koszty osobowe w rachunku zysków i strat.

Plany wynagrodzeń pracowniczych

Wynagrodzenie zmienne – specjalne polityki dotyczące wynagrodzeń

W RZB wynagrodzenia zmienne oparto na funduszach premiowych na szczeblu banku lub centrum zysków. Każdy system płacy zmiennej posiada poziom minimalny i maksymalny, a tym samym ustala maksymalne wartości wypłat.

Od roku obrotowego 2011 Grupa stosuje następujące ogólne i szczególne zasady – przedstawione w części ogólnej na temat HR, dotyczące przydziału, dochodzenia i wypłaty zmiennego wynagrodzenia (z uwzględnieniem wypłaty odroczonej części premii) dla członków zarządu RBI AG i określonych jednostek Grupy, a także wyznaczonych pracowników („pracowników mających wpływ na profil ryzyka”):

- 60 procent premii rocznej wypłaca się proporcjonalnie, w tym 50 procent w gotówce bezzwłocznie (z góry) i 50 procent poprzez plan akcji fantomowych (szczegóły poniżej) po rocznym okresie zatrzymania. Wyjątek stanowią banki w Bułgarii, w których z góry wypłacana część stanowi 40 procent, a okres zatrzymania wynosi dwa lata, oraz w Czechach, gdzie okres zatrzymania wynosi 1,5 roku.
- 40 procent premii rocznej podlega odroczeniu na trzy lata (w Austrii pięć lat). Wypłaty regulowane są proporcjonalnie, w tym 50 procent w gotówce i 50 procent na podstawie planu akcji fantomowych.

Przydział, dochodzenie i wypłata zmiennego wynagrodzenia (z uwzględnieniem wypłaty części premii odroczonej) zależy od następujących kryteriów:

- uzyskania zysku netto,
- osiągnięcia prawnie wymaganego twardego podstawowego wskaźnika kapitału Grupy RBI,
- ponadto w jednostkach Grupy na szczeblu lokalnym osiągnięcie prawnie wymaganego lokalnego minimalnego „wskaźnika Core Tier 1 z wykluczeniem buforów” oraz
- wyników obszarów biznesowych i odpowiednich osób.

Obowiązek wynikający z art. 11 aneksu do ust. 39b austriackiego prawa bankowego, zgodnie z którym przynajmniej 50 procent zmiennego wynagrodzenia dla pracowników jednostek zarządzających ryzykiem powinny stanowić akcje lub odpowiednich niepieniężnych instrumentów płatniczych, został zabezpieczony w Grupie RBI poprzez plan akcji fantomowych. 50 procent części premii wypłacanej z góry i odroczonej zostanie podzielone przez średnią cenę zamknięcia notowań akcji RBI na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych za dany rok, jako podstawę obliczenia premii. Tym samym ustalona zostanie określona kwota akcji fantomowych. Kwota ta będzie stała przez cały czas trwania okresu odroczenia. Po wygaśnięciu odpowiedniego okresu odroczenia kwota określonych akcji fantomowych zostanie pomnożona przez cenę akcji RBI za poprzedni rok obrotowy. Uzyskane w ten sposób środki pieniężne zostaną wypłacone w momencie zapłaty następnej dostępnej pensji miesięcznej.

Powyższe zasady należy stosować, chyba że obowiązujące przepisy lokalne przewidują inną procedurę.

Więcej szczegółów planów wynagrodzeń pracowniczych opisano w raporcie zarządu.

Wynagrodzenie oparte na akcjach

Za wyjątkiem 2010 roku, Zarząd po uzyskaniu akceptacji Rady Nadzorczej RBI AG zatwierdził program motywacyjny oparty na akcjach (SIP), który oferuje pracownikom spełniającym określone kryteria w kraju i zagranicą przydziały akcji oparte na uzyskanych w danym okresie wynikach. Wspomniane kryteria spełniają aktualni członkowie zarządu oraz wybrani dyrektorzy RBI AG, a także dyrektorzy powiązanych bankowych podmiotów zależnych i innych powiązanych spółek.

Liczba akcji zwyczajnych RBI AG, która zostanie ostatecznie przyznana, zależy od spełnienia dwóch kryteriów wyników – docelowego zwrotu z kapitału własnego (ROE) oraz wyników z tytułu udziału RBI AG w porównaniu do całkowitego zwrotu akcjonariuszy z udziałów spółek w indeksie DJ EURO STOXX Banks po pięcioletnim okresie utrzymywania akcji.

Koszty związane z programem motywacyjnym opartym na akcjach zgodnie z MSSF 2 (płatności oparte na akcjach) uwzględnia się w kapitale własnym.

Kapitał podporządkowany

Pozycja ta obejmuje kapitał podporządkowany oraz kapitał zapasowy. Udokumentowane lub nieudokumentowane zobowiązania podlegają podporządkowaniu jeżeli w przypadku likwidacji lub upadłości można je spełnić jedynie po zaspokojeniu roszczeń innych – niepodporządkowanych – wierzycieli. Kapitał zapasowy obejmuje wszystkie wpłacone fundusze własne, które są dostępne spółce przez przynajmniej osiem lat, dla których odsetki wypłacane są wyłącznie z zysków oraz które można spłacić w sytuacji wypłacalności wyłącznie po zaspokojeniu pozostałych dłużników.

Dochód odsetkowy netto

Dochody odsetkowe i podobne do odsetkowych obejmują przede wszystkim dochody z kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom oraz z papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu. Ponadto pozycja „dochody odsetkowe netto” uwzględnia także dochody bieżące z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie (w szczególności dywidendy), dochody z udziałów kapitałowych i inwestycji księgowanych zgodnie z metodą praw własności własnego oraz podobne dochody liczone jako odsetki. Dochody z dywidendy są uznawane, jeżeli istnieje prawo właściciela do wypłaty. Koszty odsetkowe i podobne do odsetkowych obejmują przede wszystkim odsetki zapłacone od depozytów od banków i klientów oraz odsetki od wemitowanych dłużnych papierów wartościowych i kapitału podporządkowanego. Dochody odsetkowe i koszty odsetkowe są naliczane w okresie sprawozdawczym.

Dochód z opłat i prowizji netto

Dochody z opłat i prowizji netto obejmują przede wszystkim dochody i koszty wynikające z przelewów płatniczych, wymiany walutowej oraz działalności kredytowej. Dochody i koszty z tytułu opłat i prowizji są naliczane w okresie sprawozdawczym.

Dochód handlowy netto

Dochody obrotowe netto obejmują marże handlowe wynikające z wymiany walutowej, różnice walutowe oraz wszystkie zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty z aktywów finansowych i zobowiązań według wartości godziwej. Ponadto pozycja ta uwzględnia wszystkie dochody odsetkowe i dochody z dywidendy możliwe do przypisania działalności handlowej oraz powiązanym kosztom refinansowym.

Ogólne koszty administracyjne

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty pracownicze i pozostałe koszty administracyjne, a także umorzenia/amortyzacje i odpisy aktualizacyjne rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Podatek dochodowy

Podatki bieżące obliczane są na podstawie podlegających opodatkowaniu dochodów za bieżący rok. Dochody podlegające opodatkowaniu wynikają z zysków uznanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu kosztów i dochodów, które podlegają opodatkowaniu lub odliczeniu od podatku w następnych latach lub które w ogóle nie podlegają opodatkowaniu ani odliczeniu od podatków. Zobowiązania Grupy z tytułu podatków bieżących uznaje się na podstawie faktycznej stawki podatku lub przyszłej stawki podatku, która zostanie wprowadzona w życie do końca okresu sprawozdawczego.

Podatki odroczone są uznawane i obliczane zgodnie z MSR 12 zgodnie z metodą zobowiązań. Podatki odroczone oparte są na wszystkich tymczasowych różnicach, jakie wynikają z porównania wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w raporcie sporządzonym zgodnie z MSSF z podstawą podatkową aktywów i zobowiązań, które zostaną odwrócone w przyszłości. Podatki odroczone oblicza się poprzez zastosowanie stawek podatkowych obowiązujących w odpowiednich krajach. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania wystarczającego podlegającego opodatkowaniu zysku, który będzie można wykorzystać na pokrycie przeniesień strat podatkowych w ramach tego samego podmiotu, w przeniesieniach strat podatkowych należy także uznać aktywa z tytułu odroczonego podatku należy. W każdym dniu sporządzenia sprawozdania Grupa przegląda i obniża wartość bilansową aktywów z tytułu odroczonego podatku, jeżeli zanikło prawdopodobieństwo dostępności wystarczających podlegających opodatkowaniu dochodów w celu częściowej lub całkowitej realizacji aktywów z tytułu podatku. Aktywa z tytułu odroczonego podatku i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku w tym samym podmiocie podlegają unettowieniu. Należności i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego rejestruje się oddzielnie odpowiednio w pozycji „pozostałe aktywa” i „rezerwy z tytułu podatku”.

Podatki bieżące i odroczone są uznawane jako zyski lub straty. Jeżeli są powiązane z pozycjami uznawanymi w ramach pozostałych całkowitych dochodów, podatki bieżące i odroczone są także bezpośrednio uznawane w pozostałych całkowitych dochodach.

Pozostałe całkowite dochody

Pozostałe całkowite dochody obejmują wszystkie dochody i wydatki bezpośrednio uznane w kapitale własnym zgodnie z MSSF. Pozostałe całkowite dochody obejmują różnice walutowe wynikające z przeliczenia kapitału własnego utrzymywanego w walucie obcej, zmiany wynikające z zabezpieczenia inwestycji netto w zagraniczny podmiot (zabezpieczenie kapitałowe), efektywną część zabezpieczenia przepływów pieniężnych, zmiany wynikające z wyceny dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych, a także odroczone podatki z tytułu wspomnianych pozycji.

Działalność powiernicza

W sprawozdaniu z pozycji finansowej nie uwzględnia się transakcji wynikających z posiadania i inwestowania aktywów w imieniu stron trzecich. Opłaty z tytułu tego typu transakcji są księgowane w ramach dochodów z opłat i prowizji netto.

Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancja finansowa to umowa, na mocy której gwarant zobowiązuje się uregulować płatności na rzecz strony, dla której gwarancja jest wydawana, z tytułu strat wynikających z niewypetnienia w terminie obowiązków płatniczych przez konkretnego dłużnika zgodnie z pierwotnymi warunkami instrumentu dłużnego. W dniu uznania gwarancji finansowej wstępna wartość godziwa odpowiada na warunkach rynkowych premii na dzień podpisania umowy. W kolejnych wycenach zobowiązanie kredytowe należy uznać jako rezerwę zgodnie z MSR 37.

Zobowiązania warunkowe

Grupa posiada zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji, gwarancji kredytowych, akredytyw i zobowiązań kredytowych uznanych według wartości nominalnej. Gwarancje stosuje się w sytuacji, gdy Grupa gwarantuje zapłatę wierzycielowi w celu wypełnienia obowiązku strony trzeciej. Nieodwołalne linie kredytowe należy wykazać, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka kredytowego. Pozycja ta obejmuje zobowiązania udzielenia kredytów, zakupu papierów wartościowych lub przyznania gwarancji i akceptów. Rezerwy na wypadek strat kredytowych w odniesieniu do zobowiązań warunkowych oraz nieodwołalnych zobowiązań kredytowych rejestruje się w ramach rezerw na zobowiązania i obciążenia.

Akcje własne

Akcje własne RBI AG na dzień sporządzenia sprawozdania są odliczane bezpośrednio z kapitału własnego. Zyski i straty z tytułu akcji własnych nie mają wpływu na rachunek zysków i strat.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych rejestruje zmiany stanu środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych spółki w ramach środków pieniężne netto z działalności gospodarczej, inwestycyjnej i finansowej. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej uwzględniają przede wszystkim przychody ze sprzedaży lub zapłatę z tytułu nabycia inwestycji finansowych i rzeczowych środków trwałych. Środki pieniężne netto z działalności finansowej zawierają wszystkie przepływy pieniężne z kapitału własnego, kapitału podporządkowanego i kapitału udziałowego. Wszystkie pozostałe przepływy pieniężne przypisuje się – zgodnie z międzynarodową praktyką instytucji finansowych – działalności operacyjnej.

Sprawozdawczość według segmentów

Noty na temat sprawozdawczości według segmentów operacyjnych przedstawiono w rozdziale poświęconym raportom segmentów.

Noty na temat charakteru i zakresu ryzyka

Informacje na temat ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych przedstawiono w notach objaśniających. Szczegółowe informacje o ryzyku kredytowym, ryzyku kraju, ryzyku koncentracji, ryzyku rynkowym i ryzyku płynności zawiera w szczególności raport na temat ryzyka.

Zarządzanie kapitałem

Informacje na temat zarządzania kapitałem, ustawowych funduszy własnych oraz aktywów ważonych ryzykiem przedstawiono w notce 53 (Zarządzanie kapitałem i ustawowe fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym).

Noty do rachunku zysków i strat

(1) Rachunek zysków i strat według kategorii wyceny

000 €	2012	2011
Zyski (straty) netto z aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	510,363	753,816
Aktywa i zobowiązania finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	246,228	378,660
Dochód odsetkowy	404,513	331,852
Zyski (straty) netto z aktywów i zobowiązań finansowych według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(158,285)	46,808
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	107,644	(68,373)
Dochód odsetkowy	22,152	67,354
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	185,897	14,092
Trwała utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(100,404)	(149,818)
Kredyty i pożyczki	4,519,218	4,455,115
Dochód odsetkowy	5,549,908	5,554,362
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	8,894	8,147
Trwała utrata wartości aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(1,039,584)	(1,107,395)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	226,212	532,430
Dochód odsetkowy	225,324	442,806
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	1,062	91,793
Trwała utrata wartości aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(174)	(2,169)
Zobowiązania finansowe	(2,961,564)	(3,010,384)
Koszty odsetkowe	(3,071,364)	(3,010,384)
Dochód z odkupu zobowiązań	109,801	0
Instrumenty pochodne (hedging)	8,392	23,729
Dochód odsetkowy netto	(190)	(6,104)
Zyski (straty) netto z rachunkowości zabezpieczeń	8,582	29,834
Ponowna wycena netto różnic kursowych	105,219	78,309
Pozostałe dochody/koszty działalności operacyjnej	(1,857,183)	(1,999,504)
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	904,530	1,143,798

(2) Dochód odsetkowy netto

Dochody odsetkowe netto obejmują dochody i koszty odsetkowe z tytułu pozycji działalności bankowej, dochody z dywidendy oraz opłaty i prowizje zbliżone do odsetek.

000 €	2012	2011
Dochody odsetkowe i zbliżone razem	6,562,222	6,691,842
Dochód odsetkowy	6,504,367	6,593,284
z sald w bankach centralnych	82,372	80,914
z kredytów i pożyczek na rzecz banków	267,005	384,083
z kredytów i pożyczek na rzecz klientów	4,908,919	4,790,612
z inwestycji finansowych	623,913	783,019
z roszczeń leasingowych	263,974	269,195
z finansowych instrumentów pochodnych (pozatransakcyjnych) netto	358,184	285,463
Dochód bieżący	28,076	58,993
z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie	5,924	3,554
z akcji w spółkach stowarzyszonych	10,269	44,876
z innych udziałów	11,883	10,562
Dochody zbliżone do odsetkowych	29,778	39,564
Dochód bieżący od spółek stowarzyszonych	42,051	(86,590)
Koszty odsetkowe i zbliżone razem	(3,073,505)	(3,020,389)
Koszty odsetkowe	(3,029,844)	(2,976,798)
z tytułu depozytów od banków centralnych	(2,141)	(10,004)
z tytułu depozytów od banków	(720,146)	(695,047)
z tytułu depozytów od klientów	(1,639,583)	(1,426,151)
z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(454,488)	(614,355)
z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	21 3,486	(231,240)
Koszty zbliżone do odsetkowych	(43,661)	(43,590)
Razem	3,530,767	3,584,863

Dochody odsetkowe uwzględniają dochody odsetkowe z tytułu kredytów udzielonych klientom o obniżonej wartości oraz kredytów udzielonych bankom o obniżonej wartości w wysokości 205 521 tys. euro (2011: 204 960 tys. euro). Dochody odsetkowe z udzielonych klientom i bankom kredytów i pożyczek o obniżonej wartości uznano według stopy procentowej stosowanej przy dyskoncie przyszłych przepływów pieniężnych dla celów wyceny odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości.

(3) Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości

Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości pozycji uwzględnionych i nieuwzględnionych w sprawozdaniu wynosiły:

000 €	2012	2011
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach indywidualnych	(1,203,681)	(1,212,384)
Utworzenie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	(1,687,723)	(1,716,183)
Zwolnienie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	573,940	561,001
Bezpośrednie odpisy	(169,617)	(133,188)
Dochody uzyskane z odpisanych roszczeń	79,720	75,986
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach portfelowych	164,103	104,932
Utworzenie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	(361,008)	(280,577)
Zwolnienie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	525,111	385,510
Zyski ze sprzedaży kredytów	8,894	8,147
Razem	(1,030,683)	(1,099,305)

Szczegółowe informacje na temat rezerwy na wypadek ryzyka przedstawiono w notcie (17) Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek.

(4) Dochód netto z opłat i prowizji

000 €	2012	2011
Przelewy płatnicze	662,788	610,911
Kredyty i gwarancje	251,344	281,671
Papiery wartościowe	118,164	118,755
Waluty obce, banknoty/monety i metale szlachetne	348,512	329,764
Zarządzanie inwestycjami i funduszami emerytalnymi	22,751	26,550
Sprzedaż produktów własnych i produktów stron trzecich	45,415	41,323
Kredytowe instrumenty pochodne	(16)	1,462
Pozostałe usługi bankowe	72,210	82,423
Razem	1,521,168	1,492,860

(5) Dochody obrotowe netto

Dochody z działalności handlowej netto obejmują dochody odsetkowe i dochody z dywidendy, koszty refinansowania, prowizje oraz zmiany wartości godziwej portfeli handlowych.

000 €	2012	2011
Transakcje na stopach procentowych	15,901	154,207
Transakcje na walutach	208,385	106,227
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	8,839	4,583
Kredytowe instrumenty pochodne	(12,748)	2,132
Pozostałe transakcje	(24,706)	78,569
Razem	195,671	345,718

Zmiana w oszacowaniu prawdopodobieństwa niewywiązania się z warunków umowy w przypadku ryzyka drugiej strony doprowadziła do obniżenia o 30 423 tysiące euro dochodu z transakcji opartych na stopach procentowych.

Na transakcje oparte na walutach oddziaływało zastosowanie sprawozdawczości w warunkach hiperinflacji na Białorusi, którego efekt wyniósł minus 20 648 tysięcy (2011: minus 84 345 tysięcy).

(6) Dochód netto z instrumentów pochodnych i zobowiązań

000 €	2012	2011
Dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń	8,582	3,373
Dochody netto z kredytowych instrumentów pochodnych	6,863	31,669
Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych	54,674	189,632
Dochody netto ze zobowiązań oznaczonych według wartości godziwej	(31 1,81 3)	183,555
Dochód z odkupu zobowiązań	109,801	0
Razem	(131,894)	408,229

Dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń uwzględniają zyski z wyceny instrumentów pochodnych w wysokości 246 813 tys. euro (2011: 87 529 tys. euro) oraz zmiany wartości bilansowej pozycji zabezpieczonych wartością godziwą w wysokości minus 238 231 tys. euro (2011: minus 84 156 tys. euro).

Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych uwzględniają wynik z wyceny instrumentów pochodnych, które są utrzymywane jako zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym (z wyjątkiem aktywów handlowych/zobowiązań obrotowych). Są one jednak oparte na niejednorodnym portfelu i zgodnie z MSR 39 nie spełniają wymogów rachunkowości zabezpieczeń.

Dochody netto ze zobowiązań oznaczonych według wartości godziwej uwzględniają stratę ze zmian własnego ryzyka kredytowego w wysokości 144 649 tys. euro (2011: zysk 248 491 tys. euro) oraz negatywne oddziaływanie ze zmian rynkowych stóp procentowych.

W roku sporządzenia sprawozdania wygenerowano dochód z odkupu zobowiązań w wysokości 109 801 tys. €. Pozycja ta obejmuje dochód z odkupu obligacji hybrydowych (wartość nominalna 357 806 tysięcy euro) o wartości 113 291 tysięcy euro minus koszty transakcji.

(7) Dochód netto z inwestycji finansowych

Dochody netto z inwestycji finansowych obejmują wynik z wyceny oraz przychody netto z papierów wartościowych portfela inwestycji finansowych (utrzymywanych do terminu zapadalności), papierów wartościowych według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz udziały kapitałowe, które uwzględniają udziały w podmiotach powiązanych, spółkach wycenianych metodą praw własności i pozostałych podmiotach.

000 €	2012	2011
Dochody netto z inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	888	89,623
Wyceny netto papierów wartościowych	(174)	(2,169)
Przychody netto ze sprzedaży papierów wartościowych	1,062	91,793
Dochód netto z udziałów w kapitale własnym	(77,553)	(135,256)
Wyceny netto udziałów w kapitale własnym	(100,404)	(149,348)
Przychody netto ze sprzedaży udziałów w kapitale własnym	22,852	14,092
Dochody netto z papierów wartościowych wg wartości godziwej jako zysk lub strata	153,522	(137,160)
Wyceny netto papierów wartościowych	71,764	(126,410)
Przychody netto ze sprzedaży papierów wartościowych	81,758	(10,751)
Dochód netto z papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	163,045	0
Razem	239,902	(182,793)

Sprzedaż obligacji z portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży RBI AG zaowocowała przychodami netto w wysokości 163 045 tysięcy euro.

Ogólne wydatki administracyjne

000 €	2012	2011
Koszty zatrudnienia pracowników	(1,663,125)	(1,598,505)
Wynagrodzenia i pensje	(1,273,892)	(1,238,976)
Koszty ubezpieczeń społecznych i podatki związane z pracownikami	(301,265)	(291,223)
Pozostałe dobrowolne koszty socjalne	(42,013)	(44,077)
Koszty emerytur i pozostałych świadczeń	(38,563)	(17,019)
Koszty programu motywacyjnego w formie akcji (SIP)	(7,393)	(7,210)
Inne koszty administracyjne	(1,265,190)	(1,213,660)
Koszty powierzchni biurowej	(351,803)	(330,142)
Koszty informatyczne	(261,096)	(225,314)
Koszty komunikacji	(89,412)	(92,804)
Koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych	(124,133)	(126,322)
Koszty reklam, PR i promocji	(103,931)	(115,188)
Opłaty z tytułu ubezpieczeń	(93,216)	(85,001)
Materiały biurowe	(29,896)	(31,619)
Koszty samochodów	(22,599)	(21,021)
Koszty ochrony	(46,572)	(50,565)
Koszty podróży	(24,472)	(25,835)
Koszty szkoleń dla pracowników	(16,423)	(19,117)
Różne koszty administracyjne	(101,638)	(90,731)
Amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(425,059)	(395,846)
Aktywa materialne	(204,062)	21 2,750
Wartości niematerialne i prawne	(180,916)	(144,899)
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	(40,082)	(38,197)
Razem	(3,353,375)	(3,208,011)

Koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych uwzględniają opłaty z tytułu audytu spółek Grupy, które obejmują wydatki na badanie sprawozdań finansowych w wysokości 9 577 tys. euro (2011: 9 168 tys. euro) oraz doradztwo podatkowe i pozostałe usługi konsultingowe udzielone przez audytorów w wysokości 5 070 tys. euro (2011: 5 455 tys. euro), z czego 2 777 tys. euro (2011: 2 573 tys. euro) stanowiło wynagrodzenie audytora Grupy z tytułu badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a 2 009 tys. euro (2011: 2 135 tys. euro) wynagrodzenie za pozostałe usługi konsultingowe. Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych skapitalizowanych w trakcie wstępnej konsolidacji wyniosła 7 352 tys. euro (2011: 5 854 tys. euro). Powyższa kwota dotyczy planowanej amortyzacji nabytej bazy klientów. Amortyzacja rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uwzględnia trwałą utratę wartości w wysokości 39 359 tys. euro (2011: 20 040 tys. euro).

(9) Pozostały dochód operacyjny netto

000 €	2012	2011
Dochody netto z działalności pozabankowej	91,385	57,659
Przychody ze sprzedaży z działalności pozabankowej	871,567	864,604
Koszty wynikające z działalności pozabankowej	(780,182)	(806,944)
Dochody netto z dodatkowych usług leasingowych	6,612	(9,320)
Przychody z dodatkowych usług leasingowych	90,469	91,809
Koszty dodatkowych usług leasingowych	(83,857)	(101,129)
Dochody z tytułu najmu w ramach leasingu operacyjnego (pojazdy i sprzęt)	40,921	44,193
Dochody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych, w tym leasing operacyjny (nieruchomości)	20,846	20,891
Przychody netto ze zbycia/zwiększenia wartości rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(4,607)	7,798
Pozostałe podatki	(202,254)	(140,763)
W tym specjalne obciążenia bankowe	(166,881)	(101,251)
Trwała utrata wartości firmy	(38,463)	(188,391)
Dochody ze zwolnienia ujemnej wartości firmy	0	299
Koszty netto z tytułu utworzenia i zwolnienia pozostałych rezerw	(9,495)	(11,551)
Różne dochody z działalności operacyjnej	74,956	87,173
Różne koszty działalności operacyjnej	(59,072)	(62,933)
Razem	(79,171)	(194,945)

Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto uwzględniają odpis trwałą utratę wartości firmy w wysokości 38 463 tys. euro na Ukrainie, Węgrzech, w Chorwacji i w Bośni i Hercegowinie. W 2011 roku, trwała utrata wartości firmy wyniosła 188 391 tysięcy euro w odniesieniu do jednostek grupy prowadzących działalność na Ukrainie, Węgrzech, w Słowenii, Finlandii, Szwecji i Austrii. W okresie sprawozdawczym przydzielono rezerwy w wysokości 28 870 tys. euro na pokrycie restrukturyzacji spółki wycenianej według kapitału własnego.

(10) Dochód netto ze zbycia aktywów grupy

W okresie sprawozdawczym z powodu nieistotności wyników z grupy skonsolidowanej wykluczono dziewięć spółek zależnych. Dwie spółki zależne wykluczono w związku z zakończeniem działalności, a dwie inne - ze względu na sprzedaż. Dochody netto z tytułu zbycia aktywów Grupy wyniosły 12 144 tys. euro (2011: minus 2 817 tys. euro).

(11) Podatek dochodowy

000 €	2012	2011
Bieżący podatek dochodowy	(265,062)	(364,767)
Austria	(16,525)	(48,402)
Zagraniczne	(248,537)	(316,365)
Podatek odroczone	(8,579)	(50,566)
Razem	(273,641)	(415,333)

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft jest podmiotem macierzystym grupy podatkowej składającej się z 19 w pełni skonsolidowanych podmiotów oraz 11 podmiotów zależnych, które nie były przedmiotem pełnej konsolidacji. Dzięki temu istnieje możliwość przypisania ujemnego wyniku podatkowego członków grupy wynikowi podatkowemu podmiotowi macierzystego.

Poniższe uzgodnienie odzwierciedla relacje pomiędzy zyskiem brutto a efektywnym obciążeniem podatkowym:

000 €	2012	2011
Zysk przed opodatkowaniem	904,530	1,143,798
Teoretyczny koszt podatku dochodowego w roku obrotowym na podstawie krajowej stawki podatku dochodowego wynoszącej 25%	(226,132)	(285,950)
Skutek rozbieżnych zagranicznych stawek podatkowych	60,555	92,334
Obniżenie podatku w wyniku zwolnionych z podatku dochodów z tytułu udziałów kapitałowych i pozostałych dochodów	61,651	173,542
Zwiększenie podatku w wyniku kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(103,907)	(135,513)
Pozostałe odliczenia i zwiększenia podatkowe	(65,808)	(259,746)
Efektywne obciążenie podatkowe	(273,641)	(415,333)
Stawka podatkowa w procentach	30.25%	36.31%

Pozostałe odliczenia i zwiększenia podatkowe obejmują przede wszystkim aktywa z tytułu odroczonego podatku utworzone w odniesieniu do przeniesień straty podatkowej.

(12) Zysk na akcję

000 €	2012	2011
Skonsolidowany zysk	361,425	472,459
minus wynagrodzenie za prawa udziałowe	0	20,000
minus dywidenda uprzywilejowana	0	(19,374)
Dostosowany zysk skonsolidowany	361,425	433,086
Średnia liczba akcji zwyczajnych w obrocie	6,301,033	5,539,885
Zysk na akcję w €	57.36	78.18

Nie przeprowadzono konwersji, a w obiegu nie znajdowały się żadne prawa opcji, tak więc nierozwodniony zysk na akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi na akcję.

Noty do sprawozdania z sytuacji finansowej

(13) Sprawozdanie z sytuacji finansowej według kategorii

Aktywa według kategorii wyceny 000 €	2012	2011
Rezerwa gotówkowa	12,157,356	12,951,118
Aktywa obrotowe	10,476,365	11,566,940
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	7,479,269	8,243,025
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	277,250	209,935
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	2,719,843	3,107,108
Lokaty na żądanie/terminowe do celów obrotowych	2	6,872
Aktywa finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	8,383,567	7,384,458
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	166,048	261,258
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	8,217,519	7,123,200
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	1,719,743	1,159,090
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	946,467	4,379,222
Inwestycje w pozostałe jednostki stowarzyszone	484,736	426,301
Pozostałe odsetki	211,732	278,530
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	0	3,422,069
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	250,000	252,321
Kredyty i pożyczki	103,593,812	103,874,780
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	21,430,227	22,455,662
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	85,554,759	84,055,361
Pozostałe niepochodne aktywa finansowe	2,324,056	2,474,216
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	(5,715,230)	5,110,458
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	4,682,742	5,421,828
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	4,637,545	5,382,435
Kredyty zakupione	45,197	39,393
Instrumenty pochodne (hedging)	701,663	426,350
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedging)	701,663	426,350
Pozostałe aktywa	3,293,285	2,923,278
Wartości niematerialne i prawne i materialne aktywa trwałe	3,293,285	2,923,278
Aktywa razem	145,955,000	150,087,066

¹ Ze względu na odrębną prezentację rezerwy gotówkowej dane liczbowe dotyczące poprzedniego roku zostały dostosowane

Kapitał własny i zobowiązania według kategorii wyceny 000 €	2012	2011
Zobowiązania obrotowe	9,192,554	10,475,409
Ujemne wartości godziwe finansowych instrumentów pochodnych ¹	7,815,366	9,166,413
Lokaty na żądanie/terminowe do celów obrotowych	10,045	0
Krótką sprzedaż aktywów obrotowych	622,164	565,628
Emisje certyfikowane	744,980	743,369
Zobowiązania finansowe	120,264,959	123,841,252
Depozyty od banków	38,409,769	39,873,123
Depozyty od klientów	66,439,464	67,114,176
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	10,826,773	10,931,970
Kapitał podporządkowany	3,005,122	4,417,610
Pozostałe niepochodne zobowiązania finansowe	1,583,831	1,504,372
Zobowiązania według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	3,357,758	3,345,911
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	2,477,634	2,466,571
Kapitał podporządkowany	880,124	879,340
Instrumenty pochodne (hedging)	119,933	42,702
Negatywna wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedging)	119,933	42,702
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	848,077	893,040
Kapitał własny	12,171,718	11,488,752
Kapitał własny i zobowiązania razem	145,955,000	150,087,066

¹ Ze względu na odrębną prezentację kapitału podporządkowanego, dane liczbowe dotyczące poprzedniego roku zostały dostosowane

(14) Rezerwa gotówkowa

000 €	2012	2011
Gotówka w kasie	2,284,455	2,054,030
Salda w bankach centralnych	9,872,901	10,897,088
Razem	12,157,356	12,951,118

(15) Kredyty i pożyczki na rzecz banków

000 €	2012	2011
Transfery pieniężne typu giro i działalność rozliczeniowa	1,758,491	2,292,931
Operacje na rynku pieniężnym	17,039,722	16,165,313
Kredyty na rzecz banków	2,066,801	2,938,120
Kredyty zakupione	157,205	120,374
Roszczenia leasingowe	52,946	52,646
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	355,317	888,032
Razem	21,430,482	22,457,416

Kredyty nabyte w wysokości 157 205 tys. euro obejmowały 156 949 tys. euro z tytułu kredytów i pożyczek (2011: 120 374 tys. euro) oraz 255 tys. euro z tytułu utrzymywanych do terminu zapadalności (2011: 1 754 tys. euro).

Kredyty i pożyczki udzielone bankom według regionów (siedziby kontrahenta) wyniosły:

000 €	2012	2011
Austria	9,150,760	9,832,856
Zagraniczne	12,279,722	12,624,561
Razem	21,430,482	22,457,416

(16) Kredyty i pożyczki na rzecz klientów

000 €	2012	2011
Kredyty	53,629,092	53,615,425
Operacje na rynku pieniężnym	5,078,005	6,102,272
Kredyty hipoteczne	21,018,084	17,944,342
Kredyty zakupione	1,104,885	1,271,258
Roszczenia leasingowe	4,297,470	4,545,514
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	472,165	614,189
Razem	85,599,701	84,093,000

Kredyty nabyte w wysokości 1 059 944 tys. euro (2011: 1 233 619 tys. euro) przypisano do kategorii wyceny „kredyty i pożyczki”. Nabyte kredyty zakwalifikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności wyniosły w sumie 44 941 tys. euro (2011: 37 639 tys. euro).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom dzielą się na aktywa zgodnie z definicją zawartą w Umowie Kapitałowej Basel II.

000 €	2012	2011
Institucje państwowe	1,481,801	1,461,445
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	53,730,321	57,092,850
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,529,060	3,952,539
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	23,506,851	19,022,397
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	3,050,547	2,356,913
Pozostałe	301,121	206,857
Razem	85,599,701	84,093,000

Kredyty i pożyczki udzielone bankom według regionów (siedziby kontrahenta) wyniosły:

000 €	2012	2011
Austria	9,395,984	9,077,282
Zagraniczne	76,203,717	75,015,718
Razem	85,599,701	84,093,000

(17) Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek

Rezerwy na odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z jednolitymi standardami Grupy. Obejmują one wszystkie możliwe do uznania ryzyka kredytowe. Tabelę prezentującą zmiany odpisów aktualizacyjnych kredytów i pożyczek przedstawiono w raporcie na temat ryzyka w nocie (44). Rezerwy na wypadek odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości uwzględnia się w ramach następujących klas aktywów zgodnie z Basel II:

000 €	2012	2011
Banki	157,719	227,643
Instytucje państwowe	11,336	5,912
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	2,889,622	2,665,454
Klienci korporacyjni – średni rynek	405,933	437,852
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	1,882,112	1,524,558
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	368,508	249,038
Razem	5,715,230	5,110,458

Tabela poniżej prezentuje kredyty i pożyczki oraz rezerwy na wypadek strat kredytowych w ramach odpowiednich klas aktywów zgodnie z Basel II.

31/12/2012						
000 €	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Trwała utrata wartości aktywów, w przypadku	Rezerwy na indywidualne straty	Rezerwy oparte na portfelu	Wartość bilansowa netto
Banki	21,287,238	21,430,482	200,037	145,805	11,914	21,272,763
Instytucje państwowe	1,332,769	1,481,801	56,692	11,336	0	1,470,465
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	51,184,598	54,031,441	4,479,311	2,594,120	295,502	51,141,819
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,158,079	3,529,060	621,860	380,363	25,570	3,123,128
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	21,984,799	23,506,851	2,182,116	1,420,916	461,196	21,624,739
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2,771,746	3,050,547	421,115	259,700	108,808	2,682,039
Razem	101,719,228	107,030,183	7,961,132	4,812,240	902,990	101,314,953

31/12/2011						
000 €	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Trwała utrata wartości aktywów, w przypadku	Rezerwy na indywidualne straty	Rezerwy oparte na portfelu	Wartość bilansowa netto
Banki	22,162,345	22,457,416	231,069	208,591	19,052	22,229,773
Instytucje państwowe	1,362,367	1,461,445	11,277	5,912	0	1,455,533
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	53,265,443	57,299,706	4,120,985	2,291,771	373,682	54,634,253
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,551,782	3,952,539	648,691	405,228	32,624	3,514,686
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	18,098,367	19,022,397	2,306,726	1,281,857	242,701	17,497,839
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2,182,804	2,356,913	333,895	217,487	31,551	2,107,874
Razem	100,623,109	106,550,417	7,652,643	4,410,848	699,610	101,439,958

Aktywa finansowe, w których przypadku doszło do trwałej utraty wartości

31/12/2012		Trwała utrata wartości i zabezpieczenia			
000 €	Trwała utrata wartości aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Trwała utrata wartości indywidualnych aktywów po odliczeniu rezerw na indywidualne straty kredytowe	Zabezpieczenia dotyczące indywidualnych aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości	Odsetki od indywidualnych aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości
Banki	200,037	145,805	54,232	154	160
Instytucje państwowe	56,692	11,336	45,356	0	3,077
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	4,479,311	2,594,120	1,885,191	1,156,269	110,394
Klienci korporacyjni – średni rynek	621,860	380,363	241,497	219,961	20,280
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	2,182,116	1,420,916	761,200	678,392	63,779
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	421,115	259,700	161,416	184,326	7,831
Razem	7,961,132	4,812,240	3,148,892	2,239,102	205,521

ILLP: Rezerwy na pokrycie strat na kredytach indywidualnych

31/12/2011		Trwała utrata wartości i zabezpieczenia			
000 €	Trwała utrata wartości aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Trwała utrata wartości indywidualnych aktywów po odliczeniu rezerw na indywidualne straty kredytowe	Zabezpieczenia dotyczące indywidualnych aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości	Odsetki od indywidualnych aktywów, w przypadku których doszło do trwałej utraty wartości
Banki	231,069	208,591	22,478	0	1,514
Instytucje państwowe	11,277	5,912	5,365	5,224	118
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	4,120,985	2,291,771	1,829,214	1,272,792	110,715
Klienci korporacyjni – średni rynek	648,691	405,228	243,463	221,291	24,752
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	2,306,726	1,281,857	1,024,869	800,645	58,958
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	333,895	217,487	116,408	80,951	8,902
Razem	7,652,643	4,410,848	3,241,797	2,380,903	204,960

(18) Aktywa obrotowe

000 €	2012	2011
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	2,719,843	3,107,108
Bony skarbowe i bony organów państwowych kwalifikujące się do refinansowania	1,070,506	889,762
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor państwowy	742,960	430,402
Obligacje i weksle emitentów niepaństwowych	906,378	1,786,944
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	277,250	209,935
Akcje	255,635	155,296
Fundusze wzajemne	7,333	41,818
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	14,282	12,821
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	6,776,709	7,265,238
Transakcje na stopach procentowych	5,963,982	6,366,068
Transakcje na walutach	687,458	715,139
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	106,630	81,985
Kredytowe instrumenty pochodne	14,992	89,123
Pozostałe transakcje	3,647	12,923
Call/time deposits od trading purposes	2	6,872
Razem	9,773,805	10,589,154

Zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub ponownego zastawienia przez stronę przekazującą przypisano odpowiednim kategoriom papierów wartościowych w powyższej tabeli. Więcej szczegółowych informacji przedstawiono w nocie 40 „Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu”.

(19) Instrumenty pochodne

000 €	2012	2011
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej (MSR 39)	697,885	426,350
Transakcje na stopach procentowych	697,885	426,350
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (MSR 39)	3,779	0
Transakcje na walutach	3,779	0
Dodatnie wartości godziwe kredytowych instrumentów pochodnych	1,206	74,723
Dodatnie wartości godziwe pozostałych instrumentów pochodnych	701,354	903,064
Transakcje na stopach procentowych	547,207	724,265
Transakcje na walutach	153,987	178,682
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	0	117
Pozostałe transakcje	160	0
Razem	1,404,223	1,404,137

Do czasu gdy spełnione są warunki dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej (brudnych cen) jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczone w związku z zabezpieczeniem wartości godziwej obejmują kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe, które należy zabezpieczyć na wypadek ryzyka wahania stóp procentowych. Zmiany wartości bilansowej zabezpieczonych podstawowych transakcji w ramach zabezpieczeń wartości godziwej zgodnie z MSR 39 uwzględniono w odpowiednich pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej.

Pozycja ta uwzględnia także dodatnią wartość godziwą finansowych instrumentów pochodnych, które nie są przeznaczone do obrotu, ani nie stanowią instrumentów zabezpieczających wartość godziwą zgodnie z MSR 39.

Okresy, w których zabezpieczane przepływy pieniężne z aktywów mają wystąpić i oddziałać na sprawozdanie z całkowitego dochodu, przedstawiono poniżej:

000 €	2012	2011
1 rok	139	0
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	3,335	0
Więcej niż 5 lat	273,014	0

W 2011 roku nie występowały zabezpieczenia przepływów pieniężnych z aktywów.

(20) Inwestycje finansowe

Pozycja ta obejmuje papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, aktywa finansowe według wartości godziwej jako zysk lub strata oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, a także strategiczne długoterminowe udziały kapitałowe.

000 €	2012	2011
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	12,855,064	15,927,705
Bony skarbowe i bony organów państwowych kwalifikujące się do refinansowania	6,493,567	7,713,518
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor państwowy	3,923,146	3,856,656
Obligacje i weksle emitentów niepaństwowych	2,418,018	4,337,213
Pozostałe	20,333	20,318
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowności	416,048	513,580
Akcje	30,959	86,188
Fundusze wzajemne	124,911	165,469
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	260,179	261,923
Udziały w kapitale własnym	696,468	704,831
Udziały w spółkach stowarzyszonych	484,736	426,301
Pozostałe odsetki	211,732	278,530
Razem	13,967,580	17,146,116

Zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub ponownego zastawienia przez stronę przekazującą przypisano odpowiednim kategoriom papierów wartościowych w powyższej tabeli. Więcej szczegółowych informacji przedstawiono w notcie 40 „Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu”.

Wartość księgowa papierów wartościowych, których klasyfikację zmieniono na papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, wyniosła w momencie zmiany klasyfikacji 452 188 tys. euro. Zmiany klasyfikacji wykonane w 2008 roku stanowiły 371 686 tys. euro, a w 2011 roku 80 502 tys. euro powyższej sumy. Na 31 grudnia 2012 roku wartość księgowa wyniosła 301 458 tys. euro, a wartość godziwa 310 419 tys. euro. Dochody z przeklasyfikowanych papierów wartościowych uznane w 2012 roku wyniosły 12 074 tys. euro (2011: 13 955 tys. euro). Gdyby klasyfikacja papierów wartościowych nie uległa zmianie, odnotowano by wzrost w wysokości 13 122 tys. euro (2011: wzrost o 4 812 tys. euro).

Wartość księgowa papierów wartościowych, których klasyfikację zmieniono na kredyty i pożyczki, wyniosła w momencie zmiany klasyfikacji w 2008 roku 1 559 682 tys. euro.

Papiery wartościowe, których klasyfikację zmieniono z papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zostały sprzedane w okresie sprawozdawczym (wartość nominalna: 3 165 000 tys. euro).

Udziały kapitałowe wycenione według zamortyzowanego kosztu, których wartości godziwej nie można było zmierzyć w wiarygodny sposób, wyniosły 104 260 tys. euro (2011: 198 211 tys. euro).

W przypadku następujących spółek zależnych zawarto umowy konsorcjum pomiędzy RBI AG a odpowiednimi akcjonariuszami: Raiffeisenbank a.s., Praga, i Raiffeisen Banka d.d., Zagreb. Umowy konsorcjum regulują przede wszystkim zasady dotyczące opcji zakupu pomiędzy bezpośrednimi i pośrednimi akcjonariuszami.

Umowy konsorcjum wygasają automatycznie w przypadku zmiany kontroli nad spółką, także w wyniku oferty przejęcia. Zawarto następujące porozumienie z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) w odniesieniu do Priorbanku, OAO (Białoruś): w przypadku zmiany kontroli nad spółką EBOR może sprzedać spółce wszystkie udziały posiadane w Priorbanku.

(21) Inwestycje w spółki stowarzyszone

000 €	2012	2011
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	1,719,743	1,159,090
w tym wartość firmy	300,742	201,431

Poniższa tabela przedstawia dane finansowe spółek stowarzyszonych:

000 €	Aktywa razem	Przychody razem	Zysk/strata po opodatkowaniu	Kapitał własny udziałowców
A-Real Estate S.p.A., Bolzano (IT)	102,575	3,227	(15,152)	3,882
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	646,737	6,016	(39,512)	80,465
Card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	543,467	68,776	15,515	46,315
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs AG, Wiedeń (AT) ¹	1,384,402	1,089,672	37,063	478,606
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	1,312,376	20,712	10,963	26,972
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Ges.m.b.H., Wiedeń (AT)	1,052,910	6,677	1,979	27,915
Österreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	32,767,934	161,202	82,720	657,785
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT) ¹	10,806,071	230,517	59,703	421,080
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	75,195	4,944	130	14,810
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT) ¹	524,907	141,874	(79,688)	136,523
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	707,414	1,592,739	7,542	98,431
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT) ¹	120,274	75,724	6,640	41,875
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1,934,453	2,205	701	7,998
UNIQA Versicherungen AG, Wiedeń (AT) ^{1,2}	28,567,658	5,348,827	(245,614)	875,876

¹ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – zysk i kapitał własny przed odliczeniem udziałów mniejszościowych.

² Dane skonsolidowane za 2011 rok, ponieważ Uniqa jest spółką notowaną na giełdzie i nie opublikowała jeszcze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2012 rok. Wartość godziwa posiadanych akcji oparta na notowaniach giełdowych z 31 grudnia 2012 roku wyniosła 943 786 tys. euro (2011: 803,148 tys. euro)

W pozycji inwestycji w spółki stowarzyszone zanotowano wzrost o 601 983 tysięcy euro, do 1 761 073 tysięcy euro, zwłaszcza ze względu na zmiany w udziałach, zmiany wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, a także podwyżek kapitałowych spółki wycenianej według kapitału własnego.

Dalsze informacji dotyczące spółek stowarzyszonych znaleźć można w notcie (6) Lista udziałów kapitałowych.

(22) Wartości niematerialne i prawne

000 €	2012	2011
Wartość firmy	559,021	409,758
Oprogramowanie	565,857	530,968
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	201,889	132,024
Razem	1,326,768	1,072,750

Pozycja „oprogramowanie” uwzględnia nabyte oprogramowanie w kwocie 486 203 tys. euro (2011: 471 736 tys. euro) oraz opracowane oprogramowanie w kwocie 79 654 tys. euro (2011: 59 232 tys. euro).

Poniższa tabela przedstawia podział wartości bilansowej wartości firmy według jednostek generujących środki pieniężne:

000 €	2012	2011
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa	266,325	257,171
Raiffeisen Bank Polska, Warszawa	175,052	0
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirane	50,849	52,650
Raiffeisenbank a.s., Praga	40,700	39,697
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów	0	29,138
Ukrainian Processing Center PJSC, Kijów	15,028	15,377
Pozostałe	11,067	15,726
Razem	559,021	409,758

W jednostkach Grupy na Ukrainie, w Bośni i Hercegowinie i Chorwacji oraz w kilku mniejszych jednostkach grupy odnotowano trwałą utratę wartości firmy w wysokości 38 463 tys. euro. Informacje na temat testów pod kątem trwałej utraty wartości przedstawiono w rozdziale poświęconym połączeniu przedsiębiorstw.

(23) Aktywa rzeczowe

000 €	2012	2011
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	849,649	734,733
Pozostałe grunty i budynki (nieruchomości inwestycyjne)	185,518	158,681
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	491,043	514,881
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	440,306	442,233
Razem	1,966,517	1,850,528

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wyniosła w sumie 187 225 tys. euro (2011: 160 478 tys. euro).

(24) Utworzenie środków trwałych

000 €	Koszty nabycia lub konwersji						Na dzień 31/12/2012
	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Dodatki	Zbycia	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	2,034,849	284,657	23,434	201,531	(68,278)	30	2,476,223
Wartość firmy	650,525	177,109	4,993	0	0	0	832,627
Oprogramowanie	1,183,759	41,175	18,838	183,102	(67,480)	(21)	1,359,373
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	200,565	66,373	(397)	18,429	(798)	51	284,223
Aktywa materialne	3,108,349	109,010	25,144	363,460	(250,699)	(30)	3,355,233
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	1,024,858	38,154	8,413	147,598	(31,821)	(2,602)	1,184,601
Pozostałe budynki i grunt	182,257	1	704	8,181	(1,874)	27,632	216,902
w tym wartość zagospodarowanych gruntów	13,982	0	(253)	0	0	0	13,729
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1,355,599	42,781	15,012	131,286	(144,386)	(1,209)	1,399,083
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	545,634	28,074	1,014	76,395	(72,618)	(23,851)	554,648
Razem	5,143,198	393,667	48,578	564,991	(318,977)	0	5,831,457

000 €	Aktualizacja wartości, umorzenie, amortyzacja, trwała utrata wartości			Wartość bilansowa 31/12/2012
	Kumulatywnie	w tym aktualizacja wartości	w tym amortyzacja	
Wartości niematerialne i prawne	(1,149,456)	0	(219,379)	1,326,768
Wartość firmy	(273,606)	0	(38,463)	559,021
Oprogramowanie	(793,516)	0	(167,929)	565,857
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(82,333)	0	(12,987)	201,889
Aktywa materialne	(1,388,716)	8,467	(244,144)	1,966,517
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	(334,951)	0	(47,214)	849,649
Pozostałe budynki i grunt	(31,383)	0	(5,914)	185,518
w tym wartość zagospodarowanych gruntów	6	0	0	13,723
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(908,040)	8,282	(150,933)	491,043
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	(114,342)	185	(40,082)	440,306
Razem	(2,538,172)	8,467	(463,522)	3,293,285

Koszty nabycia lub konwersji							
000 €	Na dzień 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Dodatkowe	Zbycia	Przeniesienia	Na dzień 31/12/2011
Wartości niematerialne i prawne	1,869,031	1,677	(32,146)	216,267	(20,001)	21	2,034,849
Wartość firmy	654,910	3,037	(5,797)	0	(1,624)	0	650,525
Oprogramowanie	1,018,825	60	(30,576)	200,948	(16,450)	10,952	1,183,759
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	195,296	(1,420)	4,227	15,319	(1,927)	(10,931)	200,565
Aktywa materialne	2,954,838	46,254	(37,706)	376,853	(231,870)	(21)	3,108,349
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	953,576	0	(12,732)	105,492	(37,684)	16,206	1,024,858
Pozostałe budynki i grunt	165,047	29,482	1,415	44,710	(2,090)	(56,306)	182,257
w tym wartość zagospodarowanych gruntów	14,213	0	146	7	(384)	0	13,982
Mebel i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1,361,447	808	(15,860)	141,773	(114,282)	(18,287)	1,355,599
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	474,768	15,964	(10,528)	84,878	(77,814)	58,366	545,634
Razem	4,823,869	47,931	(69,851)	593,120	(251,871)	0	5,143,198

000 €	Aktualizacja wartości, umorzenie, amortyzacja, trwała utrata wartości			Wartość bilansowa 31/12/2011
	Kumulatywnie	w tym aktualizacja wartości	w tym amortyzacja	
Wartości niematerialne i prawne	(962,099)	780	(333,187)	1,072,750
Wartość firmy	(240,767)	0	(188,288)	409,758
Oprogramowanie	(652,791)	0	(135,458)	530,968
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(68,541)	780	(9,441)	132,024
Aktywa materialne	(1,257,821)	20,977	(250,947)	1,850,528
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	(290,125)	18,845	(37,750)	734,733
Pozostałe budynki i grunt	(23,576)	0	(16,834)	158,681
w tym wartość zagospodarowanych gruntów	(132)	0	7	13,851
Mebel i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(840,718)	1,583	(158,166)	514,881
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	(103,401)	548	(38,197)	442,233
Razem	(2,219,920)	21,757	(584,134)	2,923,278

Zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych środków trwałych uwzględniają inwestycje indywidualne w wysokości 10 000 tysięcy euro w Rosji, Czechach i RBI AG.

(25) Pozostałe aktywa

000 €	2012	2011
Aktywa podatkowe	613,497	499,766
Aktywa z tytułu podatku bieżącego	125,144	115,544
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	488,352	384,222
Należności wynikające z działalności pozabankowej	135,766	142,468
Rozliczenia międzyokresowe	218,887	267,781
Roszczenia rozliczeniowe dotyczące papierów wartościowych i przelewów bankowych	553,337	457,827
Leasing w toku	62,462	96,510
Aktywa przeznaczone do sprzedaży (MSSF 5)	65,413	26,564
Zapasy	139,329	174,374
Portfel zabezpieczeń wartości godziwej	11,277	6,987
Pozostałe aktywa	524,087	801,940
Razem	2,324,056	2,474,216

Tabela poniżej przedstawia podział odroczonego podatku:

000 €	2012	2011
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	488,352	384,222
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku	(40,734)	(37,149)
Odroczone podatki netto	447,618	347,073

Odroczone podatki netto wynikają z następujących pozycji:

000 €	2012	2011
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	141,989	71,701
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	190,979	123,428
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	10,486	14,340
Pozostałe aktywa	9,989	26,982
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	48,707	58,986
Zobowiązania obrotowe	15,379	18,111
Pozostałe zobowiązania	83,969	72,552
Przeniesienia straty podatkowej	220,577	248,427
Pozostałe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	92,382	65,403
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	814,456	699,930
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	3,126	9,569
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	48,688	31,807
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	61,598	56,219
Aktywa obrotowe	20,495	6,360
Inwestycje finansowe	23,853	29,563
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	99,200	79,210
Pozostałe aktywa	54,024	35,257
Depozyty od klientów	756	13,527
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	81	43
Pozostałe zobowiązania	21,462	11,921
Pozostałe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	33,557	79,380
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku	366,838	352,856
Odroczone podatki netto	447,618	347,073

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazano aktywa z tytułu odroczonego podatku w związku z niewykorzystanymi przeniesieniami straty podatkowej w wysokości 220 577 tys. euro (2011: 248 427 tys. euro). Przeniesienia straty podatkowej w większości przypadków nie są ograniczone czasowo. Grupa nie uznała aktywów z tytułu odroczonego podatku w wysokości 127 175 tys. euro (2011: 98 809 tys. euro), ponieważ z aktualnego punktu widzenia nie jest możliwe, że zostaną one zrealizowane w rozsądnym okresie.

(26) Depozyty od banków

000 €	2012	2011
Transfery pieniężne typu giro i działalność rozliczeniowa	4,218,738	3,065,683
Operacje na rynku pieniężnym	25,801,372	28,017,125
Refinansowanie długoterminowe	8,389,659	8,790,315
Razem	38,409,769	39,873,123

W tabeli poniżej zaprezentowano podział depozytów od banków według regionów (siedziby kontrahenta):

000 €	2012	2011
Austria	21,811,420	22,513,399
Zagraniczne	16,598,349	17,359,724
Razem	38,409,769	39,873,123

(27) Depozyty od klientów

W tabeli poniżej zaprezentowano podział depozytów od klientów zgodnie z definicją z Umowy Kapitałowej Basel II.

000 €	2012	2011
Institucje państwowe	1,078,614	1,318,407
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	29,214,258	33,553,923
Klienci korporacyjni – średni rynek	2,495,368	2,438,661
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	29,139,762	25,422,490
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	3,893,757	3,722,900
Pozostałe	617,705	657,795
Razem	66,439,464	67,114,176

W tabeli poniżej zaprezentowano podział depozytów od klientów według regionów (siedziby kontrahenta):

000 €	2012	2011
Austria	5,717,850	6,463,452
Zagraniczne	60,721,614	60,650,724
Razem	66,439,464	67,114,176

(28) Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

000 €	2012	2011
Wyemitowane obligacje i weksle	12,767,128	12,659,087
Wyemitowane instrumenty rynku pieniężnego	368,123	828,722
Pozostałe wyemitowane dłużne papiery wartościowe	169,156	790,073
Razem	13,304,407	14,277,881

W tabeli poniżej zaprezentowano wyemitowane papiery dłużne, których wartość nominalna przekracza 200 000 tys. euro.

Emiitent	ISIN	Rodzaj	Waluta	Wartość nominalna w 000 €	Kupon	Termin
RBI AG	XS0412067489	uprzywilejowane, gwarantowane przez rząd	€	1,500,000	3.6%	5/1/10\A
RBI AG	XS0584381544	uprzywilejowane lokaty państwowe	€	1,000,000	3.6%	17/1/2014
RBI AG	XS0597215937	uprzywilejowane lokaty państwowe	€	1,000,000	1.1%	4/3/2013
RBI AG	XS0803117612	uprzywilejowane lokaty państwowe	€	750,000	2.8%	10/7/2017
RBI AG	XS0753479525	uprzywilejowane lokaty państwowe	€	499,200	2.9%	6/3/2015
RBI AG	XS0341159316	uprzywilejowane lokaty państwowe	€	200,000	1.1%	21/1/2013

(29) Rezerwy na zobowiązania i opłaty

000 €	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowanej		Przydział	Zwolnienie	Wykorzystanie	Przeniesienia, różnice walutowe	Na dzień 31/12 2012
Odprawy	67,795	506	12,841	(1,071)	(6,574)	(114)	73,383	
Świadczenia emerytalne	74,961	0	8,362	0	(33)	0	83,290	
Podatki	223,439	(293)	26,856	(19,294)	(96,130)	(222)	134,357	
Bieżące	186,290	(295)	14,736	(12,879)	(94,052)	(177)	93,623	
Odroczone	37,149	3	12,120	(6,415)	(2,078)	(45)	40,734	
Zobowiązania warunkowe	153,324	5,949	97,861	(91,880)	(14,708)	2,910	153,455	
Sprawy sądowe w toku	90,446	4,316	14,039	(30,935)	(24,566)	944	54,244	
Zaległe urlopy	54,824	2,465	9,093	(6,214)	(1,915)	195	58,448	
Premie	178,688	3,799	145,717	(20,889)	(11 2,799)	2,141	196,658	
Restrukturyzacja	1,653	0	14,895	(1,229)	0	481	15,800	
Pozostałe	47,911	4,181	72,551	(16,167)	(30,727)	694	78,442	
Razem	893,040	20,923	402,215	(187,679)	(287,452)	7,030	848,077	

RZB uczestniczy w sprawach prawnych w toku, które mogą mieć miejsce w sektorze bankowym. Zdaniem RZB jednak takie sprawy prawne nie będą miały istotnego wpływu na pozycje finansową Grupy.

W okresie sprawozdawczym rezerwy na sprawy prawne w toku wyniosły 54 244 tys. euro (2011: 90 446 tys. euro). Pojedyncze sprawy przekroczyły 10 000 tysięcy w Chorwacji, na Węgrzech i Ukrainie.

W okresie sprawozdawczym przydzielono rezerwy w wysokości 28 870 tys. euro na pokrycie restrukturyzacji spółki wycenianej według kapitału własnego.

Rezerwy na odprawy i podobne zobowiązania przedstawiały się następująco:

000 €	2012	2011
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych (DBO) na 1/1	67,795	70,387
Różnice kursowe	46	10
Przeniesienie	520	0
Koszt obsługi	4,838	4,454
Koszt odsetek	2,023	2,673
Wypłaty	(7,171)	(8,512)
Zysk/strat aktuarialna	5,331	(1,216)
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych (DBO) na 31/12 (=rezerwa)	73,383	67,795

Tabela poniżej przedstawia rezerwy na świadczenia emerytalne:

000 €	2012	2011
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych (DBO) na 1/1	111,458	112,875
Przeniesienie	0	(232)
Koszty obsługi bieżącej	1,617	1,858
Koszty przeszłej obsługi	(339)	500
Koszt odsetek	4,811	4,685
Wypłaty świadczeń	(4,827)	(4,846)
Zysk/strat aktuarialna	9,047	(3,381)
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych (DBO) na 31/12	121,765	111,458

W tabeli poniżej zaprezentowano aktywa planowe:

000 €	2012	2011
Aktywa planowe według wartości godziwej na dzień 1/1	36,498	39,403
Przeniesienie	0	(977)
Oczekiwany zwrot z aktywów planowych	1,546	1,674
Wpłaty na poczet aktywów planowych	1,529	1,324
Płatności planowe	(1,474)	(1,351)
Zysk/strat aktuarialna	377	(3,574)
Aktywa planowe według wartości godziwej na dzień 31/12	38,475	36,498

Rozliczenie DBO względem rezerwy przedstawiało się następująco:

000 €	2012	2011
Zobowiązanie z tytułu świadczeń zdefiniowanych (DBO)	121,765	111,458
Aktywa planowe według wartości godziwej	38,475	36,498
Rezerwa na dzień 31/12	83,290	74,961

W tabeli poniżej zaprezentowano strukturę aktywów planowych:

Procent	2012	2011
Obligacje	55%	55%
Akcje własne	33%	26%
Inwestycje alternatywne	4%	7%
Nieruchomości	5%	4%
Środki pieniężne	3%	8%

Rzeczywisty zwrot z aktywów planowych przedstawiał się następująco:

000 €	2012	2011
Rzeczywisty zwrot z aktywów planowych	2,284	(1,260)

(30) Zobowiązania obrotowe

000 €	2012	2011
Ujemne wartości godziwe finansowych instrumentów pochodnych¹	7,446,216	8,404,369
Transakcje na stopach procentowych	5,862,841	6,390,869
Transakcje na walutach	730,980	1,365,323
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	834,976	566,323
Kredytowe instrumenty pochodne	12,892	67,530
Pozostałe transakcje	4,528	14,325
Krótką sprzedaż aktywów obrotowych	622,164	565,628
Emisje certyfikowane	744,980	743,369
Lokaty na żądanie/terminowe do celów obrotowych	10,045	0
Razem	8,823,404	9,713,365

(31) Instrumenty pochodne

000 €	2012	2011
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej (MSR 39)	117,030	37,315
Transakcje na stopach procentowych	117,030	37,315
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (MSR 39)	2,903	5,387
Transakcje na stopach procentowych	1,268	5,387
Transakcje na walutach	1,635	0
Ujemne wartości godziwe kredytowych instrumentów pochodnych	854	12,967
Ujemne wartości godziwe finansowych instrumentów pochodnych¹	368,297	749,076
Transakcje na stopach procentowych	327,727	666,330
Transakcje na walutach	40,416	58,437
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	5	24,309
Pozostałe transakcje	148	0
Razem	489,083	804,746

Do czasu gdy spełnione są warunki dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej (brudnych cen) jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczone w związku z zabezpieczeniem wartości godziwej obejmują kredyty i pożyczki na rzecz klientów, depozyty od banków oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe, które należy zabezpieczyć na wypadek ryzyka wahań stóp procentowych.

Okresy, w których zabezpieczane przepływy pieniężne z aktywów mają wystąpić i oddziaływać na sprawozdanie z całkowitych dochodów, przedstawiono poniżej:

000 €	2012	2011
1 rok	2,017,103	0
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	6,185	12,500
Więcej niż 5 lat	93,452	0

W 2012 roku wykazano straty netto w wysokości 1 245 tysięcy (2011: 45 951 tysięcy) dotyczące części efektywnej zabezpieczeń przepływów pieniężnych w pozostałych całkowitych dochodach.

(32) Pozostałe zobowiązania

000 €	2012	2011
Zobowiązania z działalności pozabankowej	141,633	162,127
Rozliczenia międzyokresowe czynne i pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne	286,113	203,419
Zobowiązania z tytułu dywidendy	742	520
Roszczenia rozliczeniowe dotyczące papierów wartościowych i przelewów bankowych	514,941	416,961
Portfel zabezpieczeń wartości godziwej	47,939	22,432
Pozostałe zobowiązania	592,464	698,913
Razem	1,583,831	1,504,372

(33) Kapitał podporządkowany

000 €	2012	2011
Kapitał hybrydowy Tier 1	450,112	819,010
Zobowiązania podporządkowane	3,130,911	2,742,483
Kapitał zapasowy	304,224	602,540
Świadectwa udziałowe	0	253,577
Razem	3,885,246	4,417,610

W tabeli poniżej zaprezentowano pożyczki stanowiące ponad 10 procent kapitału podporządkowanego:

Emitent	ISIN	Rodzaj	Waluta	Wartość nominalna w 000 €	Kupon1	Termin
RBI AG	XS0619437147	Kapitał podporządkowany	€	500,000	6.625%	18/5/2021
RBI AG	XS0289338609	Kapitał podporządkowany	€	500,000	4.500%	5/3/2019

¹ Bieżąca stopa oprocentowania; uzgodniono klauzule odsetkowe

W okresie sprawozdawczym koszty z tytułu kapitału podporządkowanego wyniosły w sumie 213 486 tys. euro (2011: 227 394 tys. euro).

(34) Kapitał własny

000 €	2012	2011
Kapitał skonsolidowany	6,906,905	6,149,106
Kapitał objęty	492,467	443,714
Kapitał udziałowy	0	591,843
Rezerwy kapitałowe	1,834,776	1,050,634
Zyski zatrzymane	4,579,662	4,062,915
Skonsolidowany zysk	361,425	472,459
Udziały niekontrolujące	4,903,388	4,867,187
Razem	12,171,718	11,488,752

Zmiany w kapitale własnym pokazano w rozdziale dotyczącym zmian w kapitale własnym.

Kapitał subskrybowany

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość kapitału subskrybowanego Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft określonego w umowie spółki wyniosła 492 467 tys. euro. Kapitał subskrybowany jest podzielony na 6 776 750 tys. akcji na okaziciela bez wartości nominalnej.

Kapitał statutowy

Postanowieniem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy 20 lipca 2007 roku Zarząd został upoważniony - za zgodą Rady Nadzorczej - do zwiększenia kapitału zakładowego o 101 738 tys. euro najpóźniej do 14 sierpnia 2012 roku poprzez emisję 1 400 000 akcji objętych za wkład pieniężny lub rzeczowy, możliwe w kilku transzach i z zachowaniem prawa subskrypcji akcjonariuszy. W 2008 roku Zarząd skorzystał z tego uprawnienia w postanowieniu z 15 września 2008 roku i za zgodą Rady Nadzorczej wydaną 18 września 2008 roku zwiększył kapitał zakładowy o 18 123 tys. euro poprzez emisję 249 391 akcji zwykłych i o 1 869 tys. euro poprzez emisję 25 719 akcji preferencyjnych.

Na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy 23 maja 2012 roku uchwalono postanowienie o zwiększeniu kapitału w zakresie kapitału statutowego z zachowaniem prawa subskrypcji, a także postanowiono o umorzeniu kapitału udziałowego. W ramach zwiększenia kapitału wyemitowano 670 876 nowych akcji, co odpowiada wzrostowi w kapitale subskrybowanym o 48 753 tys. euro do 492 466 tys. euro. Wartość emisji wyniosła 853 013 tys. euro.

Ponadto na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy 23 maja 2012 roku postanowiono o wycofaniu akcji preferencyjnych zgodnie z ustępem 129 austriackiej Ustawy o spółkach akcyjnych (AktG) i przekształceniu akcji preferencyjnych w akcje zwykłe na okaziciela z ograniczoną zbywalnością. 565 989 akcji preferencyjnych bez wartości nominalnej zostało przekształconych w stosunku 1:1 w akcje na okaziciela bez wartości nominalnej z ograniczoną zbywalnością i z prawem do dywidendy od 1 stycznia 2012 roku.

Kapitał udziałowy

11 października 2010 roku Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitował kapitał udziałowy zgodnie z § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej 250 000 tys. euro. Świadectwa udziałowe zostały wyemitowane z wartością nominalną. Świadectwa udziałowe upoważniają do zysku w wysokości 8 procent wartości świadectw udziałowych w skali roku. W latach obrotowych 2014 i 2015 dywidenda od udziałów członkowskich wzrasta o 50 punktów bazowych rocznie do 75 punktów bazowych w roku 2016 i 100 punktów bazowych za każdy kolejny rok obrotowy. Dywidenda jest obliczana według 12-miesięcznej stopy EURIBOR powiększonej o 1000 punktów bazowych. Kapitał pozostaje w dyspozycji spółki przez cały okres jej funkcjonowania, tzn. subskrybenci kapitału udziałowego nie mają zwykłego ani szczególnego prawa do zakończenia subskrypcji.

29 grudnia 2011 roku Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitował kapitał udziałowy zgodnie z § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej 342 mln euro. Świadectwa udziałowe zostały wyemitowane z wartością nominalną i były subskrybowane przez akcjonariuszy RZB AG. Powyższe warunki emisji były identyczne z warunkami obowiązującymi podczas emisji kapitału udziałowego w poprzednim roku.

23 maja 2012 roku podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy postanowiono o umorzeniu całego wyżej wspomnianego kapitału udziałowego w zamian za odpowiednie wynagrodzenie pieniężne dla uczestniczących w kapitale udziałowym. Kapitał udziałowy może zostać umorzony, jeżeli zastąpi kapitał tego samego lub wyższego poziomu. Spełniono ten warunek, uchwalając razem z decyzją o podniesieniu kapitału zastąpienie kapitału wyższego poziomu o wartości 852 013 tys. euro.

Oferta dywidendy

Podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Zarząd przedstawi ofertę podziału dywidendy w wysokości 36,00 euro za akcję zwykłą wypłacaną z dochodu netto Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft za rok obrotowy 2012, co odpowiada podziałowi sumy 243 963 tys. euro.

Udziały mniejszościowe

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitował kapitał udziałowy zgodnie z § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej 2 500 000 tys. euro. Kapitał pozostaje w dyspozycji spółki przez cały okres jej funkcjonowania i nie może zostać wycofany przez inwestora. Pierwsza transza w wysokości 750 000 tys. euro została zapłacona 30 grudnia 2008 roku. Drugą transzę w wysokości 1 750 000 tys. euro zapłacono 6 kwietnia 2009 roku i w całości była subskrybowana przez Republikę Austrii. Świadectwa udziałowe zostały wyemitowane z wartością nominalną. Świadectwa udziałowe upoważniają do zysku w wysokości 8 procent wartości świadectw udziałowych w skali roku. W latach obrotowych 2014 i 2015 dywidenda od udziałów członkowskich wzrasta o 50 punktów bazowych rocznie do 75 punktów bazowych w roku 2016 i 100 punktów bazowych za każdy kolejny rok obrotowy. Dywidenda jest obliczana według 12-miesięcznej stopy EURIBOR powiększonej o 1000 punktów bazowych. W wyniku połączenia podstawowych obszarów działalności RZB z Raiffeisen International Bank-Holding AG kapitał udziałowy został przeniesiony do RBI AG i wykazany w kapitale własnym w udziałach mniejszościowych.

Wynagrodzenie w formie akcji

Kwestia ustalonych przez RBI AG wynagrodzeń w ramach programu motywacyjnego polegającego na przyznaniu akcji spółki [ang. Share Incentive Program – SIP] wyglądała następująco:

W 2012 roku dokonano kolejnego przydziału akcji w ramach programu motywacyjnego (SIP – Przydział SIP 2009). Zgodnie z warunkami (opublikowanymi ad hoc w euro 20 czerwca 2009 roku) rzeczywiście przekazano liczbę akcji przedstawioną w poniższej tabeli:

Program motywacyjny SIP 2009			
Grupa osób	Liczba należnych akcji	Cena akcji 26.16 € na dzień przydziału (2/4/2012)	Liczba rzeczywiście przekazanych akcji
Członkowie zarządu spółki	158,890	4,157,357	85,605
Członkowie zarządów bankowych spółek zależnych stowarzyszonych ze spółką	289,874	7,584,553	248,388
Kadra zarządzająca spółki i pozostałych spółek stowarzyszonych	99,75 8	2,610,168	52,483

W celu uniknięcia wątpliwości prawnych, zgodnie z warunkami programu uprawnieni pracownicy w dwóch państwach otrzymali ekwiwalent pieniężny w zamian za przyznane akcje. W Austrii uprawnionym stronom umożliwiono rozliczenie pieniężne w zamian za połowę należnych akcji w celu offsetowania podatku od wynagrodzeń płatnego w chwili przekazania. Dlatego liczba akcji rzeczywiście przekazanych jest mniejsza niż liczba akcji należnych. W wyniku niższej liczby akcji rzeczywiście przekazanych zmniejszył się portfel akcji własnych.

W ramach SIP w poprzednich latach – również w 2012 roku – przeprowadzono emisję nowej transzy. Jednak ze względu na połączenie Raiffeisen International z podstawowymi obszarami działalności RZB w 2010 roku nie przeprowadzono takiej emisji. Oznacza to, że na dzień raportu przyznano akcje uwarunkowane w ramach dwóch przydziałów. Na dzień 31 grudnia 2012 roku uwarunkowany przydział akcji objął 675 059 akcji (z których 227 161 akcji należy przypisać do przydziału w 2011 roku oraz 447 898 akcji do przydziału w 2012 roku). Pierwotnie ogłoszona liczba akcji przydzielonych warunkowo zmieniła się ze względu na zmiany personalne w jednostkach Grupy, a także w związku z należnymi akcjami przyznanymi w ramach SIP w 2009 roku. Informacje na ten temat zostały zebrane w poniższej tabeli:

Program motywacyjny SIP 2011 (2012)			
Grupy osób	Liczba akcji przydzielonych warunkowo 31/12/2012	Minimalny przydział akcji	Maksymalny przydział akcji
Członkowie zarządu spółki	245,205	73,562	367,808
Członkowie zarządów bankowych spółek zależnych stowarzyszonych ze spółką	282,218	84,665	423,327
Kadra zarządzająca spółki i pozostałych spółek stowarzyszonych	147,636	44,291	221,454

W roku obrotowym 2012 nie dokonano wykupu akcji w celu przekazania ich w ramach programu motywacyjnego.

(35) Podział ze względu na termin zapadalności

31/12/2012	Na żądanie lub bez terminu zapadalności		Więcej niż 3 miesiące, do 1 roku	Powyżej 1 roku, do 5 lat	Więcej niż 5 lat
000 €	Do 3 miesięcy				
Rezerwa gotówkowa	12,157,356	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	2,403,183	15,962,202	2,153,080	623,090	288,927
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	8,198,123	15,036,434	14,326,941	28,167,122	19,871,082
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	(5,715,230)	0	0	0	0
Aktywa obrotowe	321,057	1,281,240	1,221,722	3,235,535	3,714,250
Inwestycje finansowe	1,084,210	5,665,322	1,492,837	4,637,498	1,087,712
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	1,719,743	0	0	0	0
Aktywa różne	3,926,076	1,297,457	259,074	955,936	583,021
Aktywa razem	24,094,518	39,242,656	19,453,653	37,619,181	25,544,992
Depozyty od banków	4,679,315	19,912,888	2,799,037	8,156,781	2,861,747
Depozyty od klientów	32,092,795	17,432,991	10,855,973	3,750,152	2,307,553
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	2,188,202	2,071,309	8,559,836	485,059
Zobowiązania obrotowe	539,401	631,797	676,046	3,305,247	3,670,913
Kapitał podporządkowany	0	11,794	30,639	468,191	3,374,621
Zobowiązania różne	1,546,343	1,006,433	257,427	58,584	52,204
Podsuma	38,857,854	41,184,106	16,690,432	24,298,792	12,752,097
Kapitał własny	12,171,718	0	0	0	0
Kapitał własny i zobowiązania razem	51,029,573	41,184,106	16,690,432	24,298,792	12,752,097

31/12/2011 000 €						
	Na żądanie lub bez terminu zapadalności	Do 3 miesięcy	Więcej niż 3 miesiące, do 1 roku	Więcej niż 1 rok, do 5 lat	Więcej niż 5 lat	
Rezerwa gotówkowa	12,951,118	0	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	2,699,006	16,145,195	2,141,503	1,143,638		328,075
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	7,291,740	15,895,859	14,224,346	29,092,146		17,588,909
Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek	(5,110,458)	0	0	0		0
Aktywa obrotowe	285,826	585,897	1,103,401	4,415,556		4,198,473
Inwestycje finansowe	1,166,558	3,495,003	2,569,972	7,170,697		2,743,885
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	1,159,090	0	0	0		0
Aktywa różne	3,445,928	1,420,977	507,426	867,560		559,739
Aktywa razem	23,888,808	37,542,931	20,546,649	42,689,597		25,419,080
Depozyty od banków	3,000,917	20,912,766	4,171,494	8,799,063		2,988,884
Depozyty od klientów	27,085,687	22,299,694	11,192,027	4,302,508		2,234,260
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	3,296,420	2,444,332	8,238,888		298,242
Zobowiązania obrotowe	506,363	904,648	628,585	3,683,948		3,989,821
Kapitał podporządkowany	0	5,364	9,243	822,521		3,580,482
Zobowiązania różne	1,787,230	775,475	125,422	192,271		321,760
Podsuma	32,380,197	48,194,366	18,571,103	26,039,199		13,413,448
Kapitał własny	11,488,752	0	0	0		0
Kapitał własny i zobowiązania razem	43,868,949	48,194,366	18,571,103	26,039,199		13,413,448

(36) Spółki powiązane

Spółki mogą zawierać transakcje ze stronami powiązanymi, które mogą wpływać na aktywa, pozycję finansową i przychody. Informacje na temat stron powiązanych dotyczą najwyższego szczebla grupy skonsolidowanej spółki Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH.

Podmiotami macierzystymi są nieprowadząca działalności spółka holdingowa Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH z siedzibą w Wiedniu oraz jej spółka zależna R-Landesbanken-Beteiligung GmbH z siedzibą w Wiedniu, które są udziałowcami większościowymi Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft z siedzibą w Wiedniu.

Spółki, które posiadają znaczący wpływ, to przede wszystkim Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG z siedzibą w Wiedniu, największy udziałowiec pośredni, oraz jej spółka dominująca Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung z siedzibą w Wiedniu. Spółki stowarzyszone obejmują 341 spółek zależnych nieuwzględnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie zasady istotności.

Informacje na temat relacji RZB z najważniejszymi przedstawicielami kadry zarządzającej przedstawiono w Nocie (56) Relacje z najważniejszymi przedstawicielami kadry zarządzającej.

31/12/2012 000 €	Spółki dominujące	Spółki posiadające znaczący wpływ	Spółki stowarzyszone	Spółki wyceniane według kapitału własnego	Pozostałe odsetki
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	0	2,587,097	0	450,039	141,704
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	0	0	857,229	460,397	427,650
Aktywa obrotowe	0	33,488	1,988	12,483	2,434
Inwestycje finansowe	0	0	485,651	2,373	211,732
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	0	0	0	1,719,743	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	9	830	8,552	62,447	25
Depozyty od banków	0	4,736,293	0	5,939,429	224,707
Depozyty od klientów	580	556	221,663	428,742	502,493
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	0	0	3,799	0	13,137
Zobowiązania obrotowe	0	0	24,957	0	68
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	17,282	1,432	61	26
Kapitał podporządkowany	0	0	1	0	13
Udzielone gwarancje	0	645	52,237	25,554	20,999
Otrzymane gwarancje	0	103,696	6,100	152,915	54,184

31/12/2011 000 €	Spółki dominujące	Spółki posiadające znaczący wpływ	Spółki stowarzyszone	Spółki wyceniane według kapitału własnego	Pozostałe odsetki
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	0	3,851,750	484	234,676	213,901
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	0	0	899,498	406,106	520,334
Aktywa obrotowe	0	330	1,732	16,861	3,229
Inwestycje finansowe	0	0	427,267	2,477	461,666
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	0	0	0	1,159,090	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	40	0	9,593	177	616
Depozyty od banków	0	4,944,816	1,298	6,002,400	157,081
Depozyty od klientów	942	0	471,385	243,325	637,680
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	0	391	0	0
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	0	0	64	0	14,647
Zobowiązania obrotowe	0	0	14,636	37,355	2,178
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	13,026	600	636	126
Kapitał podporządkowany	0	29,023	0	0	0
Udzielone gwarancje	0	851	21,236	70,789	23,019
Otrzymane gwarancje	0	129,600	6,100	145,720	2,605

(37) Aktywa i zobowiązania w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia następujące aktywa i zobowiązania w walutach obcych:

000 €	2012	2011
Aktywa	67,900,528	63,514,682
Pasywa	56,092,921	53,361,958

(38) Zagraniczne aktywa/zobowiązania

W tabeli poniżej zaprezentowano aktywa i zobowiązania w ramach transakcji z kontrahentami spoza Austrii:

000 €	2012	2011
Aktywa	109,535,180	108,493,098
Pasywa	82,914,192	86,646,984

(39) Sekurytyzacja

RZB jako podmiot inicjujący

Sekurytyzacja stanowi powiązanie wyznaczonych portfeli obejmujących kredyty lub roszczenia leasingowe wraz z odpowiednim poziomem poprawy sytuacji kredytowej oraz ponowną dystrybucją tych portfeli wśród inwestorów. Celem transakcji sekurytyzacyjnych RZB jest złagodzenie nacisku na ustawowe fundusze własne Grupy oraz wykorzystanie dodatkowych źródeł refinansowania.

W roku obrotowym 2012 zainicjowano kilka nowych programów sekurytyzacyjnych:

- Leasingowa spółka zależna w Polsce dokonała sekurytyzacji w zakresie kontraktów leasingu samochodowego w wysokości około 122 730 tysięcy euro. Kredyty i pożyczki przeniesiono do zewnętrznej spółki celowej, nieznajdującej się pod kontrolą grupy w kontekście programu Papierów Komercyjnych opartych na Aktywach Compass (ABCP) sponsorowanego przez WestLB. Pierwsza strata pozostająca przy grupie wynosiła 15 procent, a większość korzyści i ryzyk pozostała przy jednostce inicjującej. W związku z tym, kredyty i pożyczki wykazano w postaci niezmienionej w sprawozdawczości grupy, dzięki czemu dodatkowe źródła refinansowania mogą być głównie wykorzystywane za pośrednictwem sekurytyzacji.
- Kolejna nowa transakcja - związana z ulgą regulacyjną - została przeprowadzona w ramach sekurytyzacji syntetycznej kredytów i pożyczek na rzecz klientów korporacyjnych, papierów wartościowych i gwarancji Centrali w transzach ulokowanych przede wszystkim w wewnętrznych inwestorów grupy, a częściowo u inwestorów zewnętrznych, przy czym te ostatnie wyniosły 47 000 tysięcy euro.
- Wreszcie wart wzmianki jest przydział zewnętrzny zróżnicowanych praw płatniczych ZAO Raiffeisenbank z siedzibą w Moskwie, w wysokości 132 636 tys. euro. Zapadalność przydzielonej transzy 2012-A przypada w maju 2017 roku, natomiast transzy 2012-B i 2012-C w maju roku 2019.

Transakcje rzeczywistej sprzedaży (magazynowania) ROOF Bulgaria 2008-1 i ROOF Romania 2008-1 zamknięte już w 2008 roku zostały w 2012 roku w pełni przekazane wewnętrznym inwestorom w Grupie. Na koniec 2012 roku, niewyksięgowane kredyty w ramach ROOF Bulgaria 2008-1 wyniosły 41 231 tysięcy euro (2011: 73 099 tysięcy euro), a w ramach ROOF Romania 2008-1 wyniosły one 55 878 tysięcy euro (2011: 103 899 tysięcy euro). A zatem obie struktury magazynowania zostaną stopniowo wycofane.

Jeżeli idzie o transakcję rzeczywistej sprzedaży ROOF Poland 2008-1 związaną z kontraktami leasingu samochodowego, całkowity wolumen kredytów wynosił na dzień 31 grudnia 2012 roku 27 741 tysięcy euro (2011: 84 574 tysięcy euro). Zmiana w wartościach bilansowych wynika z osiągnięcia przez portfel terminu zapadalności (koniec 2014 roku), a także wahań kursów wymiany walut.

Transakcja rzeczywistej sprzedaży ROOF Russia 2007-1, wycofana w końcu w 2012 roku, kiedy wartość bilansowa na koniec roku 2011 wynosiła tylko 18 764 tysięcy, a możliwość uzupełnienia już wykupionych wolumenów już nie występowała.

Jeżeli idzie o sekurytyzacje syntetyczne ROOF CEE 2006-1, niewyksięgowane kredyty wyniosły 63 098 tysięcy euro na koniec roku 2012 (2011: 162 480 tysięcy). Różnice w porównaniu z wolumenami na początku transakcji wynikają z bieżącego terminu zapadalności wolumenów oraz zmian w kursach wymiany walut.

Jeżeli idzie o inne sekurytyzacje syntetyczne, RBI brał udział w tak zwanych programach JEREMIE (Wspólne Europejskie Zasoby dla MŚP) w Bułgarii i Rumunii (ROOF Romania and Bulgaria SME 2011-1). (Na mocy kontraktu z poszczególnymi bankami sieciowymi w ramach Europäische Investitionsfonds (EIF), udzielanie kredytów małym i średnim przedsiębiorcom uzyska wsparcie, jako że mogą oni otrzymać gwarancje od EIF w ramach inicjatywy JEREMIE. Bieżący wolumen portfela w ramach inicjatywy portfela gwarancji pierwszej straty JEREMIE wynosi 83 049 tysięcy euro w przypadku wykorzystanego wolumenu Raiffeisenbank S.A. Bucharest oraz 19 571 tysięcy euro w przypadku Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD.

Do tej pory zawarto następujące transakcje w przypadku wszystkich, a przynajmniej indywidualnych transz, z kontrahentami zewnętrznymi. Wskazane kwoty oznaczają wolumeny na dzień zamknięcia:

000 €	Sprzedawca roszczeń lub strona zabezpieczona	Data umowy	Termin zapadalności	Wolumen	Portfel	Transza Junior
Transakcja syntetyczna ROOF CEE 2006-1	Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL) Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	marzec 2006	marzec 2019	450,000	Kredyty firmowe	1.8%
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Russia 2007-1	ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RUS)	maj 2007	zakończona wcześniej w 2012 r.	297,000	Kredyty samochodowe	1.9%
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Poland 2008-1	Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	styczeń 2008	grudzień 2014	290,000	Kontrakty leasingu samochodowe	1.3%
Transakcja syntetyczna (JEREMIE) ROOF Romania SME 2011-1	Raiffeisenbank S.A., Bukareszt (RO)	grudzień 2010	grudzień 2023	Gwarancje do 20,5 miliona	SME-kredyty do 102,5 miliona	25.0%
Transakcja syntetyczna (JEREMIE) ROOF Bulgaria SME 2011-1	Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	grudzień 2010	sierpień 2020	Gwarancje do 13 milionów	SME-kredyty do 65 miliona	25.0%
Prawdziwa transakcja sprzedaży Leasing Polska Sekurytyzacja Leasingu Samochodowego (program Compass ABCP sponsorowany przez WestLB)	Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	luty 2012	październik 2020	141,068	Kontrakty leasingu samochodowego	15.0%
Sekurytyzacja przyszłych przepływów ROOF Russia DPR Finance Company S.A.	ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RUS)	czerwiec 2012	2017 i 2019	132,636	Prawo w "zróżnicowanych prawach płatniczych" (DPR)	nie dotyczy
Transakcja syntetyczna ROOF WESTERN EUROPE CLO - 2012-1	Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń	lipiec 2012	lipiec 2025	996,076	Kredyty, papiery wartościowe, gwarancje firmowe	0.8%

RZB jako inwestor

Poza wyżej wspomnianym refinansowaniem i przygotowaniem wyznaczonych portfeli kredytów i roszczeń leasingowych RZB działa także w strukturach ABS jako inwestor. W szczególności dotyczy to inwestycji w Zorganizowane Produkty Kredytowe. W roku obrotowym 2012 zmiany wartości rynkowej doprowadziły do uzyskania ujemnego wyniku z wyceny wynoszącego około 4 mln euro (2011: wynik ujemny wynoszący 2 mln euro) oraz do zrealizowanego wyniku ze sprzedaży w wysokości 658 tysięcy euro.

Całkowite zaangażowanie w produkty ustrukturywane (z wyłączeniem CDS):

000 €	2012		2011	
	Nieuregulowana kwota nominalna	Wartość bilansowa	Nieuregulowana kwota nominalna	Wartość bilansowa
Papiery wartościowe oparte na aktywach (ABS)	242,538	242,526	197,661	197,649
Papiery wartościowe oparte na hipotekach (MBS)	158,376	157,114	255,093	250,939
Zabezpieczone zobowiązania dłużne (CDO)	70,817	2,793	143,843	26,243
Pozostałe	30,019	1,001	29,504	1,004
Razem	501,750	403,434	626,101	475,835

(40) Aktywa przeniesione

Rzeczywiste umowy sprzedaży i odkupu

000 €	2012	2011
Rzeczywiste umowy odkupu jako kredytobiorca		
Depozyty od banków	1,257,875	1,548,670
Depozyty od klientów	69,336	3,719,912
Razem	1,327,211	5,268,582

000 €	2012	2011
Rzeczywiste umowy odkupu jako kredytodawca (odwrócone transakcje odkupu)		
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	5,130,231	3,577,362
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	2,280,735	1,468,720
Razem	7,410,966	5,046,083

000 €	2012	2011
Papiery wartościowe sprzedane w ramach rzeczywistych transakcji sprzedaży i odkupu	1,078,908	4,801,503
w tym sprzedane lub ponownie zastawione	698,843	4,742,840
w tym obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	698,843	4,607,688
w tym kredyty i pożyczki	0	135,152
Papiery wartościowe kupione w ramach rzeczywistych transakcji sprzedaży i odkupu	7,491,583	4,851,646
w tym sprzedane lub ponownie zastawione	1,437,763	1,485,715
w tym obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	1,394,362	1,453,894
w tym akcje i inne papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	43,401	31,326
w tym kredyty i pożyczki	0	495

W ramach kredytów w formie papierów wartościowych papiery wartościowe wypożyczone od innych podmiotów stanowiły 2 729 932 tys. euro (2011: 1 053 999 tys. euro), a papiery wartościowe pożyczone innym podmiotom stanowiły 1 855 151 tys. euro (2011: 2 528 461 tys. euro).

Przeniesione aktywa finansowe

Przeniesione aktywa finansowe nie wyksięgowane w całości

31/12/2012 000 €	Aktywa przeniesione			Zobowiązania powiązane		
	Wartość bilansowa	w tym sekurytyzacje	w tym umowy odkupu	Wartość bilansowa	w tym sekurytyzacje	w tym umowy odkupu
Aktywa obrotowe	206,772	0	206,772	174,967	0	174,967
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	206,772	0	206,772	174,967	0	174,967
Aktywa finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	551,695	0	551,695	525,827	0	525,827
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	551,695	0	551,695	525,827	0	525,827
Kredyty i pożyczki	362,844	157,061	205,783	309,651	109,651	200,000
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	205,783	0	205,783	200,000	0	200,000
Kredyty i pożyczki	157,061	157,061	0	109,651	109,651	0
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	176,192	0	176,192	176,973	0	176,973
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	176,192	0	176,192	176,973	0	176,973
Razem	1,297,504	157,061	1,140,443	1,187,418	109,651	1,077,767

Przekazane aktywa finansowe wykazane w stopniu proporcjonalnym do ciągłego zaangażowania instytucji

W roku finansowym 2012 nie występowały przeniesione aktywa finansowe wykazywane w stopniu proporcjonalnym do ciągłego zaangażowania instytucji.

(41) Aktywa zastawione w charakterze zabezpieczenia

W tabeli poniżej zaprezentowano zobowiązania zabezpieczone aktywami przedstawione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

000 €	2012	2011
Depozyty od banków	4,955,878	5,092,553
Depozyty od klientów	82,537	157,652
Pozostałe zobowiązania	180,159	154,992
Zobowiązania warunkowe	1,309	1,266
Razem	5,219,884	5,406,464

W tabeli poniżej zaprezentowano aktywa przekazane jako zabezpieczenie zobowiązań:

000 €	2012	2011
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	437,377	3,517,290
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	2,582,799	1,366,315
Aktywa obrotowe	424,199	285,047
Inwestycje finansowe	2,614,553	2,581,263
Razem	6,058,927	7,749,915

(42) Leasing finansowy

000 €	2012	2011
Wartość inwestycji brutto	4,975,435	5,310,930
Minimalne płatności leasingowe	4,469,603	4,830,876
Do 3 miesięcy	522,579	464,949
Ponad 3 miesiące, do 1 roku	859,944	950,905
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	2,230,740	2,437,759
Więcej niż 5 lat	856,340	977,263
Nieugwarantowana wartość rezydualna	505,832	480,054
Nieuzyskane dochody finansowe	695,162	831,881
Do 3 miesięcy	58,001	61,389
Ponad 3 miesiące, do 1 roku	139,003	155,543
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	335,039	401,665
Więcej niż 5 lat	163,120	213,284
Wartość inwestycyjna netto	4,280,272	4,479,049

Na 31 grudnia 2012 r. odpisy z tytułu niemożliwych do odzyskania zaległych, minimalnych płatności leasingowych wyniosły w sumie 94 208 tys. euro (2011: 90 742 tys. euro).

W tabeli poniżej zaprezentowano podział aktywów w ramach leasingu finansowego:

000 €	2012	2011
Leasing pojazdów	1,849,908	1,894,569
Leasing nieruchomości	1,656,118	1,749,798
Leasing sprzętu	774,246	834,682
Razem	4,280,272	4,479,049

(43) Leasing operacyjny

Leasing operacyjny z perspektyw leasingodawcy

Przyszłe minimalne płatności leasingowe w ramach niemożliwych do anulowania umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

000 €	2012	2011
Do 1 roku	48,163	47,184
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	102,067	90,065
Więcej niż 5 lat	34,328	66,499
Razem	184,558	203,748

Leasing operacyjny z perspektyw leasingobiorcy

Przyszłe minimalne płatności leasingowe w ramach niemożliwych do anulowania umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

000 €	2012	2011
Do 1 roku	102,444	89,81 2
Więcej niż 1 rok, do 5 lat	203,201	200,030
Więcej niż 5 lat	1 3,682	14,61 8
Razem	319,327	304,460

Raport na temat ryzyka

(44) Ryzyko wynikające z instrumentów finansowych

Podstawową umiejętnością dla RZB jest aktywne zarządzanie ryzykiem. Aby móc efektywnie uznawać, wyceniać ryzyko oraz zarządzać ryzykiem, Grupa opracowała kompleksowy program zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część ogólnego procesu zarządzania Bankiem i poza wymogami prawnymi oraz ustawowymi bierze pod uwagę charakter, skalę i złożoność działalności gospodarczej i związanego z nią ryzyka. Raport na temat ryzyka wyjaśnia zasady i organizację procesu zarządzania ryzykiem, a także przedstawia aktualną pozycję pod względem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka.

Zasady zarządzania ryzykiem

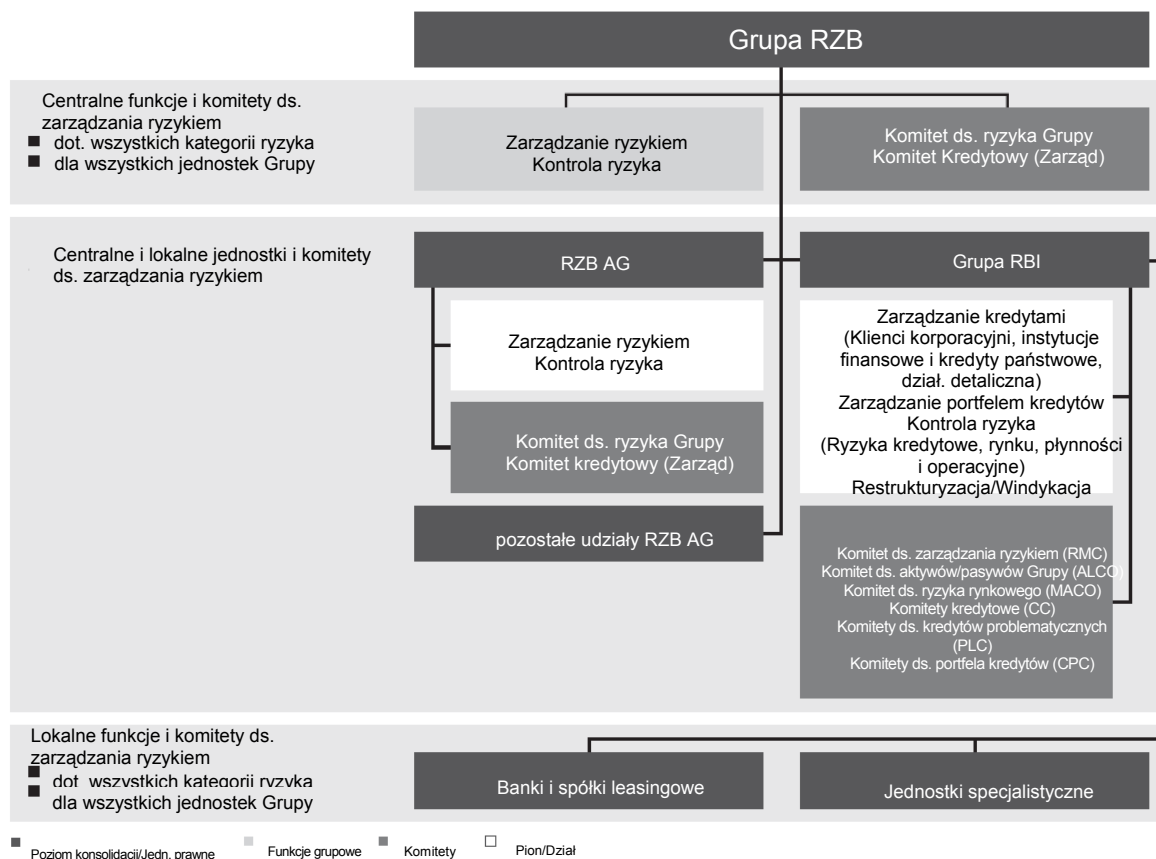
RZB posiada system zasad dotyczących ryzyka, a także procesy pomiaru i monitorowania ryzyka, których celem jest kontrola najważniejszych rodzajów ryzyka oraz zarządzanie nimi we wszystkich bankach i specjalistycznych spółkach Grupy. Polityka i zasady dotyczące zarządzania ryzykiem określa Zarząd RZB. Obejmują one następujące zasady:

- Zintegrowane zarządzanie ryzykiem. Podstawowymi rodzajami ryzyka podlegającymi zarządzaniu w całej Grupie są ryzyko kredytowe i ryzyko państwa, ryzyko udziału, rynkowe i płynności, a także ryzyko operacyjne. W tym celu ryzyko takie mierzy się, ogranicza, sumuje i porównuje z dostępnymi aktywami na pokrycie ryzyka.
- Jednolite metody. Aby zapewnić spójne i konsekwentne zarządzanie ryzykiem, w całej Grupie stosowane są jednolite metody oceny i ograniczania ryzyka. Takie podejście sprzyja opracowaniu metod zarządzania ryzykiem oraz stanowi podstawę jednolitego zarządzania ryzykiem we wszystkich krajach i segmentach, w których działa RZB.
- Stałe planowanie. Strategie ryzyka oraz kapitał ryzyka są analizowane i zatwierdzane w trakcie dorocznego procesu budżetowania i planowania. Szczególną uwagę zwraca się na unikanie grup ryzyka.
- Niezależna kontrola. Istnieje wyraźny podział pracowników i stanowisk pomiędzy zarządzaniem działalnością a wszystkimi czynnościami związanymi z zarządzaniem ryzykiem i kontrolą ryzyka.
- Obliczenia *ex ante* i *ex post*. Ryzyko jest stale brane pod uwagę w sprzedaży produktów oraz wycenie wyników skorygowanych o ryzyko. Dzięki temu transakcje realizowane są wyłącznie wtedy, gdy uwzględniono wszystkie aspekty ryzyka, oraz że unika się zachęt do przyjmowania większego ryzyka.

Zgodnie z powyższymi zasadami jednostki Grupy ds. zarządzania ryzykiem opracowują szczegółowe strategie ryzyka, które przenoszą ogólne wytyczne na konkretne cele i szczególne standardy dotyczące ryzyka. Ogólna strategia zarządzania ryzykiem w Banku jako całości wynika ze strategii działalności Grupy i uzupełnia ją ustaleniami dotyczącymi ryzyka planowanej struktury działalności oraz strategicznego rozwoju. Tego typu aspekty uwzględniają na przykład limity strukturalne oraz docelowe wskaźniki kapitału, których należy przestrzegać przy podejmowaniu decyzji w sprawie budżetu i działalności. Pozostałe konkretne cele dotyczące poszczególnych kategorii ryzyka są ustalane w ramach szczegółowych strategii ryzyka. Na przykład strategia ryzyka kredytowego RZB określa limity portfela kredytowego dla poszczególnych krajów i segmentów, a także limity autoryzacyjne dla poszczególnych decyzji kredytowych.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Zarząd RZB zapewnia właściwą organizację i stały rozwój procesu zarządzania ryzykiem. Decyduje, które procedury należy zastosować w celu identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka, a także podejmuje decyzje zgodnie z opracowanymi raportami i analizami ryzyka. W tego typu działalności Zarząd wspierają niezależne jednostki ds. zarządzania ryzykiem oraz specjalne komitety.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany na kilku szczeblach Grupy. Raiffeisen Zentralbank, jako bank macierzysty, posiada różne umowy dotyczące poziomu obsługi z jednostkami RBI AG ds. zarządzania ryzykiem, dzięki czemu opracowuje i wdraża odpowiednie koncepcje wraz z podmiotami zależnymi Grupy. Centralne jednostki ds. zarządzania ryzykiem odpowiadają za właściwe i odpowiednie wdrożenie procesu zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Ustalają wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem, a także wymagania, narzędzia i procedury dostosowane do wymogów poszczególnych obszarów działalności dla wszystkich przedsiębiorstw Grupy.

W różnych jednostkach prawnych Grupy umiejscowione są także lokalne jednostki ds. zarządzania ryzykiem, które wprowadzają politykę ryzyka w odpowiednich kategoriach ryzyka oraz zarządzają działalnością w ramach zatwierdzonego budżetu ryzyka w celu realizacji polityki biznesowej, a także monitorują występujące ryzyko przy pomocy standardowych metod pomiaru i przy użyciu określonych interfejsów sprawozdawczych informując centralne jednostki ds. zarządzania ryzykiem o zaobserwowanym ryzyku.

Komitet ds. ryzyka Grupy jest organem decyzyjnym najwyższego szczebla w odniesieniu do wszystkich zagadnień związanych z ryzykiem w RZB. Ustala on koncepcje zarządzania ryzykiem do zastosowania w Grupie jako całości oraz w jej najważniejszych częściach. Koncepcje takie uwzględniają tolerancję ryzyka, różne budżety ryzyka, limity na ogólnym poziomie Banku oraz monitorowanie aktualnej sytuacji ryzyka przy użyciu odpowiednich miar zarządczych.

Komitety ds. Ryzyka

Komitet ds. zarządzania ryzykiem odpowiada za stały rozwój i wdrażanie metod i parametrów do pomiaru ryzyka, a także udoskonalanie instrumentów zarządczych. Komitet ten ocenia także aktualną sytuację pod kątem ryzyka, biorąc pod uwagę odpowiednie poziomy kapitału własnego i związane z nimi limity ryzyka. Komitet ds. zarządzania ryzykiem zatwierdza różne działania z zakresu zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka (np. w odniesieniu do alokacji budżetów ryzyka), a także udziela Zarządowi stosownego wsparcia.

Komitet ds. ryzyka rynkowego kontroluje ryzyko rynku wynikające z operacji RBI w ramach księgi handlowej i bankowej, a także ustala odpowiednie limity i procedury. Proces ten obejmuje w szczególności wyniki działalności, ustalone ryzyko oraz odpowiednie wykorzystanie limitów, a także wyniki analizy scenariuszy i testów warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego.

W skład Komitetów kredytowych wchodzi przedstawiciele obszarów rynkowych i back-office'owych, a konkretne funkcje członków komitetu zależą od grupy klientów (klienci korporacyjni, banki, sektor państwowy i klienci detaliczni). Komitety Kredytowe podejmują decyzje w ramach procesu zatwierdzania i oceny kredytów, a także zorientowanych na wolumeny limitów autoryzacyjnych. Komitety Kredytowe rozpatrują wszystkie dotyczące ich decyzje kredytowe.

Komitet zarządzania aktywami i pasywami Grupy ocenia ryzyko bilansu i płynności oraz zarządza nim, a także realizuje najważniejsze funkcje dotyczące refinansowania, planowania i ustalania rozwiązań mających na celu zabezpieczenie Grupy przed ryzykiem strukturalnym.

Komitety ds. Portfela Kredytów ustalają strategię dotyczącą odpowiedniego portfela kredytowego dla różnych segmentów klientów. W ramach tego typu komitetów przedstawiciele jednostek ds. zarządzania rynkiem i ryzykiem wspólnie oceniają ryzyko i potencjał różnych grup klientów (np. sektorów przemysłowych, krajów, segmentów detalicznych). Na tej podstawie kierownictwo ds. portfela kredytów opracowuje wytyczne i limity kredytowe dla przyszłej struktury portfela kredytowego.

Zapewnienie jakości i kontrola wewnętrzna

Zapewnienie jakości w procesie zarządzania ryzykiem oznacza zagwarantowanie integralności, wiarygodności oraz bezbłędności procesów, modeli, obliczeń i źródeł danych. Celem jest zapewnienie przestrzegania przez Grupę przepisów oraz osiągnięcie najwyższego poziomu jakości czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem. Kontrola Grupy odpowiada za niezależny przegląd procesu zarządzania ryzykiem we wszystkich jednostkach Grupy. Niezależna kontrola wewnętrzna to wymóg ustawy oraz centralny element systemu kontroli wewnętrznej. Kontrola wewnętrzna Grupy okresowo sprawdza wszystkie procesy biznesowe oraz stanowi podstawową jednostkę przyczyniającą się do ich zabezpieczenia i poprawy. Raporty z tego procesu są przekazywane bezpośrednio Zarządowi RZB i omawiane na posiedzeniach Zarządu.

Koordynacja powyższych aspektów leży w gestii centralnego departamentu ds. organizacji i systemu kontroli wewnętrznej, który stale monitoruje system kontroli wewnętrznej oraz dostosowuje go do najnowszych standardów. W przypadku potrzeby modyfikacji departament ten odpowiada także za monitorowanie procesu wprowadzania zmian.

Biuro ds. Zapewnienia Zgodności z Przepisami uzupełnia system kontroli wewnętrznej, jako jeden z jego elementów, oraz odpowiada za wszystkie kwestie związane z przestrzeganiem wymogów ustawowych. Pomaga to uniknąć naruszenia w codziennych procedurach istniejących przepisów.

Ponadto audyt rocznego sprawozdania finansowego przez niezależnego audytora obejmuje w pełni niezależną i obiektywną kontrolę wolną od potencjalnych konfliktów interesów. Wreszcie, RZB podlega monitoringowi austriackiej Komisji Nadzoru Rynków Finansowych, a także lokalnych organów w krajach, w których posiada swoje oddziały lub podmioty zależne.

Zarządzanie ryzykiem Grupy

Zapewnienie adekwatności kapitałowej jest jednym z podstawowych celów procesu zarządzania ryzykiem RZB. Niezbędna adekwatność kapitałowa podlega regularnej ocenie na podstawie oceny ryzyka według modeli wewnętrznych wybieranych w zależności od poziomu istotności ryzyka. Tego typu koncepcja zarządzania ryzykiem Grupy uwzględnia potrzeby kapitałowe zarówno z punktu widzenia organów nadzorujących (tj. z perspektywy zrównoważonego rozwoju i ciągłości działalności), a także z ekonomicznego punktu widzenia (tj. z perspektywy docelowego ratingu). Koncepcja ta jest zgodna z ilościową procedurą oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej (*internal capital adequacy assessment procedure, ICAAP*) wymaganą zgodnie z drugim filarem Umowy Kapitałowej Basel II. Procedura ICAAP w RZB podlega corocznemu badaniu w ramach oceny przeprowadzanej przez austriacką Komisję Nadzoru Rynków Finansowych.

Cel	Opis ryzyka	Technika pomiaru	Poziom ufności
Perspektywa ratingu docelowego	Ryzyko niezdolności zaspokojenia roszczeń właścicieli zadłużenia z pierwszeństwem spłaty	Nieoczekiwane straty w ujęciu rocznym (kapitał ekonomiczny) nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kapitału własnego oraz zobowiązań	99,95 procent w wyniku prawdopodobieństwa naruszenia ustalonego przez docelową ocenę
Ciągłość działalności	Ryzyko niespełnienia regulacyjnych wymogów kapitałowych	Zdolność do podejmowania ryzyka (przewidywane wpływy oraz kapitał przekraczający wymogi regulacyjne) nie może spaść poniżej zannualiwonej wartości wystawionej na ryzyko w Grupie	99 procent – odzwierciedlenie chęci właścicieli do przekazania dodatkowych funduszy własnych
Perspektywa zrównoważonego rozwoju	Ryzyko, że wskaźnik zrównoważenia kapitału podstawowego osiągnie w pełnym cyklu biznesowym zbyt niską wartość	Prognozy kapitału i strat w trzyletnim okresie planistycznym oparte na scenariuszu poważnego spadku makroekonomicznego	70-90 procent w oparciu o decyzję kadry zarządzającej, że dla Grupy może zaistnieć konieczność tymczasowego ograniczenia ryzyk lub zebrania dodatkowego kapitału podstawowego

Powyższa koncepcja zarządzania ryzykiem Grupy spełnia także wynikający z Basel II (II filar) wymóg wdrożenia procedury oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej (ICAAP).

Perspektywa ratingu docelowego

Z perspektywy ratingu docelowego ryzyko mierzy się na podstawie kapitału ekonomicznego, który stanowi porównywalny wskaźnik wyceny wszystkich rodzajów ryzyka. Oblicza się go jako sumę nieoczekiwanych strat z transakcji we wszystkich jednostkach Grupy w ramach różnych kategorii ryzyka (ryzyko kredytowe, ryzyko udziału, ryzyko rynkowe i ryzyko operacyjne). Ponadto na szczeblu Grupy tworzony jest ogólny bufor dla wszystkich rodzajów ryzyka, które nie podlegają jednoznacznej kwantyfikacji.

By obliczyć kapitał ekonomiczny, RZB stosuje 99,95 procentowy poziom ufności wynikający z prawdopodobieństwa niezyskania docelowego ratingu. Kapitał ekonomiczny obliczany jest w celu ustalenia kapitału, który byłoby niezbędny, by spełnić wszystkie roszczenia klientów i wierzycieli, nawet w przypadku tak rzadkiej straty.

Wkład indywidualnych czynników ryzyka do kapitału ekonomicznego

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Ryzyko kredytowe - klienci korporacyjni	2,605,323	26.5%	4,020,000	40.3%
Ryzyko kredytowe - klienci prywatni	2,456,811	24.9%	1,966,000	19.7%
Ryzyko kredytowe - państwa	969,144	9.8%	753,000	7.6%
Ryzyko kredytowe -instytucje finansowe	331,125	3.4%	586,000	5.9%
Ryzyko rynkowe	793,831	8.1%	713,000	7.2%
Ryzyko operacyjne	844,649	8.6%	891,000	8.9%
Ryzyko płynności ¹	214,442	2.2%	0	0.0%
Ryzyko uczestnictwa	367,925	3.7%	131,000	1.3%
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe ¹	456,771	4.6%	0	0.0%
Ryzyko makroekonomiczne ¹	340,416	3.5%	0	0.0%
Bufor ryzyka	469,022	4.8%	906,000	9.1%
Razem	9,849,460	100.0%	9,966,000	100.0%

¹ Nowa pozycja, ze względu na ciągły rozwój kalkulacji kapitału ekonomicznego.

Kapitał ekonomiczny RZB wzrósł o 12 procent w porównaniu z ubiegłym rokiem. Najwyższe ryzyko RZB to ryzyko kredytowe związane z klasą aktywów klientów korporacyjnych, które odpowiada za 26 procent (2011: 40 procent) całkowitego ryzyka. W ogólności, ryzyko kredytowe odpowiada za 65 procent (2011: 74 procent) kapitału ekonomicznego. Ryzyko rynkowe stanowi 8 procent (2011: 7 procent), a ryzyko operacyjne - 9 procent (2011: 9 procent) całości ryzyka. Prócz tego dodaje się ogólny bufor ryzyka na pozostałe ryzyka w wysokości 5 procent (2011: 9 procent) obliczonego kapitału ekonomicznego.

Kapitał ekonomiczny odpowiada kapitałowi wewnętrznemu, który obejmuje przede wszystkim kapitał własny i kapitał podporządkowany Grupy oraz w przypadku straty stanowi podstawowe źródło pokrycia ryzyka w celu spełnienia zobowiązań wobec wierzycieli uprzywilejowanych.

Całkowite wykorzystanie dostępnego kapitału ryzyka (współczynnik kapitału ekonomicznego i wewnętrznego) wyniosło na 31 grudnia 2012 r. około 71 procent (2011: 64 procent).

Kapitał ekonomiczny stanowi istotny instrument w procesie zarządzania ryzykiem Grupy. W tym celu w trakcie opracowania budżetu rocznego poszczególnym obszarom działalności gospodarczej przydziela się limity kapitału ekonomicznego, które uzupełniają limity wolumenów, limity wrażliwości oraz limity wartości narażonej na ryzyko w ramach zarządzania operacyjnego.

Na tego typu mierze ryzyka oparte są także wyniki skorygowane o ryzyko, które wykorzystują wskaźnik dochodów jednostki organizacyjnej do przydzielonego jej kapitału ekonomicznego (wskaźnik dochodów skorygowanych o ryzyko do kapitału skorygowanego o ryzyko, RORAC). W ten sposób uzyskuje się porównywalny pomiar wyników dla wszystkich jednostek organizacyjnych Grupy, który jest stosowany jako podstawowy wskaźnik w ogólnym procesie zarządzania Bankiem, alokacji przyszłego kapitału oraz wynagradzania kadry zarządzającej Grupy.

Perspektywa kontynuowania działalności

Jednocześnie oceniana jest adekwatność kapitałowa pod kątem ciągłości działalności gospodarczej Grupy. Ponownie ryzyko porównuje się z możliwościami poniesienia ryzyka, uwzględniając wymagania regulacyjne dotyczące kapitału własnego i funduszy własnych. W 2012 roku, obliczenia zostały zaktualizowane w perspektywie regulacji Umowy Kapitałowej Basel III w przygotowaniu.

Zgodnie z tym celem, zdolność do podejmowania ryzyka oblicza się w postaci kwoty planowanych zysków, oczekiwanych kosztów ryzyka oraz nadwyżki funduszy własnych (z uwzględnieniem rozmaitych limitów dotyczących kwalifikowalnego kapitału). Następnie porównuje się ją z wartością zagrożoną (VaR) (z uwzględnieniem oczekiwanych strat, obliczanej z wykorzystaniem procedury porównywalnej (przy założeniu niższego poziomu ufności 95 procent) do stosowanej w perspektywie ratingu

docelowego. W ramach tego podejścia, Grupa zapewnia adekwatność kapitałową na potrzeby regulacyjne (kontynuacja działalności) z pożądanym prawdopodobieństwem. W 2012 roku cel ten był przez cały czas spełniony na poziomie Grupy.

Perspektywa zrównoważonego rozwoju

Celem zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie posiadania przez RZB odpowiedniego wskaźnika podstawowego kapitału na koniec wieloletniego okresu planistycznego, nawet w przypadku nieoczekiwanego pogorszenia środowiska makroekonomicznego. Analiza opiera się na wieloletnich testach makroekonomicznych warunków skrajnych, w których po znaczącym, chociaż realnym, spadku gospodarczym symuluje się hipotetyczne zmiany rynkowe. Parametry ryzyka obejmują krzywe stóp procentowych, kursy wymiany walut oraz notowania papierów wartościowych, a także zmiany w prawdopodobieństwie naruszeń oraz migrację ratingu w portfelu kredytowym.

Zintegrowane testy warunków skrajnych koncentrują się na powiązonym wskaźniku kapitału podstawowego na koniec wieloletniego okresu. Wskaźnik ten nie może spaść poniżej zrównoważonego poziomu, co pozwoli uniknąć potrzeby znacznego podwyższenia kapitału albo gwałtownego ograniczenia wolumenu działalności. Aktualny wymóg dotyczący podstawowego kapitału jest więc wynikiem potencjalnych spadków gospodarczych. Założony scenariusz tendencji niżkowych uwzględnia utworzenie niezbędnych rezerw, a także potencjalne skutki cykliczne (które zwiększają wymagania dotyczące kapitału regulacyjnego), konsekwencje dla kursów walut oraz inne elementy wyceny i zysków.

Powyższa perspektywa uzupełnia standardowy pomiar ryzyka oparty na koncepcji wartości narażonej na ryzyko (która jest przede wszystkim uzależniona od danych historycznych). Metoda zrównoważonego rozwoju pozwala w momencie szacowania potencjalnych skutków zmian uwzględnić nawet takie sytuacje rynkowe, które są nietypowe i nigdy wcześniej nie miały miejsca. Test warunków skrajnych umożliwia również analizę grup ryzyka (np. w ujęciu indywidualnym, według sektorów lub regionów), a także rentowności, płynności i wypłacalności w nietypowych okolicznościach. Jednostki RZB ds. zarządzania ryzykiem stosują tą metodę w celu aktywnego zarządzania dywersyfikacją portfela, np. poprzez ustalenie górnych limitów całkowitego zaangażowania w poszczególne sektory i kraje albo poprzez stałą korektę powiązanych standardów kredytowych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe RZB wynika głównie z ryzyka naruszenia warunków umowy w ramach transakcji z klientami detalicznymi i korporacyjnymi, innymi bankami oraz państwami. Jest to niewątpliwie najistotniejsza kategoria ryzyka w RZB, co potwierdzają wewnętrzne i regulacyjne wymagania dotyczące kapitału. Ryzyko kredytowe jest monitorowane i analizowane w Grupie na podstawie poszczególnych kredytów, a także klientów i portfeli. Podstawę zarządzania ryzykiem kredytowym i decyzji kredytowych stanowią polityka zarządzania ryzykiem kredytowym, instrukcje dotyczące ryzyka kredytowego oraz opracowane w tym celu metody i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym.

System kontroli wewnętrznej ryzyka kredytowego obejmuje różne formy monitoringu zintegrowane bezpośrednio w ramach procedur podlegających monitorowaniu, od wniosku kredytowego klienta poprzez decyzję kredytową Banku aż do spłaty kredytu.

Decyzje kredytowe

W działalności niedetalicznej kredyty udzielane są wyłącznie na podstawie decyzji kredytowej. Proces ten obejmuje nie tylko nowe kredyty, ale także podwyższenie wartości kredytu, przedłużenie kredytu, zadłużenia w rachunkach bieżących oraz zmiany czynników ryzyka, na których oparto pierwotną decyzję kredytową (np. okoliczności finansowe kredytobiorcy, planowane zastosowanie lub zabezpieczenia). Dotyczy to także ustalania limitów dla kredytobiorcy w ramach transakcji handlowych i emisyjnych, pozostałych limitów pociągających za sobą ryzyko kredytowy oraz udziałów kapitałowych.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z hierarchią uprawnień uzależnioną od rozmiaru i rodzaju danego kredytu. W przypadku indywidualnych decyzji kredytowych oraz regularnej oceny ryzyka naruszenia warunków umowy przez kontrahenta za każdym razem należy uzyskać zgodę jednostek rynkowych i jednostek backoffice'owych. W razie różnicy zdań poszczególnych decydentów zasady dotyczące uprawnień określają sposób eskalacji decyzji na kolejny szczebel decyzyjny.

Cały proces podejmowania decyzji kredytowych oparty jest na jednolitych zasadach i wytycznych. Na przykład jako pomoc we współpracy biznesowej z klientami wielonarodowymi zawierającymi transakcje z różnymi jednostkami Grupy jednocześnie, stosuje się Globalny System Zarządzania Klientami (*Global Account Management System*). Umożliwia to ogólnogrupową weryfikację tożsamości klientów niedetalicznych.

Proces wydawania decyzji kredytowych w działalności detalicznej jest bardziej zautomatyzowany ze względu na dużą liczbę transakcji oraz niższe kwoty kredytów. Wnioski kredytowe są w znacznej mierze oceniane i zatwierdzane w centralnych jednostkach przetwarzających stosujących kredytowe karty scoringowe. W procesie tym stosuje się także odpowiednie systemy informatyczne.

Zarządzanie portfelem kredytów

Zarządzanie portfelem kredytowym RZB oparte jest na strategii portfela, która wprowadza ograniczenia dotyczące udzielania kredytów w różnych krajach, sektorach lub dla różnych rodzajów produktów, a tym samym zapobiega niepożądanemu koncentrowaniu ryzyka. Ponadto stale analizuje się długoterminowe perspektywy rozwoju na poszczególnych rynkach,

co umożliwiła podjęcie decyzji w sprawie strategicznego kierunku już na wczesnym etapie w odniesieniu do przyszłego zaangażowania kredytowego.

Poniższa tabela przelicza pozycje sprawozdania z pozycji finansowej (pozycji banku i pozycji księgi handlowej) na maksymalne zaangażowanie kredytowe stosowane w procesie zarządzania portfelem. Tabela uwzględnia zaangażowanie uwzględnione i nieuwzględnione w sprawozdaniu z pozycji finansowej przed zastosowaniem współczynników przeliczeniowych. Wartości w tabeli nie pomniejszono o skutki złagodzenia ryzyka kredytowego, takie jak gwarancje i fizyczne zabezpieczenia, które są jednak uwzględniane w wewnętrznej ocenie ryzyka kredytowego. Aby zaprezentować zaangażowanie we wszystkich kolejnych tabelach w raporcie na temat ryzyka zastosowano maksymalny poziom zaangażowania kredytowego, chyba że wyraźnie określono inaczej. Różnice pomiędzy wartościami zastosowanymi w procesie wewnętrznego zarządzania portfelem a wartościami zastosowanymi w rachunkowości zewnętrznej wynikają z różnic konsolidacyjnych (rachunkowość ustawowa a rachunkowość korporacyjna zgodnie z MSSF), różnic w określaniu wolumenów kredytowych oraz różnych zasad wyceny.

Uzgodnienie wartości kwotowych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego MSSF z całkowitym zaangażowaniem kredytowym (według Umowy Kapitałowej Basel II)

000 €	2012	2011
Rezerwa gotówkowa	9,872,901	10,897,088
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	21,430,482	22,457,416
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	85,599,701	84,093,000
Aktywa obrotowe	9,773,805	10,589,154
Instrumenty pochodne	1,404,223	1,404,137
Inwestycje finansowe	12,855,064	15,927,705
Pozostałe aktywa	264,654	320,267
Zobowiązania warunkowe	12,467,627	13,752,690
Zaangażowania	10,957,331	12,779,677
Odwołalne linie kredytowe	16,053,749	14,713,219
Różnice w opisie	(3,569,921)	48,312
Razem¹	177,109,617	186,982,664

¹ Pozycje bilansowe uwzględniają jedynie części ryzyka kredytowego.

Bardziej szczegółowa analiza portfela kredytowego jest oparta na podziale na klasy aktywów i ratingi. Wiarygodność kredytową ocenia się przy użyciu centralnie zatwierdzanych, wewnętrznych procedur klasyfikacji ryzyka (modeli ratingowych i scoringowych). Przy ustalaniu prawdopodobieństwa naruszenia warunków umownych w odniesieniu do różnych ratingów różne klasy aktywów analizuje się oddzielnie. Oznacza to, że prawdopodobieństwo naruszenia w przypadku tego samego poziomu ratingu (np. 1,5 dla klientów korporacyjnych, A3 dla instytucji finansowych i A3 dla sektora państwowego) nie jest bezpośrednio porównywalne w ramach różnych klas aktywów.

Modele ratingowe w głównych klasach aktywów niedetalicznych (klienci korporacyjni, instytucje finansowe i sektor państwowy) są jednolite w całej Grupie i zawsze oparte na dziesięciu poziomach oceny. Z kolei karty scoringowe stosowane w odniesieniu do aktywów detalicznych dostosowuje się do potrzeb konkretnego kraju zgodnie z jednolitymi ogólnogrupowymi wytycznymi. Proces opracowania i autoryzacji ratingów wspierają odpowiednie narzędzia oprogramowania (np. wyceny spółek, baza ratingów i naruszeń).

Portfel kredytów – klienci korporacyjni

Wewnętrzny model ratingów dla klientów korporacyjnych uwzględnia czynniki jakościowe oraz różne dane biznesowe oraz dotyczące wyników (np. pokrycie odsetkowe, marża EBT, marża EBTDA, wskaźnik kapitału własnego, zwrot z aktywów, okres amortyzacji zadłużenia), które dostosowuje się do różnych branż oraz standardów sprawozdawczości finansowej.

W poniższej tabeli zaprezentowano zaangażowanie kredytowe według oceny wewnętrznej dla klientów korporacyjnych (podstawowi klienci i małe przedsiębiorstwa) w tysiącach euro. W ogólnej ocenie wewnętrznej ryzyka kredytowego należy także uwzględnić zabezpieczenie oraz przychody w przypadku naruszenia warunków umownych.

000 €		2012	Udział	2011	Udział
0.5	Ryzyko minimalne	1,194,159	1.4%	1,275,365	1.4%
1.0	Znakomita sytuacja kredytowa	8,468,399	10.2%	7,938,656	8.7%
1.5	Bardzo dobra sytuacja kredytowa	9,314,870	11.2%	9,292,416	10.2%
2.0	Dobra sytuacja kredytowa	12,472,872	15.0%	12,668,147	13.9%
2.5	Poprawna sytuacja kredytowa	12,185,968	14.7%	16,056,118	17.6%
3.0	Akceptowalna sytuacja kredytowa	12,893,438	15.5%	14,925,283	16.4%
3.5	Graniczna sytuacja kredytowa	11,667,194	14.0%	12,800,012	14.1%
4.0	Słaba sytuacja kredytowa/poniżej standardu	5,383,703	6.5%	6,548,302	7.2%
4.5	Bardzo słaba sytuacja kredytowa/wątpliwe	3,568,130	4.3%	3,895,111	4.3%
5.0	Niewywiązanie się ze zobowiązań	4,986,075	6.0%	4,704,013	5.2%
NR	Nieoceniane	1,029,433	1.2%	991,974	1.1%
Razem		83,164,241	100.0%	91,095,397	100.0%

Całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych na koniec 2012 roku wyniosło 83 164 241 tys. euro. Całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych spadło o 7,931,157 tysięcy w porównaniu z końcem 2011. Największy udział odnotowała grupa Raiffeisen Bank International, która zaksięgowata z tego tytułu 80 895 816 tys. euro (2011: 89 165 748 tysięcy euro).

Udział wyższych kategorii ratingowych w minimalnym ryzyku całkowitych wolumenów kredytowych wzrósł z 34,2 procenta do 37,8 procenta. Klasy ratingowe minimalnego ryzyka (rating 0,5) oraz wyższych kategorii ratingowych (rating 2,0) wykazał lekki spadek, natomiast klasa ratingowa 1,0 (doskonały rating kredytowy) zanotowała wzrost o 529 743 tysięcy euro. To ostatnie wynika z poprawy ratingów istniejących kryteriów. Z drugiej strony, jest to również odzwierciedleniem aktywnego zarządzania portfelem kredytów, które ukierunkowuje wzrost w obszarze kredytów głównie w stronę ekonomicznie prosperujących rynków takich jak Rosja; a wysokie standardy kredytowania wymagają, by nowe kredyty udzielane były tylko klientom z dobrym ratingiem kredytowym.

Udział kredytów o średnim ratingu (rating 2,5 i 3,0) w całkowitym wolumenie kredytów spadł o 3,8 punktów procentowych, do poziomu 30,2 procent. Oznacza to spadek o 5 901 995 tysięcy euro. Klasa ratingowa 2,5 (średni rating kredytowy) wykazała najwyższy spadek w wysokości 3 870 150 tysięcy euro ze względu na transakcje w Rosji i Austrii.

Zaangażowanie, w przypadku którego doszło do niewywiązania się ze zobowiązań zgodnie z Nową Umową kapitałową (rating 5.0) wyniosło 6,0 procent całkowitego zaangażowania kredytowego, które wynosi 4 986 075 tysięcy euro (2011: 4 704 013,000 €). Powyższa sytuacja najbardziej dotknęła Europę Środkową, kwotą 1 603 422 tysięcy euro (2011: 1 450 074 tysięcy euro). Nieco mniej niż połowa nieoceniango zaangażowania kredytowego miało związek z małymi kredytami.

W tabeli poniżej zaprezentowano całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych na podstawie ostatecznego ryzyka według regionów.

000 €	2012	Udział	2011 ¹	Udział
Europa Środkowa	17,986,250	21.6%	1 8,648,001	20.5%
Austria	16,575,848	19.9%	17,891,714	19.6%
Europa zachodnia	11,223,048	13.5%	12,574,907	13.8%
Europa Południowo-Wschodnia	10,370,446	12.5%	11,239,604	12.3%
Rosja	10,237,258	12.3%	10,795,370	11.9%
Azja	6,888,077	8.3%	8,547,278	9.4%
WNP Pozostałe	3,681,640	4.4%	4,093,986	4.5%
Pozostałe	6,201,673	7.5%	7,304,538	8.0%
Razem	83,164,241	100.0%	91,095,397	100.0%

¹ Korekta danych z lat ubiegłych związana z odmiennym mapowaniem

W tabeli poniżej zaprezentowano całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych oraz w związku z finansowaniem projektu według sektorów:

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Handel hurtowy i detaliczny	21,248,512	23.0%	23,832,637	23.7%
Produkcja	1 8,737,196	20.3%	21,351,872	21.3%
Nieruchomości	10,391,198	11.3%	10,872,700	10.8%
Pośrednictwo finansowe	10,093,546	10.9%	9,691,591	9.7%
Budownictwo	6,983,651	7.6%	7,522,216	7.5%
Transport, magazynowanie i komunikacja	3,913,436	4.2%	3,861,613	3.8%
Pozostałe branże	20,851,577	22.6%	23,215,703	23.1%
Razem	92,219,116	100.0%	100,348,332	100.0%

Model ratingowy dotyczący finansowania projektów przewiduje pięć różnych poziomów oceny, które uwzględniają zarówno indywidualne prawdopodobieństwa niewywiązania się z umowy jak i zabezpieczenia. Wolumen finansowania projektów obejmuje następujące składniki:

000 €	2012	Udział	2011	Udział
6.1 Znakomity profil ryzyka projektu – ryzyko bardzo niskie	3,899,494	43.1%	3,014,256	32.6%
6.2 Bardzo dobry profil ryzyka projektu – ryzyko niskie	2,668,622	29.5%	3,548,279	38.3%
6.3 Akceptowalny profil ryzyka projektu – ryzyko przeciętne	1,412,089	15.6%	1,404,527	15.2%
6.4 Słaby profil ryzyka projektu – ryzyko wysokie	459,1 36	5.1%	718,247	7.8%
6.5 Niewywiązanie się ze zobowiązań	586,708	6.5%	540,871	5.8%
NR Nieoceniane	28,826	0.3%	26,754	0.3%
Razem	9,054,875	100.0%	9,252,935	100.0%

Maksymalne zaangażowanie kredytowe w finansowanie projektów wynosiło pod koniec 2012 roku 9 054 875 000 € (2011: 9 252 935 000 €). Projekty przyporządkowane do kategorii ratingowych 'Znakomity profil ryzyka projektu – ryzyko bardzo niskie' (rating 6.1) albo 'Dobry profil ryzyka projektu – ryzyko niskie' (rating 6.2) stanowią 72,6 procenta (2011: 70,9 procenta), a zatem mają największy udział w portfelu. Jest to głównie odzwierciedleniem wysokiego poziomu zabezpieczenia w specjalistycznych transakcjach kredytowych. Spadek w wysokości 879 657 tysięcy euro w kategorii ratingowej 6,2 wynikał z poprawy ratingów, zwłaszcza w portfelu austriackim i czeskim. Równolegle, kategoria ratingowa 6.1 zanotowała wzrost. Pozostały wzrost w kategorii ratingowej 6.1 wynikał z nowej działalności oraz rozszerzenia istniejącego finansowania kredytów. Nieoceniane projekty pozostały na stabilnym poziomie 0,3 procenta lub kwotowo: 28 826 tysięcy euro (2011: 26 754 tysiące euro)

Portfel kredytów – Klienci detaliczni

Klienci detaliczni podzieleni są dalej na jednostki prywatne oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (SME). W przypadku klientów detalicznych stosuje się dwójaki system punktacji – składający się z punktacji (wstępnej oraz ad-hoc) w oparciu o dane i zachowanie klienta oraz punktacji behawioralnej opartej na danych rachunku. W tabeli poniżej przedstawiono zaangażowanie RZB w obszarze kredytów detalicznych:

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	25,856,000	88.7%	20,778,317	88.2%
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	3,278,328	11.3%	2,567,762	11.8%
Razem	29,134,328	100.0%	23,346,079	100.0%
w tym kredytów zagrożonych	3,053,804	10.5%	2,454,576	10.5%
w tym rezerwa na straty z tytułu kredytów indywidualnych	1,680,615	5.8%	1,498,758	6.4%
w tym rezerwa na straty z tytułu kredytów opartych na portfelu	570,004	2.0%	274,839	1.2%

W porównaniu do 2011 roku detaliczny portfel kredytowy odnotował wzrost o 5 788 249 tys. euro do 29 134 328 tys. euro (2011: 23 346 079 tysięcy euro). Największe zaangażowanie odnotowano w Europie Środkowej (16 214 036 tys. euro; 2011: 11 186 960 tysięcy). Był to wzrost w wysokości 5 027 076 tysięcy euro w porównaniu do ostatniego roku, głównie z powodu nabycia Polbanku. Drugim pod względem wielkości regionem była Europa Południowoschodnia, z kwotą 7 380 448 tysięcy euro (2011: 7 460 683 tysięcy euro). W porównaniu z poprzednim rokiem, zaangażowanie lekko spadło, o 80 235 tysięcy euro. W Rosji, wolumen w klasie aktywów klientów prywatnych wzrósł o około jedną trzecią, głównie ze względu na kredyty konsumenckie.

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Kredyty hipoteczne	14,666,850	50.3%	10,678,823	45.7%
Kredyty osobiste	6,580,293	22.6%	5,708,251	24.5%
Kredyty samochodowe	2,457,087	8.4%	2,149,028	9.2%
Kredyty w rachunku bieżącym	2,290,178	7.9%	1,754,043	7.5%
Karty kredytowe	1,806,105	6.2%	2,036,026	8.7%
Finansowanie SME	1,333,814	4.6%	1,019,907	4.4%
Razem	29,134,328	100.0%	23,346,079	100.0%

Część portfela detalicznego obejmująca kredyty w walutach obcych wskazuje na potencjalne przesunięcie domyślnych stóp w przypadku zmiany kursu wymiany waluty lokalnej. Wewnętrzna ocena tego typu ryzyka uwzględnia udział kredytów w walutach obcych, ale także zazwyczaj znacznie bardziej restrykcyjne wytyczne kredytowe mające zastosowanie do takich kredytów oraz fakt, że w wielu krajach dochody klientów mogą być często wyrażone w takiej samej walucie obcej, jak ich kredyty. W porównaniu do poprzedniego roku, kredyty w walutach obcych wzrosły, głównie z powodu nabycia Polbanku, o 2 640 660 tysięcy euro. Największy wzrost zanotowano w przypadku kredytów denominowanych we frankach szwajcarskich i euro, natomiast w przypadku kredytów w dolarach amerykańskich zanotowano lekki spadek.

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Frank szwajcarski	5,109,986	48.6%	2,905,186	36.9%
Euro	4,054,190	38.6%	3,321,774	42.2%
Dolar amerykański	1,198,526	11.4%	1,444,798	18.4%
Pozostałe waluty	141,338	1.3%	191,622	2.4%
Kredyty w walutach obcych	10,504,040	100.0%	7,863,380	100.0%
Udział w całości kredytów	36.1%		33.7%	

Portfel kredytów – instytucje finansowe

Aktywa instytucji finansowych obejmują głównie zaangażowanie wobec banków i firm zajmujących się obrotem papierami wartościowymi. Wewnętrzny model ratingowy dla instytucji finansowych oparto na podejściu do grupy rówieśniczej, które uwzględnia zarówno informacje na temat jakości, jak i ilości. Końcowy maksymalny rating instytucji kredytowych odpowiada ratingowi odpowiedniego kraju macierzystego.

W poniższej tabeli ukazano maksymalne zaangażowanie kredytowe zgodnie z ratingami wewnętrznymi instytucji finansowych. Zważywszy na niską liczbę klientów (i możliwych do zaobserwowania niedotrzymań warunków umowy) w tej klasie aktywów różnym poziomom prawdopodobieństwa niedotrzymania przypisano inne oceny, bazując na kombinacji danych wewnętrznych i zewnętrznych.

000 €		2012	Udział	2011	Udział
A1	Znakomita sytuacja kredytowa	95,668	0.3%	85,1 87	0.2%
A2	Bardzo dobra sytuacja kredytowa	987,935	3.2%	3,409,599	9.8%
A3	Dobra sytuacja kredytowa	1 8,242,812	58.7%	20,014,243	57.7%
B1	Poprawna sytuacja kredytowa	7,367,878	23.7%	5,233,225	15.1%
B2	Przeciętna sytuacja kredytowa	1,781,723	5.7%	2,993,010	8.6%
B3	Mierna sytuacja kredytowa	1,110,708	3.6%	1,344,037	3.9%
B4	Słaba sytuacja kredytowa	696,652	2.2%	620,881	1.8%
B5	Bardzo słaba sytuacja kredytowa	330,228	1.1%	370,1 86	1.1%
C	Wątpliwe/wysokie ryzyko niewywiązania się ze zobowiązań	157,261	0.5%	184,310	0.5%
D	Niewywiązanie się ze zobowiązań	269,207	0.9%	352,391	1.0%
NR	Nieoceniane	48,533	0.2%	83,799	0.2%
Razem		31,088,607	100.0%	34,690,866	100.0%

W 2012 roku zaangażowanie kredytowe wobec instytucji finansowych wyniosło w sumie 31 088 607 tys. euro (2011: 34 690 866 tysięcy euro). Biorąc pod uwagę poziom 58,7 procenta (2011: 57,7 procenta), rating A3 (bardzo dobra pozycja kredytowa) odnotował spadek w wysokości 1 771 431 tysięcy euro, głównie spowodowany spadkami w obligacjach oraz działalności na rynkach pieniężnych. Ratingi B1 (dobra pozycja kredytowa) do B3 (mierna pozycja kredytowa) stanowiły około 33 procent całkowitego zaangażowania kredytowego (2011: 28 procent). Część zaangażowania kredytowego obejmuje roszczenia wobec instytucji finansowych, które wchodzą w skład ogólnej struktury własności RZB. Ze względu na wielopoziomą strukturę austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen roszczenia z tytułu bilansowania płynności w ramach grupy bankowej prezentowane są jako element zaangażowania kredytowego w tej klasie aktywów. Aby zabezpieczyć się przed tego typu ryzykiem, zawierane są umowy rozliczeń wzajemnych i stosowane wspólne systemy monitorowania ryzyka. Udział kredytów dla instytucji kredytowych sklasyfikowanych w pozycji „brak oceny” nie przekroczył na koniec 2012 roku jednego procent. Pozycja ta uwzględniała przede wszystkim roszczenia krótkoterminowe wobec względnie małych instytucji, dla których nie zakończono jeszcze procesu oceny ryzyka.

Biorąc pod uwagę kryzys finansowy oraz ryzyko, jakie wniósł do tego sektora, zarząd zdecydował, że zaangażowanie w tej klasie aktywów nie powinno rosnąć, a powinno zostać raczej zmniejszone, gdy umowy w normalny sposób wygasną. Oczywiście nie dotyczy to transakcji kredytowych z innymi instytucjami finansowymi w Grupie Bankowej Raiffeisen, które także podlegają swojemu własnemu systemowi monitorowania ryzyka.

W tabeli poniżej zaprezentowano całkowite zaangażowanie kredytowe wobec instytucji finansowych (bez banków centralnych) w podziale na produkty:

000 €		2012	Udział	2011	Udział
	Instrumenty pochodne	11,120,293	35.8%	8,325,306	24.0%
	Rynek pieniężny	8,789,316	28.3%	1 3,126,781	37.8%
	Repo	4,736,967	15.2%	2,681,168	7.7%
	Kredyty	3,462,003	11.1%	4,984,158	14.4%
	Obligacje	2,195,631	7.1%	4,450,385	12.8%
	Pozostałe	784,396	2.5%	1,123,069	3.2%
Razem		31,088,607	100.0%	34,690,866	100.0%

Biorąc pod uwagę kategorie produktów, zaangażowanie kredytowe w tej klasie aktywów obejmowało przede wszystkim lokaty terminowe, transakcje wykupu, potencjalne przyszłe roszczenia z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych, lokaty na żądanie i obligacje. Takiej strukturze produktów towarzyszy wysoki poziom zabezpieczenia dla tego typu kredytów (np. dla transakcji wykupu lub poprzez umowy nettingowe).

Zaangażowanie kredytowe – sektor państwowy

Ten segment klientów obejmuje państwa, banki centralne i samorządy lokalne, a także pozostałe podmioty sektora państwowego. W tabeli poniżej zaprezentowano podział zaangażowania kredytowego wobec sektora państwowego (w tym banków centralnych) według ratingu wewnętrznego. Ponieważ naruszenia w ten klasie aktywów notowane są bardzo rzadko, zmienne prawdopodobieństwo naruszenia potwierdza się, stosując pełny zakres danych pochodzących od zewnętrznych agencji ratingowych.

000 €		2012	Udział	2011	Udział
A1	Znakomita sytuacja kredytowa	7,200,993	29.2%	11,155,643	39.0%
A2	Bardzo dobra sytuacja kredytowa	815,865	3.3%	484,481	17%
A3	Dobra sytuacja kredytowa	3,864,482	15.7%	4,532,617	15.8%
B1	Poprawna sytuacja kredytowa	2,786,939	11.3%	1,839,688	6.4%
B2	Przeciętna sytuacja kredytowa	1,278,038	5.2%	770,372	2.7%
B3	Mierna sytuacja kredytowa	3,425,307	13.9%	5,523,010	19.3%
B4	Słaba sytuacja kredytowa	3,798,896	15.4%	2,254,210	7.9%
B5	Bardzo słaba sytuacja kredytowa	1,171,675	4.7%	1,658,844	5.8%
C	Wątpliwe/wysokie ryzyko niewywiązania się ze zobowiązań	232,424	0.9%	155,561	0.5%
D	Niewywiązanie się ze zobowiązań	83,383	0.3%	139,390	0.5%
NR	Nieoceniane	9,565	0.0%	83,573	0.3%
Razem		24,667,566	100.0%	28,597,387	100.0%

W 2012 roku zaangażowanie kredytowe wobec sektora państwowego wynosiło 24 667 566 tys. euro (2011: 28 597 387 tysięcy euro), co stanowiło 13,9 procenta (2011: 15,3 procenta) całkowitego zaangażowania kredytowego. Pod względem różnych ratingów największy udział (29,2%) odnotowała doskonała pozycja kredytowa (A1) (2011: 39 procent). Spadek w wysokości 3 954 649 spowodowany był przede wszystkim niższym wolumenem depozytów w Austriackim Banku Narodowym, w segmencie RBI.

Pozycja określona jako „bardzo dobra pozycja kredytowa (A3)” odnotowała udział na poziomie 15,7 procenta (2011: 15,8 procenta) i obejmuje kredyty w Czechach i na Słowacji. „Słaba pozycja kredytowa (B4)” wzrosła do kwoty 3 798 896 tysięcy euro ze względu na pogorszenie ratingu węgierskiego banku centralnego z B3 do B4.

W tabeli poniżej zaprezentowano całkowite zaangażowanie kredytowe w sektor państwowy (z bankami centralnymi włącznie) w podziale na produkty:

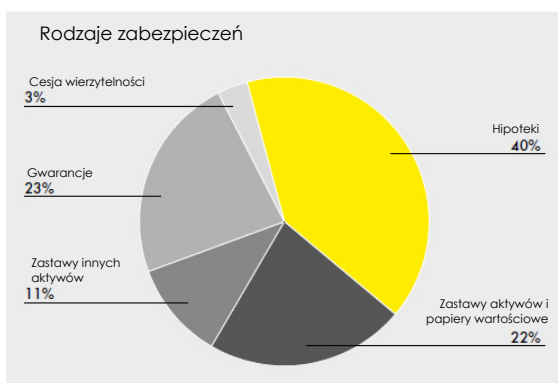
000 €		2012	Udział	2011	Udział
	Obligacje	12,308,181	49.9%	14,809,947	51.8%
	Kredyty	8,697,834	35.3%	9,023,119	31.6%
	Instrumenty pochodne	1,318,989	5.3%	1,028,086	3.6%
	Pozostałe	2,342,563	9.5%	3,736,234	13.1%
Razem		24,667,566	100.0%	28,597,387	100.0%

W tabeli poniżej zaprezentowano zaangażowanie kredytowe w sektor państwowy w segmencie nieinwestycyjnym (rating B3 i niższy):

000 €		2012	Udział	2011	Udział
	Węgry	2,236,536	25.6%	1,911,614	19.5%
	Rumunia	1,808,045	20.7%	2,000,334	20.4%
	Chorwacja	1,022,513	11.7%	1,303,903	13.3%
	Albania	976,138	11.2%	1,218,253	12.4%
	Ukraina	766,157	8.8%	992,915	10.1%
	Pozostałe	1,911,861	21.9%	2,387,568	24.3%
Razem		8,721,250	100.0%	9,814,587	100.0%

W porównaniu z poprzednim rokiem zaangażowanie kredytowe spadło do kwoty 8 721 250 tysięcy euro. Zaangażowanie kredytowe wiążą się głównie z depozytami jednostek grupy w lokalnych bankach centralnych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej. Stosowano je w celu spełnienia wymogów w zakresie minimalnego kapitału rezerwowego oraz na potrzeby krótkoterminowych inwestycji związanych z nadpłynnością, a zatem były one nierozdzielnie związane z działalnością handlową w tych krajach.

Redukcja ryzyka kredytowego.

Uzyskanie zabezpieczenia kredytowego stanowi podstawową strategię oraz sposób na aktywne obniżenie potencjalnego ryzyka kredytowego. Wartość zabezpieczenia oraz konsekwencje pozostałych metod łagodzenia ryzyka wycenia się w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowych. Za wartość łagodzącą ryzyko uznaje się taką wartość, jaką RZB może uzyskać poprzez zrealizowanie zabezpieczenia w odpowiednim terminie. Uznawane zabezpieczenia określono w katalogu zabezpieczeń oraz towarzyszących wytycznych Grupy dotyczących wyceny. Wartość zabezpieczenia oblicza się zgodnie z jednolitymi metodami, które obejmują standardowe metody obliczeniowe oparte na wartościach rynkowych, z góry ustalonych odliczeniach oraz opiniach rzeczoznawców.

Zabezpieczenia kredytowe dzieli się na zabezpieczenia osobowe (np. gwarancje) i zabezpieczenia materialne. RZB akceptuje głównie zabezpieczenia w formie zastawów nieruchomości. Dotyczy to przede wszystkim nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych.

W tabeli poniżej zaprezentowano maksymalne ryzyko kredytowe oraz wartość rynkową (wartość godziwą) zabezpieczeń.

31/12/2012 000 €	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa zabezpieczenia
	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wystawione gwarancje	
Banki	21,272,763	3,794,351	8,243,147
Instytucje państwowe	1,470,465	199,937	762,766
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	50,840,698	31,422,789	35,608,275
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,123,128	858,082	2,642,528
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	21,624,739	2,727,893	14,099,956
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2,682,039	435,922	1,982,897
Pozostałe	301,121	39,984	47,674
Razem	101,314,953	39,478,960	63,387,244

31/12/2011	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa zabezpieczenia
	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wystawione gwarancje	
000 €			
Banki	22,229,773	2,250,743	5,361,351
Institucje państwowe	1,449,529	257,206	374,125
Klienci korporacyjni- duże przedsiębiorstwa	54,433,403	35,043,119	43,132,854
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,514,686	898,882	2,884,820
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	17,497,839	2,402,307	11,095,904
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2,107,874	369,784	1,483,057
Pozostałe	206,857	23,783	31,139
Razem	101,439,961	41,245,824	64,363,250

Zabezpieczenia, które można odsprzedać lub ponownie zastawić bez naruszenia postanowień umownych przez dostawcę zabezpieczenia, wyniosły 27 023 018 tys. euro (2011: 25 724 543 tys. euro).

Zarządzanie kredytami zagrożonymi

Portfel kredytów oraz indywidualni kredytobiorcy podlegają stałemu monitorowaniu. Podstawowym celem czynności monitorujących jest zapewnienie wykorzystania kredytów zgodnie z planowanym przeznaczeniem oraz bieżąca kontrola sytuacji finansowej kredytobiorców. W przypadku niedetalicznych klas aktywów, tj. klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i sektora państwowego, tego typu przegląd kredytowy przeprowadzany jest przynajmniej raz w roku i obejmuje zarówno ponowną ocenę wiarygodności kredytowej, jak i wycenę zabezpieczenia finansowego i fizycznego.

Kredyty zagrożone, tj. takie zaangażowania, w przypadku których oczekuje się trudności finansowych lub spóźnionych płatności po stronie kredytobiorców, wymagają intensywniejszych prac. W przypadku niedetalicznych klas aktywów decyzje w sprawie problematycznych kredytów są podejmowane w ramach regularnych rund obejmujących zagrożone kredyty w poszczególnych jednostkach Grupy. W przypadku konieczności restrukturyzacji zagrożone kredyty przekazuje się specjalistom lub jednostkom restrukturyzacyjnym (departamentom restrukturyzacji). Pracownicy takich departamentów poprzez wczesną interwencję mogą ograniczyć straty z tytułu kredytów zagrożonych.

Standardy dotyczące zarządzania kredytami zagrożonymi w działalności detalicznej obejmują proces całkowitej restrukturyzacji i ostrzegania w odniesieniu do osób fizycznych oraz średnich i małych przedsiębiorstw. Wytyczne restrukturyzacyjne określają jednolitą, ogólnogrupową strategię, strukturę organizacyjną, metody, zasady monitorowania procesu restrukturyzacji oraz zarządzania nim. W procesie restrukturyzacji klientów detalicznych dzieli się na trzy kategorie „Przed terminem”, „Spóźnienie” i „Odzyskanie” i na podstawie takiego podziału wybierane jest standardowe podejście do klientów.

W ocenie perspektyw pozytywnego rozstrzygnięcia roszczeń kluczową rolę odgrywa długość okresu opóźnienia w spłacie. W poniższej tabeli zaprezentowano wolumen zaległych kredytów, bez indywidualnej korekty wartości, udzielonych instytucjom kredytowym i klientom na różne okresy.

31/12/2012	Bieżące			Zaległe			Zabezpieczenia otrzymane dla aktywów, które są przeterminowane
	000 €	Do 31 dni	Powyżej 31 dni, do 90 dni	powyżej 91 dni, do 180 dni	Powyżej 181 dni, do 1 roku	Powyżej 1 roku	
Banki	21,230,040	369	7	4	3	23	43,413
Instytucje państwowe	1,390,753	32,012	1,430	68	275	570	12,002
Klienci korporacyjni- duże przedsiębiorstwa	47,371,608	1,595,958	243,280	41,820	82,579	216,885	779,274
Klienci korporacyjni – średni rynek	2,717,364	98,956	58,802	6,827	7,475	17,775	148,015
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	18,973,561	1,541,442	335,648	152,950	40,383	280,751	923,748
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2,211,158	233,554	73,559	20,060	19,728	71,373	333,345
Razem	93,894,484	3,502,291	712,726	221,730	150,443	587,377	2,239,797

31/12/2011	Bieżące			Zaległe			Zabezpieczenia otrzymane dla aktywów, które są przeterminowane
	000 €	Do 31 dni	Powyżej 31 dni, do 90 dni	powyżej 91 dni, do 180 dni	Powyżej 181 dni, do 1 roku	Powyżej 1 roku	
Banki	22,220,166	5,693	26	11	451	0	0
Instytucje państwowe	1,326,759	113,395	2,319	1,090	409	97	1,945
Klienci korporacyjni- duże przedsiębiorstwa	51,246,610	1,384,870	385,260	36,673	36,324	95,083	771,902
Klienci korporacyjni – średni rynek	3,065,309	139,740	66,148	8,124	6,504	18,023	165,846
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	14,921,135	1,273,151	272,556	126,967	22,331	99,532	791,279
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	1,731,876	204,187	48,190	17,120	9,492	12,152	217,041
Razem	94,511,855	3,121,036	774,498	189,987	75,511	224,887	1,948,012

Restrukturyzacja kredytów

Na 31 grudnia 2012 r. wartość bilansowa kredytów, których warunki renegotjowano w związku ze znaczącą i bezpośrednią stratą wartości pieniężnej i których wartość należałoby w innym przypadku skorygować lub w przypadku których odnotowano zaległości, wyniosła 754 317 tys. euro (2011: 474 473 tys. euro). Jeżeli chodzi o klasy aktywów, klienci korporacyjni stanowili 141 832 tys. euro (2011: 79 615 tys. euro), a klienci detaliczni 612 314 tys. euro (2011: 394 349 tysięcy euro).

Kredyty wątpliwe (NPL) i rezerwy na straty kredytowe

Zgodnie z wewnętrzną definicją naruszenie i tym samym kredyt nieregularny ma miejsce, jeżeli można założyć, że klient nie wypetni swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku w całości lub będzie zalegać z zaspokojeniem istotnych roszczeń Banku przez przynajmniej 90 dni. W RZB naruszenia w przypadku klientów niedetalicznych ustala się na podstawie 12 różnych wskaźników. Na przykład przyjmuje się, że naruszenie ma miejsce, jeżeli klient uczestniczy w postępowaniu upadłościowym lub podobnym postępowaniu, jeżeli dokonano korekty wartości lub bezpośredniego odpisu kredytu klienta albo jeżeli zespół ds. zarządzania ryzykiem kredytowym oceni kredyt klienta jako niemożliwy do odzyskania w całości lub jednostka restrukturyzacyjna rozważy restrukturyzację klienta.

Aby rejestrować i dokumentować naruszenia warunków umów kredytowych przez klientów, stworzono ogólnogrupową bazę danych dotyczących takich naruszeń, która uwzględnia naruszenia oraz ich przyczyny, umożliwiając obliczenie i aktualizację prawdopodobieństw naruszeń.

Rezerwy na straty kredytowe są tworzone zgodnie z określonymi wytycznymi Grupy, które oparto na zasadach rachunkowych MSSF, i obejmują wszystkie możliwe do ustalenia rodzaje ryzyka kredytowego. W działalności niedetalicznej poszczególne jednostki Grupy przeprowadzają regularne rundy dotyczące kredytów zagrożonych, by podjąć decyzję o utworzeniu rezerw na straty kredytowe w odniesieniu do poszczególnych kredytów. W sektorze detalicznym rezerwy na straty kredytowe obliczają departamenty ds. zarządzania ryzykiem detalicznym w poszczególnych jednostkach Grupy. Dzięki temu wymagane rezerwy na straty kredytowe są tworzone na podstawie ustalonych zasad obliczeniowych raz w miesiącu zgodnie z potwierdzeniem uzyskanym od lokalnego departamentu rachunkowości.

W poniższej tabeli zaprezentowano zmianę stanu kredytów wątpliwych wśród kredytów we wskazanych klasach aktywów w następujących pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej „Kredyty i pożyczki na rzecz klientów” i „Kredyty i pożyczki na rzecz banków” (bez transakcji pozabilansowych) w odpowiednim okresie sprawozdawczym:

000 €	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Dodatkowe	Zbycia	Na dzień 31/12/2012
Klienci korporacyjni	4,749,445	77,429	44,759	1,752,303	(1,430,809)	5,193,127
Klienci detaliczni	2,454,576	430,405	50,179	1,020,563	(901,919)	3,053,804
Instytucje państwowe	12,274	0	31	46,195	(1,284)	57,216
Instytucje niebankowe razem	7,216,295	507,833	94,969	2,819,061	(2,334,012)	8,304,146
Banki	241,276	0	(960)	6,460	(45,110)	201,666
Razem	7,457,571	507,833	94,009	2,825,521	(2,379,122)	8,505,813

000 €	Na dzień 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Dodatkowe	Zbycia	Na dzień 31/12/2011
Klienci korporacyjni	4,430,957	(335)	(88,103)	1,797,100	(1,390,172)	4,749,445
Klienci detaliczni	2,398,263	(73)	(56,706)	892,044	(778,952)	2,454,576
Instytucje państwowe	12,098	0	(215)	3,935	(3,544)	12,274
Instytucje niebankowe razem	6,841,318	(408)	(145,025)	2,693,079	(2,172,669)	7,216,295
Banki	267,834	0	1,904	97,172	(125,634)	241,276
Razem	7,109,152	(408)	(143,121)	2,790,251	(2,298,303)	7,457,571

W tabeli poniżej zaprezentowano kredyty wątpliwe jako część kredytów we wskazanych klasach aktywów w następujących pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej „Kredyty i pożyczki na rzecz banków” i „Kredyty i pożyczki na rzecz klientów” (bez pozycji pozabilansowych):

000 €	NPL		Wskaźnik NPL		Wskaźnik pokrycia NPL	
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
Klienci korporacyjni	5,193,127	4,749,445	9.0%	7.8%	63.5%	65.2%
Klienci detaliczni	3,053,804	2,454,576	11.5%	11.5%	73.7%	72.3%
Instytucje państwowe	57,216	12,274	3.9%	0.8%	19.8%	48.2%
Instytucje niebankowe razem	8,304,146	7,216,295	9.7%	8.6%	66.9%	67.7%
Banki	201,666	241,276	0.9%	1.1%	78.2%	94.3%
Razem	8,505,813	7,457,571	7.9%	7.0%	67.2%	68.5%

W sektorze klientów korporacyjnych odnotowano całkowity wzrost kredytów wątpliwych o 9 procent lub 443 681 tys. euro do 5 193 127 tys. euro (2011: 4 749 445 tys. euro). Stosunek kredytów wątpliwych do zaangażowania kredytowego wzrósł o 1,3 punktu procentowego do 9,0 procent; w tym samym czasie wskaźnik pokrycia NPL obniżył się o 1,8 punktów procentowych, do poziomu 63,5 procent.

W portfelu detalicznym, kredyty wątpliwe wzrosły o 24,0 procent lub kwotowo 599 228 tys. euro do wysokości 3 053 804 tys. euro (2011: 2 454 576 tys. euro). Stosunek kredytów wątpliwych do zaangażowania kredytowego pozostał stabilny i wyniósł 11,5 procenta, a wskaźnik pokrycia NPL poprawił się o 1,4 punktu procentowego, podnosząc się do poziomu 73,7 procenta.

Portfel kredytów wątpliwych w sektorze instytucji finansowych wyniósł 201 666 tys. euro (2011: 241 276 tysięcy euro), a wskaźnik pokrycia NPL obniżył się o 16,1 punktu procentowego do poziomu 78,2 procenta.

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w stratach z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i rezerw na zobowiązania pozabilansowe, a także powiązane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej:

000 €	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowan ej	Alokacja ¹	Zwolnienie	Wykorzysta nie ²	Przeniesienia, różnice walutowe	Na dzień 31/12 2012
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach indywidualnych	4,501,005	95,305	1,777,620	(573,939)	(919,873)	38,804	4,918,921
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	208,591	0	2,387	(5,967)	(58,105)	(1,101)	145,805
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	4,202,257	90,494	1,697,364	(514,317)	(847,060)	37,696	4,666,434
Zobowiązania pozabilansowe	90,157	4,811	77,869	(53,655)	(14,708)	2,209	106,682
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach portfelowych	762,777	337,897	361,008	(525,111)	0	13,193	949,763
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	19,052	0	221	(7,350)	0	9	11,914
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	680,558	336,759	340,796	(479,537)	0	12,501	891,076
Zobowiązania pozabilansowe	63,167	1,138	19,992	(38,225)	0	701	46,773
Razem	5,263,782	433,201	2,138,628	(1,099,051)	(919,873)	51,997	5,868,684

1 Alokacje obejmujące bezpośrednie odpisy aktualizacyjne oraz dochód z odpisanych roszczeń.

2 Wykorzystanie obejmujące bezpośrednie odpisy aktualizacyjne oraz dochód z odpisanych roszczeń.

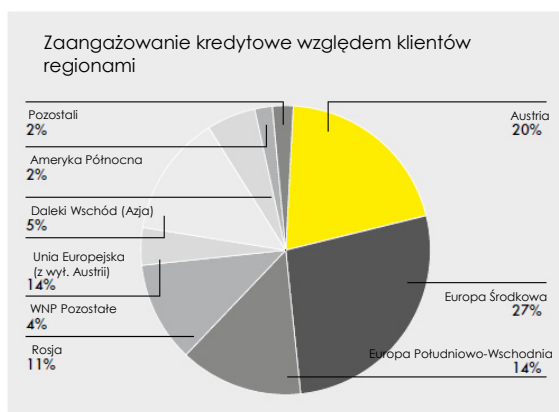
000 €	Na dzień 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowan ej	Alokacja ¹	Zwolnienie	Wykorzysta nie ²	Przeniesienia, różnice walutowe	Na dzień 31/12 2011
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach indywidualnych	4,030,624	(182)	1,773,386	(561,001)	(660,250)	(81,572)	4,501,005
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	236,579	0	(3,666)	(4,540)	(21,540)	1,758	208,591
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	3,741,519	(182)	1,708,274	(533,659)	(635,871)	(77,824)	4,202,257
Zobowiązania pozabilansowe	52,526	0	68,777	(22,802)	(2,839)	(5,506)	90,157
Rezerwy na pokrycie strat na kredytach portfelowych	887,999	(15)	280,577	(385,510)	0	(20,275)	762,777
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	18,440	0	634	(41)	0	19	19,052
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	790,137	(15)	249,889	(341,293)	0	(18,160)	680,558
Zobowiązania pozabilansowe	79,422	0	30,054	(44,176)	0	(2,134)	63,167
Razem	4,918,623	(197)	2,053,963	(946,511)	(660,250)	(101,846)	5,263,782

1 Alokacje obejmujące bezpośrednie odpisy aktualizacyjne oraz dochód z odpisanych roszczeń.

2 Wykorzystanie obejmujące bezpośrednie odpisy aktualizacyjne oraz dochód z odpisanych roszczeń.

Ryzyko krajowe

Ryzyko kraju obejmuje ryzyko dotyczące przelewów i przeliczeń, a także ryzyko polityczne, wynikające z transakcji transgranicznych lub inwestycji bezpośrednich w innych krajach. Spółka RZB jest narażona na tego typu ryzyko w związku ze swoją działalnością gospodarczą na niezależnych rynkach Europy Środkowo-Wschodniej, na których ryzyko polityczne i ekonomiczne nadal miewają istotne znaczenie.

Ryzyko kraju jest blisko związane z ryzykiem wynikającym z instytucji państwowych i dlatego wycenia się je w taki sam sposób przy użyciu tego samego dziesięcioetapowego modelu oceny. W opisie ryzyka politycznego model ten uwzględnia zarówno ilościowe czynniki makroekonomiczne jak i czynniki jakościowe. Proces aktywnego zarządzania ryzykiem kraju w RZB oparty jest na Polityce dotyczącej ryzyka kraju ustalonej raz na sześć miesięcy przez Zarząd. Polityka ta, jako jeden z elementów systemu limitów portfela kredytowego, określa ściśle zdefiniowane limity ryzyka w odniesieniu do krajów. W ramach swojej codziennej działalności, wykonując transakcje transgraniczne, jednostki organizacyjne są także zobowiązane przestrzegać limitów oraz ustalać limity dla konkretnych klientów. Ryzyko kraju jest uwzględniane w obliczeniach produktowych oraz pomiarze wyników skorygowanych o ryzyko. W ten sposób Grupa zachęca jednostki organizacyjne do pokrycia ryzyka kraju w ramach ubezpieczeń (np. poprzez towarzystwa oferujące ubezpieczenia kredytów eksportowych) albo gwarancje wydane przez inne kraje.

Wreszcie, analiza skutków poważnych kryzysów w wybranych krajach i regionach dla przychodów Grupy uwzględni także testy warunków skrajnych, które podkreślają znaczenie przypisywane temu obszarowi w procesie zarządzania ryzykiem RZB. Testy w warunkach skrajnych podkreślają wagę przywiązywaną do tego obszaru zarządzania ryzykiem RZB.

Ryzyko koncentracji

Portfel kredytowy RZB jest dobrze zdywersyfikowany pod względem regionów geograficznych i gałęzi przemysłu. Pojedyncze koncentracje kredytowe także podlegają aktywnemu zarządzaniu (zgodnie z koncepcją grup powiązanych klientów) poprzez limity i regularną sprawozdawczość. W konsekwencji poziom szczegółowości portfela jest wysoki. W konsekwencji, granularność portfela jest wysoka. Są waluty, w przypadku których wartość bezwzględna wrażliwości stopy procentowej wynosi co najmniej 10 tysięcy euro. Zgodnie z polityką ryzyka grupy te uwzględniają jedynie klientów posiadających bardzo dobry rating lub – w wyjątkowych przypadkach – średni rating, jeżeli zapewniono wysoki poziom pokrycia (w formie zabezpieczenia, które można szybko zrealizować).

Podział regionalny zaangażowania kredytowego odzwierciedla szeroką dywersyfikację na rynkach europejskich. W poniższej tabeli zaprezentowano zaangażowanie kredytowe we wszystkich klasach aktywów w podziale na pogrupowane w regiony kraje pochodzenia klientów. Pozycja „Pozostałe państwa” obejmuje przede wszystkim kredyty udzielone klientom w krajach Europy Zachodniej, takich jak Szwajcaria i Holandia, a także w pozostałych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w których RBI jest reprezentowany poprzez banki sieciowe (np. Słowenia, Białoruś itp.).

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w stratach z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i rezerw na zobowiązania pozabilansowe, a także powiązane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej:

000 €	2012	Udział	2011 ¹	Udział
Europa Środkowa	48,187,162	27.2%	43,217,166	23.1%
Polska	14,686,703	8.3%	8,903,746	4.8%
Słowacja	11,505,817	6.5%	11,947,936	6.4%
Czechy	11,176,189	6.3%	11,035,329	5.9%
Węgry	8,787,837	5.0%	8,940,207	4.8%
Pozostałe	2,030,616	1.1%	2,389,948	1.3%
Austria	35,973,872	20.3%	42,100,828	22.5%
Unia Europejska	24,035,375	13.6%	27,427,983	14.7%
Wielka Brytania	6,932,414	3.9%	7,365,436	3.9%
Niemcy	6,681,870	3.8%	8,002,234	4.3%
Francja	5,277,852	3.0%	3,187,592	1.7%
Holandia	1,446,262	0.8%	2,961,568	1.6%
Pozostałe	3,696,977	2.1%	5,911,153	3.2%
Europa Południowo-Wschodnia	24,752,247	14.0%	26,949,342	14.4%
Rumunia	8,097,000	4.6%	8,660,212	4.6%
Chorwacja	5,730,036	3.2%	6,240,402	3.3%
Bułgaria	4,271,157	2.4%	4,378,913	2.3%
Serbia	2,073,441	1.2%	2,549,325	1.4%
Pozostałe	4,580,613	2.6%	5,120,489	2.7%
Rosja	19,883,559	11.2%	18,507,888	9.9%
Daleki Wschód	9,670,143	5.5%	12,277,528	6.6%
Chiny	4,167,045	2.4%	6,555,672	3.5%
Pozostałe	5,503,098	3.1%	5,721,856	3.1%
WNP Pozostałe	7,424,800	4.2%	7,802,674	4.2%
Ukraina	5,649,252	3.2%	6,357,144	3.4%
Pozostałe	1,775,548	1.0%	1,445,530	0.8%
Ameryka Północna	3,496,344	2.0%	4,379,149	2.3%
Reszta świata	3,686,116	2.1%	4,320,108	2.3%
Razem	177,109,617	100.0%	186,982,664	100.0%

¹ Korekta danych z lat ubiegłych związana z odmiennym mapowaniem

RZB nie posiada banków zależnych w żadnych z państw peryferyjnych UE, ale odnotowano roszczenia w odniesieniu do klientów w tych krajach w związku z finansowaniem międzynarodowych klientów korporacyjnych, a także transakcjami na rynkach kapitałowych. W szczególności, Grupa właściwie nie posiada obligacji rządowych w powyższych krajach (z wyjątkiem Włoch).

Polityka dotycząca ryzyka oraz oceny kredytowej w RZB biorą pod uwagę sektor, do którego należy kredytobiorca. Największy sektor obejmuje bankowość i ubezpieczenia, jednak wynika to głównie z zaangażowania, jakie można przypisać członkom austriackiego sektora Raiffeisen (centralna funkcja bilansowania płynności). Drugim co do wielkości sektorem są prywatne gospodarstwa domowe, w tym głównie klienci detaliczni w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

W tabeli poniżej pokazano zaangażowanie kredytowe Grupy według sektorów klientów:

000 €	2012	Udział	2011	Udział
Bankowość i ubezpieczenia	56,979,022	32.2%	57,569,117	30.8%
Gospodarstwa prywatne	23,136,825	13.1%	22,064,425	11.8%
Handel hurtowy i handel prowizyjny (za wyjątkiem obrotu samochodami)	16,520,201	9.3%	17,957,157	9.6%
Pozostałe wytwórstwo	12,068,959	6.8%	13,824,919	7.4%
Instytucje administracji publicznej, obrony i ubezpieczeń społecznych	11,015,205	6.2%	13,417,261	7.2%
Działalność związana z nieruchomościami	10,677,056	6.0%	11,437,577	6.1%
Budownictwo	7,249,431	4.1%	7,478,576	4.0%
Pozostała działalność biznesowa	6,257,721	3.5%	6,600,147	3.5%
Handel detaliczny za wyjątkiem napraw pojazdów	4,827,639	2.7%	5,389,774	2.9%
Energia elektryczna, gaz, para i systemy wodociągowe	3,349,926	1.9%	3,625,497	1.9%
Wytwarzanie podstawowych metali	2,683,831	1.5%	3,648,883	2.0%
Wytwarzanie produktów żywnościowych i napojów	2,380,700	1.3%	2,539,277	1.4%
Pozostały transport	2,299,661	1.3%	2,157,793	1.2%
Transport lądowy, transport rurociągowy	2,028,215	1.1%	2,238,871	1.2%
Produkcja maszyn i sprzętu	1,445,707	0.8%	1,560,844	0.8%
Wydobycie ropy i gazu naturalnego	1,416,710	0.8%	1,580,433	0.8%
Sprzedaż pojazdów samochodowych	1,370,643	0.8%	1,602,863	0.9%
Pozostałe branże	11,402,164	6.4%	12,289,249	6.6%
Razem	177,109,617	100.0%	186,982,664	100.0%

Ustrukturyzowany portfel kredytowy

Strategia RZB dotycząca ustrukturyzowanego portfela kredytowego przewiduje stopniowe ograniczanie inwestycji poprzez spłatę lub osiągnięcie terminu zapadalności albo poprzez sprzedaż, w zależności od sytuacji rynkowej. Całkowite zaangażowanie w ustrukturyzowane produkty określono w Nocie (39) „Sekurytyzacja”. Około 98 procent tego portfela posiada rating zewnętrzny na poziomie A lub wyższy i obejmuje głównie roszczenia przeciwko klientom europejskim.

Ryzyko naruszenia warunków umowy przez kontrahenta

Naruszenie warunków przez kontrahenta w przypadku instrumentów pochodnych, transakcji wykupu lub kredytów w formie papierów wartościowych może generować straty wynikające z kosztu ponownego pozyskania równorzędnej umowy. RZB wycenia tego typu ryzyko, stosując metodę wyceny rynkowej, która uwzględnia wartość rynkową oraz z góry ustalony narzut w odniesieniu do każdej zmiany wartości roszczenia w przyszłości. W wewnętrznym procesie zarządzania możliwe zmiany cen wpływające na wartość godziwą tego typu instrumentów ustala się dla konkretnych rodzajów instrumentów na podstawie historycznych zmian wartości rynkowej.

Zawarcie umowy na instrumentach pochodnych wymaga przestrzegania procesu zatwierdzania kredytów, w którym stosuje się takie same procedury dotyczące klasyfikacji, ograniczania i monitorowania ryzyka, jak w przypadku tradycyjnej działalności kredytowej. Pozycje instrumentów pochodnych są brane pod uwagę przy ustalaniu i monitorowaniu limitów kredytowych, a także pomiarze i alokacji kapitału wewnętrznego, wraz z pozostałymi roszczeniami dotyczącymi klienta. W obliczeniach uwzględnia się pozycje wazone.

Podstawową strategią obniżania tego typu ryzyka jest zastosowanie technik łagodzenia ryzyka kredytowego, takich jak unettowanie i zabezpieczenie. Zgodnie z podstawową zasadą dla wszystkich istotnych transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych z uczestnikami rynku RZB stara się podpisać standardową umowę ramową ISDA dotyczącą dwustronnego unettowania oraz Aneks w sprawie wsparcia kredytowego (*Credit Support Annex, CSA*), by zapewnić codzienne pokrycie przeważającej wartości rynkowej.

Ryzyko rynkowe

Grupa RZB definiuje ryzyko rynkowe jako potencjalne niekorzystne zmiany cen rynkowych pozycji handlowych i inwestycyjnych. Ryzyko rynkowe uzależnione jest od wahań kursów wymiany walut, stóp procentowych, spreadów kredytowych, notowań akcji oraz cen towarów, a także od innych odpowiednich parametrów rynkowych, takich jak domniemane poziomy zmienności.

Ryzyko rynkowe w transakcjach z klientami jest przenoszone do Departamentu Skarbu poprzez zastosowanie metod cen transferowych. Departament Skarbu odpowiada za zarządzanie tego typu ryzykiem strukturalnym, a także za przestrzeganie ogólnogrupowego limitu. Pion Rynków Kapitałowych odpowiada za za firmowe transakcje handlowe, transakcje *market making* oraz transakcje z klientami związane z produktami rynku pieniężnego i rynku kapitałowego.

Organizacja zarządzania ryzykiem rynkowym

Grupa RZB mierzy i monitoruje wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego oraz zarządza nimi na szczeblu Grupy.

Za proces strategicznego zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiada Komitet ds. Ryzyka Rynku, który zarządza ryzykiem rynkowym i koordynuje wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego w Grupie. Całkowity limit Grupy ustala Zarząd, biorąc pod uwagę możliwości ponoszenia ryzyka oraz budżet dochodów. Limit ten dzieli się na podlimity w konsultacji z odpowiednimi pionami działalności, zgodnie ze strategią, modelem działalności i apetytem na ryzyko.

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynku zapewnia, że działalność gospodarcza i produkty mieszczą się w zakresie ustalonej i zatwierdzonej strategii oraz apetytu na ryzyko Grupy. Departament ten odpowiada za opracowanie i usprawnienie procesów i zasad zarządzania ryzykiem, metod pomiaru, infrastruktury i systemów zarządzania ryzykiem dla wszystkich kategorii ryzyka rynkowego oraz dla ryzyka kredytowego wynikającego z ryzyka rynkowego w sektorze instrumentów pochodnych. Ponadto departament ten wykonuje codziennie niezależne pomiary oraz opracowuje raporty na temat wszystkich rodzajów ryzyka rynkowego.

Wszystkie produkty, w których utrzymywane są otwarte pozycje, zdefiniowano w katalogu produktów. Nowe produkty są dodawane do tej listy dopiero po zakończonym powodzeniem procesie wprowadzania produktu. Wnioski o dodanie nowego produktu podlegają kompleksowej analizie ryzyka i są zatwierdzane dopiero po zapewnieniu możliwości ich prześledzenia w front i back office'ach oraz systemach zarządzania ryzykiem.

System limitów

Grupa RZB stosuje kompleksowe podejście do zarządzania ryzykiem w odniesieniu do swoich ksiąg transakcyjnych i bankowych (podejście oparte na całkowitym zwrocie). Wszystkie księgi handlowe i bankowe są przedmiotem systematycznej oceny pod kątem ryzyka rynkowego. W codziennym procesie zarządzania ryzykiem rynkowym dokonuje się pomiaru i ograniczenia następujących parametrów:

- Wartości narażonej na ryzyko (VaR) przy poziomie ufności wynoszącym 99% i horyzoncie czasowym wynoszącym 1 dzień
- Wartość narażona na ryzyko to główny instrument procesu zarządzania ryzykiem rynkowym na płynnych rynkach, w normalnej sytuacji rynkowej. Wycenia się ją na podstawie hybrydowej metody symulacyjnej, w której generowanych jest 5000 scenariuszy. Metoda ta łączy korzyści wynikające z symulacji historycznej z zaletami symulacji Monte Carlo. Stosowane parametry rynkowe oparte są na historycznych seriach czasowych trwających 500 dni. Aby uwzględnić rozbudowany rozkład asymetryczny, założenia dotyczące rozkładu obejmują takie nowoczesne cechy, jak rozgrupowanie zmienności (*volatility declustering*), przypadkowe zmiany terminów oraz „kontenery ekstremalnych zdarzeń” (*extreme event containers*). Model został zatwierdzony przez austriacką komisję nadzoru nad rynkami finansowymi, jako model wewnętrzny do pomiaru wymogów dotyczących kapitału własnego. Uzyskane wyniki wartości narażonej na ryzyko stosuje się nie tylko do ustalenia górnej granicy ryzyka, ale także do obliczenia alokacji kapitału ekonomicznego.
- Wrażliwości (na zmiany kursów walutowych i stóp procentowych, gamma, vega, notowań akcji i cen towarów)
- Limity wrażliwości stosuje się, by uniknąć pogrupowania w normalnej sytuacji rynkowej. Są to główne instrumenty procesu zarządzania w sytuacjach stresowych albo na rynkach, które nie posiadają płynności lub są strukturalnie trudne do zmierzenia.
- Automatycznego zamykania pozycji w celu uniknięcia strat: Limit ten służy jako wsparcie w pomiarze własnych pozycji handlowych oraz poważnie ogranicza straty, nie pozwalając na ich akumulację.

Wyżej opisany wielopoziomowy system limitów uzupełnia kompleksowy model testów warunków skrajnych, który oblicza potencjalne zmiany wartości ogólnego portfela w świetle różnych scenariuszy. Wszystkie grupy ryzyka wykryte w trakcie testów warunków skrajnych są zgłaszane Komitetowi ds. Ryzyka Rynkowego i uwzględniane przy alokacji limitów. Raporty z testów warunków skrajnych według portfeli stanowią jedną z części codziennych raportów na temat ryzyka rynkowego.

Wartość narażona na ryzyko (VaR)

W tabeli poniżej określono parametry ryzyka (VaR 99%, 1 dzień w mln euro) dla wszystkich rodzajów ryzyka rynkowego, na które narażone są księgi handlowe i bankowe. Wartość Grupy RZB narażona na ryzyko jest zdominowana przez strukturalne pozycje kapitałowe, ryzyko stóp strukturalnych oraz ryzyko spreadów w księgach obligacji utrzymywanych jako rezerwa płynności.

Portfel handlowy VaR 99% 1d 000 €	VaR na dzień 31/12/2012	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na dzień 31/12/2011
Ryzyko walutowe ¹	52,271	56,751	42,756	79,086	63,564
Ryzyko stóp procentowych	3,220	2,668	1,205	8,244	6,715
Ryzyko spreadów kredytowych	3,262	3,412	2,321	5,180	877
Ryzyko cen akcji	2,129	1,953	1,535	2,695	2,328
Ryzyka Vega ²	658	815	530	1,387	n.d.
Razem	59,093	60,758	43,796	83,988	48,039

¹ Ryzyko wymiany walut na szczeblu ogólnobankowym obejmuje również pozycje kapitałowe w jednostkach zależnych denominowane w walutach obcych.
² Od października do grudnia 2012

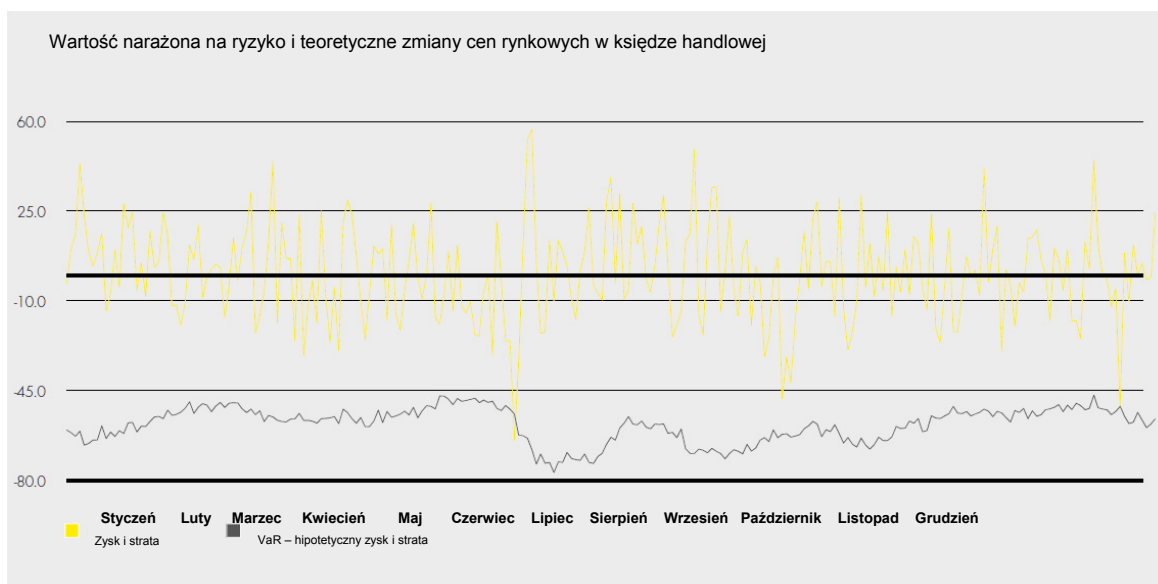
Portfel bankowy VaR 99% 1d 000 €	VaR na dzień 31/12/2012	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na dzień 31/12/2011
Ryzyko stóp procentowych	14,378	19,441	9,283	45,748	46,274
Ryzyko spreadów kredytowych ¹	17,667	25,537	11,344	35,053	10,814
Ryzyka Vega ²	1,044	1,853	1,044	2,913	nie dotyczy
Razem	23,910	35,632	21,054	58,158	29,172

¹ Od lipca do grudnia 2012; z pełną integracją ryzyka spreadów kredytowych, bezpośrednie porównanie z poprzednim rokiem nie jest jeszcze możliwe
² Od października do grudnia 2012 r.

Całkowita VaR 99% 1d 000 €	VaR na dzień 31/12/2012	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na dzień 31/12/2011
Ryzyko walutowe ¹	52,217	56,751	42,754	79,082	63,564
Ryzyko stóp procentowych	15,841	20,002	10,067	44,540	46,023
Ryzyko spreadów kredytowych	20,830	28,450	16,133	39,238	10,772
Ryzyko cen akcji	2,129	1,953	1,535	2,695	2,328
Ryzyka Vega ²	860	1,380	828	2,412	n.a
Razem	71,212	78,296	49,162	104,665	50,954

¹ Ryzyko wymiany walut na szczeblu ogólnobankowym obejmuje również pozycje kapitałowe w jednostkach zależnych denominowane w walutach obcych.
² Od października do grudnia 2012 r.

Poza jakościową analizą rentowności metody pomiaru ryzyka są stale monitorowane w ramach procesu testowania wstęcznego i walidacji statystycznej, a w przypadku wykrycia słabych stron modeli są należycie dostosowywane. W badanym roku w księdze handlowej Grupy RZB (uwzględniającej pozycje kapitałowe banków sieciowych) odnotowano dwa naruszenia testów wstęcznych, co odzwierciedla poniższy wykres, który porównuje wartość narażoną na ryzyko z hipotetycznymi zyskami i stratami w ujęciu dziennym.

Wartość narażona na ryzyko odpowiada maksymalnej stracie, która nie jest przekraczana w ciągu jednego dnia przy przedziale ufności wynoszącym 99 procent. Stratę tą porównuje się z obowiązującymi hipotetycznymi zyskami lub stratami, jakie w kolejnym dniu wyniknęłyby z faktycznych zmian na rynku. Warto zauważyć, że model prawidłowo odtwarza zasady dotyczące zmienności parametrów rynkowych i szybko reaguje na wszelkie zmiany warunków. Dodatkowo, od 2012 roku wyniki wartości narażonej na ryzyko w warunkach skrajnych zostały ograniczone. W 2012 roku, wdrożono dodatkowy wewnętrzny model w celu dokładniejszego pomiaru ryzyka opcji. Umożliwia on pomiar ryzyka vega w Grupie z wykorzystaniem podejścia opartego na symulacji hybrydowej. Na początku 2012 roku w sprawozdawczości, zgodnie z wymogami regulacyjnymi sprawozdawczość oprócz wartości narażonej na ryzyko uwzględnia także wartość narażoną na ryzyko w warunkach skrajnych.

Ryzyko walutowe i zabezpieczenia kapitału (wskaźnika kapitału)

Ryzyko rynkowe Grupy RZB jest przede wszystkim uzależnione od ryzyka walutowego związanego z kapitałem własnym utrzymywanym w walutach obcych w zagranicznych jednostkach Grupy, a także od powiązanych operacji hedgingowych, którymi zarządza Komitet ALCO Grupy. W tabeli poniżej wymieniono najważniejsze pozycje walutowe na 31 grudnia 2012 roku oraz prezentuje dane porównywalne za poprzedni rok. Przedstawione kwoty uwzględniają zarówno pozycje handlowe, jak i pozycje kapitałowe podmiotów zależnych opracowujących swoje sprawozdania finansowe w walucie obcej.

000 €	31/12/2012	31/12/2011
WSZYSTKIE	277,703	244,810
BAM	266,547	217,268
BGN	5,722	(59,632)
BYR	170,343	109,977
CNY	167,079	97,353
CZK	768,020	678,626
HRK	741,430	755,662
HUF	461,277	290,401
PLN	2,191,602	765,891
RON	637,737	636,767
RSD	482,423	518,498
RUB	2,548,528	2,280,107
UAH	911,993	1,733,777
USD	(51,732)	(616,156)

Ryzyko walutowe w węższym tego słowa znaczeniu definiowane jest jako ryzyko strat wynikających z otwartych pozycji w walutach obcych.

Wahania kursów wymiany walut wpływają zarówno na bieżące dochody jak i ponoszone koszty. Ponadto oddziałują na wymogi oparte na kapitale w odniesieniu do aktywów wyrażonych w walucie obcej, nawet jeżeli są one finansowane w jednej i tej samej walucie, tj. bez otwartych pozycji walutowych.

Grupa RZB posiada znaczące udziały w spółkach, których siedziba mieści się poza strefą euro i które utrzymują swój kapitał własny w odpowiedniej walucie lokalnej. Także znaczna część ważonych ryzykiem aktywów Grupy RZB nie jest wyrażona w euro. W związku z powyższym zmiany kursów wymiany walut powodują wahania kapitału skonsolidowanego Grupy RZB oraz zmiany opartych na kapitale wymogów dotyczących ryzyka kredytowego.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym Grupa stosuje dwa różne podejścia:

- **Bezwzględne zatrzymanie kapitału:** Ta strategia hedgingowa ma na celu uodpornienie kapitału utrzymywanego w walucie lokalnej poprzez utworzenie odpowiedniej kontrpozycji w ujęciu skonsolidowanym. Jednak tego typu zabezpieczenia nie można stosować w koniecznym zakresie w odniesieniu do wszystkich walut. Ponadto jest ono nierentowne ekonomicznie dla niektórych walut ze względu na znaczące różnice odsetkowe.
- **Stały wskaźnik kapitału:** Celem tej strategii hedgingowej jest uzgodnienie kapitału Tier 1 i aktywów ważonych ryzykiem z docelowym wskaźnikiem kapitału Tier 1 dla każdej waluty (tj. wyeliminowanie wszelkich niedoborów lub nadwyżek kapitału w każdej walucie względem aktywów ważonych ryzykiem), aby zapewnić utrzymanie wskaźnika kapitału Tier 1 na stałym poziomie w przypadku wahań kursów wymiany walut.

Grupa RZB stosuje metodę opartą na stałym wskaźniku kapitału w procesie zarządzania ryzykiem walutowym. Dlatego zmiany kursów walutowych wywołują bezwzględne zmiany kapitału skonsolidowanego. Jednak jednocześnie odpowiedniej zmianie ulega także podstawa kapitałowa dla ryzyka kredytowego wynikającego z aktywów wyrażonych w walutach obcych. Zarządzanie tego typu ryzykiem odbywa się na comiesięcznych spotkaniach Komitetu ALCO Grupy na podstawie historycznych zmian kursów walutowych oraz prognoz i wrażliwości wskaźnika kapitału Tier 1 w poszczególnych walutach.

Ryzyko stóp procentowych w księdze handlowej

Poniższe dwie tabele określają największe zmiany wartości bieżącej księgi handlowej Grupy RZB w przypadku równoległego wzrostu stóp procentowych o jeden punkt bazowy w tysiącach euro dla dwóch terminów – 31 grudnia 2012 i 31 grudnia 2011 roku. W badanym okresie nie odnotowano istotnych zmian odpowiednich czynników ryzyka:

31/12/2012												
000 €	Razem	< 3 m	3 -6 m	6 -12 m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7-10 l	10-15 l	15-20 l	>20l
WSZYSTKIE	(29)	0	2	(10)	8	2	3	3	0	0	0	0
BGN	(16)	1	0	0	2	1	9	1	0	0	0	0
CZK	(13)	1	7	(11)	3	5	1	1	12	7	0	0
€	(220)	14	(53)	(21)	(54)	3	(57)	21	5	(35)	(33)	9
GBP	11	8	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0
HUF	(12)	7	(14)	(14)	8	3	3	1	1	1	0	0
RON	(10)	2	2	2	4	4	0	0	0	0	0	0
RUB	(80)	(15)	(10)	(13)	17	(36)	(13)	(10)	0	0	0	0
USD	(64)	17	(18)	19	11	(33)	27	3	(19)	3	43	(110)
Pozostałe	8	2	3	2	2	1	3	4	5	0	1	1

Zestaw walut zmieniał się co roku w zależności od bezwzględnej wartości poziomu wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

31/12/2011 000 €	Razem	< 3 m	3 -6 m	6-12 m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7-10 l	10-15 l	15-20 l	>20 l
WSZYSTKIE	(31)	0	1	8	(10)	(10)	1	0	0	0	0	0
BGN	(10)	1	0	0	2	1	4	0	0	0	0	0
CHF	17	4	12	2	2	4	3	3	3	1	1	1
CZK	(27)	1	1	3	8	(11)	16	(14)	1	6	0	0
€	426	1	11	39	12	8	181	132	130	(50)	5	(27)
HRK	(14)	0	0	0	0	1	(10)	2	0	0	0	0
RUB	(185)	1	(14)	(22)	(38)	(59)	(28)	(21)	2	0	0	0
USD	87	9	(45)	26	2	(44)	5	9	32	(65)	(18)	207
Pozostałe	1	7	(11)	9	2	3	7	2	3	0	0	0

Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej

Różne terminy zapadalności oraz warunki dotyczące korekty odsetkowej produktów oferowanych wraz z finansowaniem w ramach depozytów dla klientów oraz na rynku pieniężnym i rynku kapitałowym generują ryzyko stóp procentowych Grupy RZB. Ryzyko to wynika przede wszystkim z tylko częściowego wyrównania wrażliwości oczekiwanych płatności na zmiany stóp procentowych, rytmu korekt odsetkowych oraz innych opcjonalnych parametrów. Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej występuje w dwóch głównych walutach – EUR i USD, a także w walutach lokalnych spółek Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Z zasady ryzyko to zabezpiecza się kombinacją transakcji bilansowych i pozabilansowych, swapami stóp procentowych, a także w mniejszym zakresie kontraktami stóp procentowych typu forward i opcjami. Podstawowym zadaniem zarówno globalnego departamentu skarbu jak i lokalnych banków, które wspierają Komitet ALCO, jest zarządzanie strukturą bilansu. W tym celu jednostki te polegają na scenariuszach i analizach symulacji dochodów odsetkowych, by zapewnić optymalne pozycjonowanie zgodne z umową dotyczącą stóp procentowych, a także ustalonym apetytem na ryzyko.

Do kwantyfikacji ryzyka odsetkowego w księdze bankowej stosuje się obliczenia wartości narażonej na ryzyko oraz konwencjonalne metody analizowania zaangażowania kapitałowego i odsetkowego. Od 2002 roku kwartalny raport na temat ryzyka odsetkowego jest przekładany władzom regulacyjnym w ramach statystyk dotyczących tego rodzaju ryzyka. Zgodnie z zasadami przewidzianymi w Umowie Kapitałowej Basel III, powyższe obejmuje również zmianę procentową w bieżącej wartości kapitału Grupy. Kluczowe założenia w kontekście szacowania terminów zapadalności formułuje się zgodnie z wymogami regulacyjnymi w oparciu o statystyki wewnętrzne i dotychczasowe doświadczenie. Zmiany obliczone w odniesieniu do szoku odsetkowego w wysokości 200 punktów bazowych pozostały poniżej podlegającego zgłoszeniu progu 20 procent kwalifikowalnego kapitału w ramach RZB przez cały okres 2012 roku.

Poniższe tabele prezentują zmianę wartości bieżącej księgi bankowej Grupy RZB w przypadku równoległego wzrostu stóp procentowych o jeden punkt bazowy, w tysiącach euro, na 31 grudnia 2012 i 31 grudnia 2011 roku. W tabelach uwzględniono waluty, dla których bezwzględna wrażliwość na zmiany stóp procentowych wynosi przynajmniej 10 000 euro. Obniżenie ryzyka stóp procentowych w księdze bankowej jest przede wszystkim związane ze spadkiem posiadanych obligacji rządowych.

31/12/2012 000 €	Razem	< 3 m	3 -6 m	6-12 m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7-10 l	10-15 l	15-20 l	>20l
WSZYSTKIE	(24)	0	5	4	(18)	1	0	0	1	3	1	0
BAM	14	2	0	1	5	6	2	0	1	2	0	0
BYR	(20)	0	1	6	4	1	4	2	2	1	0	0
CHF	(266)	28	8	7	1	0	(28)	(19)	(46)	(101)	(82)	2
CZK	(24)	10	(20)	32	8	3	(14)	2	3	6	6	3
€	241	57	20	184	187	67	79	(50)	149	(223)	(79)	(149)
HRK	(37)	1	0	1	4	0	(23)	0	8	2	0	0
RON	(73)	5	5	0	(29)	(13)	9	(20)	3	0	0	0
RSD	(23)	1	3	5	(10)	2	1	0	0	0	0	0
RUB	(159)	(18)	(10)	4	(38)	(19)	40	5	(37)	(51)	(15)	0
UAH	(73)	2	2	9	(55)	(19)	4	3	3	1	0	0
USD	(225)	12	22	67	(31)	(16)	(72)	(46)	(98)	(51)	(10)	3
Pozostałe	(16)	(11)	25	43	(11)	1	(18)	(10)	(12)	(12)	8	0

Zestaw walut zmieniał się co roku w zależności od bezwzględnej wartości poziomu wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

31/12/2011 000 €	Razem	< 3 m	3 -6 m	6-12 m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7-10 l	10-15 l	15-20 l	>20l
WSZYSTKIE	(45)	3	4	6	(33)	(13)	1	4	0	0	0	0
BGN	16	0	3	9	0	5	1	0	0	0	0	0
CHF	(154)	8	5	1	(16)	2	(11)	(19)	(37)	(49)	(23)	0
CNY	37	(10)	16	32	0	0	0	0	0	0	0	0
CZK	12	8	4	19	0	2	3	(10)	4	2	1	0
€	(345)	86	121	177	189	16	(132)	(616)	38	(118)	8	(98)
HRK	(16)	1	0	4	5	4	3	4	3	0	0	0
HUF	(88)	5	7	8	7	(21)	(25)	(11)	5	1	0	0
RON	(108)	1	2	2	8	(31)	(11)	(35)	(23)	0	0	0
RSD	(25)	1	1	5	7	7	3	1	0	0	0	0
RUB	66	(36)	2	7	13	68	113	6	(28)	(40)	(13)	0
UAH	(248)	6	5	(26)	(60)	(57)	(65)	(11)	(10)	6	1	0
USD	(755)	26	(12)	24	(25)	(98)	(115)	(157)	(151)	(21)	1	(32)
Pozostałe	7	9	1	8	2	5	9	1	3	0	0	1

Ryzyko spreadów kredytowych

Dokonując pomiaru ryzyka spreadów kredytowych, system zarządzania ryzykiem rynkowym uwzględnia krzywe dla obligacji zależnych od czasu oraz dla spreadów CDS jako czynniki ryzyka rynkowego. Ta kategoria ryzyka rynkowego odzwierciedla zatem konkretne ryzyko stóp procentowych dla wszystkich papierów wartościowych w portfelu handlowym i bankowym. Raport na temat wartości narażonej na ryzyko prezentuje tę kategorię ryzyka, gdyż stanowi ona istotny element posiadanych przez Grupę RZB papierów wartościowych. Integracja wszystkich pozycji została ukończona w pierwszej połowie 2012 roku.

Ryzyko płynności

Jedną z istotnych ról odgrywanych przez banki w międzynarodowym systemie finansowym jest przekształcanie terminów płynności. Obydwa się to na żądanie depozytariuszy, którzy chcą uzyskać dostęp do swoich lokat w krótkim terminie, a także w odpowiedzi na potrzeby uzyskania długoterminowego finansowania przez kredytobiorców. Tego typu operacje stale generują nadwyżki lub niedobory płynności, które banki równoważą poprzez wymianę płynności z innymi uczestnikami rynków finansowych na normalnych warunkach rynkowych.

Za zarządzanie płynnością w celu zapewnienia stałej wypłacalności Grupy odpowiada centralnie departament skarbu w Wiedniu, a także na poziomie zdecentralizowanym zależne banki lokalne. Przepływy środków pieniężnych oblicza się i analizuje w rozbiciu na waluty co tydzień w ramach wewnętrznego systemu monitorowania. W oparciu o te dane, Grupa tworzy bilanse płynności i analizuje, czy spełnia wymogi regulacyjne w zakresie pozycji płynnościowych oraz określone limity wewnętrznej płynności. Analiza płynności obejmuje również symulacje określonego kryzysu rynkowego lub kryzysu płynności na poziomie indywidualnym w prognozach przepływów pieniężnych opartych na scenariuszach. Wszystkie te analizy są omawiane w ramach Komitetu ALCO banku.

RZB posiada wszystkie instrumenty dotyczące zarządzania ryzykiem płynności przewidziane w dyrektywie w sprawie zarządzania ryzykiem płynności (między innymi są to: wystarczająco obszerny bufor płynności, testy w warunkach skrajnych w oparciu o różne scenariusze oraz awaryjne plany płynności). W takim stopniu, w jaki można ocenić nowe wskaźniki płynności oparte o wciąż wstępne zasady przewidziane w Umowie Kapitałowej Basel III, RZB wydaje się dobrze przygotowana na nowe regulacje.

Ryzyko płynności krótkoterminowej

Poniższa tabela prezentuje nadwyżkową płynność oraz wskaźnik oczekiwanych wpływów pieniężnych powiększonych o możliwości zrównoważenia wydatków pieniężnych (wskaźnik płynności) dla wybranych terminów zapadalności w ujęciu skumulowanym, uwzględniając wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe. W oparciu o opinie ekspertów, analizy statystyczne oraz cechy charakterystyczne kraju uwzględniono w tym obliczeniu także szacunkowe przedłużenie zdefiniowanych aktywów, tak zwany osad depozytów klientów oraz zdolność do przeciwważenia płynnościowego (w szczególności, aktywa które kwalifikują się do refinansowania w bankach centralnych i mogą być wykorzystane jako zabezpieczenie transakcji repo). Za sprawą nabycia Polbanku w drugim kwartale 2012, nastąpiła redukcja nadmiarowej płynności w krótkoterminowych koszykach zapadalności. W szczególności, współczynnik płynności koszyka zapadalności o długości jednego tygodnia uległ znaczącej redukcji. Powyższe odzwierciedla fakt, że krótkoterminowe, płynne fundusze, utrzymywane w celu przejęcia Polbanku, zostały przekazane w dacie przejęcia do działalności refinansowania długoterminowego.

000 €	2012			2011		
	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok
Zapadalność						
Luka płynnościowa	14,128,921	11,462,405	13,514,415	20,595,029	17,698,062	6,734,002
Wskaźnik płynności	124%	114%	109%	168%	126%	104%

Limity wewnętrzne ustalono w każdej z jednostek Grupy, aby ograniczyć ryzyko płynnościowe. Zgodnie z wewnętrznym modelem płynności, wymagają one dodatkowej krótkoterminowej luki płynnościowej. Grupa posiada znacznych rozmiarów pozycje w płynnych papierach wartościowych preferuje aktywa kwalifikowalne w kredytowych transakcjach przetargowych, gdyż umożliwia to zapewnienie płynności w różnych walutach. W przypadku braku płynności w Grupie, zaczną obowiązywać plany awaryjne. Upriorytetowane listy działań tego rodzaju, mających na celu zaspokojenie krótkoterminowych potrzeb płynnościowych (również w związku z oddziaływaniem na opinię publiczną) posiadają wszystkie główne jednostki Grupy.

Ryzyko płynności strukturalnej

Ryzyko płynności strukturalnej w szczególności uruchamia zmianę strategii kredytobiorców dotyczącej zarządzania ryzykiem lub obniżenie ratingu instytucji, która sama poszukuje środków. Koszty i możliwości finansowania rosną i spadają wraz z poszukiwaną premią ryzyka, która waha się zarówno dla poszczególnych rynków jak i instytucji.

W związku z powyższym długoterminowy zakres finansowania zależy od ogólnego odzyskania zaufania do banków oraz większych starań mających na celu zabezpieczenie depozytów oszczędnościowych. Spółka RZB finansuje swoją działalność poprzez transakcje na rynku pieniężnym i rynku kapitałowym z jednej strony oraz działalność detaliczną banków sieciowych z drugiej strony. RZB pełni funkcję centralnej jednostki zajmującej się rozliczeniem płynności dla austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen oraz różnych lokalnych spółek Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Plan finansowania RZB zwraca szczególną uwagę na uzyskanie zrównoważonej struktury finansowania, by utrzymać kontrolę nad ryzykiem płynności strukturalnej. Środki w Grupie są gromadzone nie tylko przez RBI AG jako największą samodzielną instytucję, ale także przez wiele banków zależnych, które podlegają koordynacji i optymalizacji w ramach wspólnego planu. Ponadto RZB pozwala swoim podmiotom zależnym gromadzić środki średnio i długoterminowe w ramach kredytów konsorcjalnych, dwustronnych bankowych transakcji finansowych oraz kredytów globalnych instytucji ponadnarodowych. Tego typu źródła finansowania są konsekwentnie stosowane w oparciu o długoterminową współpracę pomiędzy podmiotami.

Aby zarządzać ryzykiem płynności i ustalić jego maksymalną granicę w świetle oczekiwanych zasad Umowy Kapitałowej Basel III w poszczególnych bankach sieciowych skorygowano docelowe wartości wskaźników kredyty/depozyty (tj. wskaźników kredytów i pożyczek udzielonych klientom w stosunku do depozytów od klientów). Ustalono w ten sposób limity uwzględniając planowane przyszłe wolumeny, a także zakres wzmocnienia bazy depozytowej w poszczególnych krajach. Powoduje to zmniejszenie wymogów dotyczących finansowania zewnętrznego Grupy, a także konieczność wewnętrznych przesunięć płynności w Grupie i związanego z tym ryzyka.

W tabeli poniżej zaprezentowano analizę uzgodnionych umownych przepływów płatniczych w odniesieniu do zobowiązań finansowych w określonych terminach zapadalności:

31/12/2012 000 €	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy środków pieniężnych	Do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Więcej niż 1 rok, do 5 lat	Więcej niż 5 lat
Zobowiązania inne niż pochodne	124,999,906	142,115,580	84,192,817	20,244,197	27,980,266	9,698,298
Depozyty od banków	38,409,769	45,555,668	27,411,096	4,720,877	10,665,674	2,758,020
Depozyty od klientów	66,439,464	72,032,629	50,939,184	11,923,536	6,601,266	2,568,643
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	13,304,407	15,767,558	2,853,361	2,543,383	8,931,941	1,438,872
Pozostałe zobowiązania	2,961,020	3,855,732	2,894,286	341,457	581,402	38,587
Kapitał podporządkowany	3,885,246	4,903,993	94,890	714,944	1,199,983	2,894,176
Zobowiązania pochodne	7,935,300	16,707,935	6,101,621	2,750,464	6,382,611	1,473,237
Instrumenty pochodne w portfelu handlowym	7,446,216	13,901,500	4,060,048	2,587,414	5,843,662	1,410,376
Pochodne instrumenty zabezpieczające (hedging derivatives)	119,933	128,171	15,311	33,326	72,733	6,801
Pozostałe instrumenty pochodne	368,297	2,678,021	2,026,157	129,658	466,145	56,060
Kredytowe instrumenty pochodne	854	243	105	66	71	0

31/12/2011 000 €	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy środków pieniężnych	Do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Więcej niż 1 rok, do 5 lat	Więcej niż 5 lat
Zobowiązania inne niż pochodne	128,496,158	140,091,940	78,962,921	20,480,260	26,543,398	14,105,360
Depozyty od banków	39,873,123	43,617,494	23,441,338	5,388,061	11,198,928	3,589,167
Depozyty od klientów	67,114,176	70,472,246	49,132,455	12,256,688	4,602,633	4,480,470
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	14,277,881	16,940,851	3,518,422	2,559,178	9,391,010	1,472,242
Pozostałe zobowiązania	2,813,368	4,001,005	2,847,456	200,911	821,572	131,065
Kapitał podporządkowany	4,417,610	5,060,344	23,250	75,422	529,255	4,432,416
Zobowiązania pochodne	9,209,114	17,940,540	7,609,479	2,877,748	6,150,646	1,302,666
Instrumenty pochodne w portfelu handlowym	8,404,369	15,814,560	6,604,701	2,609,721	5,447,463	1,152,675
Pochodne instrumenty zabezpieczające (hedging derivatives)	42,702	49,372	541	4,782	13,065	30,984
Pozostałe instrumenty pochodne	749,076	2,020,513	1,000,340	242,754	658,502	118,917
Kredytowe instrumenty pochodne	12,967	56,095	3,897	20,491	31,616	90

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne zdefiniowane jest jako ryzyko nieoczekiwanej straty wynikającej z nieadekwatnych lub wadliwych procesów wewnętrznych, działania ludzi lub systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, z uwzględnieniem ryzyka prawnego. W ramach tej kategorii ryzyka Grupa kontroluje zarówno wewnętrzne czynniki ryzyka, np. nieupoważnione działania, kradzież i oszustwo, błędy w rozliczeniach i procesach, przerwy w działalności oraz awarie systemów, a także zewnętrzne czynniki ryzyka, takie jak uszkodzenie majątku i zamiar oszukania.

Grupa analizuje powyższe rodzaje ryzyka i zarządza nimi na podstawie swoich własnych danych historycznych na temat strat, a także wyników oceny ryzyka. Kolejnym elementem procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest system zachęt w ramach wewnętrznej alokacji kapitału mający nagradzać wysoką jakość danych oraz aktywne zarządzanie ryzykiem. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym RZB ma zarówno charakter scentralizowany jak i zdecentralizowany. Podstawowe zasady i minimalne standardy ustala centralna jednostka ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast za ich wdrożenie odpowiadają jednostki lokalne.

Tak jak w przypadku pozostałych rodzajów ryzyka, RZB stosuje zasadę funkcjonalnego rozdziału czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym i jego monitorowaniem. Jednostki kontrolujące ryzyko operacyjne w poszczególnych podmiotach Grupy odpowiadają za wdrożenie i usprawnienie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (np. samodzielną ocenę lub ustalenie oraz monitorowanie wskaźników

wczesnego ostrzegania), a także sporządzanie raportów dla centralnej jednostki ds. monitorowania ryzyka operacyjnego. Odpowiedzialne osoby w pionach wdrażają rozwiązania mające na celu kontrolę i złagodzenie ryzyka operacyjnego oraz podejmują decyzje w sprawie zastosowania instrumentów zarządczych, np. ochrony ubezpieczeniowej lub innych procesów pozwalających złagodzić ryzyko.

Identyfikacja ryzyka

Istotnym aspektem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest identyfikacja i ocena ryzyka zagrażającego ciągłości działalności Grupy (co jest jednak bardzo mało prawdopodobne) oraz innym obszarom, w których możliwe są częstsze straty (choć wyjątkowo w niewielkich ilościach).

Ryzyko operacyjne oceniane jest zgodnie z ustrukturyzowanymi, ogólnogrupowymi zasadami, przy użyciu dwuwymiarowej macierzy według procesów biznesowych i rodzaju zdarzenia (dla każdego obszaru działalności lub każdej grupy produktów). Ocena taka obejmuje także wszystkie nowe produkty. Wszystkie jednostki Grupy oceniają wysoce prawdopodobne zdarzenia o niskim stopniu oddziaływania, a także mało prawdopodobne zdarzenia o wysokim stopniu oddziaływania względem dochodów w rocznym i dziesięcioletnim horyzoncie czasowym. Mało prawdopodobne zdarzenia o wysokim stopniu oddziaływania wycenia się przy użyciu standardowych scenariuszy. Ponadto jednostki Grupy wdrażają dalsze scenariusze oparte na profilu ryzyka i warunkach lokalnych konkretnej jednostki. W 2012 roku spółka RZB przeprowadziła wewnętrzną analizę w wyniku zdarzeń zewnętrznych, które zaszły w innych instytucjach.

Monitoring

Najważniejsze wskaźniki ryzyka operacyjnego wykorzystuje się do jak najwcześniejszej identyfikacji strat i zapobiegania stratom. Wskaźniki te są także zorientowane na poszczególne banki w Grupie, z kolei centrala Grupy dodatkowo definiuje obowiązkowy podstawowy zestaw wskaźników stosowanych w porównaniach wewnętrznych.

Straty operacyjne są rejestrowane w ustrukturyzowanej, ogólnogrupowej bazie danych ORCA (Operational Risk Controlling Application), która dzieli się według obszarów działalności i rodzaju zdarzenia. Gromadzenie danych o stratach wynikających z ryzyk operacyjnych to warunek wstępny wdrożenia statystycznego modelu rozkładu strat oraz wymóg minimalny wdrożenia przewidzianego w regulacjach Podejścia Standardowego. Ponadto dane na temat strat stanowią podstawę scenariuszy w procesie identyfikacji ryzyka i zamiany międzynarodowych baz danych na temat strat w celu rozwoju zaawansowanych metod pomiaru. Od 2010 roku RZB jest uczestnikiem puli danych ORX, z której danych korzysta się do przeprowadzania wewnętrznych analiz porównawczych. Wyniki tych analiz oraz zdarzenia wynikające z ryzyk operacyjnych są w sposób wyczerpujący, regularnie zgłaszane do Komitetu ds. Ryzyka Grupy.

Pomiar i ograniczenie ryzyka

Aktualnie RZB oblicza wymogi kapitałowe dla ryzyka operacyjnego zgodnie z Basel II, stosując standardowe podejście. To samo dotyczy wszystkich głównych jednostek Grupy.

Aby zmniejszyć ryzyko operacyjne, dyrektorzy pionów wprowadzają prewencyjne metody ograniczania i przenoszenia ryzyka. Następnie jednostki ds. kontroli ryzyka monitorują postępy i efektywność tego typu metod. Dyrektorzy opracowują także plany kryzysowe oraz wyznaczają pracowników lub departamenty, które wdrażają konieczne rozwiązania w przypadku faktycznego wystąpienia szkodliwego zdarzenia. Ponadto kilka specjalistycznych jednostek organizacyjnych wspiera wymienione pionów w procesie zapobiegania ryzyku operacyjnemu. Istotną rolę odgrywa jednostka ds. zarządzania oszustwami, która monitoruje tego typu zagrożenia oraz podejmuje działania prewencyjne, aby zapobiec potencjalnym oszustwom. RZB zapewnia także kompleksowe szkolenie dla pracowników oraz posiada kilka planów awaryjnych i systemów zapasowych.

Pozostałe wykazane wartości

(45) Pochodne instrumenty finansowe

31/12/2012	Kwota nominalna według zapadalności			Wartości godziwe		
000 €	Do 1 roku	Powyżej 1 roku, do 5 lat	Więcej niż 5 lat	Razem	Plus	Minus
Razem	102,837,243	99,583,821	55,566,939	257,988,003	8,180,932	(7,935,299)
Kontrakty na stopy procentowe	51,048,077	84,989,896	52,973,698	189,011,671	7,209,073	(6,308,866)
Produkty OTC						
Swapy stóp procentowych	43,642,533	79,672,530	47,705,335	171,020,398	6,988,469	(6,101,056)
Transakcje futures na stopy procentowe	5,284,446	136,578	0	5,421,024	1 2,331	(11,923)
Opcje stóp procentowych – nabyte	704,341	2,511,311	2,334,282	5,549,934	207,292	(0)
Opcje stóp procentowych – sprzedane	1,103,028	2,388,977	2,864,175	6,356,1 80	0	(194,563)
Inne podobne umowy	2,633	0	0	2,633	0	0
Obrót produktami na giełdzie						
Transakcje futures na stopy procentowe	311,097	280,500	69,906	661,503	982	(1,323)
Transakcje wymiany walut i złota	49,699,592	11,599,030	2,211,911	63,510,533	845,223	(773,030)
Produkty OTC						
Międzywalutowe swapy stóp procentowych	5,076,458	10,528,653	2,187,1 84	17,792,294	286,359	(412,321)
Kontrakty wymiany walut forward	41,420,938	879,833	0	42,300,771	526,673	(278,775)
Opcje walutowe – nabyte	1,536,174	73,358	0	1,609,532	31,589	0
Opcje walutowe – sprzedane	1,539,816	99,582	0	1,639,398	0	(49,919)
Inne podobne kontrakty walutowe	0	0	0	0	0	(16)
Kontrakty towarowe w złocie	2,243	1 7,604	24,727	44,574	116	(29,343)
Obrót produktami na giełdzie						
Kontrakty walutowe (futures)	123,963	0	0	123,963	487	(2,655)
Kontrakty na kapitał własny/indeksy giełdowe	1,502,664	1,308,463	344,994	3,156,120	106,630	(834,981)
Produkty OTC						
Opcje kapitałowe/na indeksy - nabyte	207,152	340,046	170,91 0	71 8,108	21,343	0
Opcje kapitałowe/na indeksy - sprzedane	91,836	469,852	38,540	600,229	0	(60,325)
Inne podobne kontrakty na kapitał własny/indeksy giełdowe	150,629	427,416	135,544	71 3,589	1,603	(675,668)
Obrót produktami na giełdzie						
Transakcje kapitałowe/na indeksy futures - wycena forward	821,241	760	0	822,001	73,744	(89,428)
Transakcje kapitałowe/na indeksy futures	231,806	70,388	0	302,194	9,941	(9,561)
Towary	231,916	77,926	14,364	324,206	3,623	(2,003)
Kredytowe instrumenty pochodny	311,648	1,572,644	5,000	1,889,292	16,198	(13,745)
Kontrakty na metale szlachetne	43,346	35,862	16,973	96,181	185	(2,672)

Nadwyżka ujemnych wartości rynkowych w przypadku transakcji opartych na papierach wartościowych równoważona jest akcjami nabytymi na potrzeby hedgingu. Akcje te są wykazywane w pozycji aktywów obrotowych i nie przedstawiono ich w powyższej tabeli.

31/12/2011	Wartość nominalna według zapadalności				Wartości godziwe	
	Do 1 roku	Więcej niż 1 rok, do 5 lat	Więcej niż 5 lat	Razem	Plus	Minus
Razem	122,268,966	144,974,282	82,199,384	349,442,632	8,669,375	(9,209,115)
Kontrakty na stopy procentowe	67,741,393	132,626,306	79,168,417	279,536,115	7,516,683	(7,099,901)
Produkty OTC						
Swapy stóp procentowych	54,265,998	126,633,013	74,131,034	255,030,044	7,308,114	(6,913,713)
Transakcje futures na stopy procentowe	10,138,796	824,586	0	10,963,382	17,509	(12,836)
Opcje stóp procentowych – nabyte	799,461	2,536,276	2,188,593	5,524,330	181,574	0
Opcje stóp procentowych – sprzedane	1,136,378	2,632,431	2,688,104	6,456,913	0	(1,681,222)
Obrót produktami na giełdzie						
Transakcje futures na stopy procentowe	1,138,261	0	10,686	1,148,947	5,824	(1,975)
Opcje stóp procentowych	262,500	0	150,000	412,500	3,662	(3,255)
Transakcje wymiany walut i złota	51,886,997	8,971,520	1,857,057	62,715,575	893,822	(1,423,760)
Produkty OTC						
Międzywalutowe swapy stóp procentowych	2,533,555	7,584,615	1,830,346	11,948,516	265,021	(592,346)
Kontrakty wymiany walut forward	46,624,332	1,187,839	0	47,812,171	578,005	(682,160)
Opcje walutowe – nabyte	1,247,261	60,005	1,519	1,308,785	48,138	0
Opcje walutowe – sprzedane	1,311,728	132,279	1,645	1,445,652	0	(120,046)
Inne podobne kontrakty walutowe	10	0	0	10	10	0
Kontrakty towarowe w złocie	8,305	6,783	23,547	38,635	930	(25,154)
Obrót produktami na giełdzie						
Kontrakty walutowe (futures)	161,807	0	0	161,807	1,717	(4,054)
Kontrakty na kapitał własny/indeksy giełdowe	1,453,434	1,144,660	382,450	2,980,543	82,102	(590,632)
Produkty OTC						
Opcje kapitałowe/na indeksy - nabyte	177,063	344,239	201,960	723,262	17,548	0
Opcje kapitałowe/na indeksy - sprzedane	233,653	321,498	57,226	612,377	0	(111,131)
Inne podobne kontrakty na kapitał własny/indeksy giełdowe	181,165	405,559	121,965	708,689	4,980	(369,640)
Obrót produktami na giełdzie						
Transakcje kapitałowe/na indeksy futures - wycena forward	596,579	458	1,299	598,336	42,639	(93,295)
Transakcje kapitałowe/na indeksy futures	264,973	72,905	0	337,878	16,935	(16,565)
Towary	155,274	83,595	24,645	263,514	12,923	(9,624)
Kredytowe instrumenty pochodny	1,017,437	2,127,287	753,226	3,897,950	163,846	(80,498)
Kontrakty na metale szlachetne	14,430	20,913	13,590	48,934	0	(4,701)

(46) Wartości godziwej instrumentów finansowych nie wykazuje się według wartości godziwej.

Wartości godziwe, które różnią się od wartości bilansowej, są obliczane dla kredytów o stałym oprocentowaniu oraz pożyczek na rzecz i od banków lub klientów, jeżeli okres pozostały do zapadalności wynosi ponad jeden rok. Kredyty o oprocentowaniu zmiennym oraz pożyczki i depozyty brane są pod uwagę, jeżeli okres rolowania ich odsetek wynosi ponad jeden rok. Wartość godziwa kredytów i pożyczek obliczana jest poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów środków pieniężnych oraz z wykorzystaniem stóp procentowych, według których podobne kredyty i pożyczki o tym samym terminie zapadalności mogłyby być udzielone klientom o podobnej wiarygodności kredytowej. Co więcej, na potrzeby obliczenia wartości godziwych kredytów i pożyczek, bierze się pod uwagę konkretne ryzyko kredytowe oraz zabezpieczenia.

000 €	2012			2011 ¹		
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica
Aktywa						
Rezerwa gotówkowa	12,157,356	12,157,356	0	12,951,118	12,951,118	0
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	21,287,238	21,272,763	14,474	22,162,345	22,229,773	(67,428)
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	80,431,991	80,042,190	389,801	78,460,858	79,210,185	(749,328)
Inwestycje finansowe	7,135,345	6,986,674	148,671	7,321,940	7,166,038	155,902
Wartości niematerialne i prawne i materialne aktywa trwałe	3,294,991	3,293,285	1,707	2,925,076	2,923,278	1,798
Pozostałe aktywa	2,324,056	2,324,056	0	2,474,216	2,474,216	0
Pasywa						
Depozyty od banków	38,398,770	38,409,769	(10,999)	39,789,825	39,873,123	(83,298)
Depozyty od klientów	66,681,170	66,439,464	241,706	67,066,346	67,114,176	(47,830)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	10,779,613	10,826,773	(47,160)	10,597,434	11,811,310	(334,536)
Kapitał podporządkowany	2,753,521	3,005,122	(251,601)	3,944,096	3,538,270	(473,514)
Pozostałe zobowiązania	1,583,831	1,583,831	0	1,504,372	1,504,372	0

¹ Korekta danych z lat ubiegłych związana z odmienną alokacją

(47) Wartości godziwe instrumentów finansowych wykazane według wartości godziwej.

000 €	2012			2011		
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa obrotowe	2,118,474	8,264,399	93,491	2,861,986	8,602,072	102,882
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedging) ¹	99,561	7,286,997	92,712	166,781	7,973,537	102,707
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	264,612	11,915	723	198,196	11,739	0
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	1,754,302	965,485	56	2,497,009	609,924	175
Lokaty na żądanie/terminowe do celów obrotowych	0	2	0	0	6,872	0
Aktywa finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	5,106,433	3,232,801	44,333	5,063,500	2,268,679	52,280
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	55,048	105,301	5,700	137,535	118,978	4,745
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	5,051,385	3,127,501	38,633	4,925,965	2,149,701	47,535
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	108,411	0	250,000	3,502,388	0	252,321
Pozostałe odsetki ²	108,411	0	0	80,319	0	0
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	0	0	0	3,422,069	0	0
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	0	0	250,000	0	0	252,321
Instrumenty pochodne (hedging)	0	701,663	0	0	426,350	0
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych z rachunkowości hedgingowej	0	701,663	0	0	426,350	0

1 W tym pozostałe instrumenty pochodne
2 Obejmuje wyłącznie papiery wartościowe w obrocie giełdowym

Poziom I Notowane ceny rynkowe
Poziom II Techniki wyceny oparte o dane rynkowe
Poziom III Techniki wyceny nieoparte o dane rynkowe

000 €	2012			2011		
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Zobowiązania razem	787,531	8,377,381	27,642	670,907	9,691,907	112,596
Ujemne wartości godziwe finansowych instrumentów pochodnych ¹	165,420	7,629,626	20,320	105,421	9,003,521	57,471
Lokaty na żądanie/terminowe do celów obrotowych	0	10,045	0	0	0	0
Krótką sprzedaż aktywów obrotowych	622,111	52	0	565,486	142	0
Emisje certyfikowane	0	737,658	7,322	0	688,244	55,125
Zobowiązania według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	0	3,357,758	0	0	3,345,911	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ³	0	2,477,634	0	0	2,466,571	0
Kapitał podporządkowany		880,124	0	0	879,340	0
Instrumenty pochodne (hedging)	0	119,933	0	0	42,702	0
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych z rachunkowości hedgingowej	0	119,933	0	0	42,702	0

1 W tym pozostałe instrumenty pochodne
2 Obejmuje wyłącznie papiery wartościowe w obrocie giełdowym.
3 Poziom III Techniki wyceny nieoparte o dane rynkowe

Poziom I Notowane ceny rynkowe
Poziom II Techniki wyceny oparte o dane rynkowe
Poziom III Techniki wyceny nieoparte o dane rynkowe

Zmiany w Poziomie III oceniane instrumenty finansowe według wartości godziwej

W tabeli poniżej zaprezentowano zmiany w wartości godziwej instrumentów finansowych, których modele wyceny są oparte na nieobserwowalnych parametrach.

000 €	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Zakup	Sprzedaż, spłata
Aktywa obrotowe	102,882	0	(4,895)	0	(114)
Aktywa finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	54,601	0	(59)	10,335	(26,701)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	250,000	0	0	0	0

000 €	Zyski/strata w rachunku zysków i strat	Zyski/strata w pozostałych całkowitych dochodach	Przeniesienie na Poziom III	Przeniesienie na Poziom III	Na dzień 31/12/2012
Aktywa obrotowe	(5,104)	0	723	0	93,491
Aktywa finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(5,989)	0	12,145	0	44,333
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	0	0	0	250,000

000 €	Na dzień 1/1/2012	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice kursowe	Zakup	Sprzedaż, spłata
Zobowiązania razem	112,332	0	0	437	(87,092)

000 €	Zyski/strata w rachunku zysków i strat	Zyski/strata w pozostałych całkowitych dochodach	Przeniesienie na Poziom III	Przeniesienie na Poziom III	Na dzień 31/12/2012
Zobowiązania razem	1,965	0	0	0	27,642

Zyski i straty wynikające z instrumentów finansowych poziomu III hierarchii wartości godziwej wyniosły 9 128 000 € (wartość ujemna; 2011: 106 408 000 € - wartość dodatnia).

(48) Zobowiązania i zaangażowanie warunkowe

000 €	2012	2011
Zobowiązania warunkowe	12,467,627	13,752,690
Akceptacje weksli i indosy	37,670	43,693
Gwarancje kredytowe	6,509,690	7,377,583
Pozostałe gwarancje	2,563,103	2,907,583
Akredytywy (dokumentowe)	2,732,703	3,072,307
Pozostałe zobowiązania warunkowe	624,461	351,523
Zaangażowania	10,957,331	12,779,677
Nieodwołalne linie kredytowe oraz promesy kredytowe	10,957,331	12,779,677
Do 1 roku	4,278,586	4,871,639
Powyżej 1 roku	6,678,745	7,908,038

W poniższej tabeli przedstawiono odwołalne linie kredytowe nieważone zgodnie z Nową Umową Kapitałową (Basel II)

000 €	2012	2011
Odwołalne linie kredytowe	16,053,749	14,713,219
Do 1 roku	11,296,890	11,830,786
Powyżej 1 roku	3,625,806	2,882,433
Bez terminu zapadalności	1,131,053	0

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft i Raiffeisen Bank International AG należą do Raiffeisen-Kundengarantiegemeinschaft Österreich. Członkowie tego stowarzyszenia mają obowiązek umowy solidarnego gwarantowania terminowego regulowania zobowiązań niewypłacalnego członka stowarzyszenia, wynikających z depozytów klientów oraz własnych emisji do wysokości limitu stanowiącego sumę indywidualnych możliwości pozostałych członków stowarzyszenia. Indywidualne możliwości członka stowarzyszenia mierzone są na podstawie jego dostępnych rezerw, z zastrzeżeniem stosownych postanowień austriackiego prawa bankowego (BWG).

(49) Działalność powiernicza

Działalność powiernicza niewykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zamknięta się na dzień sporządzenia sprawozdania następującymi wolumenami:

000 €	2012	2011
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	8,239	9,509
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	269,770	338,321
Inwestycje finansowe	9,379	7,262
Pozostałe aktywa powiernicze	94,185	69,751
Aktywa powiernicze	381,573	424,842
Depozyty od banków	115,565	113,085
Depozyty od klientów	162,646	234,915
Pozostałe zobowiązania powiernicze	103,362	76,842
Zobowiązania powiernicze	381,573	424,842

Podział dochodów i kosztów działalności powierniczej:

000 €	2012	2011
Dochód z działalności powierniczej	6,681	7,019
Nakłady na działalność powierniczą	981	827

W następującej tabeli zawarto fundusze zarządzane przez RZB:

000 €	2012	2011
Detaliczne fundusze inwestycyjne	6,578,312	4,976,007
Fundusze oparte na kapitale własnym i fundusze zrównoważone	4,478,591	3,004,068
Fundusze oparte na obligacjach	1,948,411	1,700,639
Fundusze rynku pieniężnego	93,311	232,330
Pozostałe	57,999	38,970
Fundusze specjalne	1,049,481	992,300
Fundusze oparte na nieruchomościach	125,375	69,699
Razem	7,753,169	6,038,006

(50) Aktywa podporządkowane

000 €	2012	2011
Kredyty i pożyczki na rzecz banków	37,112	37,809
Kredyty i pożyczki na rzecz klientów	56,037	50,563
Aktywa obrotowe	1,979	2,471
Inwestycje finansowe	55,905	85,105
Razem	151,033	175,947

(51) Papiery wartościowe dopuszczone do obrotu giełdowego zgodnie z ust. 64 austriackiego prawa bankowego (BWG)

000 €	2012		2011	
	notowane	nienotowane	notowane	nienotowane
Obligacje, skrypty i inne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	8,363,915	680,203	1 3,094,144	550,933
Akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej zyskowości	396,1 86	207,060	382,929	220,921
Udziały w kapitale własnym	38,571	66,580	34,571	20,623

(52) Wolumen księgi handlowej zgodnie z ust. 22b austriackiego prawa bankowego (BWG)

000 €	2012	2011
Papiery wartościowe, inwestycje kapitałowe	3,211,013	3,389,479
Pozostałe instrumenty finansowe	233,469,320	322,972,007
Razem	236,680,332	326,361,487

(53) Zarządzanie kapitałem oraz ustawowe fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG)

Kapitał stanowi zasadniczą wartość w procesie zarządzania bankiem. Jako grupa międzynarodowa RZB musi brać pod uwagę różne parametry kontroli.

Wartości regulacyjne są zdefiniowane dla RZB na podstawie skonsolidowanej oraz indywidualnej przez Austriackie Prawo Bankowe, w oparciu o odpowiednie wytyczne UE. Istnieją również – często rozbieżne pod względem treści – wytyczne w kilku krajach, w których RZB prowadzi swoją działalność. Wytycznych tych muszą przestrzegać lokalne jednostki Grupy.

RZB stosuje docelowe wartości, które uwzględniają wszystkie rodzaje ryzyka (w tym ryzyko księgi handlowej, ryzyko walutowe i operacyjne). Aktualne plany/budżety są uzależnione od zmian wprowadzanych w Bazylei i Brukseli odnośnie do dalszego rozwoju i harmonizacji zasad dotyczących funduszy własnych. Wraz z opracowaniem tego typu przepisów RZB wprowadza nowe docelowe wskaźniki kapitałowe, których poziom odpowiednio przekracza 7-procentowy kapitał podstawowy (pełny etap opracowania Basel III), tak aby w normalnych okolicznościach Grupa nie podlegała restrykcjom ustawowym dotyczącym decyzji zarządu (takich jak wolumen dywidendy). Dodatkowy wymiar wprowadziły wymagania określone przez Europejską Komisję Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA). Podstawowe przepisy różnią się od wcześniej stosowanych przepisów BWG, a także projektów CRR/CRD 4, które nadal znajdują się na etapie akceptacji.

Kontrola na poziomie Grupy sprawowana jest we współpracy departamentów Skarbcza, Planowania i Finansów oraz Strategii Grupy. Poszczególne jednostki Grupy przede wszystkim odpowiadają za przestrzeganie swoich własnych założeń w porozumieniu z centralami, które odpowiadają za zarządzanie udziałami określonej jednostki.

Kontrola obejmuje głównie kapitał podstawowy (wspólny kapitał Tier 1) oraz kapitał wewnętrzny w ramach ICAAP. Odpowiednio, grupa instrumentów finansowych (kilka ich rodzajów z poziomu 1, poziomu 2, poziomu 3) odgrywa istotną rolę ze względu na skomplikowane limity wzajemnych wynagrodzeń. Kapitał Tier 3 odgrywa jednak jedynie niewielką rolę, ponieważ nie można go już zrównoważyć zgodnie z Umową Kapitałową Basel 3 i/lub CRR I/CRD IV. Co więcej, oczekuje się uwolnienia wzajemnych limitów uznawania na mocy Umowy Kapitałowej Basel III oraz CRR I/CRD IV.

Prócz tego, oblicza się zdolność do podjęcia ryzyka w granicach przewidzianych w regulacjach. Definiuje się ją jako maksymalną stratę, z którą musi się liczyć bank albo grupa bankowa na przestrzeni roku kalendarzowe, a która nie przekracza minimalnych wartości kapitałowych przewidzianych w regulacjach.

Bieżące dyskusje i publikacje regulacyjne Komitetu Bazylejskiego, Komitetów UE oraz Austriackich Władz Regulacyjnych w związku z nowymi wytycznymi regulacyjnymi (Trzecia Umowa Kapitałowa) przedstawiane są w obliczeniach dla scenariuszy przygotowywanych przez funkcję Planowania i Finansów oraz Kontroli Ryzyka. Rezultaty są niezwłocznie brane pod uwagę w planowaniu oraz kontroli, jeżeli mogą one z pewnym prawdopodobieństwem wystąpić.

Określenie docelowych wartości w stosunku do obowiązujących wymogów minimalnych wiąże się z dodatkowymi obliczeniami kontroli wewnętrznej. Departament Kontroli Ryzyka oblicza wartość narażoną na ryzyko w porównaniu ze zdolnością do podejmowania ryzyka. Co więcej, ustala się równowagę pomiędzy kapitałem ekonomicznym a odnośnym pokryciem. Szczegółowe informacje przedstawiono w raporcie na temat ryzyka. Dalsze szczegóły dotyczące tego obliczenia są zawarte w raporcie dotyczącym ryzyka.

W roku sprawozdawczym, określenie kwalifikowalnych funduszy własnych zgodnie z § 29a austriackiej ustawy Prawo Bankowe uległo zmianie w celu dostosowania do standardów międzynarodowych. Dane porównywalne są oparte na BWG/UGB i nie zostały skorygowane. Fundusze własne grupy instytucji kredytowych RZB zgodnie z Austriackim Prawem Bankowym (BWG) 1993/Zmianą 2006 (Umowa Kapitałowa Basel II) prezentują się w rozbiu następująco:

000 €	2012	20111
Kapitał opłacony	2,327,243	2,344,272
Zyski z kapitału	3,350,566	2,924,400
Udziały mniejszościowe	4,641,814	4,397,825
Kapitał hybrydowy Tier 1	441,252	800,000
Wartości niematerialne i prawne	(754,752)	(507,058)
Kapitał podstawowy (kapitał poziomu 1)	10,006,123	9,959,439
Odliczenia od kapitału podstawowego	(67,092)	(61,652)
Kwalifikowalny kapitał podstawowy (po odliczeniach)	9,939,031	9,897,788
Kapitał dodatkowy zgodnie z Paragrafem 23 (1) 5 BWG.	35,564	598,742
Nadmiar rezerwy w pozycjach podejścia ratingu wewnętrznego	228,178	233,748
Długoterminowy kapitał podporządkowany	3,030,221	2,485,571
Dodatkowe fundusze własne (kapitał poziomu 2)	3,293,963	3,318,061
Pozycje do odliczenia: udziały, sekurytyzacje	(67,092)	(61,652)
Kwalifikowalne dodatkowe fundusze własne (po odliczeniach)	3,226,872	3,256,410
Pozycje do odliczenia: towarzystwa ubezpieczeniowe	(800,541)	(529,776)
Kapitał poziomu 2 dostępny do ponownej alokacji jako kapitał poziomu 3	302,070	100,079
Kapitał podporządkowany krótkoterminowy (poziom(3))	302,070	100,079
Fundusze własne razem	12,667,432	12,724,500
Wymóg dotyczący całkowitych funduszy własnych	6,965,210	7,982,494
Nadmiarowe fundusze własne	5,702,221	4,742,006
Wskaźnik pokrycia nadwyżki	81 .9%	59.4%
Wskaźnik Core tier 1, razem	10.9%	9.1%
Wskaźnik Tier 1, ryzyko kredytowe	13.8%	12.2%
Wskaźnik poziomu 1, w tym ryzyko rynkowe i operacyjne	11 .4%	9.9%
Wskaźnik funduszy własnych	14.5%	12.8%

1 Dane porównywalne są oparte na BWG/UGB

Wymóg dla sumy funduszy własnych przedstawia się następująco:

000 €	2012	2011
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z Paragrafem 22 (1) 5 BWG.	72,197,895	81,416,287
z czego minimum 8 procent funduszy własnych na ryzyko kredytowe, zgodnie z Paragrafami 22a do 22h BWG.	5,775,832	6,513,303
Podejście Standardowe	2,733,465	3,396,663
Podejście ratingu wewnętrznego	3,042,367	3,116,640
Ryzyko rozliczeń	1	7
Wymogi dla funduszy własnych w zakresie ryzyka pozycji w obligacjach, kapitałach i towarach	273,353	519,912
Wymóg dla funduszy własnych w zakresie otwartych pozycji walutowych	55,977	140,139
Wymóg dla funduszy własnych w zakresie ryzyka operacyjnego	860,048	809,133
Wymóg dotyczący całkowitych funduszy własnych	6,965,210	7,982,494

Aktywa ważone ryzykiem zanotowały spadek zwłaszcza ze względu na bardziej surowy wymóg w zakresie sumy funduszy własnych oraz wynikający stąd wskaźnik pierwszego poziomu (tier 1) w wysokości 9 procent (core tier 1 zgodnie z definicją EBA), o czym decyzja zapadła w EBA na jesieni 2011. Wymóg należało spełnić do 30 czerwca 2011 roku.

Aktywa ważone ryzykiem w przypadku ryzyka kredytowego zgodnie z podziałem na klasy aktywów przedstawiają się następująco:

000 €	2012	2011
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z ust. 22 BWG wg metody standardowej	34,168,308	42,458,287
Rządy centralne i banki centralne	2,063,350	3,518,187
Samorządy lokalne	97,525	99,000
Administracja publiczna i organizacje non-profit	6,363	24,688
Banki rozwoju wielostronnego	1,150	0
Banki	410,188	737,575
Klienci korporacyjni	15,748,150	24,401,575
Klienci detaliczni (w tym małe i średnie przedsiębiorstwa)	11,397,075	9,443,900
Pokryte obligacje	1,313	1,313
Fundusze wzajemne	111,225	118,225
Pozycja sekurytyzacyjna	51,613	47,713
Pozostałe pozycje	4,280,358	4,066,113
Aktywa ważone ryzykiem w ramach podejścia ratingu wewnętrznego	38,029,588	38,958,000
Rządy centralne i banki centralne	402,650	38,838
Banki	3,801,700	4,452,038
Klienci korporacyjni	30,789,038	32,009,025
Klienci detaliczni	2,811,838	2,170,575
Zaangażowanie kapitałowe	118,300	249,575
Pozycja sekurytyzacyjna	106,063	37,950
Razem	72,197,895	81,416,287

(54) Średnia liczba zatrudnionego personelu

W przeliczeniu na pełne etaty	2012	2011
Pracownicy z poborami stałymi	60,596	59,624
Pracownicy wynagradzani zgodnie z czasem pracy	943	975
Razem	61,539	60,599

W przeliczeniu na pełne etaty	2012	2011
Austria	3,259	3,287
Zagraniczne	58,280	57,312
Razem	61,539	60,599

(55) Wydatki poniesione na odprawy i świadczenia emerytalne

000 €	2012	2011
Członkowie zarządu i kadra wyższego szczebla	11,720	7,936
Pozostali pracownicy	25,763	15,243
Razem	37,483	23,179

Dwaj członkowie Zarządu podlegają takim samym zasadom jak pracownicy, tzn. spółka odprowadza podstawowe składki na fundusz emerytalny, a pracownik ma prawo do dodatkowej składki w takiej samej wysokości wedle własnego uznania. Świadczenia emerytalne jednego z członków Zarządu są oparte na wynikach.

W przypadku zakończenia kadencji lub okresu zatrudnienia i przejścia na emeryturę dwóm członkom Zarządu przysługuje odprawa zgodnie z ustawą o pracownikach wynagradzanych na podstawie umowy o pracę (Angestelltengesetz) oraz umowy o skali wynagrodzeń w sektorze bankowym (Bankenkollektivvertrag), a jednemu członkowi zgodnie z ustawą o świadczeniach pracowniczych (Betriebliches Mitarbeitervorsorgegesetz).

Ponadto w ramach jednego z funduszy emerytalnych i/lub na podstawie indywidualnych świadczeń emerytalnych wprowadzono ochronę na wypadek ryzyka niezdolności do pracy. Umowy z członkami Zarządu zostały zawarte na czas trwania kadencji lub maksymalnie pięć lat.

(56) Relacje z kluczową kadrą zarządzającą

Relacje Grupy z kluczową kadrą zarządzającą

Kluczowi przedstawiciele kierownictwa to członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej podmiotu macierzystego Grupy, tj. spółki Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, a także kierownictwo spółki holdingowej Raiffeisen-Landesbanken- Holding GmbH. W tabeli poniżej przedstawiono powiązania pomiędzy kluczowymi przedstawicielami kierownictwa a RZB (według wartości godziwej):

000 €	2012	2011
Depozyty na żądanie	14	12
Obligacje	1,680	3,881
Akcje	897	1,202
Lokaty oszczędnościowe	24	26
Roszczenia leasingowe	347	71

W następującej tabeli przedstawiono relacje bliskich członków rodzin kluczowej kadry zarządzającej z RZB:

000 €	2012	2011
Obligacje	61	0
Lokaty oszczędnościowe	46	14

Grupa nie posiada żadnych innych powiązań z kluczowymi przedstawicielami kierownictwa.

Wynagrodzenie członków Zarządu

Członkowie Zarządu Raiffeisen Zentralbank otrzymali następujące wynagrodzenia:

000 €	2012	2011
Wynagrodzenie stałe	1,919	1,857
Premia (w oparciu o wyniki)	463	0
Wpłaty do funduszy emerytalnych oraz z tytułu ubezpieczeń biznesowych	957	954
Pozostałe wynagrodzenia	1,018	655
Razem	4,357	3,467

Tabela uwzględnia wynagrodzenie stałe i wynagrodzenie uzależnione od wyników, w tym wynagrodzenie z tytułu funkcji pełnionych w organach zarządzających spółek stowarzyszonych oraz świadczenia rzeczowe.

Jeden członek Zarządu otrzymywał całość wynagrodzenia od spółki stowarzyszonej; nie otrzymywał on żadnego dodatkowego wynagrodzenia za swoją działalność w RZB. W przypadku jednego członka Zarządu, wypłata premii za rok 2010 była wciąż warunkowana zwrotem z kapitału (ROE). Zgodnie z postanowieniami umownymi mającymi zastosowanie do tej osoby do końca 2010 roku wypłacona premia wyniosła w sumie 458 000 euro, z czego 234 000 euro zostanie wypłacone w 2012 roku, a 215 000 euro w 2013 roku. Faktycznie wypłacona kwota zostanie ustalona przez Komitet ds. Zatrudnienia.

Wynagrodzenie członków innych organów

Rada Nadzorcza oraz inne organy otrzymały następujące wynagrodzenia:

000 €	2012	2011
Rada Nadzorcza	418	408
Federalna Rada Doradcza (Länderkuratorium)	(145)	146

W roku finansowym 2012 żadne dodatkowe umowy wymagające zatwierdzenia na mocy Ustępu 95 (5) Z 12 austriackiej Ustawy o spółkach akcyjnych (AktG) nie zostały zawarte z członkami Rady Nadzorczej.

(57) Podstawowe organy spółki

Zgodnie z ust. 70 (1) austriackiej ustawy o spółkach akcyjnych (AktG) członkowie Zarządu osobiście odpowiadają za kierowanie spółką w najlepszym interesie Raiffeisen Zentralbanku i Grupy, biorąc pod uwagę interesy akcjonariuszy i pracowników oraz interes publiczny.

Zgodnie z austriacką ustawą o spółkach akcyjnych Rada Nadzorcza monitoruje i wspiera Zarząd w związku z fundamentalnymi decyzjami strategicznymi spółki. Rada Nadzorcza tworzy spośród swoich członków Komitet ds. Zatrudnienia, Komitet Audytu, Komitet Roboczy oraz Komitet ds. Zatrudnienia jako podkomitety i obsadza je swoimi członkami.

- Komitet ds. Zatrudnienia jest odpowiedzialny za stosunki prawne pomiędzy Spółką oraz czynnymi i emerytowanymi członkami Zarządu, z wyjątkiem spraw związanych z mianowaniem lub odwoływaniem członków Zarządu.
- Komitet Audytu Rady Nadzorczej monitoruje księgowość finansową, efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz audyt rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Komitet przygotowuje rekomendacje dla Rady Nadzorczej odnośnie do wyboru audytora Grupy oraz audytora banku. Komitet Audytu bada i monitoruje niezależność audytora Grupy oraz audytora banku, zwłaszcza w odniesieniu do dodatkowych usług świadczonych na rzecz badanej spółki. Ponadto, Komitet przygotowuje formalne zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego, propozycji podziału dochodów, sprawozdania kierownictwa i przekazuje Radzie Nadzorczej raport dotyczący wyników audytu. Inne obowiązki obejmują audyt skonsolidowanego sprawozdania finansowego i sprawozdania kierownictwa Grupy oraz przekazanie raportu dotyczącego wyników audytu Radzie Nadzorczej spółki dominującej.
- Komitet Roboczy Rady Nadzorczej sprawuje swoje uprawnienia dotyczące nadzoru i zatwierdzania generalnie w momencie podejmowania ryzyka bankowego (łącznie z nabyciem i sprzedażą papierów wartościowych) lub przyznawania limitów klientom lub grupie powiązanych klientów na poziomie progu określonego w umowie i statucie spółki lub powyżej tego progu. Ponadto, na to miejsce w przypadku tworzenia, dezaktywacji lub zamknięcia podmiotów zależnych oraz nabycia lub zbycia udziałów kapitałowych, bezpośrednio lub pośrednio, w formie podmiotu zależnego, pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone progi określone w umowie i statucie spółki.
- Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej monitoruje politykę wynagrodzenia, praktyki w obszarze wynagrodzeń i struktury zachęt związanych z wynagrodzeniem, a wszystko w powiązaniu z zarządzaniem, monitorowaniem i redukcją ryzyka na mocy Ustępu 39 (2b) 1 do 10 austriackiej Ustawy Prawo Bankowe (BWG), oraz w kontekście adekwatności kapitałowej i płynności. Należało również uwzględnić udziały akcjonariuszy, inwestorów i pracowników spółki. Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej zatwierdza ogólne regulacje polityki wynagrodzeń, poddaje je regularnym przeglądom i jest odpowiedzialny za wdrożenie polityki wynagrodzeń i odnośnych, zatwierdzonych praktyk, jak również za bezpośredni przegląd wynagrodzeń kierownictwa wyższego szczebla w obszarze zarządzania ryzykiem i funkcjach zgodności.

Oprócz tego, Rada Nadzorcza zatwierdza nominacje członków Zarządu oraz pracowników Banku w charakterze członków zarządów i rad podmiotów stowarzyszonych, a w odniesieniu do Zarządu zatwierdza zniesienie zakazu konkurencji, aby umożliwić objęcie stanowisk w radach nadzorczych podmiotów niepowiązanych ze spółką w ramach Grupy lub w których spółka nie posiada udziałów w znaczeniu ust. 228 (1) austriackiego kodeksu cywilnego. Ponadto, wymagana jest zgoda Rady Nadzorczej na zawarcie specjalnych umów o pracę, przewidujących zobowiązanie do wypłaty odpraw emerytalnych, z wyjątkiem stosunków prawnych wspomnianych w ust. 6 (2) regulaminu Rady Nadzorczej.

Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium) stanowi kolejny organ ustawowy, powołany przez Radę Nadzorczą zgodnie ze statutem. Pełni ona funkcję doradczą i może w dowolnym momencie przekazywać swoje propozycje Radzie Nadzorczej.

Zarząd

- Walter Rothensteiner, od 1 stycznia 1995 roku Prezes i Dyrektor Generalny
- Johannes Schuster, od 10 października 2010 r
- Johann Strobl, od 1 października 2007 r.

Rada Nadzorcza

Komisja Wykonawcza

- Christian Konrad, do 23 maja 2012 roku, prezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, prezes Austriackiego Towarzystwa Raiffeisen, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG, prezes Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- Erwin Hameseder, od 23 maja 2012 roku, prezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, dyrektor generalny Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- Markus Mair, od 20 czerwca 2006 roku, I wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, dyrektor generalny Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- Ludwig Scharinger, do 23 maja 2012 roku, II wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, dyrektor generalny Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- Heinrich Schaller, od 23 maja 2012 roku, II wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, dyrektor generalny Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft^m
- Julius Marhold, od 2 kwietnia 1982 roku, III wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, VergA, dyrektor generalny Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

Członkowie

- Klaus Buchleitner, od 25 czerwca 2003 roku, od 1 czerwca 2012 roku dyrektor generalny Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- Peter Gauper, od 24 czerwca 2008 roku, rzecznik Zarządu Raiffeisenlandesbank Kärnten - Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H.^m
- Wilfried Hopfner, od 18 czerwca 2009 roku, przewodniczący Zarządu Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Günther Reibersdorfer, od 23 czerwca 2005 roku, dyrektor generalny Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- Hannes Schmid, od 23 czerwca 2005 roku, rzecznik Zarządu Raiffeisen-Landesbank Tirol AG^l
- Gottfried Wanitschek, od 25 czerwca 1997 roku, dyrektor Zarządu UNIQA Versicherungen AG^m
- Reinhard Wolf, od 23 maja 2012, dyrektor Zarządu RWA Raiffeisen Ware Austria AG

Delegaci Rady Pracowników

- Gebhard Muster, od 20 listopada 2008 roku, od 14 czerwca 2011 roku przewodniczący Rady Pracowników PrüfA, AA, VergA
- Désirée Preining, od 14 czerwca 2011 roku, wiceprzewodnicząca Rady Pracowników, PrüfA, AA, VergA
- Gregor Bitschnau, od 14 czerwca 2011 roku
- Doris Reinsperger, od 14 czerwca 2011 roku

Inspektor nadzoru

- Alfred Lesek, od 1 września 1996 roku, Inspektor Nadzoru
- Gerhard Popp, od 1 grudnia 2009 roku, zastępca Inspektora Nadzoru

Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium)

- Jakob Auer, od 13 czerwca 2000 roku, od 23 czerwca 2012 roku przewodniczący, prezes Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- Josef Graber, od 8 maja 2009 roku, od 23 czerwca 2012 roku wiceprzewodniczący, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- Karl Donabauer, od 28 stycznia 2012 roku, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- Walter Hörburger, od 22 czerwca 2010 roku, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Robert Lutschounig, od 12 czerwca 2009 roku, przewodniczący do 23 maja 2012 roku, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Kartnten-Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H
- Sebastian Schönbuchner, od 20 czerwca 2002 roku, przewodniczący Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- Wilfried Thoma, od 25 czerwca 2003 roku, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG^m
- Erwin Tinhof, od 20 czerwca 2007 roku, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

PersA Członek Komisji Kadr
PrüfA Członek Komisji Audytu
AA Członek Komisji Roboczej
VergA Członek Komisji Wynagrodzeń
l Nowy przewodniczący oraz jego zastępca są wyznaczeni co roku.

Wszyscy wyżej wymienieni członkowie Rady Nadzorczej zostali mianowani do dnia Walnego Zgromadzenia dotyczącego roku obrotowego 2013.

(58) Wydarzenia po dacie sprawozdania

Podatek od transakcji finansowych

Jedenaście państw członkowskich UE – w tym Austria – zajmuje się wdrożeniem podatku od transakcji finansowych (FFT) od października 2012 roku – w czym wspiera je Komisja Europejska, w ramach tak zwanej „wzmoczonej współpracy”

W połowie lutego 2013 roku osiągnięto porozumienie w sprawie stawki podatku obowiązującej w odniesieniu do instrumentów finansowych, ustalając jej wysokość na poziomie 0,1 procenta, a w odniesieniu do kontraktów pochodnych – na poziomie 0,01 procenta. Niemniej szczegółowe informacje na temat postanowień wdrożeniowych nie zostały jeszcze ogłoszone. W konsekwencji w jedenastu krajach wygenerowane zostaną roczne przychody podatkowe w wysokości 30-35 miliardów €.

Pojawia się obawa, że zarówno wdrożenie, jak i stosowanie podatku, a także sam podatek stanowiąc będą dla banków znaczące zagrożenie. Z krytyką spotyka się również fakt, że FFT został wdrożony tylko w jedenastu państwach. Może to bowiem zniekształcić konkurencję i pozbawić poszczególne rynki płynności.

Ustawa o interwencji i restrukturyzacji w bankach

W styczniu 2013 roku rozpoczęto prace nad oceną projektu austriackiej Ustawy o interwencji i restrukturyzacji w bankach. Ustawa przewiduje natychmiastową interwencję austriackiego Urzędu Nadzoru Rynków Finansowych (FMA), mającą na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w bankach.

W projekcie przewidziano przyszły obowiązek instytucji finansowych, polegający na przedkładaniu planów restrukturyzacji i likwidacji oraz wskazano wstępną datę na ich przedłożenie – 1 lipca 2014 roku. Wspomniane plany będą od tej daty aktualizowane w trybie rocznym. Ustawa dotyczy wszystkich instytucji finansowych. Możliwe są wyjątki dotyczące mniejszych instytucji. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku.

Zarazem trwają obecnie negocjacje na szczeblu UE nad ustawodawstwem europejskim w sprawie niewypłacalności banków. Do połowy 2013 roku oczekuje się przygotowania projektów ustawodawczych. Jeżeli ustawodawstwo austriackie zostanie wdrożone przez osiągnięciem porozumienia na szczeblu UE, należy się liczyć z potrzebą wprowadzenia dostosowań.

Trzecia Umowa Kapitałowa (Bazylea III) na szczeblu politycznym

28 lutego 2013 roku w nocy, negocjatorzy parlamentu UE, prezydencja rady i Komisja Europejska osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie wdrożenia Trzeciej Umowy Kapitałowej w Unii Europejskiej. Porozumienie osiągnięto na szczeblu politycznym i wciąż wymaga ono jeszcze przeformułowania do wersji docelowej przez specjalistów technicznych. A zatem możliwe są korekty szczegółów.

Planowaną datą wejścia w życie pakietu Bazylea III – który obejmuje dwa akty ustawodawcze, regulację (CRR) i dyrektywę (CRD IV) jest 1 stycznia 2014 roku. CRR wchodzi w życie ze skutkiem natychmiastowym, natomiast CRD IV wymaga jeszcze wdrożenia w prawie krajowym państw członkowskich.

Z punktu widzenia RZB, w porozumieniu znalazły się ważne punkty uwzględniające różnorodność europejskiego krajobrazu bankowego, który z kolei wnosi znaczący wkład na rzecz stabilności systemu bankowego. W szczególności obejmują one możliwość potrącenia udziałów uczestnictwa w instytucji centralnej zdecentralizowanych sektorów bankowych oraz udziałów banków korporacyjnych.

RZB aktywny na rynku emisji za pośrednictwem RBI

Przez pierwsze dwa miesiące 2013 roku spółka RBI AG była aktywna jako emitent jedenastu obligacji, których wolumen emisji wyniósł 244 milionów €.

(59) Lista spółek objętych pełną konsolidacją

W poniższej tabeli przedstawiono wybór spółek działających w ramach grupy skonsolidowanej. Kompletna lista udziałów Raiffeisen Zentralbank jest dostępna w centrali spółki dominującej

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał objęty ² w walucie lokalnej	Udział ²	Rodzaj ¹
Austria Leasing GmbH, Eschborn (DE)	1,000,000	€ 100.0%	OT
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L. Bukareszt (RO)	2,820,000	RON 78.9%	BR
Centrotrade Chemicals AG, Zug (CH)	5,000,000	CHF 78.9%	OT
Centrotrade Commodities Malaysia Sdn Bhd, Kuala Lumpur (MY)	1,400,000	MYR 78.9%	OT
Centrotrade Deutschland GmbH, Eschborn (DE)	1,000,000	€ 78.9%	OT
Centrotrade Minerals & Metals Inc., Chesapeake (US)	3,002,000	USD 78.9%	OT
Centrotrade Singapore Pte. Ltd., Singapur (SG)	500,000	SGD 78.9%	OT
F.J. Elsner & Co. Gesellschaft mbH, Wiedeń (AT)	436,037	€ 78.9%	OT
F.J. Elsner Trading Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35,000	€ 78.9%	OT
Kathrein & Co. Vermögensverwaltung GmbH, Wiedeń (AT)	125,000	€ 73.1%	FI
Kathrein Privatbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	20,000,000	€ 78.9%	BA
Fundusz emerytalny niepubliczny Raiffeisen, Moskwa (RU)	513,000,000	RUB 78.9%	FI
OOO Raiffeisen-Leasing, Moskwa (RU)	1,071,000,000	RUB 81.5%	FI
Priorbank JSC, Mińsk (BY)	412,279,277,350	BYR 69.2%	BA
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów (UA)	2,997,575,532	UAH 75.9%	BA
Raiffeisen Bank d.d. Bośnia i Hercegowina, Sarajewo (BA)	237,388,000	BAM 78.9%	BA
Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń (AT)	593,412,127	€ 78.9%	BA
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Pristina (RS)	58,000,000	€ 78.9%	BA
Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL)	1,250,893,080	PLN 78.9%	BA
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (RO)	1,200,000,000	RON 78.3%	BA
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirane (AL)	14,178,593,030	WSZYSTKIE 78.9%	BA
Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt (HU)	165,023,000,000	HUF 78.9%	BA
Raiffeisen banka a.d., Belgrad (RS)	27,466,157,580	RSD 78.9%	BA
Raiffeisen Banka d.d., Maribor (SI)	17,578,052	€ 78.3%	BA
Raiffeisen Centrobank AG, Wiedeń (AT)	47,598,850	€ 78.9%	BA
Raiffeisen Energy Service Ltd., Budapeszt (HU)	500,000	HUF 81.5%	OT
Raiffeisen Factoring Ltd., Zagreb (HR)	15,000,000	HRK 59.2%	FI
Raiffeisen Financial Services Company Zrt., Budapeszt (HU)	20,100,000	HUF 78.9%	FI
Raiffeisen Insurance Agency Sp.z.o.o., Warszawa (PL)	200,000	PLN 81.5%	BR
RAIFFEISEN INSURANCE BROKER EOOD, Sofia (BG)	5,000	BGN 78.9%	BR
Raiffeisen Investment Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	730,000	€ 78.9%	FI
Raiffeisen Leasing Aval LLC, Kijów (UA)	180,208,527	UAH 77.0%	FI
Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD, Sofia (BG)	5,900,000	BGN 82.9%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Belgrad (RS)	226,389,900	RSD 81.5%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Ljubljana (SI)	3,738,107	€ 84.2%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Sarajewo (BA)	17,774,281	BAM 81.6%	FI
Raiffeisen Leasing IFN S.A., Bukareszt (RO)	14,935,400	RON 81.3%	FI

1 Rodzaje spółek: BA...Bank, BR...spółka świadcząca usługi uzupełniające związane z bankowymi, FI...Instytucja finansowa, OT...Pozostałe spółki, VV...Ubezpieczeniowe

2 Minus akcje własne

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał objęty w walucie lokalnej		Udział ²	Rodzaj ¹
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC, Pristina (RS)	642,857	€	80.5%	FI
Raiffeisen Leasing sh.a., Tirane (AL)	263,520,134	WSZYSTKIE	80.2%	FI
Raiffeisen Lizing Zrt., Budapeszt (HU)	50,800,000	HUF	81.5%	BA
Raiffeisen Malta Bank plc., Sliema (MT)	340,000,000	€	78.9%	BA
Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	603,447,952	BGN	78.9%	BA
Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	9,357,000,000	CZK	59.2%	BA
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb (HR)	3,621,432,000	HRK	59.2%	BA
Raiffeisen-Leasing Bank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5,000,000	€	100.0%	FI
Raiffeisen-Leasing d.o.o., Zagreb (HR)	30,000,000	HRK	71.7%	FI
Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	363,364	€	100.0%	FI
Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	150,003,800	PLN	81.5%	FI
Raiffeisen-Leasing Nieruchomości, s.r.o., Praga (CZ)	10,000,000	CZK	77.9%	FI
Raiffeisen-Leasing, s.r.o., Praga (CZ)	50,000,000	CZK	71.7%	FI
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. & Co. KG, Wiedeń (AT)	20,348,394	€	100.0%	BR
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	218,500	€	100.0%	FI
RB International Finance (Hong Kong) Ltd., Hong Kong (HK)	10,000,000	HKD	78.9%	FI
RB International Finance (USA) LLC, Nowy Jork (US)	1,510,000	USD	78.9%	FI
RB Trading House Ltd., Budapeszt (HU)	4,000,000	HUF	78.9%	BR
RSC Raiffeisen Service Center GmbH, Wiedeń (AT)	2,000,000	€	61.0%	BR
RZB Finance (Jersey) II Ltd, St. Helier (JE)	2	€	78.9%	FI
RZB Finance (Jersey) III Ltd, St. Helier (JE)	1,000	€	78.9%	FI
RZB Finance (Jersey) IV Limited, St. Helier (JE)	2,000	€	78.9%	FI
Tatra Asset Management, správ. spol., a.s., Bratysława (SK)	1,659,700	€	62.2%	FI
Tatra banka a.s., Bratysława (SK)	64,326,228	€	62.2%	BA
Tatra-Leasing, s.r.o., Bratysława (SK)	6,638,784	€	73.1%	FI
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RU)	36,711,260,000	RUB	78.9%	BA
ZHS Office- & Facilitymanagement GmbH, Wiedeń (AT)	36,336	€	99.8%	BR
ZUNO BANK AG, Wiedeń (AT)	5,000,000	€	78.9%	BA

1 Rodzaje spółek: BA...Bank, BR...spółka świadcząca usługi uzupełniające związane z bankowymi, FI...Instytucja finansowa, OT...Pozostałe spółki, VV...Ubezpieczeniowe

2 Minus akcje własne

(60) Lista akcjonariuszy

W tabeli poniżej przedstawiono wybranych akcjonariuszy. Kompletna lista udziałów Raiffeisen Zentralbank jest dostępna w centrali spółki dominującej.

Spółki wyceniane według kapitału własnego w skonsolidowanym rachunku zysków i strat

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał objęty w walucie lokalnej	Udział	Rodzaj ¹
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	80,000,000	€ 49.0%	FI
A-Real Estate S.p.A., Bozen (IT)	1,000,000	€ 49.0%	FI
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	6,000,000	€ 25.0%	BA
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	32,624,283	€ 33.1%	OT
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	8,030,000	€ 26.0%	BA
Oesterreichische Kontrollbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	130,000,000	€ 8.1%	BA
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	11,627,653	€ 31.3%	BA
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	131,074,560	RON 33.3%	BA
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35,000,000	€ 37.0%	BA
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT)	43,750	€ 40.0%	OT
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	1,460,000	€ 47.8%	BR
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń (AT)	15,000,000	€ 50.0%	BA
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5,100,000	€ 25.0%	BA
UNIQA Versicherungen AG, Wiedeń (AT)	213,428,250	€ 44.8%	W

¹ Rodzaje spółek: BA...Bank, BR...spółka świadcząca usługi uzupełniające związane z bankowymi, FI...Instytucja finansowa, OT...Pozostałe spółki, VV...Ubezpieczeniowe

Pozostałe spółki zależne i udziały nieuwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał objęty w walucie	Udział	Rodzaj ¹
ALL Swiss-Austria Leasing AG, Glattbrugg (CH)	5,000,000	CHF 50.0%	FI
A-Trust Gesellschaft für Sicherheitssysteme im elektronischen Datenverkehr GmbH, Wiedeń (AT)	5,290,013	€ 12.1%	OT
CEESEG Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1 8,620,720	€ 7.0%	SC
Doplňková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s., Bratislava (SK)	1,659,700	€ 100.0%	FI
LLC "Insurance Company "Raiffeisen Life", Moskwa (RUS)	240,000,000	RUB 25.0%	W
Österreichische Raiffeisen-Einlagensicherung eGen, Wiedeń (AT)	3,100	€ 16.1%	OT
Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	311,095,412	€ 0.9%	BA
Österreichische Wertpapierdaten Service GmbH, Wiedeń (AT)	36,336	€ 25.3%	OT
PayLife Bank GmbH, Wiedeń (AT)	1 3,234,665	€ 11.1%	BA
Raiffeisen Asset Management (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	250,000	BGN 100.0%	FI
Raiffeisen Auto Leasing Bulgaria EOOD, Sofia (BG)	250,000	BGN 100.0%	FI
Raiffeisen Capital & Investment S.A., Bukareszt (RO)	1,600,000	RON 100.0%	FI
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka, Banja Luka (BA)	355,000	BAM 100.0%	BR
Raiffeisen Car Leasing Ltd., Budapeszt (HU)	510,000	HUF 100.0%	FI
Raiffeisen consulting d.o.o., Zagreb (HR)	14,900,000	HRK 100.0%	FI
Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o., Warszawa (PL)	3,847,500	PLN 100.0%	FI
RAIFFEISEN FUTURE AD, Belgrad (RS)	143,204,921	RSD 100.0%	FI
Raiffeisen Insurance and Reinsurance Broker S.R.L, Bukareszt (RO)	180,000	RON 100.0%	BR
Raiffeisen Invest a.d., Belgrad (RS)	56,465,730	RSD 100.0%	FI
Raiffeisen Invest d.o.o., Zagreb (HR)	8,000,000	HRK 100.0%	FI
Raiffeisen INVEST Sh.a., Tirana (AL)	90,000,000	WSZYSTKIE 100.0%	FI
Raiffeisen Investment Fund Management JSC, Budapeszt (HU)	100,000,000	HUF 100.0%	FI
Raiffeisen Pension Insurance d.o.o., Zagreb (HR)	14,400,000	HRK 100.0%	FI
RAIFFEISEN TRAINING CENTER LTD., Zagreb (HR)	20,000	HRK 100.0%	BR
S.A.I. Raiffeisen Asset Management S.A., Bukareszt (RO)	10,656,000	RON 100.0%	FI
Valida Holding AG, Wiedeń (AT)	5,000,000	€ 24.7%	OT
W 3 Errichtungs- und Betriebs-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1,020,000	ATS 20.0%	OT

1 Rodzaje spółek: BA...Bank, BR...spółka świadcząca usługi uzupełniające związane z bankowymi, FI...Instytucja finansowa, OT...Pozostałe spółki, VV...Ubezpieczeniowe

Wiedniu, 14 March 2013

Zarząd

Walter Rothensteiner

Johannes
Schuster

Johann
Strobl

Sprawozdanie z audytu

Sprawozdanie dotyczące Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego

Przeprowadziliśmy audyt skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, Wiedeń, za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku. Wspomniane skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje skonsolidowany bilans według stanu z dnia 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych i skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok kończący się 31 grudnia 2012 roku, a także streszczenie ważnych zasad rachunkowości oraz inne noty wyjaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu za Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe i System Rachunkowości

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za system rachunkowości grupy oraz przygotowanie i rzetelnej prezentacji wspomnianego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez UE, a także ujawnianie informacji zgodnie z przepisami zawartymi w art. 64, ust. 1, lit. Z, podpunkty od 1 do 15 oraz ust. 2 Austriackiej Ustawy o bankowości (BWG). Wspomniana odpowiedzialność obejmuje: zaprojektowanie, wprowadzenie oraz utrzymanie kontroli wewnętrznej związanej z przygotowaniem i rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego bez istotnych zafałszowań spowodowanych nadużyciami lub błędami; wybieranie i stosowanie odpowiednich zasad rachunkowości; oraz przygotowywanie rozsądnych wartości szacunkowych odpowiadających określonym okolicznościom.

Odpowiedzialność Audytora oraz opis rodzaju i zakresu audytu ustawowego

Naszą odpowiedzialnością jest wydanie opinii na temat omawianego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie przeprowadzonego audytu. Audyt został przeprowadzony zgodnie z prawami i przepisami obowiązującymi w Austrii oraz Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (MSSF), wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB) Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Wspomniane standardy wymagają przestrzegania profesjonalnych wytycznych oraz planowania i przeprowadzenia audytu w celu uzyskania wystarczającej pewności braku istotnych zafałszowań w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Audyt wymaga przeprowadzenia procedur umożliwiających uzyskanie dowodów audytowych dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedury zależy od opinii audytora; odnosi się to także do oceny ryzyka istotnych zafałszowań znajdujących się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, niezależnie od tego, czy były one spowodowane nadużyciami czy błędem. Przygotowując wspomnianą ocenę ryzyka, audytor bierze pod uwagę kontrolę wewnętrzną w zakresie przygotowania i rzetelnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy, w celu zaprojektowania procedur audytu odpowiadających określonym okolicznościom, lecz nie aby wyrazić opinię na temat efektywności kontroli wewnętrznej Grupy. Częścią audytu jest także ocena adekwatności użytych zasad rachunkowości oraz rozsądnosc wartości szacunkowych przygotowanych przez zarząd, a także ocena ogółu prezentacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem zebrane dowody audytowe są wystarczające i stwarzające adekwatną podstawę do sformułowania opinii audytowej.

Opinia

Przeprowadzony przez nas audyt nie spotkał się z żadnymi sprzeciwami. W naszej opinii, opartej na wynikach przeprowadzonego przez nas audytu, skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymagania prawne oraz prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Grupy według stanu z dnia 31 grudnia 2012 roku, a także wyniki finansowe i przepływy pieniężne Grupy za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (IFRS) przyjętymi przez UE.

Sprawozdanie dotyczące Sprawozdania Zarządu Grupy

Zgodnie z przepisami ustawy, sprawozdanie zarządu Grupy będzie audytowane pod względem zgodności ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz prawidłowości pozostałych ujawnionych informacji na temat sytuacji finansowej Spółki. Sprawozdanie z audytu musi także stwierdzać zgodność sprawozdania zarządu Grupy ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz adekwatność informacji ujawnionych zgodnie z art. 243a UGB (Austriacki Kodeks Handlowy).

W naszej opinii sprawozdanie zarządu Grupy jest zgodne z jej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Informacje ujawnione zgodnie z art. 243a (UGB (Austriacki Kodeks Handlowy) są adekwatne.

Wiedeń, 14 marca 2013

KPMG Austria AG
Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft

Mag. Rainer Hassler
Wirtschaftsprüfer

Mag. Bernhard Mechtler
Wirtschaftsprüfer

Oświadczenie wszelkich przedstawicieli prawnych

Potwierdzamy, że zgodnie z naszą najlepszą wiedzą skonsolidowane sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową, aktywa, pasywa oraz zyski i straty Grupy zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości oraz że sprawozdanie zarządu Grupy prezentuje prawidłowy i rzetelny wgląd w rozwój i wyniki oraz sytuację finansową Grupy, włącznie z opisem głównych ryzyk i niepewności, na które Grupa jest wystawiona.

Wiedeń, 14 marca 2013

Zarząd

Walter Rothensteiner
Prezes Zarządu odpowiedzialny za
Rozporządzanie Udziałami, Audyty Wewnętrzne i Grupowe, Zarządzanie Grupą,
Dział Personalny, Dział Prawny, Usługi Podatkowe i Zarządzania, Sekretariat Generalny

Johannes Schuster

Członek Zarządu ds. Marketingu Sektorowego, Klientów
Sektorowych, Sektorowych Usług Skarbowych i
Sprzedażowych

Johann Strobl

Członek Zarządu ds. Kontroli Ryzyka i Zarządzania
Ryzykiem

Szczegóły publikacji

Opublikowany przez: Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Redaktor, koordynacja: Andreas Ecker-Nakamura

Zespół redakcyjny: Eva Bauer, Gregor Bitschnau, Ulrike Capelare, Katja Fiedler, Georg Gemeinböck, Elisabeth Graber, Teresa Hogl, Valentin Hofstätter, Gerhard Karasek, Gebhard Kawalirek, Wolfgang Kettner, Elisabeth Klinger, Thomas F. Kollenz, Annemarie Lackner, Elisabeth Lechner, Tobias Lamatsch, Magdalena Michalak, Pia Pausch, Martina Schweighart-Cordova Velasquez, Redouane Sedrati, Rudolf Vogl, Bettina Wallner, Andrea Weber.

Uwagi: W niniejszym podsumowaniu Roczego Sprawozdania RZB, „RZB” odnosi się do Grupy RZB, a „Raiffeisen Zentralbank” używane jest jedynie w odniesieniu do Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.

Prognozy, plany oraz oświadczenia dotyczące przyszłości zawarte w niniejszym sprawozdaniu oparte są na wiadomościach i ocenach posiadanych przez RZB w momencie jego sporządzenia. Tak jak wszelkie podobne oświadczenia, są one narażone na ryzyko i niepewność, które mogą spowodować, że faktyczne wyniki będą się znacznie różnić od wyników podanych lub zakładanych w tych oświadczeniach.

Nie można zagwarantować trafności prognoz i wartości podanych w planach lub oświadczeniach dotyczących przyszłości.

Wspomniane Roczne Sprawozdanie zostało przygotowane i sprawdzone pod względem zawartych w nim informacji przy dotożeniu najwyższej staranności. Jednakże błędy związane z wysyłką, składem i drukowaniem nie mogą zostać wykluczone.

Dodawanie i odejmowanie zaokrąglonych kwot w tabelach mogło spowodować drobne rozbieżności.

Oświadczenia dotyczące stóp zmian (podanych w procentach) są oparte na rzeczywistych wartościach, w przeciwieństwie do zaokrąglonych liczb przedstawionych w tabelach.

Roczne Sprawozdanie zostało sporządzone w języku niemieckim. Fragment Roczego Sprawozdania w języku angielskim jest tłumaczeniem oryginalnego sprawozdania w języku niemieckim. Jediną oryginalną wersją jest wersja w języku niemieckim.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących Roczego Sprawozdania, prosimy o kontakt z:

Andreasem Ecker-Nakamurą, andreas.ecker@rzb.at, Telefon: +43-1-71 707-1602

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Am Stadtpark 9, A-1030 Wiedeń, Austria

Telefon: +43-1/26 216-0

Faks: +43-1/26 216-1715

<http://www.rzb.at>